HAPPINESS . DIGEST

Služba Liječenja

Zdravlje, Iscjeljenje, Sreća i Mir

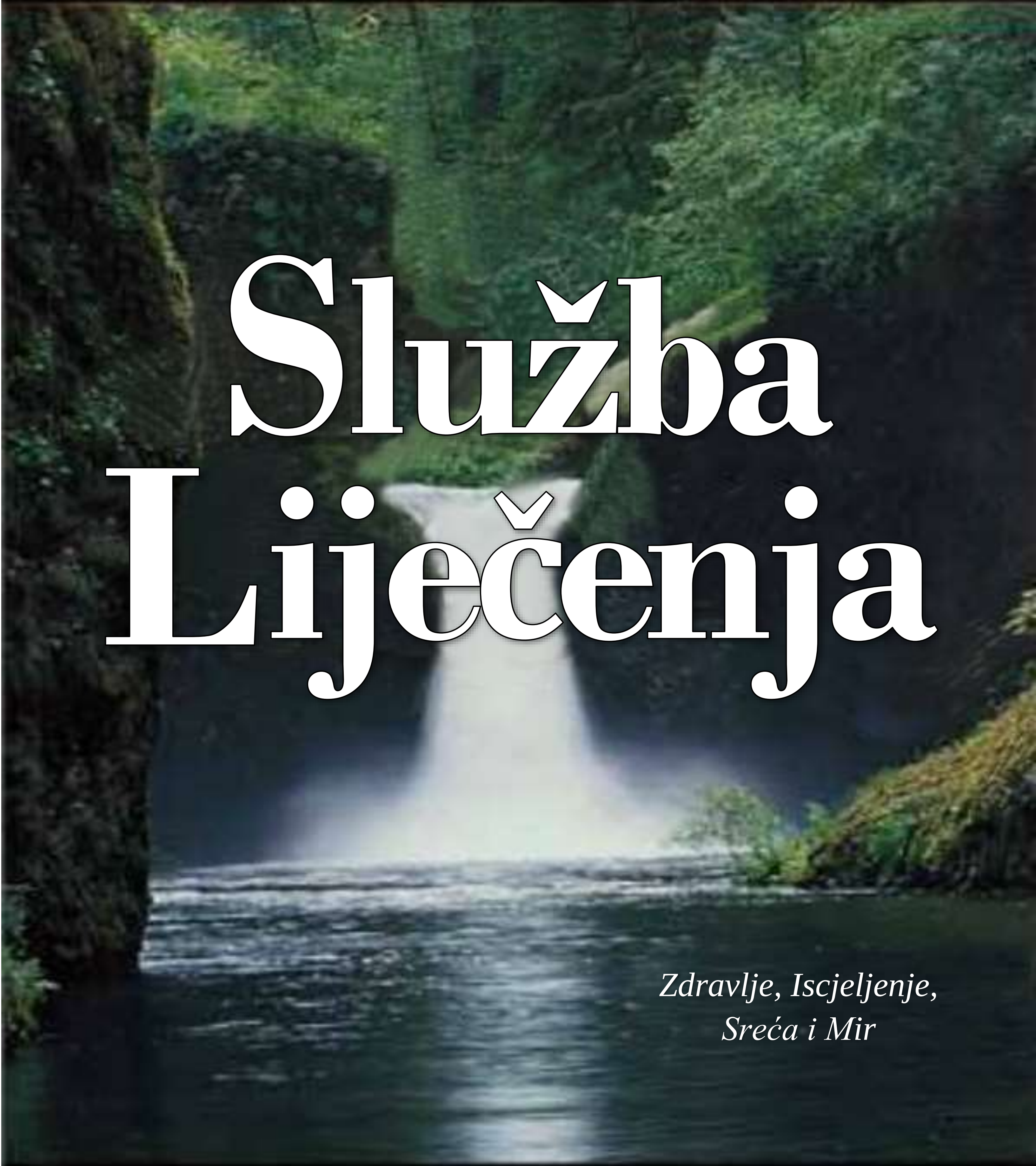

New Covenant Publications International Ltd. Croatian

Autorska prava © 2020. Međunarodne Publikacije Novog Saveza

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ili prenositi u bilo kojem obliku ili bilo kojim sredstvima bez izričitog pisanog dopuštenja autora, osim u slučaju kratkih citata u ključnim osvrtima i člancima. Molimo vas da sva relevantna pitanja uputite izdavaču.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati ili koristiti na bilo koji način, bilo mehanički ili elektronički, uključujući preslikavanje, snim anje ili bilo koji sustav pohrane i čitanja podataka, bez pism enog dopuštenja izdavača.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogiziranje u podacima o publikaciji

Uredio i dizajnirao: Međunarodne Publikacije Novog Saveza

Tiskana u Velikoj Britaniji.

Prvo tiskanje 26. svibnja 2020

Objavio : Međunarodne Publikacije Novog Saveza

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Posjetite web stranicu: www.newcovenant.co.uk

Služba Liječenja

Macbeth: Ne možeš li služiti bolesnom umu,

Izvuci iz sjećanja ukorijenjenu tugu,

Izbriši napisane probleme mozga,

I s nekim slatkim nesvjesnim protuotrovom

Očistite njedra stvari od te opasne stvari

Što opterećuje srce?

V. čin, scena III

Macbeth, 1606

William Shakespeare

Ova stranica namjerno ostaje prazna

New Covenant Publications

International Ltd.

Reformirani Knjige, Transformirani Umovi

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Priznanja

Posvećeno Bogu.

Predgovor

Publikacije New Covenant International ponovno povezuju čitatelja s božanskim planom vežući raj i zemlju i ojačavajući vječni zakona ljubavi. Logo, Kovčeg Saveza, predstavlja prisnost između Krista Isusa, Njegovih ljudi i središnjice Božjeg zakona. Kao što je zapisano, „Evo dolaze dani – riječ je Jahvina – kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez. – riječ je Jahvina: Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj.“ (Jeremija 31:31-33; Hebrejima 8:8-10). Doista, novi savez svjedoči o iskupljenju, rođenom iz trajnog sukoba i zapečaćenom krvlju.

Nebrojenim stoljećima, mnogu su trpjeli ponižavajuću bol i neshvatljivu opresiju, sračunatu da uništi istinu. Naročito u Mračno doba ovo je svjetlo bilo snažno napadnuto i pomračeno ljudskim tradicijama i narodnim neznanjem, jer su stanovnici svijeta prezirali mudrost i prekršili savez. Uništenje kompromisa s proliferacijom zla izazvalo je takvu kaznu neobuzdane degeneracije i dijaboličke nehumanosti, da su mnogi životi bili nepravedno žrtvovani, odbijajući predati slobodu svijesti. Ipak, izgubljeno znanje je oživjelo, osobito u vrijeme Reformacije.

Doba reformacije šesnaestog stoljeća zaiskrilo je moment istine, temeljne promjene i posljedične turbulencije, što se odražavalo u protureformaciji. Međutim, kroz ovaj svezak, iznova se otkriva nedvojbeni značaj ove jedinstvene revolucije iz perspektive Reformatora i drugih hrabrih pionira. Iz njihovog izvještaja, mogu se razumjeti razorne bitke, temeljni razlozi ovog izvanrednog otpora i natprirodnih intervencija.

Naš moto: „Reformirani Knjige, Transformirani Umovi“, naglašava poseban žanr književnosti, sastavljen u kritičnom dobu i njegovom utjecaju. Također, odjekuje hitnost osobne reformacije, ponovnog rođenja i transformacije. Kako je tiskara u Gutenbergu, zajedno s prevoditeljskom agencijom, širila principe reformirane vjere, prije otprilike 500 godina, tako će digitalizirani tisak i internetski mediji komunicirati na svakom jeziku svjetlo istine u ova nova vremena.

Sadržaj

Poglavlje 1 - Naš Primjer 6
Poglavlje 2 - Dani služge 11
Poglavlje 3 - S prirodom i s Bogom 20
Poglavlje 4 - Dodir vjere 23
Poglavlje 5 - Iscjeljenje duše 31
Poglavlje 6 - Spašen da služi 41
Poglavlje 7 - Suradnja gožanskog i Ijudskog 49
Poglavlje 8 - Liječnik kao odgajatelj 58
Poglavlje 9 - Poučavanje i liječenje 66
Poglavlje 10 - Pomoć iskušanima 80
Poglavlje 11 - Rad za neumjerene 86
Poglavlje 12 - Pomoć nezaposlenima i geskućnkima 93
Poglavlje 13 - Bespomoćni siromasi 103
Poglavlje 14 - Rad s imućnima 108
Poglavlje 15 - Ti golesničkoj sogi 113
Poglavlje 16 - Molitva za golesnike 116
Poglavlje 17 - Uporaga lijekova 121
Poglavlje 18 - Liječenje uma 125
Poglavlje 19 - Povezani s prirodom 134
Poglavlje 20 - Opća čistoća 138
Poglavlje 21 - Čistoća medu Izraelcima 141
Poglavlje 22 - Odijevanje 146
Poglavlje 23 - Prehrana i zdravlje 151
Poglavlje 24 - Meso kao namirnka 159
Poglavlje 25 - Krajnosti u prehrani 163
Poglavlje 26 - StimuIansi i narkotici 166
Poglavlje 27 - Prodaja i zagrana alkohola 172
Poglavlje 28 - Sluga u Domu 178
Poglavlje 29 - Graditelji Doma 182

Poglavlje 30 - Izgor i priprema doma 186
Poglavlje 31 - Majka 190
Poglavlje 32 - Dyete 194
Poglavlje 33 - Ecaj doma 199
Poglavlje 34 - Pravi odgoj misionarsko ograzovanje 203
Poglavlje 35 - Prava spoznaja Boga 210
Poglavlje 36 - Opasnost mudrovanja 219
Poglavlje 37 - Pogrešno i pravilno u odgoju 226
Poglavlje 38 - Težnja za pravom mudrosti 234
Poglavlje 39 - Znanje stečeno kroz 239
Poglavlje 40 - Pomoć u svakodnevnom živIjenju 244
Poglavlje 41 - Ti dodiru s drugima 252
Poglavlje 42 - Razvitaki služga 261
Poglavlje 43 - Uzvišenje iskustvo 265

Poglavlje 1 - Naš Primjer

Naš je Gospodin Isus Krist došao na ovaj svijet kao neumorni 17 sluga ljudskim potrebama. On "slabosti naše uze i ponese naše bolesti", kako bi mogao služiti svakoj potrebi čovječanstva. (Matej 8,17) Došao je otkloniti teret bolesti, bijede i grijeha, i ljudima donijeti cjelokupnu obnovu — to je bilo Njegovo poslanje. Došao je dati ljudima zdravlje, mir i savršenstvo karaktera.

Životne okolnosti i potrebe onih koji su tražili Njegovu pomoć bile su različite i nitko od onih koji su dolazili k Njemu nije otišao ne primivši pomoć. Od Njega je tekla rijeka iscjeliteljske sile koja je obnavljala i tijelo, i um, i dušu.

Spasiteljevo djelo nije bilo ograničeno vremenom ili mjestom. Njegova sućut nije poznavala granica. Njegovo djelo liječenja i učenja bilo je tako sveobuhvatno da se u Palestini nije mogla naći dostatno velika zgrada koja bi primila mnoštvo što se tiskalo k Njemu. Na zelenim padinama galilejskih brežuljaka, na putovima, na obali jezera, u sinagogama i na svakom drugom mjestu na kojemu su bolesne mogli donijeti k Njemu, 18 bila je Njegova bolnica. U svakom je gradu i gradiću, svakom selu kroz koje je prolazio, polagao svoje ruke na patnike i liječio ih. Gdje god je bilo srca spremnih da prime Njegovu poruku, On ih je tješio, ulijevajući im uvjerenje o ljubavi njihovog nebeskog Oca. Tijekom cijelog dana služio je onima koji su dolazili k Njemu; uvečer bi poklanjao pažnju onima koji su tijekom dana morali naporno raditi kako bi zaradili za izdržavanje svojih obitelji.

Isus je nosio golem teret odgovornosti za spasenje ljudi. Znao je da će svi biti izgubljeni ako ne dode do promjene u načelima i ciljevima ljudskog roda. Za Njegovu je dušu to bilo teško breme i nitko nije mogao razumjeti težinu tereta što je počivao na Njemu. Sam je prolazio kroz djetinjstvo, mladost i doba muževnosti. I unatoč tome, ljudi su u Njegovoj prisutnosti osjećali ozračje Neba. Dan za danom On se sučeljavao s probama i kušnjama; dan za danom dolazio je u dodir sa zlom i bio svjedokom njegove moći nad onima koje je želio blagosloviti i spasiti. Pritom se nije razočarao niti je pokleknuo.

On je u svemu svoje želje strogo podredivao svojem poslanju. Njegov je život bio slavan uzor, jer je sve u životu podredivao volji svojega Oca. Kad Ga je u ranoj mladosti majka upitala, nakon što Ga je našla u rabinskoj školi: "Dijete moje, zašto nam to učini?", On je odgovorio, i Njegov odgovor je bio ključ Njegovog životnog djela: "Pa zašto ste me tražili? Zar niste znali da ja moram biti u kući Oca svoga?" (Luka 2,48.49)

On je živio životom stalnog samoodricanja. U ovome svijetu nije imao doma, osim što su Ga Njegovi prijatelji kao putnika često ljubazno primali. On je došao da zbog nas živi životom najsiromašnijeg i postao je dijelom onih koji su oskudijevali i stradali. Neprepoznat i necijenjen, kretao se medu narodom za kojeg je tako mnogo činio.

Bio je uvijek strpljiv i dobro raspoložen, i oni koji su bili ožalošćeni klicali su Mu kao vjesniku života i mira. Vidio je potrebe muškaraca i žena, djece i mladeži i svima je upućivao poziv: "Hodite k meni!"

Tijekom svoje službe Isus je više vremena posvećivao liječenju bolesnih nego propovijedanju. Njegova su čuda svjedočila o istinitosti onoga što je govorio, ona su svjedočila da On nije došao uništiti, već spasiti. Gdje god se kretao, pred Njim se pronosio dobar glas o Njegovoj milosti. Gdje bi prolazio, oni koji su primali Njegovu sućut radovali su se zdravlju i iskušavali svoje novootkrivene moći. Mnoštvo se okupljalo oko njih da s njihovih usana čuje o djelima što ih je Gospodin učinio. Njegov je glas bio prvi zvuk što su ga mnogi ikada čuli, Njegovo ime prva riječ koju su ikada izgovorili, Njegovo lice prvo koje su ikada ugledali. Kako onda ne bi ljubili Isusa i uzvikivali Njemu hvalu? Dok je prolazio kroz male i velike gradove, bio je kao rijeka života, šireći zdravlje i radost.

"Zemlja Zabulonova i zemlja Neftalijeva, zemlja uz more i s onu stranu Jordana, poganska Galileja — narod što je boravio u tmini vidje svjetlo veliko; onima koji prebivahu u tamnom predjelu smrti zasja svjetlo." (Matej 4,15.16)

Njegovog djela. On je poklanjao zemaljske blagoslove kako bi srca ljudi pokrenuo da prihvate evandelje Njegove milosti.

Isus je mogao zauzeti najviše mjesto medu učiteljima ži-dovskog naroda; ali On se opredijelio da odnese evandelje si-romasima. Išao je od mjesta do mjesta da bi oni s glavnih i sa sporednih putova čuli riječi života. Kod jezera, na gorskoj padini, na gradskim ulicama, u židovskoj sinagogi, posvuda se čuo Njegov glas dok je tumačio Pisma. Često je učio i u dvorištu hrama, kako bi i neznabošci mogli čuti riječi života.

Kristovo se učenje toliko razlikovalo od učenja književni- 21 ka i farizeja i njihovog tumačenja Pisma, da je privuklo pozornost naroda. Rabini su se pozivali na predaju, na ljudsku teo-riju i pretpostavke. Često se ono što su ljudi učili i pisali o Pismu stavljalo na mjesto samoga Pisma. Predmet je Kristova učenja bila Božja riječ. Onima koji su postavljali pitanja Isus je uzvraćao jednostavnim riječima: "Pisano je", "Što kaže Pismo?", "Kako čitaš?" U svakoj je prigodi kad bi se, bilo kod prijatelja ili neprijatelja, pojavilo zanimanje, On objavljivao Riječ. Vijest evandelja je objavljivao jasno i silno. Njegove su riječi bacale obilje svjetlosti na nauk patrijarha i proroka, tako da se Pismo ljudima činilo kao neko novo otkrivenje. Nikada ranije Njegovi slušatelji nisu u Božjoj riječi vidjeli takvu dubinu misli.

Nikada nije bilo takvog evandelista kao što je bio Isus. On je bio Veličanstvo Neba, a ponizio se i uzeo ljudsku narav kako 22 bi na taj način pristupio ljudima tamo gdje se nalaze. Krist, "andeo zavjetni", donio je poruku o spasenju svim ljudima, bogatima i siromašnima, slobodnima i zarobljenima. Glas o Njemu kao velikom Liječniku pronio se kroz cijelu

Palestinu. Bolesnici su dolazili na mjesta kroz koja je On trebao proći da potraže pomoć od Njega. K Njemu su, takoder, dolazili mnogi koji su bili obuzeti brigama, željni da čuju Njegove riječi i osjete dodir Njegove ruke. Tako je Isus išao od grada do grada, od mjesta do mjesta, propovijedao evandelje i liječio bolesne — On, Kralj slave, u skromnoj odjeći ljudske naravi.

On je pohadao velike godišnje svetkovine, pri čemu je koristio priliku da mnoštvu zaokupljenom vanjskim obredom govori o nebeskim vrijednostima i da pred njihove oči iznese sliku vječnosti. On je svima donosio blistava blaga iz riznice mudrosti. Govorio im je tako jednostavnim jezikom da Ga je svat- 23 ko mogao razumjeti. Njemu svojstvenim metodama pružao je pomoć svima koji su posrtali pod teretom briga i žalosti. Bio je nježan i susretljiv u službi dušama koje su bile bolesne od grijeha, donoseći im zdravlje i snagu.

On, koji je bio najveći učitelj, trudio se da pride ljudima tamo gdje su oni najradije odlazili. On je tako iznosio istinu da je ona u mislima Njegovih slušatelja ostajala trajno — protkana njihovim najdražim uspomenama i osjećajima. Učio je tako da su mogli osjetiti kako se potpuno uživio u njihovu dobrobit i sreću. Njegove su upute bile tako neposredne, Njegovi prikazi tako prikladni, Njegove riječi tako ljupke i vedre da su slušatelji bili zadivljeni. Jednostavnost i ozbiljnost kojima se obraćao tjeskobnim dušama svaku su Njegovu riječ činili svetom.

Kako je Njegov život bio ispunjen radom! Dan za danom, moglo Ga se vidjeti kako stupa u skromna boravišta u kojima su vladali oskudica i nevolja, i ulijeva nadu posrnulima i mir ne-spokojnima. Pun milosti, nježnosti i sućuti On je išao, podizao pognute i tješio žalosne. Kamo god je išao, nosio je blagoslov.

Istodobno dok je služio siromašnima, Isus je razmišljao i o tome kako da pristupi bogatima. Nastojao je stupiti u poznanstvo s imućnim i obrazovanim farizejima, s hebrejskim plemićem i rimskim predstavnikom vlasti. On je prihvaćao njihove pozive, pohodio njihove gozbe, upoznavao se s onim što ih je zanimalo i onim čime su se bavili, da bi time zadobio pristup njihovim srcima i otkrio im neuništiva bogatstva.

Krist je došao na ovaj svijet da pokaže kako primanjem sile odozgo čovjek može živjeti neokaljanim životom. Neumorno i strpljivo, spreman da pomogne, s puno sućuti, On je služio ljudima u njihovim potrebama. Nježnim dodirom milosti izgonio je iz duše nemir i sumnju, čineći da iz neprijateljstva nastane ljubav i iz nevjerstva čvrsto povjerenje.

On je mogao reći kome je htio: "Hajde za mnom", i onaj kome su te riječi bile upućene pošao bi za Njim. U tom trenutku prestajala bi opčinjenost dražima svijeta. Duh požude i strasti na zvuk Njegova glasa bježao je iz srca, a ljudi su ustajali oslobodeni i slijedili su Spasitelja.

Bratska ljubav

Krist nije priznavao nikakve razlike po narodnosti, položaju ili religiji. Književnici i farizeji su željeli da nebeski darovi ostanu unutar njihovog naroda i da u njima ne uživa ostatak Božje obitelji u svijetu. Ali Krist je došao srušiti svaki zid razdvajanja. Došao je pokazati da je Njegov dar milosti i ljubavi isto tako neograničen kao zrak, svjetlost ili kiša koja natapa zemlju.

Kristov je život bio temelj za religiju u kojoj ne postoje društveni slojevi, za religiju u kojoj su Židov i neznabožac, slo-bodan čovjek i rob povezani bratstvom što ih sve izjednačuje pred Bogom. U svojem postupanju Isus nikada nije dopuštao da na Njega utječu ljudski planovi. On nije razlučivao susjede od stranaca, prijatelje od neprijatelja. Ono što je za Njegovo srce predstavljalo vrijednost bila je duša koja je žednjela za vodom života.

Isus nije prolazio niti kraj jednog ljudskog bića kao pored nečega što je bezvrijedno; naprotiv, On se trudio da svaka duša dobije zdravlje i spasenje od grijeha. Bilo kakvo da je bilo društvo u kojem se On nalazio, iznosio je pouku koja je odgovarala vremenu i okolnostima. Ako je vidio da se ljudi medusobno zapostavljaju i vrijedaju, samo je postajao osvjedočenijim da njima 26 treba Njegova božansko-ljudska sućut. Trudio se da one koji su bili najgrublji i najnepristupačniji ispuni nadom i uvjeri ih da mogu biti slobodni od mana, dobivajući karakter koji će im pomoći da žive kao Božja djeca.

Često je susretao one koji su bili prepušteni Sotoninoj vlasti, i nisu imali snage izvući se iz sotonske zamke. Takvom razočaranom, bolesnom, iskušanom i palom biću Isus bi upućivao riječi najnježnije sućuti, riječi potrebne i razumljive. Isus je susretao druge koji su se borili prsa u prsa s neprijateljem duša. Takve je hrabrio da ustraju, ulijevao im sigurnost da će pobijediti jer na njihovoj su strani Božji andeli koji će im donijeti pobjedu.

Kao cijenjeni gost, On je sjedio za stolom carinika, pokazujući svojom ljubaznošću i društvenošću da cijeni ljudsko dostojanstvo; a ljudi su čeznuli postati vrijedni Njegova povjerenja. Njegova je riječ padala na njihova žedna srca u obliku blagoslovljene, životvorne sile. U ljudima su se budile nove pobude, dok se onima koji su bili odbačeni od ljudskog društva otvarala staza novog života.

Isus se, premda je bio Židov, slobodno družio sa Samarijan-cima, omalovažavajući farizejske običaje svog naroda. Svjestan predrasuda Samarijanaca, Isus je prihvaćao gostoprimstvo tog prezrenog naroda. Spavao je zajedno s njima pod njihovim krovovima, jeo je s njima za njihovim stolovima, uzimao od hrane koju su pripremale i posluživale njihove ruke, poučavao na nji-hovim ulicama i u postupanju s njima pokazivao vrhunsku dobrotu i ljubaznost. I dok je On privlačio k sebi njihova srca vezom ljudske sućuti, Njegova im je božanska milost donosila spasenje koje su Židovi odbacili.

Isus nije propuštao nijednu priliku da objavi evandelje o spasenju. Sjetite se Njegovih divnih riječi što ih je uputio onoj ženi u Samariji. Dok je sjedio kod Jakovljeva zdenca, ta žena je došla zahvatiti vode. Na njezino iznenadenje, Isus ju je nešto zamolio. Daj mi da se napijem", rekao je. On je osjećao potrebu za svježom, hladnom vodom, ali je tražio priliku da joj ponudi vodu života. "Kako ti," rekla je žena, "Židov, možeš iskati od mene, Samarijanke, da se napiješ? Židovi se, naime, ne druže sa Samarijancima." Isus joj je odgovorio: "Kad bi ti znala za dar Božji i tko je onaj koji ti veli: `Daj mi piti', ti bi u njega iskala i dao bi ti žive vode... Tko god pije od te vode, opet će ožednjeti. A tko pije od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće nikad ožednjeti. Štoviše, voda koju ću mu dati postat će u njemu izvorom one vode što struji u život vječni. (Ivan 4,7-14)

Koliko je zanimanja Krist pokazao za ovu ženu! Kako su Njegove riječi bile ozbiljne i uvjerljive! Kad ih je žena čula, ostavila je svoje posude, otišla u grad i rekla svojim prijateljima: "Dodite da vidite čovjeka koji mi reče sve što sam učinila! Da on nije Mesija?" Čitamo: "Mnogi Samarijanci počeše vjerovati u nj." (Ivan 4,29.39) A tko može sagledati utjecaj što su ga ostavile te riječi na spasenje duša u godinama koje su otada prošle?

Gdje god su srca spremna za prihvaćanje istine, Krist ih je na nju spreman uputiti. On im otkriva Oca i službu ugodnu Onome koji vidi srce. Kod takvih se On ne služi usporedbama. Njima, kao i ženi na izvoru, On kaže: "To sam ja koji govori s tobom."

Poglavlje 2 - Dani služge

U ribarskom domu i Kafarnaumu ležala je Petrova punica 29 u velikoj groznici", "pa ga zamole za nju". Isus "se prignu nad nju te zapovijedi groznici, i ova je ostavi, te je žena ustala i služila Spasitelju i Njegovim učenicima. (Luka 4,38; Marko 1,30; Matej 8,15)

Glasovi o tome brzo su se raširili. Isus je to čudo učinio u subotu, a iz straha od rabina narod se nije usudivao doći k velikom Liječniku prije zalaska sunca da primi iscjeljenje. A onda su tijekom radnog tjedna iz domova, radionica i tržnica stanovnici grada navirali u smjeru jednostavnog prebivališta u kojem se Isus sklonio. Bolesnike su donosili na nosilima, neki su dolazili oslanjajući se na štake, neke su podupirali prijatelji dok su posrćući i malaksalo dolazili pred Spasitelja.

Sat za satom oni su dolazili i odlazili, jer nitko nije mogao znati hoće li božanski Liječnik sutra još biti medu njima. Nikada ranije Kafarnaum nije bio svjedokom jednog takvog dana. Zrak je bio ispunjen glasovima ushita i uzvicima izliječenih nevoljnika.

Isus nije prekidao svoj rad sve dok i posljednji patnik nije bio iscijeljen. Već je bila duboka noć kad je mnoštvo otišlo a 30 tišina se spustila nad Šimunov dom. Prošao je dug i naporan dan; Isus je tražio odmor. Ali dok je grad još bio obavijen u drijemež, Spasitelj "rano ujutro, ustade, izide te ode na samotno mjesto, tu je molio". (Marko 1,35)

Rano sljedećeg jutra k Isusu su došli Petar i njegovi su-drugovi da Mu kažu kako Ga narod iz Kafarnauma već traži. 31 Na svoje iznenadenje, čuli su Kristove riječi: "I drugim gradovima moram donijeti Radosnu vijest o kraljevstvu Božjem; jer sam za to poslan." (Luka 4,43)

U uzbudenju što je tada zahvatilo Kafaranum, činilo se kao da će Isus izgubiti iz vida svrhu svog poslanja. Isus se nije mogao zadovoljiti time što bi na sebe privukao pozornost i što biljudi gledali na Njega kao na čudotvorca ili liječnika koji liječi tjelesne bolesti. On je nastojao predstaviti ljudima sebe kao njihovog Spasitelja. Dok su se, s jedne strane, ljudi željeli uvjeriti da je On došao kao kralj koji će osnovati zemaljsku vladavinu, On je želio odvratiti njihove misli od zemaljskih k duhovnim vrijednostima. Uspjeh koji bi bio samo svjetovna karaktera ometao bi Ga u Njegovu radu.

I to čudenje lakoumnog mnoštva unosilo je nemir u Njegovo srce. U Njegovom životu nije bilo isticanja vlastite osobe. Počast što je svijet ukazuje kad netko stekne položaj, bogatstvo ili talent, bila je strana Sinu Čovječjem. Isus se nije koristio niti jednim od sredstava kojima se ljudi služe kako bi zadobili privrženost ili vlast nad drugima. Za Njega je, vjekovima prije Njegova rodenja, bilo proročeno: On ne viče, on ne diže glasa, niti se čuti može po ulicama. On ne lomi napuknutu trsku niti gasi stijenj što tinja. Vjerno on donosi pravdu. (Izaija 42,2.3)

Svojim velikim obredima, isticanjem svojih bogoslužja i da-rova, farizeji su nastojali pribaviti sebi počasti. Javnim su ras-pravama o religiji dokazivali svoju revnost za nju. Prepirke izmedu neprijateljski raspoloženih sljedbi bile su bučne i duge, tako da nije bilo ništa neobično kad su se na ulicama čuli glasovi žestokih rasprava medu učenim zakonicima.

Prema svemu tome Isusov je život bio u očitoj suprotnosti. Nikada u Njegovu životu nije dolazilo do bučne rasprave, razmetanja u bogoslužju, niti do ijednog postupka kojim bi izazvao javno odobravanje. Krist je bio skriven u Bogu, a Bog je bio otkriven u karakteru svojega Sina. K ovoj je spoznaji Isus želio usmjeriti misli ljudi.

Sunce pravde nije obasjalo svijet punim sjajem da svojom slavom ne bi zaslijepilo osjetila. O Kristu je pisano: "Ko zora pouzdan mu dolazak." (Hošea 6,3) Svjetlost dana dolazi na zemlju tiho i nježno, rastjeruje tamu i budi sav svijet u život. Tako je ogranulo i sunce pravde, "sa zdravljem u zrakama". (Malahija 4,2)

Evo Sluge mojega koga podupirem, mog izabranika, miljenika duše moje. (Izaija 42,1) yer ti si utočište nevoljnom, utočište ubogom u nevo- lji; ti si skrovište od pljuska, i od žege zaklon. (Izaija 25,4)

Ovako govori Jahve, Bog, koji stvori i razastrije ne- besa, koji rasprostrije zemlju i njeno raslinje, koji dade dah narodima na njoj, i dah bićima što njome hode. Ja, Jahve, u pravdi te pozvah, čvrsto te za ruku uzeh; oblikovah te i postavih te za Savez narodu i svjetlost pucima, da otvoriš oči slijepima, da izvedeš sužnje iz zatvora, iz tamnice one što žive u tami. (Izaija 42,5-7)

"Vodit ću slijepce po cestama, uputit ih putovima. Pred njima ću tamu u svjetlost obratit, a neravno tlo u ravno. To ću učiniti i neću propustiti." (Izaija 42,16)

"Pjevajte Jahvi pjesmu novu, i s kraja zemlje hvalu njegovu, neka ga slavi more sa svim što je u njemu, otoci i njihovi žitelji! Nek digne glas pustinja i njeni gradom, nek odjeknu naselja gdje žive Kedarci! Nek podvikuju stanovnici Stijene, neka kliču s gorskih vrhova! Nek daju čast Jahvi i hvalu mu naviještaju po otocima." (Izaija 42,10-12)

"Kličite, nebesa, jer je Jahve učinio! Orite se, dubine zemljine! Odjekujte radošću, planine, i vi, šume, sa svim svojim drvećem! Jer Jahve je otkupio Jakova, proslavio se u Izraelu!" (Izaija 44,23)

Ivan Krstitelj je iz Herodove tamnice, gdje je čamio i če- kao razočaran i zbunjen, poslao k Isusu dvojicu svojih učenika s porukom: "Jesi li ti onaj koji ima doći, ili da drugoga čeka-mo?" (Matej 11,3)

Spasitelj nije odmah odgovorio na pitanje učenika. Dok su oni stajali, čudeći se Njegovoj šutnji, k Njemu su dolazili ne-voljni. Glas je moćnog Liječnika prodro u gluho uho. Jedna ri-

ječ i dodir Njegove ruke otvorili su slijepe oči da gledaju svjetlost dana, prizore iz prirode, lica prijatelja i lice Spasitelja. Njegov je glas dopro do uha onih koji su umirali, i oni su ustajali u zdravlju i snazi. Uzeti ljudi, opsjednuti sotonskim duhom, bili su poslušni Njegovoj riječi; njihovo bjesnilo je nestajalo i oni su Mu zatim služili. Siromašni ratari i najamnici, koje su rabini izbjegavali kao nečiste, okupljali su se oko Njega i On im je 35 govorio riječi vječnoga života.

Dan je tako prošao, i Ivanovi su učenici sve to gledali i slušali. Napokon, Isus ih je pozvao k sebi i rekao im da idu i kažu Ivanu ono što su vidjeli i čuli, dodajući: "Blago onomu tko se zbog mene ne pokoleba." (Matej 11,6) Učenici su odni-jeli poruku i ona je bila dostatna.

Ivan se sjetio proročanstva o Mesiji: Duh Jahve Gospoda na meni je, jer me Jahve pomaza, posla me da radosnu vijest donesem ubogima, da iscijelim srca slomljena; da zarobljenima navijestim slobodu i oslobodenje sužnjevima; da navijestim godinu milosti Jahvine i... da razveselim ožalošćene na Sionu. (Izaija 61,1.2) Isus iz Nazareta je bio taj Obećani. Dokaz Njegova božanskog podrijetla mogao se vidjeti dok je služio napaćenim ljudima, dok se Njegova slava pokazala u tome što se ponizio i spustio u naše poniženo stanje.

Krist se u svojim djelima nije predstavio samo kao Mesija, već je On pomoću njih objavio ljudima način kako će biti za-snovano Njegovo kraljevstvo. Ivanu je otkriveno isto ono što je bilo otkriveno Iliji u pustinji, kad se pred njim pokazao "si-lan vihor, tako snažan da je drobio brda i lomio hridi, ali Jahve nije bio u olujnom vihoru; poslije olujnog vihora bio je potres, ali Jahve nije bio u potresu, a poslije potresa bio je oganj, ali Jahve nije bio u ognju". Poslije ognja, Bog je razgovarao s prorokom "šapatom laganog i blagog lahora". (1. Kraljevima 19,11.12) Ovako je Isus trebao vršiti svoje djelo ne rušenjem prijestolja i kraljevstava, ne u raskoši i vanjskom razmetanju, već šapatom srcima ljudi kroz život milosti i samoodricanja.

Kraljevstvo se Božje ne pokazuje izvana. Ono dolazi kroz blagost nadahnuća Njegove Riječi, kroz unutarnje djelovanje Nje-govog Duha, zajednicom duše s Onim koji je njezin život. Najveći izraz Njegove sile vidi se u ljudskoj naravi koja je dostigla savršenstvo Kristova karaktera.

Kristovi sljedbenici trebaju biti svjetlost svijetu; ali Bog od njih ne traži da učine neki napor kako bi svijetlili. On ne trpi nikakav samozadovoljavajući trud kojim se želi prikazati superiornost u dobrim djelima. On želi da njihove duše budu prožete načelima Neba, jer će se tada, kad dodu u dodir sa svijetom, otkriti svjetlost koja je u njima. Ta će svjetlost blistati kroz nepokolebljivu odanost u svakom postupku u životu.

Za napredak Božjeg djela nisu bitni bogatstvo ili visok položaj, skupocjena oprema, arhitektura ili namještaj; nisu važna niti dostignuća koja zadobivaju ljudsko odobravanje i pridonose taštini. Razmetanje ovoga svijeta, ma kako uvjerljivo, u Božjim očima nije ni od

kakve vrijednosti. Više od onoga što je vidljivo i ograničeno, Bog cijeni ono nevidljivo i vječno. Ono prvo ima vrijednost samo ako služi kao izraz drugoga. Najodabranija um-jetnička djela ne posjeduju ljepotu koja se može usporediti s ljepotom karaktera nastalom kao plod djelovanja Svetog Duha na dušu.

Kad je Bog poslao na naš svijet svojega Sina, On je ljudskim stvorenjima povjerio neuništiva bogatstva — pored kojih su bogatstva što ih je čovjek nagomilavao od postanka svijeta bezvrijedna. S ljubavlju koju je imao u svom srcu još od vječnih vremena, Krist je došao na Zemlju i poklonio je palom čovjeku. Mi trebamo, kroz vezu s Kristom, primiti to bogatstvo, otkriti ga i dati drugima.

Ljudski će napori u Božjem djelu biti uspješni upravo u omjeru s posvećenosti i predanosti onoga koji radi za Boga — otkrivanjem sile Kristove milosti koja mijenja život. Mi se trebamo razlikovati od svijeta jer je Bog na nas položio svoj pečat, zato što On kroz nas pokazuje svoj karakter ljubavi. Naš nas Otkupitelj štiti svojom pravdom.

Kada Bog odabire muškarce i žene za svoju službu, On ne pita imaju li oni bogatstvo ovoga svijeta, obrazovanje ili rječitost. Ono što On pita jest: "Hode li oni u takvoj poniznosti da ih mogu učiti svojem putu? Mogu li staviti svoje riječi u njihova usta? Hoće li me oni uistinu predstavljati?"

Bog može svaku osobu upotrijebiti upravo u onoj mjeri u kojoj mu ona omogućuje da ulijeva svog Duha u hram njezine duše. Rad što ga On prihvaća jest rad koji je odsjaj Njegova lika. Neka Njegovi sljedbenici unose u ovaj svijet neizbrisive osobine Njegovih vječnih načela kao svjedočanstvo ili preporuku o sebi.

"U naručje će svoje sabrati janjce!"

Dok je Isus služio na ulicama gradova, majke su se sa svojim bolesnim i umirućim mališanima na rukama probijale kroz mno-štvo kako bi došle tamo gdje ih On može primijetiti.

Pogledajte ove majke: blijede, umorne, na rubu očaja, pa ipak odlučne i ustrajne. Dok nose svoje breme patnje, one traže Spasitelja. I dok ih ustalasano mnoštvo odbija natrag, Isus se pro-bija k njima korak po korak dok se napokon ne nađe uz njih. U njihovim se srcima budi nada. Suze radosnice izviru iz njihovih očiju kad shvate da On baš njima poklanja pozornost i kada pogledaju u oči koje izražavaju toplo razumijevanje i ljubav.

Izabirajući jednu iz skupine, Spasitelj budi njezino povjerenje riječima: "Što hoćeš da ti učinim?" Ona jecajući izriče svoju veliku potrebu: "Učitelju, da iscijeliš moje dijete!" Krist uzima dijete iz njezinih ruku i Njegovim dodirom bolest nestaje.

Bljedilo smrti se gubi; struja života teče kroz žile; mišići dobivaju snagu. Majka prima riječi utjehe i mira. Potom dolazi sljedeći slučaj, isto tako hitan. Ponovno Isus koristi svoju životvornu silu, i svi daju slavu Onome koji čini čudesna djela.

Mi mnogo govorimo o veličini Kristovog života. Govorimo o divnim djelima što ih je učinio, o svim divnim čudima. Ali pozornost koju je poklanjao malim pojedinostima još je veći dokaz Njegove veličine.

Medu Židovima je bio običaj da se djeca odnesu nekom rabinu kako bi on položio svoje ruke na njih i blagoslovio ih. Ali učenici su smatrali Isusovo djelo previše važnim da bi Ga itko smio tako ometati. Kad su majke dolazile želeći da On blagoslovi njihovu djecu, učenici su na njih gledali s neraspoloženjem. Ovu su djecu oni smatrali premalenom za prednost da dodu k Isusu. Učenici su tako došli do zaključka da bi nazoč nost ove djece uznemirila Isusa. Ali Spasitelj je shvatio brigu i teret ovih majki koje su nastojale odgojiti svoju djecu prema savjetima Božje riječi. On je čuo njihove molitve. On ih je s'm privukao u svoju blizinu.

Jedna je majka sa svojim djetetom napustila svoj dom u želji da nade Isusa. Usput je jednoj svojoj susjedi povjerila kamo ide, i ta je susjeda takoder poželjela da Isus blagoslovi i njezinu djecu. Tako se okupilo nekoliko majki sa svojom djecom. Neka djeca više nisu bila u dobi ranog djetinjstva, neka su već bila mladići i djevojke. Kad su majke uputile svoju želju Isusu, On je s naklonošću slušao njihovu bojažljivo izrečenu molbu i gledao njihove suze. Pričekao je da vidi kakav će stav učenici zauzeti prema njima. Kad je vidio kako učenici kore majke i odbijaju ih, vjerujući da Mu čine uslugu, On ih je upozorio na njihovu pogrešku riječima: "Pustite dječicu k meni, nemojte im priječiti, jer takvima pripada kraljevstvo Božje." (Marko 10,14) Tada je uzeo djecu u svoje naručje, položio svoje ruke na njih i dao im blagoslov zbog kojega su i došli.

Majke su bile utješene. One su se vratile svojim domovima okrijepljene i blagoslovljene Kristovim riječima. One su bile ohrabrene da prihvate svoj teret s novom vedrinom i da, ispunjene nadom, rade za svoju djecu.

Kad bi pred nama bio otvoren kasniji život ove male skupine, vidjeli bismo majke kako podsjećaju svoju djecu na dogadaj onog dana i kako im ponavljaju drage Spasiteljeve riječi. Vidjeli bismo, takoder, koliko je često u kasnijim godinama sje-ćanje na ove riječi čuvalo tu djecu da ne zadu sa staze podignute za Božje otkupljenike.

Krist je danas isti nježni Spasitelj kao što je bio dok je hodio medu ljudima. Isto je tako sigurno da On i sada pruža pomoć majkama jednako kao kad je u Judeji prihvaćao djecu u svoje naručje. Djeca koju volimo danas isto su tako otkupljena Nje- 42 govom krvlju kao i djeca onoga doba.

Isus poznaje teret što ga nosi srce svake majke. On, čija se majka borila sa siromaštvom i oskudicom, ima sućuti za svaku majku u njezinim problemima. On, koji je prevalio dugi put da bi donio olakšanje uplašenom srcu jedne Kanaanejke, učinit će isto toliko za majke današnjih dana. On, koji je udovici iz Naina vratio sina jedinca, i koji se u svojoj agoniji na križu sjetio svoje majke Marije, i danas je dirnut brigama svih majki. U svakoj patnji i nevolji On će utješiti i pomoći.

Neka majke dođu k Isusu sa svojim problemima. One će naći dovoljno milosti koja će im pomoći u skrbi za njihovu djecu. Svakoj majci koja je spremna položiti svoje brige kod Isusovih nogu, vrata su otvorena. Onaj koji je rekao: "Pustite dječicu k meni; nemojte im priječiti" (Marko 10,14), i danas upućuje poziv majkama da dovedu svoju djecu k Njemu da ih On blagoslovi.

U djeci koju su Mu dovodili Isus je vidio muškarce i žene koji će biti nasljednici Njegove milosti i podanici Njegovog kraljevstva, od kojih će neki postati i mučenici za Njega. Znao je da će Ga ta djeca daleko spremnije slušati i prihvatiti kao svojega Spasitelja nego odrasli ljudi, od kojih su mnogi imali mudrost ovoga svijeta i bili tvrdoga srca. U svom učenju Isus se spuštao na njihovu razinu. On, Veličanstvo Neba, odgovarao je na njihova pitanja i iznosio svoje pouke na tako jednostavan način da je uspješno izlazio ususret njihovom dječjem razumijevanju. U njihove umove usadivao je sjeme istine, koje će za nekoliko godina izbiti i donijeti plod za vječni život.

Kad je Isus rekao svojim učenicima da ne brane djeci do- laziti k Njemu, govorio je svojim sljedbenicima svih vjekova, službenicima Crkve, propovjednicima, pomoćnicima i svim kršćanima. Isus privlači djecu i govori nam: Nemojte im priječiti. Kao da hoće reći: "Oni bi došli kad im vi ne biste priječili."

Nemojte dopustiti da vaš nekršćanski karakter predoči Isusa u lažnom svjetlu. Ne udaljujte svoje mališane od Njega svojom hladnoćom i mrzovoljom. Nikada im ne dajte povoda da misle kako Nebo za njih ne bi bilo lijepo mjesto kad biste i vi bili tamo. Ne govorite o religiji kao o nečemu što djeca ne mogu shvatiti; ne ponašajte se tako kao da ne očekujete da oni prihvate Krista u svom djetinjstvu. Ne stvarajte kod njih lažan dojam da je Kristova religija nešto tmurno i potišteno, i da bi oni, žele li doći Kristu, morali ostaviti sve ono što donosi radost življenja.

Kad Sveti Duh utječe na dječja srca, suradujte s Njim u Njegovom radu. Učite ih da ih Spasitelj poziva i da Mu ništa ne može pričiniti veću radost nego kad Mu se predaju u cvijetu i svježini svojega djetinjstva.

Roditeljska odgovornost

Spasitelj se s beskrajnom nježnosti sagiba prema dušama što ih je otkupio svojom krvlju. Oni su ono na što Njegova ljubav polaže pravo. On ih promatra s neizrecivom čežnjom. Njegovo srce ne privlače samo idealno odgojena i tjelesno naj-privlačnija djeca, već i oni koji su, bilo naslijedem ili zbog nemara roditelja, stekli nepoželjne karakterne crte. Mnogi roditelji ne shvaćaju u kolikoj su mjeri odgovorni za ove osobine karaktera kod svoje djece. Njima nedostaje ona nježnost i mudrost koji su potrebni u postupanju s djecom, od koje su načinili ono što jesu. Isus sa sažaljenjem promatra ovu djecu. U svojem rasudivanju On ide od uzroka k posljedici.

Kršćanski propovjednik može biti Kristovo orude i dovoditi k Spasitelju djecu koja imaju nedostatke u karakteru. Mudrošću i taktičnim postupanjem on ih može privinuti k srcu, uliti im hrabrost i nadu i, kroz Kristovu milost, biti svjedok preobražaja njihovog karaktera, tako da se za njih može reći: "Jer takvima pripada kraljevstvo Božje."

Mnoštvo nahranjeno s pet ječmenih kruhova

Narod je cijeli dan išao po stopama Krista i Njegovih učenika dok je On učio kraj jezera. Oni su slušali Njegove milostive riječi, tako jednostavne i tako jasne da su one za njihove duše bile kao balzam iz Gileada. Iscjeljenje Njegovom božanskom rukom donijelo je zdravlje bolesnima i život umirućima. Za njih je taj dan bio kao da je Nebo sišlo na Zemlju, tako da nisu niti osjetili koliko je vremena prošlo otkako su posljednji put nešto pojeli.

Sunce je naginjalo k zapadu, a narod je još oklijevao. Na-pokon, učenici su došli Kristu i tražili Ga da, zbog njih samih, pošalje ljude kućama. Mnogi su došli izdaleka i od jutra ništa nisu jeli. Neka si idu nabaviti hranu u okolnim selima i gra-dovima. Ali Isus je rekao: "Dajte mu [mnoštvu] vi jesti." (Ma-tej 14,16) Zatim je, obraćajući se Filipu, upitao: "Gdje da ku-pimo kruha da jedu ljudi ovi?" (Ivan 6,5)

Filip je bacio pogled preko mnoštva glava i pomislio kako je nemoguće nabaviti hranu za tako veliko mnoštvo. Tada je odgovorio Isusu da za dvije stotine denara ne bi bilo dosta da svaki dobije nešto malo kruha.

Isus se raspitao koliko se hrane može naći medu ljudima. "Ima ovdje jedan dječak", rekao je Andrija, "sa pet ječmenih kruhova i sa dvije ribe. Ali što je to za tolike?" (Ivan 6,9)

Isus je naredio da mu se to donese. Tada je dao nalog uče-nicima da posjednu narod na travu. Kad je to bilo učinjeno, uzeo je hranu, "i zahvali Bogu pa ih dade onima što su posje-46 dali ... Kad se nasitiše, ... skupiše ih i napuniše dvanaest pu- 47 nih košara ulomcima što pretekoše onima koji su jeli". (Matej 14,19.20)

Čudom božanske moći Krist je nahranio mnoštvo; ipak, kako je skromna bila hrana koja je bila ponudena — samo ribe i ječmeni kruhovi, svakodnevni objed ribarskog stanovništva u Galileji.

Isus je mogao ponuditi narodu bogat objed, ali hrana koja bi služila samo zadovoljavanju apetita ne bi donijela nikakvu pouku za njihovo dobro. Ovim čudom Krist je želio dati ljudima pouku o jednostavnosti. Kad bi ljudi današnjice bili jed-nostavniji u svojim navikama i kad bi živjeli u skladu sa zako-nima prirode, kao što su u početku činili Adam i Eva, tada bi potrebe ljudske obitelji bile obilno zadovoljene. Sebičnost i predavanje apetitu donijeli su grijeh i bijedu, od neumjerenosti na jednoj do nestašice na drugoj strani.

Zadovoljavajući njihovu želju za raskoši, Isus nije želio privući pozornost naroda na sebe. Tom velikom mnoštvu, umornom i gladnom nakon dugog i napornog dana, ova jednostavna hrana je, istodobno, bila uvjerenje o Njegovoj moći i skrbi za njih u njihovim svakodnevnim životnim potrebama. Svojim sljedbenicima Spasitelj nije obećao udobnosti ovoga svijeta; njihova sudbina će, možda, biti zapečaćena siromaštvom. Ali Njegova je Riječ jamstvo da će njihove potrebe biti zadovoljene; On je obećao ono što je bolje nego zemaljska dobra — trajnu utjehu u Njegovoj prisutnosti.

Kad je mnoštvo bilo nahranjeno, hrane je ostalo u obilju. Isus je stoga naredio svojim učenicima: "Skupite pretekle ulomke da ništa ne propadne." (Ivan 6,12) Ove su riječi značile više nego samo prikupljanje ostataka hrane u košarice. Pouka je bila dvostruka. Ništa se nije trebalo baciti. Ne smijemo izgubiti nijednu prednost u vremenu. Ne trebamo zanemariti ništa od onoga što bi služilo dobru ljudskog bića. Prikupimo sve ono što će donijeti olakšanje potrebama onih koji gladuju u svijetu. Uz istu brižljivost trebamo skupljati nebeski kruh za zadovoljenje potreba duše. Mi živimo od svake Božje riječi. Ništa od onoga što je Bog izgovorio ne smije se izgubiti. Mi ne smijemo zanemariti niti jednu riječ koja se odnosi na naše vječno spasenje. Niti jedna riječ ne smije pasti na zemlju neiskorištena.

Čudo s kruhovima pouka nam je o ovisnosti o Bogu. Kad je Krist nahranio pet tisuća ljudi, hrana nije bila pri ruci. Oči-to, On nije imao nikakva sredstva na raspolaganju. On je stajao u pustinji s pet tisuća muškaraca, osim žena i djece. On nije pozvao mnoštvo da Ga tamo slijedi. Budući da su željeli biti u Njegovoj blizini, oni su došli bez poziva, bez naredbe. Ali On je znao da su oni bili gladni i malaksali, jer su proveli cijeli dan slušajući Njegove savjete. Oni su bili daleko od svojih kuća, a bližila se noć. Mnogi od njih nisu imali novca da kupe hranu. On, koji je za njihovo dobro postio četrdeset dana u pustinji, nije htio dopustiti da se oni vrate svojim domovima posteći.

Božja providnost je postavila Isusa tamo gdje je tada bio; On je ovisio o svojem nebeskom Ocu u pogledu na sredstva za zadovoljenje potrebe gladnih. Kad se nademo u neprilici,

oslonimo se na Boga. U svakoj neprilici tražimo pomoć od Onoga koji ima neograničene pričuve u svojoj vlasti.

Prigodom ovog čuda Krist je primio od Oca; On je dao učenicima, učenici narodu, a ljudi jedan drugome. Tako će svi oni koji su sjedinjeni u Kristu primiti od Njega kruh života i dati ga drugima. Njegovi su učenici bili odredeno sredstvo veze izmedu Krista i naroda.

Kad su učenici čuli Spasiteljev nalog: "Dajte mu vi jesti", sve teškoće koje nastaju u takvim prigodama došle su u nji-hove misli. Pitali su: "Trebamo li ići u sela da kupimo hrane?" A što je Krist odgovorio? "Dajte mu vi jesti." Učenici su Isusu donijeli sve što su imali; ali On ih nije pozvao da jedu. On im je dao nalog da prvo posluže narod. Hrana se umnožila u njihovim rukama, i ruke učenika koje su se pružale ka Kristu nikada nisu ostajale prazne. Mala je količina bila dostatna za sve. Kad je mnoštvo bilo nahranjeno, učenici su s Isusom jeli od dragocjene hrane poslane s Neba.

Kad vidimo potrebe siromašnih, prezrenih i žalosnih, kako se često i naša srca ražaloste. Mi se pitamo: "Od kakve su koristi naša slabašna snaga i naše beznačajne pričuve da izidemo ususret ovim golemim potrebama? Zar ne bismo trebali čekati na nekoga s većim sposobnostima da vodi naše djelo, ili na neku organizaciju koja bi sve to poduzela?" Krist kaže: "Dajte mu vi jesti." Upotrijebite sredstva, vrijeme i sposobnosti koje imate. Donesite Isusu svoje ječmene kruhove.

Iako vaše pričuve nisu dostatne da nahrane tisuće ljudi, one će možda biti dostatne da nahrane jednoga. U Kristovim rukama one mogu nahraniti mnoge. Po primjeru učenika, dajte ono što imate. Krist će umnožiti vaš dar. On će nagraditi odano i jednostavno pouzdanje u Njega. Ono što se činilo da 50 će biti samo mršava zaliha, pokazat će se kao bogati stol.

"Ovo velim: tko škrto sije, škrto će i žeti; tko obilato sije, obilato će i žeti! ... A Bog može tako obilato izliti na vas svaku vrstu milosti, da mognete imati uvijek i u svemu sasvim dovoljno svega i još imati viška za koje mu drago dobro djelo, kao što stoji pisano: `Razdijeli, dade siromasima; njegova dobrotvornost ostaje zauvijek.' Onaj koji daje sijaču sjeme, dat će i kruh za hranu. On će umnožiti vaše sjeme i učinit će da uzrastu plodovi vaše pravednosti; tako ćete postati bogati u svemu za svaku darežljivost koja je takva da po nama daje zahvalu Bogu." (2. Korinćanima 9,6-11)

Poglavlje 3 - S prirodom i s Bogom

51 Spasiteljev život na Zemlji bio je život zajednice s prirodom i s Bogom. U toj zajednici On nam je otkrio tajnu životne sile.

Isus je bio marljiv i vrijedan djelatnik. Nikada medu ljudima nije živio netko tko je bio tako opterećen odgovornostima. Nikada nitko nije nosio tako teško breme patnje i grijeha cijeloga svijeta. Nikada nitko nije s takvom revnošću radio za dobrobit čovjeka. Štoviše, od Njega su život i zdravlje. Fizički, kao i duhovno, On je predočen žrtvenim janjetom, "nevin i bez mane". (1. Petrova 1,19) U tijelu kao i u duhu On je bio primjer onoga što je Bog želio da svi ljudi budu slušajući Njegov Zakon.

Dok su ljudi promatrali Isusa, na Njegovom su licu mogli vidjeti spoj božanskog sažaljenja i stvarne moći. Čini se da je bio okružen duhovnim ozračjem. Dok je Njegovo ponašanje bilo nježno i skromno, zadivio je ljude mudrošću koja je bila skrivena, ali koju nije bilo moguće u cijelosti zatajiti.

Tijekom svoje službe stalno je bio progonjen od lukavih i licemjernih ljudi koji su Ga željeli uništiti. Uhode su Ga slijedile, pazeći dobro na Njegove riječi kako bi pronašli povoda da Ga osude. Snažni i visokoobrazovani umovi naroda željeli su Ga zaustaviti u borbi. Ali nikada Ga nisu mogli nadmašiti. Oni su se vratili zbunjeni i postideni skromnošću Učitelja iz Galileje. Kristovo je poučavanje odisalo svježinom i snagom kakvu čovjek ranije nikada nije poznavao. Čak su i Njegovi neprijatelji morali priznati: "Nikada čovjek nije govorio kao ovaj čovjek." (Ivan 7,46)

Isusovo djetinjstvo, provedeno u siromaštvu, nije bilo po-kvareno izvještačenim navikama pokvarenog doba. Radeći za tesarskim stolom, noseći terete života u domu, učio je pouke poslušnosti i truda. On je nalazio razonodu u prirodi, prikupljajući znanje i trudeći se prodrijeti u njezine tajne. On je proučavao Božju riječ; ali su trenuci Njegove najveće sreće bili kad je imao priliku otići iz okružja svog rada i uputiti se u polja, da u tihim dolinama razmišlja, i da na padini brda ili medu šumskim drvećem održava zajednicu s Bogom. Rano jutro Ga je često zateklo na nekom osamljenome mjestu, gdje je razmišljao, istraživao Pisma ili se molio. Pjesmom je dočekivao prve zrake zore. Pjesmama zahvalnosti unosio je vedrinu u svoj rad, donosio nebesku radost iscrpljenima i razočaranima.

Za vrijeme svoje službe Isus je veliki dio vremena provodio pod vedrim nebom. Od mjesta do mjesta putovao je pje-šice, a mnoge od svojih propovijedi održavao je u hramu prirode. Dok je pripremao svoje učenike, On je često odlazio iz gradske gužve u tišinu polja, jer je želio da i okružje u kojem se nalazi bude što je moguće više u skladu s Njegovim poukama o jednostavnosti, vjeri i samoodricanju. Pod bogatim krošnjama drveća, na gorskoj padini

nedaleko od Galilejskog jeze- 53 ra dvanaestorica su bila pozvana u apostolsku službu, gdje je održana i poznata propovijed na Gori.

Isus je rado okupljao narod oko sebe pod modrinom ne- 54 ba, na padini obrasloj travom ili na obali kraj jezera. Okružen djelima što ih je sam stvorio, On je ovdje mogao upraviti njihove misli od onoga što je umjetno k onome što je prirodno.

U rastu i razvitku prirode otkrivena su načela Njegova kraljevstva. Kad bi ljudi podignuli oči k brežuljcima što ih je Bog stvorio i kad bi promatrali zadivljujuća djela Njegove stvaralačke ruke, mogli bi naučiti dragocjene pouke božanske istine. Pouke božanskog Učitelja će se u njihovoj budućnosti tako ponavljati u onome što se odigrava u prirodi. Tako je um bivao oplemenjen, a srce je nalazilo odmor.

Učenici koji su suradivali s Isusom u Njegovu djelu često 55 su od Njega dobivali odredeno vrijeme u kojemu su mogli posjetiti svoje domove i odmoriti se; dok su njihova nastojanja da Krista odvrate od Njegova neprekidnog rada bila uzaludna. Cijeli dan On je služio mnoštvu što je dolazilo k Njemu, dok je uvečer ili rano u zoru odlazio u gorsko svetište, gdje je održavao zajednicu sa svojim Ocem.

Često je Isus, kroz svoj stalni rad i u sukobu s neprijateljstvima i lažnim učenjem židovskih voda, bivao toliko izmoren da su se Njegova majka, braća i sami učenici uplašili da će tako uništiti svoj život. Ali kad bi se vraćao sa sati provedenih u 56 molitvi, koji su označavali završetak napornog dana, oni su na

Njegovu licu vidjeli odraz mira, svježine, života i sile koji su, kako se moglo zaključiti, prožimali cijelo Njegovo biće. Sa sati provedenih s Bogom u samoći svakog jutra donosio je ljudima svjetlost s nebeskog prijestolja.

Po povratku s prvog misionarskog putovanja svojih učenika, Isus im je dao nalog: "Dodite vi sami napose, na samotno mjesto, te se malo odmorite." Učenici su se bili vratili, ispunjeni radošću zbog uspjeha što su ga postigli u radu kao vjesnici evandelja, kad je do njih doprla vijest o smrti Ivana Krstitelja od Herodove ruke. Ovo je za njih bilo gorko iskustvo. Isus je znao da je time što je dopustio da Ivan Krstitelj ostane u zatvoru stavio njihovu vjeru na vrlo tešku kušnju. On je gledao njihova ožalošćena lica, ovlažena suzama, s nježnošću punom razumijevanja. Suze su bile u Njegovim očima i glasu, kad im je rekao: "Dodite vi sami napose, na samotno mjesto, te se malo odmorite." (Marko 6,31)

Kod Betsaide, na sjeveru Galilejskog jezera, nalazilo se jedno osamljeno područje, koje je izgledalo divno u svježem zelenilu proljeća, i ono je za Isusa i Njegove učenike bilo ugodno skrovište. Oni su krenuli prema tom mjestu čamcem preko jezera. Ovdje će se, daleko od zamornog mnoštva, moći odmoriti. Tu su učenici mogli slušati Kristove riječi, neometani

prkošenjem i klevetama farizeja i književnika. Nadali su se da će ovdje kratko vrijeme moći uživati u zajednici s Učiteljem.

Isus je sa svojim voljenim učenicima imao na raspolaganju samo vrlo kratko vrijeme. Kako li su ti trenuci za njih bili dragocjeni! Oni su razgovarali o djelu evandelja i o mogućnostima uspješnijeg rada u druženju s ljudima. Dok im je Isus otvarao riznice istine, oni su osjećali struju božanske moći i bili su ispunjeni nadom i hrabrošću.

Ali mnoštvo je ponovno tragalo za Isusom. Budući da su pretpostavili da je otišao na svoje uobičajeno mjesto odmora, oni su došli na mjesto gdje je Isus bio sa svojim učenicima. Njegova nada da će imati bar jedan sat odmora nije se ispunila. Ali u dubini svog čistog, milostivog srca, Dobri je Pastir imao samo ljubav i razumijevanje za ove uznemirene i žedne duše. Cijeli je dan služio njihovim potrebama, a uvečer ih otpustio da idu svojim domovima i da se odmore.

U životu, potpuno posvećenom dobru drugih, Spasitelj je znao da mora prekinuti stalnu aktivnost i suočavanje s ljudskim potrebama, kako bi se odmorio i uživao stalnu zajednicu sa svojim Ocem. I dok je mnoštvo što Ga je slijedilo odlazilo, Isus se uputio u brda gdje je, u samoći s Bogom, podizao svoju dušu u molitvi za ove napaćene grešne ljude.

Kad je Isus svojim učenicima rekao da je žetva velika a poslenika malo, On nije od njih tražio da neprekidno rade, već im je dao nalog: "Zato molite gospodara žetve da pošalje poslenike u žetvu svoju." (Matej 9,38) Svojim umornim suradnicima današnjih dana On izgovara riječi sućuti, isto onako stvarno kao i svojim prvim učenicima: "Dodite vi sami napose, na samotno mjesto, te se malo odmorite."

Svima koji se uče u Gospodnjoj školi treba odredeno vrijeme kad će, u zajednici s Bogom, ispitivati svoja srca u hramu prirode. Neka se u njima otkrije život koji nije u skladu sa svijetom, njegovim običajima i navikama; njima treba osobno iskustvo da bi doznali što je Božja volja. Mi moramo osobno čuti Njegov glas kako govori našim srcima. Kad svaki drugi glas prestane i kad mi u tišini čekamo, ta "tišina u duši" čini da Božji glas postane razgovijetnijim. On nas poziva: "Prestanite i znajte da sam ja Bog." (Psalam 46,10) Ovo je uspješna priprema za svaki rad za Boga. Onaj tko na ovaj način primi osvježenje, bit će okružen ozračjem svjetlosti i mira usred užurbanosti, napetosti i obveza ovoga života. On će primiti novi dar tjelesne i umne snage. Njegov će život odisati miomirisom; u njemu će se otkriti božanska sila koja će vršiti utjecaj na ljudska srca.

Poglavlje 4 - Dodir vjere

" Ozdravit ću ako se samo dotaknem njegove haljine." (Matej 9,21) Ove je riječi izgovorila u sebi jedna siromašna žena koja je dvanaest godina trpjela bolest od koje je njen život postao bremenom. Sav svoj novac potrošila je za liječnike i lijekove, da bi joj se na kraju priopćilo kako je njezina bolest neizlječiva. Ali kad je čula za velikog Liječnika, njezine su nade ponovno oživjele. Pomislila je: "Kad bih Mu se samo mogla dovoljno približiti, i stupiti u razgovor s Njim, izliječila bih se."

Krist je bio na putu k domu hebrejskog rabina Jaira, koji je molio Isusa da dode i iscijeli njegovu kćer. Molba slomljena srca: "Kćerkica mi je na umoru. Dodi i stavi na nju ruke da ozdravi i živi!" (Marko 5,23) dirnula je suosjećajno Kristovo srce, i On se s ovim knezom odmah uputio prema njegovoj kući.

Ali oni su sporo napredovali, jer je mnoštvo guralo Isusa sa svih strana. Dok se probijao kroz svijet, Isus se približio mjestu gdje je stajala ova sirota žena. Ona mu se u više navrata pokušavala približiti, ali bezuspješno. Sad je nastupila njezina prilika. Nije znala kako započeti razgovor s Njim. Ona Ga, naime, nije namjeravala ometati u Njegovu ionako sporom napredovanju. Ali čula je da izlječenje dolazi i dodirom Njegove odjeće, i u strahu da će izgubiti svoju jedinu priliku za izlječenje, progurala se naprijed, govoreći samoj sebi: "Ozdravit ću ako se samo dotaknem haljine njegove."

Isus je znao sve što se odigravalo u njezinim mislima, i stoga se probijao do mjesta na kojem je stajala. Razumio je nje-zinu veliku potrebu i pomogao joj da pokaže svoju vjeru.

Dok je Isus prolazio, ona je iskoračila i pošlo joj je za rukom samo dotaknuti rub Njegove haljine. Tog trenutka je znala da je ozdravila. U tom je jednom dodiru bila sažeta vjera njezinog cijelog života, i bol i iznemoglost su odmah nestali. Za jedan trenutak ona je osjetila drhtaj kao laki udar električne struje, koji je prošao kroz svaku strunu njezina tijela. Nju je tada obuzeo osjećaj savršenog zdravlja. "I ona na svom tijelu osjeti da je ozdravila od bolesti." (Matej 9,29)

Zahvalna se žena poželjela na neki način zahvaliti moćnom Liječniku, koji je ovim jednim dodirom učinio za nju više nego svi drugi liječnici za dvanaest dugih godina; ali ona nije imala hrabrosti. Zahvalnim se srcem pokušala udaljiti od naroda. Od-jednom, Isus je stao i, osvrćući se, upitao: "Tko me se dotače?"

Gledajući ga iznenadeno, Petar je odgovorio: "Učitelju, mno-štvo te naroda gura i tiska..." (Luka 8,45)

"Netko me se dotače", rekao je Isus, "jer sam osjetio da je iz mene izišla sila." (Luka 8,46) Isus je mogao razlučiti dodir vjere od slučajnog dodira neopreznog mnoštva. Netko Ga se dotaknuo s odredenom namjerom i primio odgovor.

Ovo pitanje Isus nije postavio da bi s'm nešto doznao; On je imao pouku za narod, za svoje učenike i za tu ženu. On je 61 želio donijeti nadu ožalošćenima. On je htio pokazati ljudima da je silu ozdravljenja donijela vjera. Nije se smjelo dopustiti da povjerenje žene ostane neprimijećeno. Bog se mora proslaviti zahvalnim priznanjem ove žene. Krist je želio da ona shvati kako On odobrava njezin čin vjere. On nije htio dopustiti da ona ode sa samo polovičnim blagoslovom. Ova žena nije trebala otići a da ne bude svjesna toga kako je Isus poznavao njezinu bol, i da ne shvati Njegovu ljubav i to da je On blagoslovio njezinu vjeru u Njegovu moć kojom može spasiti sve one koji dolaze k Njemu.

S pogledom upravljenim prema ženi, Isus je uporno zahtijevao da čuje tko ga se dotaknuo. Shvaćajući da je prikrivanje uzaludno, ona je prišla drhteći i bacila se pred Njegove noge. Uz suze zahvalnosti, ona je ispričala Isusu pred svim narodom zašto je dodirnula Njegovu haljinu i kako je u trenutku bila izliječena. Strahovala je da je njezin čin dodirivanja Njegove haljine bila drskost; ali s Kristovih usana nije došla niti jedna riječ prijekora. On je govorio samo riječi odobravanja. Te su riječi dolazile iz srca koje ljubi, srca ispunjenog suosjećanjem za ljudske patnje. "Kćeri," rekao je nježno, tvoja te vjera ozdravila, hajde u miru! Luka 8,48) Kako su je ove riječi ohrabrile! 62 Njezinu radost više nije mogao pomutiti strah da je učinila nešto nedopušteno.

Radoznalo mnoštvo što se tiskalo oko Isusa nije dobilo silu života. Ali ova sirota žena koja Ga se dotakla vjerom primila je ozdravljenje. Tako se, u duhovnim stvarima, razlikuje slučajan dodir od dodira vjere. Vjerovati u Krista samo kao u Spasitelja svijeta nikada ne može donijeti izlječenje duši. Vjera potrebna za spasenje nije samo pristajanje uz evandeosku istinu. Prava vjera je ona koja prihvaća Krista kao osobnog Spasitelja. Bog je dao svog jedinorodenog Sina da ja, vjerujući u Njega, "ne poginem, nego da imam život vječni". (Ivan 3,16) Kada dodem Kristu, trebam po Njegovoj riječi vjerovati da primam Njegovu milost koja spašava. Život kojim sad živim trebam "provoditi u vjeri u Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samoga sebe za mene predao". (Galaćanima 2,20)

Mnogi drže da je vjera neko mišljenje. Spasonosna vjera je postupak kojim se oni koji prihvaćaju Krista uključuju u odnos saveza s Bogom. Živa vjera znači povećanje snage, siguran oslonac kojim duša kroz Kristovu milost postaje silom koja pobjeduje.

Vjera je osvajač moćniji od smrti. Kad bismo oči bolesnih upravili u vjeri prema moćnom Liječniku, vidjeli bismo zadi-vljujuće rezultate. To bi donijelo život tijelu i duši.

Kad radite za žrtve zlih navika, upravite njihove oči k Isusu, umjesto da im ukazujete na očaj i propast u koje srljaju. Neka njihove oči budu uprte prema nebeskoj slavi. To će za spas tijela i duše učiniti više nego strahote groba o kojima bismo mogli govoriti bespomoćnima i onima koji su izgubili nadu.

"Po svojoj milosti spasi nas"

Sluga jednog rimskog stotnika ležao je na umoru. Kod Rim-ljana su sluge bile robovi, i kupovali su se i prodavali na tržni-cama; prema njima su se često odnosili osorno i surovo. Ali ovaj je stotnik imao nježan odnos prema svojem sluzi i od srca je želio da on ozdravi. On je vjerovao da ga Isus može izliječiti. On nije vidio Spasitelja, ali su ga izvještaji što ih je čuo nadahnuli vjerom. Unatoč hebrejskom formalizmu, ovaj je Rimljanin bio uvjeren da je hebrejska religija bolja od njegove. Već je bio razlomio prepreke nacionalnih predrasuda i mržnje, koje su razdvajale osvajače od pokorenog naroda. On je poštovao hebrejska bogoslužja i pokazao svoju dobrotu prema Židovima i prema onima koji su išli za Kristom. U izvještajima koje su mu podnosili o Kristovom učenju, mogao je naći ono što je zadovoljilo potrebu njegove duše. Sve što je bilo duhovno u njegovu biću odazvalo se Spasiteljevim riječima. Ali on je sebe držao nedostojnim da izade pred Isusa, pa je zamolio židovske starješine da Isusu prenesu njegovu molbu za izlječenje njegovog sluge.

Starješine su tada iznijele ovaj slučaj Isusu, govoreći Mu: "Zaslužuje da mu to učiniš jer voli naš narod. I sinagogu nam je sagradio." (Luka 7,5)

Ali na putu k stotnikovu domu Isus je primio poruku od samog stotnika: "Gospodine, ne muči se dalje, jer nisam dostojan da udeš pod moj krov." (Luka 7,6)

Ali Isus se ne zaustavlja na svom putu, tako da stotnik osobno dolazi upotpuniti i potvrditi svoju poruku: Zato se i ne sma- 64 trah dostojnim da pristupim k tebi — nego reci riječ, i ozdravit će sluga moj! "Jer i ja koji sam podložnik imam pod sobom vojnike te jednom velim: Idir i ide; drugome: `Dodir i dode; i svome sluzi: `Učini to!' — i učini." (Luka 7 ,7; Matej 8,8.9)

Drugim riječima: Ja predstavljam moć Rima, i moji vojnici poštuju moj autoritet kao vrhovni. Tako Ti predstavljaš moć Svemogućeg Boga, i sva su stvorena bića poslušna Tvojoj riječi. Ti imaš vlast da zapovjediš bolesti da ode, i ona će Te poslušati. Reci samo jednu riječ i ozdravit će sluga moj.

"Idi! Neka ti bude", rekao je Krist, "kako si vjerovao! I njegov 65 sluga ozdravi u isti čas." (Matej 8,13)

Hebrejske su starješine stotnika preporučile Kristu zbog ljubavi koju je pokazao prema njihovom narodu. On je zaslužan, govorili su, jer "nam načini sinagogu". Ali stotnik je za

sebe rekao: "Nisam dostojan." Pa ipak, nije se bojao tražiti od Isusa pomoć. On se nije oslanjao na vlastitu dobrotu, već na Spasiteljevu milost. Jedino što je mogao spomenuti bila je njegova velika potreba.

Na isti način svako ljudsko biće može doći ka Kristu. "Ne zbog pravednih djela koja smo mi učinili, već po svom milosrdu spasi nas." (Titu 3,5) Možda misliš da se, zato što si grešnik, ne možeš nadati blagoslovima od Boga. Ne zaboravi da je Krist došao na svijet spasiti grešnike. Mi nemamo ništa što bi nam moglo poslužiti kao preporuka pred Bogom; jedino što možemo spomenuti u svojoj molitvi sada, i bilo kada, jest naše posvemašnje bespomoćno stanje zbog kojeg Njegova spasono-sna moć postaje potrebom. Odričući se svojeg samopouzdanja u cijelosti, mi možemo pogledati na golgotski križ i reći:

U ruci nemam nikakav dragulj svoj, Već se samo držim za križ Tvoj.

"Sve je moguće onome koji vjeruje." (Marko 9,23) Vjera nas povezuje s Nebom i daje nam snagu da se suprotstavimo silama tame. Bog je u Kristu predvidio sredstvo kojim može mo spriječiti svaku zlu osobinu i usprotiviti se svakoj kušnji, ma kako jakoj. Ali mnogi misle da im nedostaje vjere, i tako ostaju daleko od Krista. Pomozite ovim dušama da se u svojoj bespomoćnoj nedostojnosti oslone na milost svog Spasitelja, punog razumijevanja. Ne gledajte na sebe, već na Krista. Onaj koji je liječio bolesne i izgonio demone dok je živio medu ljudima još je Onaj isti moćni Spasitelj. Tada prihvatite Njegova obećanja kao lišće s drveta života: "A tko dode k meni, sigurno ga neću izbaciti van." (Ivan 6,37) Kada dodete k Njemu, vjerujte da vas On prima, jer je tako obećao. Ako ovako postupate, vi se nikada i nikada ne možete izgubiti.

"Ali Bog pokaza svoju ljubav prema nama time što je Krist, dok smo još bili grešnici, umro za nas." (Rimljanima 5,8)

"Što ćemo ovomu nadodati? Ako je Bog za nas, tko će biti protiv nas? On koji čak nije poštedio vlastitog Sina, već ga predao za sve nas, kako nam neće dati sve ostalo s njime? ... Siguran sam da nas neće ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni bilo koje drugo stvorenje moći rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Kristu Isusu, Gospodinu našemu." (Rimljanima 8,31.32.38.39)

"Možeš me očistiti"

Od svih bolesti poznatih na Istoku, ljudi su se najviše bojali i zgražali od gube. Činjenica da je ona bila neizlječiva i zarazna, kao i užas što ga je ostavljala na žrtvi, ispunjavali su strahom i one najhrabrije. Medu Židovima se smatralo da je guba kazna za grijeh i zato se nazivala "bičem", "prstom Božjim". Budući da je guba bila duboko ukorijenjena u tijelu žrtve, neiskorjenjiva i smrtonosna, smatrala se simbolom grijeha.

Po obrednom zakonu gubavac se proglašavao nečistim. Ne-čisto je bilo sve ono čega se on dotaknuo. Njegovim dahom bio je zaražen i zrak. On je, kao netko tko je već umro, bivao isključen iz ljudske zajednice. Kad se za koga sumnjalo da je obolio od gube, taj se morao pokazati svećenicima, koji su imali zadatak da ga ispitaju i odluče o njegovu slučaju. Ako je proglašen gubavcem, on je bio odvojen od svoje obitelji, odvojen od zajednice izraelskog naroda i osuden da se druži samo s onima koji su bolovali od iste bolesti. Nisu bili poštedeni ni sami kraljevi i vladari. Kralj zaražen tom užasnom bolešću morao je predati svoje žezlo i pobjeći iz ljudskoga društva.

Daleko od svojih prijatelja i od rodbine, gubavac je morao nositi prokletstvo svoje bolesti. On je morao poštovati naredbu da javno oglašuje svoju bijedu i nesreću, razdere svoje haljine i izvikuje upozorenje, opominjući sve da bježe od njegove zarazne nazočnosti. Uzvik "Nečist! Nečist", što je s tužnim pri-zvukom dopirao iz osamljenih pribježišta, bio je znak opasnosti koji su ljudi slušali obuzeti paničnim strahom.

U krajevima u kojima je Isus služio bilo je mnogo takvih 68 patnika; i kad je do njih doprla vijest o Njegovim djelima, u jednome se od njih počinje buditi vjera. Kad bi mogao otići k Isusu, razmišljao je, mogao bi biti zdrav. Ali kako će on naći Isusa? Osuden na stalnu izolaciju, kako je mogao doći pred velikog Liječnika? A hoće li ga sam Krist htjeti izliječiti? Možda će On, kao farizeji i liječnici, izgovoriti prokletstvo nad njim i upozoriti ga da se kloni ljudskih naselja?

Ali on razmišlja o svemu onome što mu je bilo rečeno o Isusu. Nikoga od onih koji su tražili Njegovu pomoć Isus nije odbio. Nesretni čovjek donosi odluku da nade Spasitelja. Premda mu je potpuno zabranjen pristup gradovima, može se dogoditi da se njegov i Isusov put spoje na nekoj stazi pored gorskih puteljaka, ili će Ga možda naći dok naučava izvan gradova. Teškoće su velike, ali je to njegova jedina nada.

Stojeći na odredenoj udaljenosti, gubavac uspijeva razabrati nekoliko riječi sa Spasiteljevih usana. On može vidjeti kako Isus polaže svoje ruke na bolesne. On vidi kako bogalji, slijepi, uzeti i takvi koji su već na samrti zbog raznih bolesti ustaju i ozdravljaju, slaveći Boga za spasenje. Sada njegova vjera jača. Bliže i sve bliže on prilazi mnoštvu koje sluša Isusa. Ograničenja kojih se trebao držati zbog sigurnosti naroda, strah koji obuzima ljude kad vide gubavca — sve je to zaboravio. Jedi- 69 no što mu je još na umu jest blažena nada u ozdravljenje.

On odaje jeziv prizor. Bolest je već urezala svoje užasne tragove, njegovo je tijelo u raspadu, grozno za pogledati. Ugledavši ga, ljudi bježe užasnuti. U panici koja ih obuzima, oni padaju jedan preko drugoga kako bi izbjegli dodir s njim. Neki ga pokušavaju spriječiti da se približi Isusu, ali bezuspješno. On ih ni ne vidi niti ne čuje. On više i ne zamjećuje

njihove izraze užasavanja. On samo vidi Božjeg Sina, on čuje samo glas koji umirućima daje život.

Probijajući se k Isusu, baca se pred Njegove noge i uzvikuje: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me ozdraviti."

Isus odgovara: "Hoću. Ozdravi!" i polaže svoje ruke na njega. (Matej 8,2.3)

Tog se trenutka kod gubavca dogada promjena. Njegova krv postaje zdravom, živci ponovno osjećaju, mišići se očvršćuju. Neprirodno bijela, ljuskava površina kože, svojstvena za gubu, nestaje; njegovo tijelo postaje kao tijelo maloga djeteta.

Kad bi svećenici sada saznali o izlječenju gubavca, njihova bi ih mržnja prema Kristu mogla dovesti do donošenja pogrešnog suda. Isus je želio osigurati nepristranu odluku. Stoga nareduje ovom čovjeku da nikome ne govori o svom izlječenju, već da se bez odlaganja, sa žrtvom, pokaže u hramu, prije nego što se proširi ijedna vijest o izlječenju. Prije nego što bi, po pravilu, mogli prihvatiti takvu žrtvu, svećenici su morali ispitati prinosioca žrtve i službeno potvrditi njegovo potpuno ozdravljenje.

I došlo je do tog pregleda. Svećenici koji su gubavca osudili na prognaništvo, potvrdili su njegovo ozdravljenje. Izliječeni je čovjek bio vraćen svome domu i društvu. Osjetio je kako je dragocjeno milosrde izlječenja. Osjetio je radost zbog vraćene muževne snage i zbog povratka svojoj obitelji. Uspr-kos Isusovom upozorenju, on više nije mogao skrivati činjenicu da je izliječen i tako je, radostan, otišao razglasiti vijest o moći Onoga koji mu je vratio zdravlje.

Kad je ovaj čovjek došao k Isusu, bio je "pun gube". Smrto-nosni otrov ove bolesti prožimao je cijelo njegovo tijelo. Učenici su pokušavali zaštititi Isusa od dodira s njim; jer je onaj koji je dodirnuo gubavca i sam postajao nečistim. Ali Isus se, polaganjem ruke na gubavca, nije zarazio. Guba je bila očišćena. Tako je i s gubom grijeha — ona je duboko ukorijenjena, smrtonosna, neodstranjiva ljudskom silom. Sva je glava bolna, srce iznemoglo; od pete do glave nigdje zdrava mjesta, već ozljede, mo-drice, otvorene rane. (Izaija 1,5.6) Ali Isus, koji je došao živjeti medu ljudima, ne prima zarazu. Za grešnika je Isusova nazočnost sila koja liječi. Tko god želi pasti pred Njegove noge i izreći u vjeri: "Gospodine, ako hoćeš, možeš me ozdraviti", primit će odgovor: "Hoću. Ozdravi!"

U nekim slučajevima izlječenja Isus nije odmah pružao željeni blagoslov. Ali u slučaju gube molba je bila uslišana i prije nego što je bila izgovorena. Kad se molimo za zemaljske blagoslove, možda će odgovor na našu molitvu biti odložen, a Bog će nam pružiti nešto što ne odgovara našoj želji; ali kad se molimo za oslobodenje od grijeha, to nije slučaj. Njegova je volja da nas očisti od grijeha, načini nas svojom djecom i osposobi da živimo svetim životom. Krist "je sam sebe predao za naše grijehe da nas izbavi od sadašnjega pokvarenog

svijeta, u skladu s voljom Boga, Oca našega!" (Galaćanima 1,4) "Ovo je sinovsko pouzdanje koje imamo u nj da nas uslišava ako što molimo po njegovoj volji. A ako znamo da nas uslišava što god ga molimo, znamo da već posjedujemo ono što smo ga molili." (1. Ivanova 5,14.15)

Isus je gledao nesretne i ožalošćene ljude, one čije su nade 71 bile iznevjerene i koji su zemaljskim radostima pokušavali utoliti čežnju duše, i pozvao ih je da u Njemu nadu mir.

"Naći ćete spokoj"

Isus je nježno pozivao napaćeni narod: "Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama." (Matej 11,29)

Krist je ovim riječima progovorio svakom ljudskom biću. Bilo da znaju ili ne, svi su umorni i opterećeni. Svi su pokleknuli pod teretom što ga samo Krist može otkloniti. Najteži teret koji nosimo jest teret grijeha. Kad bismo pri nošenju ovog jarma bili prepušteni samima sebi, taj bi nas teret smrvio. Ali Onaj koji je bezgrešan stao je na naše mjesto. "A Jahve je svalio na nj bezakonje nas sviju." (Izaija 53,6)

Isus je nosio teret naše krivnje. On će uzeti jaram s naših umornih leda. On će nam dati odmor. On će ponijeti i teret brige i straha. On nas poziva da bacimo na Njega sve svoje brige, jer nas On nosi na svojem srcu.

Kao Brat ljudskog roda, Isus stoji kod vječnog Božjeg prije-stolja. On promatra svaku dušu koja upravlja svoj pogled k Njemu kao Spasitelju. On iz iskustva zna što su to ljudske slabosti, kakve su naše potrebe i gdje leži silina kušnji kojima smo izloženi, jer On je bio "iskusan u svemu (kao i mi), samo što nije sagriješio". (Hebrejima 4,15) On bdije nad tobom, uzdrhtalo Božje dijete. Jesi li u kušnji? On će te izbaviti. Jesi li slab? On će ti uliti snagu. Nedostaje li ti znanje? On će te prosvijetliti. Jesi li ranjen? On će te iscijeliti. Gospodin "odreduje broj zvijezda", a opet "liječi one koji su srca skrušena, i povija rane njihove". (Psalam 147,3.4)

Ma kakva da su tvoja strahovanja i kušnje, iznesi Gospodinu svoj problem. Tvoj duh će biti okrijepljen da ustraje. Ti ćeš se moći osloboditi prepreka i poteškoća. Što si slabiji i bespomoćniji u vlastitim očima, postajat ćeš jačim u Njegovoj sili. Što su tvoji tereti teži, blagotvorniji će biti tvoj odmor kad ih baciš na Onoga koji nosi jarmove.

Okolnosti mogu razdvojiti prijatelje; nemirne vode beskrajnog mora mogu navrijeti izmedu nas i njih. Ali nas zato nikakva okolnost i nikakva udaljenost ne mogu razdvojiti od Spasiteljeve ljubavi. Gdje god se našli, On nam je s desne strane da nas podupre, podrži, osokoli i razvedri. Kristova ljubav prema Njegovim iskupljenima veća je od ljubavi majke za

njezino dijete. Naša je prednost da počivamo u Njegovoj ljubavi i kažemo: "Uzdat ću se u Njega, jer je On za mene dao svoj život."

Ljudska se ljubav može promijeniti, ali Kristova ljubav ne zna za promjene. Kad zavapimo Njemu za pomoć, Njegova je ruka ispružena da pomogne.

"Nek se pokrenu planine i potresu brijezi, al se ljubav moja neće odmać od tebe, nit će se pokolebati moj Savez mira, kate Jahve koji ti se smilovao." (Izaija 54,10)

Poglavlje 5 - Iscjeljenje duše

Mnogi od onih koji su se obraćali Kristu za pomoć sami 73 su prouzročili svoju bolest, ali ih je Isus ipak izliječio. A kad je u ove duše ušla Kristova sila, oni su postajali osvjedočenima o svom grešnom stanju, i mnogi su bili izliječeni od svoje duhovne bolesti i od tjelesnih tegoba.

Medu ovima je bio i uzeti čovjek iz Kafarnauma. Slično onom gubavcu, ovaj uzeti je izgubio svaku nadu u ozdravljenje. Njegova je bolest bila posljedica grešnog života, a grižnja savjesti još je pogoršavala njegove patnje. On je bezuspješno odlazio k farizejima i liječnicima tražeći pomoć; oni su ga proglašavali neizlječivim, žigosali ga kao grešnika i govorili mu da će umrijeti pod Božjim gnjevom.

Uzeti je čovjek utonuo u očaj. A onda je čuo o Isusovim djelima. On je znao za druge koji su bili iscijeljeni, a koji su bili isto tako grešni kao i on sam, tako da ga je ovo potaknulo da vjeruje kako bi i on mogao biti zdrav ako bi ga tko odnio k Spasitelju. Ali kad je pomislio što je uzrok njegovoj bolesti, nada je ponovno splasnula. Ali ipak, on nije mogao odbaciti mogućnost izlječenja.

Njegova je velika želja bila da bude oslobođen od tereta 74 grijeha. Čeznuo je da vidi Isusa i da iz Njegovih usta čuje riječi oprosta i ostvari mir s Nebom. Tada ne bi mario hoće li biti živ ili će umrijeti — bio bi spreman pokoriti se Božjoj volji.

Sada nije bilo vremena za gubljenje; njegovo bolešću uništeno tijelo već je nosilo predznake smrti. Zamolio je svoje prijatelje da ga na njegovom krevetu odnesu k Isusu, i oni su to rado prihvatili. Ali mnoštvo, okupljeno u kući i oko nje, bilo je tako zbijeno da je ovom bolesniku i njegovim prijateljima

bilo nemoguće doći do Isusa ili se dovoljno približiti kako bi 75 čuli Njegov glas. Isus je učio u Petrovoj kući. Po svom običaju, Kristovi su učenici sjedili oko Njega, a ondje su sjedili i farizeji i učitelji Zakona koji bijahu došli iz svih galilejskih i judejskih sela i iz Jeruzalema. (Luka 5,17) Mnogi od ovih su došli kao uhode, nastojeći naći nešto čime bi mogli optužiti Isusa. Iza njih se tiskalo mnoštvo sačinjeno od ljudi koji su došli iz razli-čnih pobuda. Neki su od njih bili željni čuti Isusa, neki su bili radoznali, neki uopće nisu vjerovali. Medu njima je bilo i dosta uglednih ljudi. Tu su došli predstavnici raznih nacionalnosti i svih društvenih slojeva. "A njega je snaga Gospodnja gonila da ozdravlja." (Luka 5,17) Duh života počivao je nad ovim skupom, ali farizeji i zakonici nisu osjećali Njegovu nazočnost. Oni nisu osjećali nikakvu potrebu, ovo iscjeljivanje nije bilo namijenjeno njima. "Gladne zasiti dobrima, a bogataše otpusti praznih ruku." (Luka 1,53)

Više puta su se nosioci uzetog uzaludno pokušavali probiti kroz mnoštvo. Bolesnik je gledao oko sebe, obuzet neizre-civim strahom. Kako da se odrekne nade koja je tinjala u srcu,

kad je željena pomoć bila tako blizu? Sada su ga prijatelji, na njegov prijedlog, odnijeli na krov kuće, odakle su ga, nakon što su raskrili krov, spustili pred Isusove noge.

Propovijed se prekinula. Spasitelj je promatrao tužno lice i molećive oči koje su Ga gledale. On je dobro poznavao čež-nju ove opterećene duše. Krist je ovom čovjeku s'm dao osvje-dočenje o svojoj sili, dok je još ležao kod svoje kuće. Kad je u njegovom srcu došlo do pokajanja i vjere u Isusovu moć iscjeljenja, Njegova je milost podarila blagoslov srcu ovog čovjeka. Isus je motrio onaj prvi plamičak vjere koji je kasnije prerastao u čvrsto uvjerenje da je On grešniku jedini Pomoćnik, i vidio kako je to uvjerenje raslo sa svakim pokušajem da dode k Njemu. Krist je privukao k sebi ovog jadnog čovjeka. I sada je, riječima koje su bile kao glazba u ušima, rekao: "Ohrabri se, sinko! Oprošteni su ti grijesi!" (Matej 9,2)

S duše ovog bolesnog čovjeka spada teret krivnje. On ne može sumnjati. Kristove riječi otkrivaju da On ima moć čitati srce. Tko može zanijekati Njegovu moć da oprosti grijehe? Nada stupa na mjesto očaja, a radost na mjesto okrutne potištenosti. Tjelesna bol nestaje i bolesnikovo cijelo biće postaje preporodeno. Ne tražeći ništa više, ležao je u blaženoj tišini, previše sretan da bi išta rekao.

Mnogi su bez daha promatrali svaku pojedinost ovog nevje-rojatnog dogadaja. Mnogi su osjećali Kristove riječi kao poziv što ga je On uputio i njima samima. Zar njihove duše nisu bile bolesne zbog grijeha? Zar nisu čeznuli da budu oslobodeni od ovog tereta?

Ali farizeji su, u strahu da ne izgube svoju moć nad ovim mnoštvom, rekli u svom srcu: "Kako ovaj ovako govori? On vri-jeda Boga! Tko može opraštati grijehe osim jedinog Boga?" (Marko 2,7)

Upirući na njih svoj pogled, pod kojim su morali pognuti glave, Isus je rekao: Zašto zlo mislite u svojim srcima? Pa što je lakše, reći: `Oprošteni su ti grijesi' ili reći: `Ustani i hodi!'

Ali neka znadete da Sin Čovječji ima vlast na zemlji opraštati 77 grijehe: Ustani — reče tada uzetome — i hajde svojoj kući! (Matej 9,4-6)

Tada je čovjek koga su na nosilima donijeli Isusu, gipko i u mladenačkoj snazi ustao na svoje noge. I "on ustade, smjesta uze postelju i izide naočigled sviju. Svi se snebivali, slavili Boga i govorili: `Takvo nešto još nigda ne vidjesmo.'" (Marko 2,12)

Ništa manje od stvaralačke moći nije moglo povratiti zdravlje ovom tijelu u raspadu. Onaj isti glas koji je dao život čovjeku, stvorenom od praha zemaljskog, dao je život bolesniku na samrti. Ista sila koja je dala život tijelu, obnovila je i srce. Onaj koji prigodom stvaranja "reče i postade", i koji "naredi — i sve se stvori" (Psalam 33,9), dao je život duši, mrtvoj u prijestupima i grijesima. Iscjeljenje tijela bilo je dokaz moći koja je obnovila srce. Isus je

zapovjedio uzetom da ustane i ide, "neka znate da Sin Čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehe".

Uzeti je u Kristu našao izlječenje za dušu i tijelo. Trebao je prvo steći zdravlje duše kako bi mogao osjetiti dragocjenost tjelesnog zdravlja. Prije nego što se tjelesna bolest mogla ukloniti, Krist je morao osloboditi um i očistiti dušu od grijeha. Ovu pouku ne smijemo olako primiti. Danas ima na tisuće onih koji boluju od tjelesnih bolesti i koji, kao ovaj uzeti, čeznu da im se upute riječi: "Ohrabri se, sinko! Oprošteni su ti grijesi." Uzrok njihovim bolestima je teret grijeha, s nemirom što ga donose nezadovoljene želje. Oni neće primiti spasenje sve dok ne dođu k velikom Liječniku duše. Mir što ga samo On može dati povratit će snagu umu i zdravlje tijelu.

Ono što su ljudi osjećali gledajući izlječenje uzetog čovje- 78 ka bilo je kao da se Nebo otvorilo i otkrilo im blaženstva boljeg svijeta. Kad je izliječeni čovjek prošao kroz mnoštvo, bla-goslivljajući Boga na svakom koraku i noseći svoj ležaj kao da nije bio teži od pera, narod je ustuknuo kako bi ga propustio, a njihova su lica odražavala strahopoštovanje, dok su tiho šaptali medu sobom: "Danas vidjesmo čudesa." (Luka 5,26)

U domu uzetog zavladala je velika radost kad se ovaj vratio svojoj obitelji, s lakoćom noseći ležaj na kojem je prije kratkog vremena oprezno bio odnesen. Članovi njegove obitelji su se okupili, niz njihove su obraze tekle suze radosnice, i oni su se jedva usudivali vjerovati svojim očima. On je stajao pred njima u punoj muževnoj snazi. Ruke, koje su donedavno gledali kao beživotne, bile su brze da slijede njegovu volju. Tijelo, dosad smežurano i olovne boje, sada je bilo svježe i rumeno. On je hodao čvrstim, slobodnim korakom. U svakoj crti njegova lica bili su ispisani radost i nada, dok je izraz čistoće i mira došao namjesto tragova grijeha i patnje. Iz ovog su se doma podigle riječi zahvalnosti, a Bog je bio proslavljen preko svog Sina koji je povratio nadu onima koji su je bili izgubili i snagu onima koji su bili klonuli. Ovaj je čovjek zajedno sa svojom obitelji bio spreman položiti svoj život za Isusa. Njihovu vjeru nije pomutila nikakva sumnja, nikakva nevjerica nije izopačila njihovu odanost Onome koji je unio svjetlost u njihov tamom ispunjen dom.

Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja, i sve što je u meni, sveto ime njegovo! Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja, i ne zaboravi dobročinstva njegova: on ti otpušta sve grijehe tvoje, on iscjeljuje sve slabosti tvoje; on ti od propasti čuva život, kruni te dobrotom i ljubavlju; .i.- ivot ti ispunja dobrima, ko orlu ti se mladost obnavlja.

Jahve čini pravedna djela i potlačenima vraća pravicu, Mojsiju objavi putove svoje, sinovima Izraelovim djela svoja. Milosrdan i milostiv je Jahve, spor na srdžbu i vrlo dobrostiv. Jarostan nije za vječna vremena niti dovijeka plamti srdžba njegova. Ne postupa s nama po grijesima našim niti nam plaća po našim krivnjama.

Jer kako je nebo visoko nad zemljom, dobrota je njegova s onima koji ga se boje. Kako je istok daleko od zapada, tako udaljuje od nas bezakonja naša. Kako se otac smiluje dječici, tako se Jahve smiluje onima što ga se boje. Jer dobro zna kako smo sazdani, spominje se da smo prašina. (Psalam 103,1-14)

"Želiš li ozdraviti?"

"U Jeruzalemu, kod Ovčjih vrata, nalazi se ribnjak koji se hebrejski zove Bethesda. Ima pet trijemova. U njima je ležalo mnoštvo bolesnih, slijepih, hromih i uzetih: čekali su da izbije voda." (Ivan 5,2.3)

U ovom se ribnjaku voda s vremena na vrijeme uzburkala, a narod je vjerovao da ovo dolazi zbog prisutnosti neke nad-naravne sile i da će svatko tko prvi ude u vodu, kad se ona zanjiše, biti izliječen od svake bolesti, ma kako teška bila. U ovaj je ribnjak dolazilo na stotine bolesnika; ali kad bi se voda uznemirila, toliko ih je mnogo pokušavalo ući da su pod sobom gazili slabije, žene i djecu. Mnogima nije polazilo za rukom da se približe vodi. Mnogi od onih koji su uspijevali doći do vode umirali su na rubu ribnjaka. Iznad prilaza ribnjaku bile su podignute nadstrešnice kako bi bolesnici bili zaštićeni od vreline dana i hladnoće noći. Bilo je takvih koji su u tim sklo-ništima provodili noć i dan za danom puzeći do ruba bazena, uzaludno se nadajući ozdravljenju.

Isus je bio u Jeruzalemu. Hodajući sam, očito obuzet raz-mišljanjem i molitvom, došao je do ovog ribnjaka. Vidio je nesretne jadnike koji su čekali ono što su u svom vjerovanju smatrali svojom jedinom prilikom za ozdravljenje. Isus je po-želio upotrijebiti svoju silu izlječenja i pokloniti zdravlje sva-kom patniku. Ali taj je dan bila subota. Mnoštvo je odlazilo u hram na bogoslužje i On je uvidio da bi jedno djelo izlječenja tako uzburkalo predrasude Židova da bi Njegovo poslanje time bilo skraćeno.

Medutim, Spasitelj je ugledao taj prizor krajnje nesreće. Bio je to bespomoćan čovjek, već trideset i osam godina bogalj.

Njegova je bolest velikim dijelom bila posljedica njegovih lo- 82 ših navika, na njega se gledalo kao na nekoga koga je Bog kaznio. Sam i bez prijatelja, osjećajući da za njega ne postoji Božja milost, ovaj je jadnik proveo duge godine u bijedi. U vrijeme

kad se očekivalo da će se voda uznemiriti, oni koji su imali sažaljenja prema njegovoj bespomoćnosti nosili bi ga do vode. Ali u danom trenutku nije imao nikoga tko bi ga spustio u vo-du. On je mogao vidjeti lako gibanje vode, ali nikada nije us-pio otići dalje od ruba ribnjaka. Drugi, koji su bili jači, skakali bi prije njega. Jadni, bespomoćni čovjek, nije se mogao uspješno mjeriti s nasrtljivim, sebičnim ljudima. Njegovi ustrajni pokušaji, usmjereni na samo jedno, strah i stalno razočaranje, brzo su uništavali ostatak njegove snage.

Bolesnik je ležao na svojoj prostirki, podižući s vremena na vrijeme glavu, motreći vodu u ribnjaku, kad se iznenada nad njega nagnulo jedno nježno, suosjećajno lice. I tada su do njegovih ušiju doprle riječi: "Želiš li ozdraviti?" koje su zaplije-nile svu njegovu pozornost. Nada je sinula kao sunce u njegovo srce. Osjećao je da će mu na neki način biti pružena po-moć. Ali se ubrzo taj žar izgubio. On se sjetio koliko je puta pokušavao doći do bazena, a i sad je imao još samo malo izgleda da će živjeti do trenutka kad se voda ponovno uznemiri. Umorno je okrenuo glavu i rekao: "Gospodine, nemam nikoga da me spusti u ribnjak kad se pokrene voda; a dok ja dodem, drugi side prije mene." (Ivan 5,6-8)

Isus ga onda poziva: "Ustani, uzmi svoju postelju i hodaj."

S novom nadom bolesnik gleda u Isusa. Izraz Njegova lica i zvuk Njegova glasa nisu slični nijednom drugom. Ljubav i sila kao da odišu iz same Njegove prisutnosti. Vjera ovog teškog bolesnika se hvata za Kristove riječi. Šutke, on pokreće snagu volje, i dok tako izražava poslušnost Kristovu pozivu, njegovo se cijelo tijelo odaziva.

Svaki živac i mišić odjednom trepere novim životom, a njegovi nepokretni udovi poprimaju zdrave pokrete. Skačući na svoje noge, on odlazi svojim putom čvrstim, slobodnim korakom, slaveći Boga i radujući se svojoj novootkrivenoj snazi.

Ovom uzetom čovjeku Isus ni jednom riječju nije spomenuo božansko podrijetlo pomoći koju mu je želio pružiti. Čovjek je mogao reći: "Gospodine, ako ćeš me iscijeliti, bit ću poslušan Tvojoj riječi." Mogao je zastati u sumnji i tako bi izgubio ovu jedinu priliku za ozdravljenje. Ali baš naprotiv; on je vjerovao Kristovim riječima, vjerovao je da će ozdraviti. Istog trenutka on je pokušao, a Bog je dao snagu; on je pristao da hoda, i prohodao je. Slijedeći Kristove upute bio je iscijeljen.

Grijehom smo otrgnuti od Božjeg života. Naše su duše iz-nemogle. Prepušteni sami sebi, mi ne možemo živjeti svetim životom ništa više nego što je uzeti čovjek mogao hodati. Mnogi su svjesni svoje bespomoćnosti; oni čeznu za onim duhovnim životom koji će ih dovesti u sklad s Bogom i trude se živjeti takvim životom. Ali uzalud. Obuzeti očajanjem, oni uzvikuju:

"Jadan ti sam ja čovjek! Tko će me izbaviti od ovoga smrtonosnoga tijela?" (Rimljanima 7,24) Neka ove klonule i namučene duše pogledaju gore. Spasitelj se saginje nad onima koje je otkupio svojom prolivenom krvlju i upućuje im riječi neizrecive nježnosti i sućuti: "Želiš li ozdraviti?" On te poziva da ustaneš 85 u zdravlju i miru. Nemoj čekati da stekneš osjećaj kako si ozdravio. Vjeruj u riječi Spasitelja. Položi svoju volju na Kristovu stranu. Neka tvoja volja bude da Njemu služiš, i kad postupaš po Njegovim riječima, primit ćeš snagu. Ma kakvo da je zlo što ga činimo, ili strast koja nama ovladava, koja dugim zadovoljavanjem razara slobodu duše i tijela, Krist nas može i želi od njih spasiti. On će pokloniti život duši, koja je

"mrtva zbog prekršaja i grijeha". (Efežanima 2,1) On će osloboditi su-žnja koji je zatočen slabošću, nesrećom i lancima grijeha.

Svijest o grijehu zatrovala je izvore života. Ali Krist kaže: "Ja ću uzeti tvoje grijehe i dat ću ti mir. Ja sam te otkupio svojom krvlju. Ti si moj. Moja milost će ojačati tvoju oslabljenu volju; otklonit ću od tebe osjećaj krivnje." Kad na tebe navale kušnje i kad te okruže brige i problemi; kad si u raspoloženju potištenosti i razočaranja, spreman da očajavaš — tada podigni pogled prema Isusu, i tama koja te okružuje izgubit će se, prognana blistavom svjetlošću Njegove prisutnosti. Podigni oči k Spasitelju kad se grijeh bori za prevlast u tvojoj duši i kad opterećuje tvoju savjest. Njegova milost je dostatna da obuzda grijeh. Neka se tvoje zahvalno srce, kad drhti od neizvjesnosti, obrati Njemu. Drži se nade koju imaš. Krist čeka da te nazove članom svoje obitelji. Njegova će te snaga okrijepiti kad si slab; On će te voditi korak po korak. Stavi svoju ruku u Njegovu i dopusti Mu da te povede.

Nikada ne misli da je Krist daleko. On je uvijek blizu. Njegova te nježna prisutnost okružuje. Traži Ga kao nekoga tko želi da Ga nađeš. On ne želi samo da dotakneš Njegovu haljinu, već da hodiš s Njim u stalnoj zajednici.

"Idi, i od sada više ne griješi!"

Blagdan sjenica se upravo završio. Svećenici i rabini u Je-ruzalemu bili su poraženi u stvaranju zavjere protiv Isusa, i dok je padala večer, "vratiše se svaki svojoj kući". "Isus ode na Maslinsku goru." (Ivan 7,53; 8,1)

Isus se udaljio od gradske buke i uzbuđenja, od neobuzdane svjetine i podmuklih rabina, i uputio se k tišini maslin skih proplanaka, gdje je mogao biti sam s Bogom. Ali se u zoru već vratio u hram; i dok se narod okupljao oko Njega, On je sjeo i učio ih.

Ubrzo su Ga prekinuli. Približavala Mu se skupina farizeja i zakonika, vukući sa sobom jednu prestrašenu ženu, koju su, grubim i revnosnim riječima optuživali da je prekršila sedmu zapovijed. Gurajući je pred Krista kazali su, uz licemjeran izraz štovanja: "Učitelju! Ova je žena uhvaćena u samom činu preljuba. Mojsije nam u zakonu naredio da takve žene kamenujemo. A ti što veliš?" (Ivan 8,4.5)

Njihovo tobožnje štovanje prikrivalo je zlobno pripremljenu zavjeru protiv Krista. Ako On oslobodi ženu, mogli bi Ga optužiti da prezire Mojsijev zakon. A ako bi rekao da ta žena zaslužuje smrt, mogli bi Ga tužiti Rimljanima kao nekoga tko prisvaja sebi pravo koje pripada samo njima.

Isus je promatrao prizor — žrtva koja drhti u svojoj sramoti, dostojanstvenici okrutnog izraza lica, koji nisu imali čak niti ljudsko sažaljenje. Njegov prečisti duh ustuknuo je pred

prizorom. Ničim ne pokazujući da je čuo pitanje, On se saginje i, pogledom upravljenim na zemlju, počinje pisati po prašini.

Nestrpljivi zbog Njegova oklijevanja i prividne nezaintere-siranosti, tužitelji se približavaju, trudeći se skrenuti Isusovu pozornost na slučaj što su ga iznijeli. Ali kad su, prateći Kristove oči, pogledali na tlo kraj svojih nogu, njihovi su glasovi zamuknuli. Tu, pred njima, ispisani u prašini, stajali su tajni grijesi njihovog osobnog života.

Ustajući, pogledom prikovanim na zavjerenički raspoložene narodne vode, Isus je izgovorio: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju." (Ivan 8,7) I ponovno se saginjući, nastavio pisati.

On nije odbacio Mojsijev zakon, niti se miješao u vlast Rima. Tužitelji su bili pobijedeni. I sada, kad su s njih svučene haljine njihove prijetvorne svetosti, stajali su u nazočnosti beskrajne čistoće, krivi i osudeni. Drhteći i strahujući da će pred ovim mnoštvom javno biti otkrivena sva skrivena bezakonja njihovog života, izgubili su se, pognutih glava i oborenih očiju, ostavljajući svoju žrtvu s milostivim Spasiteljem.

Isus je tada ustao i, gledajući ženu, upitao: —Ženo, gdje su? Nitko te ne osudi?"Nitko, Gospodine,' odgovori ona. `Ni ja te — reče Isus — ne osudujem. Idi i od sada ne griješi više.'" (Ivan 8,10.11)

Do tog trenutka žena je stajala pred Isusom ne krijući svoj 89 strah. Njegove riječi: Tko je od vas bez grijeha, neka prvi baci kamen na nju, u njezinim su ušima zvučale kao smrtna presuda. Nije se usudivala podignuti svoje oči k Spasitelju, već je tiho očekivala svoju sudbinu. Iznenadena, promatrala je ka-ko, zbunjeni i bez riječi, odlaze oni koji su je teretili; a tada su do njezinih ušiju doprle riječi pune nade: "Ni ja te ne osu-dujem. Idi i od sada ne griješi više." Njezino je srce bilo dirnuto i, bacajući se pred Isusove noge, jecajući je izrazila svoju zahvalnost Isusu i uz gorke suze priznala svoje grijehe.

Za nju je to bio početak jednog novog života, života nepo-ročnosti i mira, života posvećenog Bogu. Podizanjem ove pale duše Isus je učinio veće čudo nego iscjeljenjem najteže tjelesne bolesti; On je izliječio duhovnu bolest, čiji je kraj vječna smrt. Ova obraćena i pokajana žena postala je jednom od Njegovih najodanijih sljedbenica. Ljubavlju koja se odriče sebe i osobnom predajom izrazila je svoju zahvalnost za Njegovu milost praštanja. Za ovu ženu svijet je imao samo prijezir i osudu, dok joj je Bezgrešni u svom sažaljenju prema njezinoj slabosti pružio ruku u znak pomoći. Dok su je licemjerni farizeji optuživali, Isus joj je rekao: "Idi, i od sada ne griješi više."

Isus zna kakve su okolnosti i kakav je slučaj svake duše. Spasitelj je potrebniji grešniku što je njegova krinja veća. Nje- 90 govo srce u kojem prebivaju božanska ljubav i sućut najviše

privlači ona duša koja je najbeznadnije zapletena u zamke ne-prijatelja. Svojom vlastitom krvlju On je potpisao ispravu za oslo-bodenje ljudskog roda.

Isus ne želi da oni koji su otkupljeni takvom cijenom postanu metom neprijateljskih kušnji. On ne želi da nas neprijatelj svlada i da tako propadnemo. Onaj koji je obuzdao lavove u jami, i koji je sa svojim odanim svjedocima hodio posred razjarena ognja, isto je tako spreman pomoći i obuzdati svako zlo u nama. On danas stoji pred oltarom milosti, prinoseći Bogu molitve onih koji traže Njegovu pomoć. On ne odbija nijednu skrušenu dušu koja vapi za pomoći. Svakome tko dode k Njemu i traži oprost grijeha i opravdanje, On će izobilno ispuniti želju. On nikome ne govori sve što bi mogao reći, već poziva svaku dušu da bude hrabra. Tko god želi, može se osloniti na Božju silu da učini mir s Bogom koji je spreman ostvariti pomirbu sa svakom dušom.

Duše koje Mu se obraćaju zbog zaštite, Isus podiže iznad optužbi i razdora ljudskih jezika. Nijedan čovjek ni zli andeo ne mogu nanijeti zlo ovim dušama. Isus čini da oni postanu jedno s Njegovom ljudskom naravi. Oni stoje pored Onoga koji nosi grijehe, u svjetlosti što izlazi od Božjeg prijestolja.

Krv Isusa Krista čisti nas "od svakoga grijeha". (1. Ivanova 1,7)

"Tko će podići tužbu protiv izabranika Božjih? Bog koji ih opravdava? Tko će ih osuditi? Isus Krist koji je umro — još bolje: koji je uskrsnuo — koji je s desne strane Bogu i koji posreduje za nas?" (Rimljanima 8,33.34)

Isus je pokazao da ima potpunu vlast nad vjetrovima i valovima i nad ljudima obuzetim zlim duhovima. Onaj koji je utišao oluju i ukrotio uznemireno more, dao je mir umovima što ih je Sotona pomutio i nadvladao.

Isus je u zbornici u Kafarnaumu govorio o svojoj zadaći da oslobodi one koji su robovi grijehu. Iznenada, bio je prekinut strašnim krikom. Izmedu onih koji su slušali iskočio je čovjek, opsjednut demonima, pojurio naprijed i povikao: "Što hoćeš od nas, Isuse Nazarećanine? Jesi li došao da nas uništiš? Znam tko si: Svetac Božji!" (Marko 1,24)

Isus je ukorio demona riječima: "Umukni i izidi iz njega! Zli duh obori ga pred svima te izide iz njega, a ništa mu ne naudi." (Luka 4,35)

Uzrok patnje ovog čovjeka takoder je bio u njegovom osobnom životu. On je bio opčinjen zadovoljstvima koje pruža grijeh i želio je živjeti krajnje razuzdanim životom. Neumjerenost i lakoumnost izopačili su plemenite osobine njegove osobnosti, i Sotona je nad njim stekao potpunu vlast. Kajanje je došlo prekasno. Dok je, s jedne strane, bio spreman žrtvovati bogatstvo i zadovoljstva da bi povratio svoju izgubljenu snagu i zdravlje, postao je bespomoćnim u vlasti Kneza tame.

Vidjevši Spasitelja, u njemu se probudila želja za oslobo-denjem, ali demon se usprotivio Kristovoj moći. Kad je taj čovjek pokušao zatražiti pomoć od Isusa, zli duh je stavio riječi u njegova usta i ovaj je viknuo u agoniji straha. Ovaj je nesretnik djelomice shvatio da se nalazi u nazočnosti Onoga koji ga može osloboditi; ali kad je pokušao doći nadohvat te moćne ruke, zadržala ga je druga sila i druge su riječi potekle s njegovih usana.

Strašan je bio sukob izmedu Sotonine moći i želje koju je 92 ovaj čovjek imao za slobodom. Činilo se da će izmučeni čovjek morati izgubiti svoj život u okršaju s neprijateljem koji je prouzročio ruševinu njegove muževne snage. Ali Spasitelj je uputio moćne riječi i oslobodio zatočenika. Čovjek koji je dotad bio opsjednut, stajao je pred začudenim ljudima, vladajući samim sobom.

Glasom radosti hvalio je Boga za svoje spasenje. Oko što je doskora svjetlucalo vatrom ludila, sada je odavalo inteligentan izraz i bilo puno suza zahvalnosti. Ljudi su zanijemili od čudenja. Čim su se povratili od iznenadenja, rekli su jedno drugom: "Što je ovo? Nova i silna nauka! — Samim nečistim duhovima zapovijeda! I slušaju ga!" (Marko 1,27)

Danas postoji bezbroj onih koji su isto tako pod vlašću zlih duhova kao što je bio opsjednuti iz Kafarnauma. Svi koji svjesno preziru Božje zapovijedi stavljaju sebe pod Sotoninu vlast.

Mnogo se ljudi igra sa zlom, misleći da ga mogu ostaviti kad 93 im je volja; ali se takav čovjek postupno uvlači u zamku, dok ne utvrdi da je pod vlašću volje jače od njegove. On se ne može otrgnuti od te tajanstvene sile. Tajni grijeh ili omiljena strast mogu ga tako držati u svojoj vlasti da će se osjećati bespomoćan kao i onaj čovjek iz Kafarnauma.

Njegovo stanje i unatoč tomu nije beznadno. Bog ne preuzima vlast nad našim umom bez našeg pristanka; svaki čovjek ima slobodno pravo izabrati silu koja će njime upravljati. Nitko nije pao tako duboko, nitko nije tako zao da ne može naći spasenje u Kristu. Namjesto molitve, opsjednuti je mogao izgovoriti jedino Sotonine riječi; ipak, s'm Bog je čuo neizgovorenu molbu srca. Isus se neće oglušiti ni o jedan vapaj duše u nevolji, čak ni onda kad ne može riječima izraziti ono što je muči. Oni koji donesu odluku da učine zavjet s Bogom nisu prepušteni Sotoninoj moći niti slabosti osobne naravi.

"Može li se otet plijen junaku? Može li sužanj pobjeć po-bjedniku? Da, ovako govori Jahve: Bit će oduzet sužanj junaku, pobjeći će plijen pobjedniku! S onima koji se s tobom spore ja ću se sporiti, tvoju djecu ja ću izabaviti." (Izaija 49,24.25)

Zadivljujuća je promjena koja nastaje kod onoga koji Spasitelju otvara vrata svojega srca.

"Eto dao sam vam vlast"

Sedamdeset učenika što ih je Krist kasnije odaslao, primili su, kao i dvanaestorica apostola, nadnaravne sposobnosti kao pečat svoje zadaće. Po obavljenom zadatku, vratili su se radosni s riječima: "Gospodine, čak nam se i zli duhovi pokoravaju u tvoje ime." Isus je onda rekao: "Gledao sam Sotonu gdje pade kao munja s neba." (Luka 10,17.18)

Otada Kristovi sljedbenici trebaju gledati na Sotonu kao na pobijedenog neprijatelja. Isus je trebao za njih izboriti pobjedu na križu; a On želi da oni prihvate tu pobjedu kao svoju. "Eto, dao sam vam vlast da bez pogibli gazite zmije i štipavce, i moć nad svakom neprijateljskom silom, te vam sigurno ništa neće moći nauditi." (Luka 10,19)

Svemoguća sila Svetoga Duha služi kao obrana za svaku skrušenu dušu. Krist neće dopustiti da ijedan od onih koji u skrušenosti i vjeri traže Njegovu pomoć podlegne sili neprijatelja. Točno je da je Sotona moćno biće; ali, hvala Bogu, mi imamo moćnog Spasitelja koji je Kneza zla zbacio s Neba. Sotona je zadovoljan kad mi uveličavamo njegovu moć. Zašto ne govorimo radije o Isusu? Zašto ne veličamo Njegovu moć i Njegovu ljubav?

Duga obećanja koja okružuje prijestolje Višnjega Boga vječno je svjedočanstvo da je "Bog tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorodenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni". (Ivan 3,16) Ovo svjedoči stanovnicima svemira da Bog nikada neće ostaviti svoju djecu u borbi sa zlom. Za nas je ovo čvrsto obećanje o sili i zaštiti, koje će trajati dokle god postoji i samo prijestolje.

Poglavlje 6 - Spašen da služi

Jutro na Galilejskom jezeru. Nakon burne noći provedene 95 na vodi, Isus i Njegovi učenici pristaju uz obalu, dok zlatne zrake izlazećeg sunca blago dodiruju vodu i kopno, kao da time žele izručiti svoj pozdrav mira. Ali dok oni izlaze na obalu, vide prizor pred kojim ih obuzima veći užas nego pred nale-tima uzburkanog jezera. Iz jednog skrovišta medu grobovima iskaču dvojica opsjednutih zlim duhovima i nasrću na njih, kao da ih žele rastrgnuti. Na njihovim rukama vise komadi lanaca koje su raskinuli bježeći iz svoje tamnice. Njihovo tijelo krvari iz mnogih rana, njihove oči svjetlucaju stravično kroz dugu, razbarušenu kosu. Njihov izgled podsjeća više na divlje zvijeri nego na ljudska bića.

Učenici i njihovi prijatelji bježe u paničnom strahu, ali uskoro zaključuju da Isus nije s njima. Oni se tada vraćaju da Ga traže i nalaze Ga na mjestu gdje su Ga ostavili. Onaj koji je utišao buru i pobijedio Sotonu ne bježi pred zlim duhovima. U trenutku dok Mu se ti ljudi približavaju, škrgućući zubima i izbacujući pjenu na usta, Isus podiže ruku — onu koja je umirila uzburkane valove — i kao da se pred ovim ljudima stvara 96 nevidljivi zid, oni ne mogu dalje. Obuzeti bjesnilom, ali bespo-moćni, moraju stati.

Tada Isus zapovijeda nečistim duhovima da izidu iz svojih žrtava. Nesretni ljudi shvaćaju da je u blizini Onaj tko ih može izbaviti od demona što ih muče. Oni padaju pred Spasiteljeve noge s nakanom da Ga mole za milost, ali dok se njihove usne otvaraju da bi izgovorile riječi molbe, čuje se uznemireni glas demona: "Što hoćeš od nas, Sine Božji? Jesi li došao ovamo da nas mučiš prije vremena?" (Matej 8,29)

Zli duhovi su prisiljeni da oslobode svoje žrtve, dok se kod 97 opsjednutih odigrava čudotvorna promjena. Svjetlost prodire u njihove umove. Njihov pogled postaje jasan. Njihova lica, koja su tako dugo imala sotonski izraz, dobivaju odjednom blage crte, njihove krvlju oblivene ruke prestaju drhtati i oni tada podižu svoje glasove u slavu Bogu.

U meduvremenu su demoni, istjerani iz svog ljudskog pre-bivališta, ušli u svinje i otjerali ih u smrt. Čuvari svinja žurno odlaze objaviti novost, nakon čega se cijelo stanovništvo okuplja da vidi Isusa. Ova dva bijesna su dotada bila strah i trepet za ovaj kraj. Ovi ljudi su sada odjeveni i pri zdravom razumu. Oni sjede kod Isusovih nogu, slušaju Njegove riječi i slave ime Onoga koji im je donio spasenje. Ali ovoj radosti se ne priključuju ljudi koji su se okupili. Gubitak svinja je za njih od veće važnosti nego spasenje ovih robova Sotone. Prestrašeni, oni se okupljaju oko Isusa i mole Ga da ode od njih. On ispunjava njihovu želju, ulazi u brod i kreće prema suprotnoj obali.

Ali dvojica izliječenih ne misle tako. Oni žele biti u društvu svojega Spasitelja. U Njegovoj prisutnosti osjećaju se sigurnima od demona koji su ih mučili i koji su uništili njihovu muževnu snagu. I dok Isus ulazi u brod, oni se ne odvajaju od Njega, već padaju pred

Njim na koljena i mole Ga da im dopusti ostati kod Njega i dalje slušati Njegove riječi. Isus im, medutim, zapovijeda da idu svojoj kući i govore o velikom izbavljenju što ga je Gospodin učinio za njih.

Ovo im je vrlo teško palo, jer su svjesni da trebaju ići u neznabožački dom i govoriti o blagoslovima što su ih primili od Isusa. Morat će se sučeliti s velikim poteškoćama u dodiru sa svojim neznabožačkim sugradanima. Duga odvojenost od društva kao da ih je onesposobila za takav posao. Ali u trenutku kad ih Isus usmjerava na njihovu dužnost, oni su spremni poslušati.

Ubrzo nakon ovog dogadaja, oni već govore o Isusu ne samo svojim obiteljima i susjedima, već odlaze u područje Deset gradova i objavljuju svuda vijesti o Kristu koji ima moć nad zlim duhovima, moć koja spašava, i pričaju svima kako ih je On oslobodio od vlasti demona.

Premda ga narod iz Gadare nije prihvatio, Isus ih nije ostavio u tami koju su izabrali. Kad su oni od Njega tražili da ih napusti, oni prethodno nisu čuli Njegove riječi. Oni nisu bili svjesni onoga što su odbili. Isus im je stoga poslao svjetlost kroz one koje su bili spremni slušati.

Tjeranjem krda svinja u more, Sotona je imao plan da podigne narod protiv Spasitelja i spriječi propovijedanje evandelja u tom području. Ali taj dogadaj je uzbudio ljude kao ništa drugo i upravio njihove misli k Isusu. Iako je s'm Spasitelj otišao, ostali su izliječeni ljudi kao svjedoci Njegove sile. Oni koji su ranije bili oruda Kneza tame, postali su sada nositeljima svjetlosti, 99 vjesnicima Božjeg Sina. Kada se Isus kasnije vratio u ove gradove, narod se okupio oko Njega i za tri dana su tisuće stanovnika okolnih krajeva čuli vijest spasenja.

Ova su dva iscijeljena čovjeka bili prvi misionari što ih je Krist poslao da propovijedaju evandelje u području ovih Deset gradova. Ovi ljudi su samo kratko vrijeme imali priliku slušati Njegove riječi. Oni nisu čuli nijednu propovijed s Njegovih usana. Oni stoga nisu mogli učiti narod kao što bi to mo-gli učenici koji su svakog dana bili s Kristom. Ali oni su činili ono što su mogli — govorili su o onome što su znali — jer su sami vidjeli, čuli i osjetili moć Kristovih riječi. To bi mogao činiti svatko čije je srce dirnuto Božjom milošću. Isus od nas ne traži više od ovakvog svjedočanstva. Ovaj svijet propada jer mu ne nosimo takvo svjedočanstvo.

Evandelje ne smije postati kao kakva mrtva teorija; ono, naprotiv, mora zadržati u sebi moć koja mijenja život. Stoga Božje sluge trebaju posvjedočiti da ljudi mogu, Njegovom milošću, postati slični Kristu u karakteru i da mogu uživati radost u sigurnosti da ih Krist ljubi. On želi da objavimo ljudi-ma kako On ne može biti zadovoljan sve dok se svi oni koji žele spasenje ne vrate i ne uživaju svete prednosti kao Njegovi sinovi i kćeri.

Raširenih ruku, On prihvaća i one koji su bili Njegovi naj-ogorčeniji protivnici. Kad se pokaju, Bog im daje silu svog bo-žanskog Duha i šalje ih u tabor nevjernika kojima trebaju odnijeti vijest o Njegovoj milosti. Krist preobražava one koji su bili Sotonino orude u vjesnike pravde, On ih šalje da govore drugima kako je velike stvari Gospodin učinio za njih.

Navješćujte medu narodima djela Njegova

Kad je žena iz Kafarnauma bila iscijeljena dodirom vjere, 100 Isus joj je dao nalog da objavi blagoslov što ga je primila. Darovi evandelja ne trebaju se čuvati na tajnom mjestu, niti uživati u skrovitosti.

"Vi ste mi svjedoci, veli Gospod, i ja sam Bog." (Izaija 43,12)

Naše svjedočanstvo o Kristovoj dobroti jest sredstvo što ga je Bog izabrao da bi Krista otkrio svijetu. Naše je da objavimo Njegovu milost u svjetlu u kojem su je predočili sveti Božji ljudi iz prošlosti; ali ono što će biti najuspješnije i najdjelotvornije jest svjedočanstvo o našem osobnom iskustvu. Mi smo Božji svjedoci u trenutku kad otkrivamo djelovanje božanske moći u sebi samima. To će se svjedočanstvo razlikovati kod svakog pojedinca, jer nitko drugi ne doživljuje posve isto iskustvo. Bog želi da svatko od nas, na svoj način, podigne hvalu Njemu. Naša dragocjena priznanja, u kojima govorimo o slavi Njegove milosti, kad iza njih stoji pravi kršćanski život, imaju neodoljivu moć na ljudske duše.

Mi sami imamo koristi ako zadržavamo u svježem sjećanju svako iskustvo s Bogom. Time jačamo svoju vjeru, potičemo je da traži i dobiva sve više i više. U onom najmanjem blagoslovu što ga osobno primimo od Boga mi stječemo veće ohrabrenje nego slušanjem ili čitanjem svih izvještaja o vjeri i iskustvu drugih. Duša koja se odaziva na ponudu Božje milosti bit će kao vrt zaliven. Njezino će zdravlje brzo procvasti, njezino će svjetlo zasjati u mraku i na njoj će se pokazati slava Gospodnja.

Što da uzvratim Jahvi za sve što mi je učinio? Uzet ću čašu spasenja i zazvat ću ime Jahvino. Izvršit ću Jahvi zavjete svoje pred svim pukom njegovim. (Psalam 116,12-14)

"Pjevat ću Jahvi dokle god živim, svirat ću Bogu svome dokle god me bude. Bilo mu milo pjevanje moje! Ja ću se radovati u Jahvi." (Psalam 104,33•34)

"Tko će izreć djela moći Jahvine, tko li mu iskazat sve pohvale?" (Psalam 106,2)

"Hvalite Jahvu, prizivajte mu ime, navješćujte medu narodima djela njegova! Pjevajte mu, svirajte mu, pri-povijedajte sva njegova čudesa! Dičite se svetim imenom njegovim, neka se raduje srce onih što trate Jahvu!" (Psalam 105,1-3)

Ljubav je tvoja bolja od života, moje će te usne slavit.

Tako ću te slavit za života, u tvoje ću ime ruke dizati.

Duša će mi biti kao sala i mrsa sita, hvalit ću te klikta-

vim ustima. Na postelji se tebe spominjem, u bdjenjima

noćnim mislim na tebe. Ti postade meni pomoč, kličem u sjeni krila tvojih." (Psalam 63,4-8)

"U Jahvu se uzdam i neću se bojati: što mi može učiniti čovjek?

Vežu me zavjeti koje učinih tebi, o Bože: prinijet ću ti žrtve zahvalne, jer si mi dušu od smrti spasio. Ti si očuvao noge moje od pada, da pred Bogom hodim u svjetlosti .tivih." (Psalam 56,12-14)

"Sveče Izraelov! Moje će usne klicati pjevajuć tebi, i moja duša koju si spasio. I moj će jezik svagda slaviti pravdu tvoju, jer su postideni i posramljeni oni što traže moju nesreču." (Psalam 71,22-24)

yer ti si, o Gospode, ufanje moje, Jahve, uzdanje od

moje mladosti ... u te se svagda uzdam." (Psalam 71,5.6)

"Iz koljena u koljeno naviještat će ime tvoje, hvalit će te narodi u vijeke vjekova." (Psalam 45,17)

Zabadava ste dobili, zabadava i dajte

Evandeoski se poziv ne smije ograničiti i uputiti samo oda-branim pojedincima za koje pretpostavljamo da će taj poziv prihvatiti i time nama učiniti čast. Ova je vijest predvidena za sve. Kad Bog blagoslivlje svoju djecu, On to ne čini samo zbog njih samih već i zbog ovoga svijeta. On nam daje svoje darove zato da bismo ih mi umnažali davanjem drugima.

U ovome nam je primjer žena Samarijanka, koja je razgo-varala s Isusom kod Jakovljeva zdenca i koja nije gubila vrije-me za objavljivanje vijesti o Spasitelju. U usporedbi s Kristo-vim učenicima, ova se žena pokazala kao uspješnija misionarka. Učenici su imali u mislima samo velike pothvate u budućnosti, stoga u Samariji i nisu vidjeli polje koje obećava. Oni nisu uvidjeli da su svuda oko njih bila polja zrela za žetvu. Ali jedna žena, koju su oni prezirali, dovela je stanovnike cijeloga jednog grada da čuju Isusa. Tako je ona postala svjetlost čita-vom gradu.

Ova je žena primjer djelovanja praktične vjere u Krista. Svaki pravi učenik, koji novorodenjem postane gradaninom Božjeg kraljevstva, istodobno postaje i misionarom. Tek što je upoznao Spasitelja, on već želi druge upoznati s Njim. Istina koja spašava i posvećuje ne može se zatvoriti u njegovu srcu. Onaj koji pije od žive vode, s'm postaje izvorom života. Onaj koji prima, postaje onim koji daje. Kristova milost u duši je kao izvor

u pustinji koji izvire i krijepi sve svojom vodom, koji čini da oni što su na rubu propasti požele piti od vode života. Mi ovim primamo veći blagoslov nego ako radimo da zadovoljimo samo sebe. Radom na širenju Radosne vijesti o spasenju sami bivamo dovedeni bliže Spasitelju.

O onima koji primaju Njegovu milost, Gospodin kaže: "Njih i sve oko brda svojega učinit ću blagoslovom, i dat ću im na vrijeme kišu, i bit će to kiša blagoslova." (Ezekiel 34,26)

"U posljednji dan, glavni dan blagdana, Isus je stajao i vikao: Ako je tko žedan, neka dode k meni; i neka pije tko vjeruje u me. Kako veli Pismo: lz njegove će nutrine poteći potoci žive vode.'" (Ivan 7,37.38)

Onaj tko prima, treba dalje davati. Pozivi za pomoć dolaze sa svih strana. Bog poziva ljude da radosno služe svojim bližnjima. Pobjednici će primiti besmrtne krune; oni će zadobiti nebesko kraljevstvo. Njihova je zadaća odnijeti svjetlost svijetu koji propada u neznanju.

"Zar vi ne kažete: još četiri mjeseca pa će doći žetva?' Evo, velim vam: podignite svoje oči te promotrite njive kako su dovoljno bijele za žetvu. Žetelac prima plaću i skuplja rod za život vječni." (Ivan 4,35.36)

Učenici su tri godine svakodnevno imali Isusa kao divan primjer pred svojim očima. Dan za danom oni su hodali i raz-govarali s Njim, slušali Njegove vedre riječi što ih je upućivao zabrinutim dušama s teškim bremenom na srcu; oni su bili svjedoci Njegove moći dok je pomagao bolesnima i nevoljni-ma. Kad je došlo vrijeme da ih napusti, Isus im je povjerio svoju milost i silu, kojom će u Njegovo ime nastaviti Njegovo djelo. Njihova je zadaća bila da svjetlost Njegova evandelja ljubavi i zdravlja odnesu na sve strane. Istodobno, On im je obećao da će uvijek biti uz njih. On će im kroz Svetoga Duha biti još bliži nego kad je u tijelu hodio medu ljudima.

I mi trebamo vršiti zadaću koju su učenici obavljali. Svaki kršćanin treba biti misionar. Razumijevanjem i sućuti služimo onima kojima je potrebna pomoć, zalažimo se nesebičnom ozbilj-noku da bismo olakšali bolove napaćenom čovječanstvu.

Svatko može imati neki zadatak. Neka nitko ne misli da on nigdje ne bi mogao služiti Kristu. Spasitelj se poistovjećuje sa svakim ljudskim djetetom. Da bismo mi mogli postati članovi nebeske obitelji, On je postao članom zemaljske obitelji. Kao Sin Čovječji, On je brat svakom Adamovom sinu i kćeri. Njegovi sljedbenici ne trebaju misliti da su odvojeni od okolnog svijeta koji srlja u propast. Oni su, u Kristovim očima, dio velikog tkiva čovječanstva i Nebo na njih gleda kao na braću grešnika i svetaca.

Milijuni i milijuni ljudskih bića provode život u bolesti, neznanju i grijehu, i nemaju od koga doznati koliko ih Krist ljubi. Kad bismo svoje stanje zamijenili njihovim, što bismo mi od njih očekivali? Sve to, ako je u našoj moći, dužni smo učiniti za njih. Kristovo pravilo života,

po kojem će svatko od nas opstati ili pasti na sudu, glasi: "Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima." (Matej 7,12)

Sve ono u čemu uživamo prednost nad drugima — bilo to obrazovanje i lijepo ponašanje, plemenitost karaktera, kršćanski odgoj, vjersko iskustvo — mi dugujemo onima kojima je dano manje i naša je zadaća da im služimo koliko god je to u našoj moći. Ako smo jaki, podupirimo ruke slabih.

Andeli slave, koji stalno gledaju lice nebeskoga Oca, radosno služe Njegovoj djeci. Oni su uvijek tamo gdje su najpotrebniji; kod onih koji vode ogorčenu borbu sa sobom i žive u okružju koje ih obeshrabruje. Njihova posebna zadaća su slabe i nesigurne duše koje imaju mnogo nepoželjnih karakternih crta. Sebična srca smatrala bi to djelo ponižavajućim.

Za Isusa Nebo nije bilo poželjno mjesto sve dok smo mi bili izgubljeni. On je ostavio nebeske dvorove i došao na Zem-lju da živi životom u kojem će Ga stalno lažno optuživati i vri-jedati, da bi na kraju umro sramotnom smrću. On se odrekao neprocjenjivih bogatstava Neba i postao siromašnim da bismo se mi Njegovim siromaštvom obogatili. Mi Ga trebamo slijediti u ovom primjeru.

Tko postaje Božjim djetetom, treba odsad sebe smatrati karikom u lancu spuštenom s Neba za dobro čovječanstva. On treba hoditi zajedno s Kristom, pokušavajući naći i spasiti što je izgubljeno.

Mnogi smatraju velikom prednosti posjet mjestima na kojima su se odigravali prizori Kristovog života na Zemlji, hodanje po mjestima gdje je stupala Njegova noga, promatranje jezera kraj kojega je On tako rado naučavao, brežuljaka i dolina na

kojima su se odmarale Njegove oči. ALi nama nije nužno otići u Nazaret, u Kafarnaum ili u Betaniju da bismo stupali Kristovim stopama. Tragove Njegovih stopa naći ćemo kraj bolesničkog kreveta, u kolibama siromaha, na prepunim trgovima velegradova, i gdje god ljudska srca čeznu za riječima utjehe.

Mi trebamo odmah poći i hraniti gladne, odjenuti gole, pomažući onima koji se muče i stradaju. Služimo onima koji očajavaju i budimo nadu u onima koji su je izgubili.

Kristova ljubav u nesebičnoj službi učinit će više za promjenu jednog zlikovca negoli mač ili ruka pravde, koji imaju samo jednu svrhu — prestrašiti prekršitelja zakona. Misionar ispunjen ljubavlju može učiniti više. Često će srce koje otvrdne pod prijekorom omekšati ako se s njim postupa s ljubavlju kao što je to Krist činio.

Misionar može pomoći ne samo kod tjelesnih bolesti, već i povesti grešnika velikom Liječniku koji ima moć očistiti dušu od gube grijeha. Bog želi da bolesni, nesretni i opsjednuti zlim duhovima čuju Njegov glas koji govori kroz Njegove sluge. Preko svojih ljudskih suradnika On želi donijeti utjehu koju svijet ne poznaje.

Spasitelj je dao svoj dragocjeni život kako bi osnovao Crkvu koja će moći služiti onima koji pate i koji su opterećeni brigama i kušnjama. Možda će skupina vjernika biti i siromašna, neobrazovana i ljudima nepoznata; ali oni ipak kroz Krista mogu vršiti to djelo u domu, u susjedstvu, pa i u dalekim zemljama, a njihov će utjecaj biti dalekosežan kao vječnost.

Današnjim Kristovim sljedbenicima, isto onako kao nekada prvim učenicima, upućuju se ove riječi:

"Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska. Zato idite i učinite sve narode učenicima mojim! Idite po svem svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju!" (Matej 28,18.19; Marko 16,15)

I na nas se odnosi obećanje o Njegovoj prisutnosti: "Evo ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta." (Matej 28,20) Danas nećemo vidjeti radoznalo mnoštvo koje bi se sakup-ljalo na samotnim mjestima da vidi i čuje Krista. Njegov se glas ne čuje na prepunim ulicama. Ne čuje se niti uzvik s ruba pro-metnica: "Isus Nazarećanin prolazi!" (Luka 18,37) Ipak je ova riječ danas istinita. Krist danas stupa našim ulicama, nevidljiv. On dolazi u naše domove i donosi poruku milosti. On čeka na suradnju sa svima koji žele služiti u Njegovo ime. Ako Ga pri-mimo, On će biti upravo medu nama, da liječi i blagoslivlje.

"Ovako govori Jahve: U vrijeme milosti ja ću te uslišiti, u dan spasa ja ću ti pomoći. Sazdao sam te i postavio za Savez narodu, da zemlju podignem, da nanovo razdijelim baštinu opustošenu, da kažeš zasužnjenima: Izidite! a onima koji su u tami: Dodite na svjetlo!" (Izaija 49,8.9)

"Kako su ljupke po gorama noge glasonoše radosti koji oglašava mir, nosi sreću, i spasenje naviješta, govoreć Sionu: Bog tvoj kraljuje!" (Izaija 52, 7)

"Radujte se, kličite, razvaline ... jer je Jahve utješio narod svoj ... Ogolio je Jahve svetu svoju mišicu pred očima svih naroda, da svi krajevi zemaljski vide spasenje Boga našega." (Izaija 52,9.10)

Poglavlje 7 - Suradnja gožanskog i Ijudskog

U službi iscjeljivanja liječnik treba biti Kristov suradnik.

Spasitelj je služio i duši i tijelu. Evandelje što ga je On propo-vijedao i učio bilo je vijest o duhovnom životu i o ponovnoj uspostavi tjelesnog zdravlja. Spasenje od grijeha i iscjeljenje od bolesti bili su u uskoj vezi. Ta ista služba povjerena je krkanskom liječniku. Njegova je zadaća da se sjedini s Kristom u pružanju pomoći kod tjelesnih i duhovnih potreba njegovih bližnjih. On treba biti vjesnik milosti bolesnima, koji pruža pomoć njihovom oboljelom tijelu i duši bolesnoj od grijeha.

Krist je pravi poglavar svih onih u liječničkom pozivu. Kao glavni Liječnik, On stoji uz svakog bogobojaznog liječnika koji pruža pomoć ljudima u njihovim patnjama. Istodobno dok rabi prirodne lijekove u postupanju s tjelesnim bolestima, liječnik treba usmjeriti pogled svojih pacijenata k Onome koji donosi oslobodenje od bolesti duše i tijela. Tamo gdje liječnici mogu samo pomoći da bi se željeni proces razvijao, Krist dovršava djelo. Svojim djelovanjem oni se trude dati potporu prirodi u njezinom djelu liječenja; a sam Krist je Iscjelitelj. Liječnik nastoji održavati život, a Krist daje život.

Izvor izlječenja

Spasitelj je u svojim čudima otkrio silu koja stalno djeluje za dobro čovjeka, koja ga održava i liječi. Preko sila prirode Bog radi svakog dana, svakog sata i svakog trenutka — On nas izgraduje, obnavlja. Kad se neki dio tijela povrijedi, istog trenutka započinje proces liječenja; sile prirode se zauzimaju da povra-

te zdravlje. A sila koja djeluje kroz prirodu Božja je sila. Od Njega potječe sva sila života. Kad se tko oporavi od bolesti, izliječio ga je Bog.

Bolest, patnja i smrt jesu djelo neprijateljske sile. Sotona razara, a Bog obnavlja.

Riječi upućene izraelskom narodu nalaze danas potvrdu kod onih koji su ponovno dobili zdravlje tijela i duše: "Jer ja sam Jahve koji dajem zdravlje." (Izlazak 15,26)

Božja je namjera za svako ljudsko biće izražena riječima: "Ljubljeni, želim ti u svemu dobar uspjeh i zdravlje, kao što je tvoja duša dobro." (3. Ivanova 2.)

Bog je Onaj koji "otpušta sve grijehe tvoje, on iscjeljuje sve slabosti tvoje; on ti od propasti čuva život, kruni te dobrotom i ljubavlju". (Psalam 103,3.4)

Kad je Krist liječio bolesti ljudi, upozoravao je mnoge patnike riječima: "Više ne griješi, da ti se što gore ne dogodi." (Ivan 5,14) Krist je tako govorio ljudima da su prijestupom Bo-žjega zakona navukli na sebe bolest, te da se zdravlje može očuvati samo poslušnošću.

Liječnik treba istaknuti svojim pacijentima koliko je važno da suraduju s Bogom u svom oporavku. Liječnik u svom radu sve više dolazi do uvjerenja da je bolest posljedica grijeha. On zna da su zakoni prirode, kao i pravila iz Deset Božjih zapovijedi, božanskog podrijetla, i da se zdravlje može vratiti i sačuvati samo poslušnošću tim zakonima. On je svjedok mnogih patnji, nastalih kao rezultat štetnih navika, od kojih bi se ljudi mogli oporaviti kad bi činili ono što mogu za svoj oporavak. Njima treba reći da je svaka navika koja razara tjelesne, umne i duhovne snage grijeh, i da se zdravlje može sačuvati poslušnoku zakonima koje je Bog uspostavio za dobro cijelog čovječanstva.

Ako liječnik ima pacijenta koji pati od bolesti prouzročene nepravilnom prehranom ili kakvom drugom pogrešnom navi-

kom, i propusti ga upozoriti na to, povrijedio ga je kao svoga bližnjeg. Pijanice, duševni bolesnici i oni koji su se predali raz-vratu, za liječnika su živi poziv da jasno i nedvosmisleno objavi kako je patnja posljedica grijeha. Neka se oni koji razumiju načela života sa svom ozbiljnošću bore protiv uzroka bolesti. Kako može liječnik, koji stalno radi s ljudima u njihovim patnjama, mirno promatrati stalan sukob s boli? Može li se za njega reći da je milostiv i dobar ako ne zahtijeva strogu umjerenost kao sredstvo protiv bolesti?

Mi moramo shvatiti da je poslušnost Božjim zapovijedima put života. Bog je utemeljio zakone prirode, a ipak Njegovi zakoni nisu neka neosnovana, samovoljna prisila. Svako "ne čini...",

bilo u zdravstvenom ili moralnom Zakonu, nosi sa sobom i obe-ćanje. Ako slijedimo ove upute, naše će korake pratiti blagoslovi. Bog nas nikada ne prisiljava da činimo ono što je ispravno, ali nas zato želi spasiti od onoga što je zlo i povesti k onome što je dobro.

Obratimo pozornost na zakone kojima se poučavao izraelski narod. Bog im je dao odredene upute o njihovom svakodnevnom životu. On im je objavio zakone koji su se odnosili i na tjelesno i na duhovno blagostanje; i obećao im je, postavljajući im poslušnost kao uvjet: "Jahve će od tebe maknuti svaku bolest." (Ponovljeni zakon 7,15) "U srca svoja usadite sve riječi koje danas uzimam za svjedoka protiv vas." "Jer su život onima koji ih nalaze i ozdravljenje svemu tijelu njihovu." (Ponovljeni zakon 32,46; Izreke 4,22)

Bog želi da mi dostignemo ideal savršenstva, što nam je moguće Kristovim darom. On nas poziva da donesemo pravilan izbor, upotrijebimo silu Neba i prihvatimo ona načela koja će

u nama ponovno oblikovati božanski lik. U svojoj pisanoj Ri-ječi i u velikoj knjizi prirode On je otkrio načela života. Naš je dio posla da usvojimo ta načela i da, životom poslušnosti, suradujemo s Njim u obnovi zdravlja tijela i duše.

Trebali bismo razumjeti da se blagoslovi poslušnosti u svoj svojoj punini mogu primiti samo onda kad primamo Kristovu milost. Njegova milost ljudima daje silu da štuju Božje zakone. Ona čovjeka osposobljuje da raskine okove zlih navika. Jedino mu ta sila može pomoći biti i ostati nepokolebljivo na pravom putu.

Kad evandelje primimo u njegovoj čistoći i sili, ono postaje sredstvom izlječenja bolesti prouzročene grijehom. Sunce pravde izlazi, "sa zdravljem u zrakama". (Malahija 4,2) Ni sve ono što ovaj svijet pruža ne može izliječiti slomljeno srce, podariti duševni mir, otkloniti zabrinutost i otjerati bolest. Slava, genijalnost, talent — sve je to nemoćno kad treba donijeti mir ojadenom srcu i obnoviti uništeni život. Jedina čovjekova nada jest život od Boga u njegovoj duši.

Ljubav koja od Krista zrači kroz cijelo naše biće sila je koja daje i obnavlja život. Njezin dodir zdravlja dopire do svakog vitalnog dijela našega tijela — mozga, srca, živaca. Najviše sile bića potaknute su kroz tu ljubav na aktivnost. Ta ljubav oslobada dušu od krivnje i žalosti, straha i zabrinutosti koji razara-

ju životne snage. Nju prate vedrina i smirenost. Ona usaduje u dušu radost koju ne može razoriti ništa zemaljsko — radost u Svetom Duhu, radost koja donosi zdravlje i život.

Riječi našeg Spasitelja: "Dodite k meni, ... i ja ću vas okri-jepiti" (Matej 11,28) recept su za liječenje tjelesnih, umnih i duhovnih bolesti. Premda su ljudi svojim pogrešnim postupcima navukli na sebe patnje, On postupa s njima uz mnogo razumi-jevanja. Oni u Njemu mogu naći pomoć. Bog će učiniti velika djela za one koji se u Njega uzdaju.

Iako je grijeh tijekom stoljeća učvršćivao svoje uporište kod 116 ljudskoga roda, a Sotona dvoličnošću i podlim prijevarama te svojim tumačenjima bacio crnu sjenku na Božju riječ i naveo

ljude da sumnjaju u Božju dobrotu, Očeva ljubav ipak nije prestala teći k Zemlji kao bogata rijeka. Kad bi ljudska bića otvorila prozore svoje duše prema Nebu u očekivanju božanskih darova, dobila bi bujicu blagoslova zdravlja.

Liječnik koji želi postati pravim Kristovim suradnikom, uprijet će sve snage da postane uspješnim u svakom području svojega rada. On će marljivo učiti da bi bio istinski opremljen za odgovornosti svog poziva, i neumorno će nastojati dosegnuti viši ideal, a što znači da će nastojati steći šire znanje, veću spretnost i veću moć rasudivanja. Svaki liječnik treba biti

svjestan da ukoliko radi slabo i neučinkovito, ne nanosi samo povredu bolesniku već i nepravdu svojim kolegama. Liječnik koji je zadovoljan niskom razinom stručnoga znanja ne podcjenjuje samo medicinski poziv, već nanosi i sramotu Kristu, velikom Liječniku.

Oni koji misle da nisu pogodni za zdravstveni poziv, trebaju izabrati neko drugo zvanje. Oni koji su spretni i uspješni u njezi bolesnika, a čije su obrazovanje i medicinska sprema ograničeni, dobro će učiniti ako se prihvate skromnijeg dijela posla, odano služeći kao bolničari. U službi bolesnicima, pod vodstvom sposobnih i uspješnih liječnika, oni mogu stalno učiti i koristiti svaku priliku za stjecanje znanja; takvi vremenom mogu postati potpuno spremni i kvalificirani za liječnički rad. Neka mladi liječnici, "kao suradnici [velikog Liječnika], ... ne prime uzalud milosti Božje, ... ničim ne dajemo nikakva povoda sablazni, da se ne bi ozloglasila naša služba [bolesnima]. ... Naprotiv, pre-poručujemo same sebe u svemu kao Kristovi službenici." (2. Korinćanima 6,1-4)

Božja je namjera da stalno napredujemo. On želi da lijeć-

nik-misionar postaje vidno boljim u svome radu. Daroviti kršćanski liječnici koji se ističu svojim stručnim sposobnostima trebaju biti pozvani i ohrabreni da se uključe u rad za Boga na mjestima na kojima bi mogli obučavati i pripremati druge za rad u liječničkom poslanju.

Neka liječnik u svojoj duši sakuplja svjetlost Božje riječi. On treba stalno rasti u milosti. Neka njegovom okružju religija ne bude samo jedan od mnogih utjecaja. Ona treba biti utjecajem koji će prevladavati nad svim ostalima. Liječnik u svom postupanju treba polaziti od visokih, svetih pobuda — pobuda koje su snažne, jer potječu od Onoga koji je dao svoj život kako bi nas opskrbio silom da pobijedimo zlo.

Ako se liječnik vjerno i marljivo trudi da načini sebe us-pješnim i učinkovitim u svom pozivu, ako se posveti radu za Krista i odvoji vrijeme u kojem će preispitivati svoje srce, on će znati kako treba shvatiti tajne svog svetog poziva. On se može tako pripremiti u znanosti da svi koji se nalaze u području njegovog utjecaja budu osvjedočeni u najvišu vrijednost obrazovanja i znanja koje stječe onaj što je povezan s Bogom kao izvorom mudrosti i sile.

Nema takvog mjesta na komu je tijesna suradnja s Kristom toliko potrebna kao u radu jednog liječnika. Tko želi pravilno obavljati liječničke dužnosti, mora svakoga dana i svakoga sata živjeti kršćanskim životom. U rukama liječnika je život pacijenta. Jedna nemarna dijagnoza, jedan pogrešan recept u kritičnom slučaju, ili jedan nespretan pokret ruke pri nekoj operaciji, pa bilo to i za milimetar — i jedan život će biti žrtvovan, jedna duša izgubljena za vječnost. Kako je ozbiljna ova misao! Kako je važno da liječnik bude uvijek pod nadzorom božanskog Liječnika!

Spasitelj je spreman pomoći svima koji Ga traže da bi im

dao mudrost i jasnoću misli. A kome su mudrost i jasnoća mi-sli potrebniji nego liječniku o čijoj odluci ovisi toliko mnogo? Neka onaj koji se trudi produžiti život vjerom gleda u Krista, koji će upravljati svakim njegovim pokretom. Spasitelj će dati potreban osjećaj i sposobnost u radu s teškim slučajevima.

Divne su prilike što se pružaju onima koji se brinu za bolesne. Kod svega što se čini za njihov oporavak, pomozite bolesnicima da razumiju kako im liječnik pokušava pomoći u nji-

hovoj želji da suraduju s Bogom u borbi s bolešću. Pomozite im da uvide kako oni, pri svakom koraku načinjenom u skladu s Božjim zakonom, mogu očekivati pomoć božanske sile.

Bolesnici će imati mnogo više povjerenja u liječnika za koga znaju da ljubi Boga i da Ga se boji. Oni se oslanjaju na njegove riječi. U nazočnosti ovog liječnika i pod njegovom skrbi oni stječu osjećaj sigurnosti.

Poznajući Gospodina Isusa, kršćanski liječnik u službi ima prednost da molitvom zatraži Njegovu prisutnost u bolesničkoj sobi. Prije obavljanja kritične operacije, neka liječnik zatraži pomoć od velikog Liječnika. Neka on bolesniku ulije sigurnost da ga Bog može sigurno provesti kroz tu tešku kušnju, da je On u trenucima očaja siguran Zaklon onima koji se uzdaju u Njega. Liječnik koji ne može ovako postupati, gubi slučaj za slučajem od onih koji bi se inače mogli povoljno riješiti. Kad bi on mogao govoriti riječi koje bi nadahnule vjeru u milostivog Spasitelja koji zna za svaki pojedini trenutak straha, i kad bi taj liječnik mogao u molitvi iznijeti Kristu potrebe duše, kriza bi se mogla češće prebroditi.

Samo Onaj koji čita srca može znati kako je teško pacijentima kad daju svoj pristanak za neku tešku operaciju. Oni su svjesni opasnosti u kojoj se nalaze. Dok oni, možda, imaju povjerenja u sigurnu ruku liječnika, oni su istodobno svjesni či-

njenice da ti liječnici nisu nepogrešivi. Ali kad vide liječnika u skrušenoj molitvi, kako traži pomoć od Boga, oni stječu povje-

renje i sigurnost. Zahvalnost i povjerenje otvaraju srce Božjoj iscjeliteljskoj moći te tada oživljuju snage cijelog bića i život pobjeduje.

Za liječnika je prisutnost Spasitelja važna sastavnica snage. Često mu je duh opterećen strahom pred odgovornostima i opa-snostima njegovog rada. Grozničavost u nesigurnosti i strahu mogu učiniti ruku nevještom i nespretnom. Dok mu, s druge strane, uvjerenje da uza se ima božanskog Savjetnika koji će ga hrabriti i podupirati ulijeva mir i hrabrost. Kad Krist dodirne ruku liječnika, tada su u njoj vitalnost, smirenost, siguran osjećaj i sila.

Kad se kriza prebrodi i kad se već raspoznaju obrisi uspjeha, provedite s pacijentom nekoliko trenutaka u molitvi. S nekoliko toplih riječi izrazite zahvalnost za poštedeni život. U trenutku kada pacijent liječniku upućuje riječi zahvalnosti, neka

tada slava i zahvalnost budu upravljeni Bogu. Recite pacijentu da je njegov život bio pošteden zato što je bio pod zaštitom nebeskog Liječnika.

Liječnik koji ovo sprovodi u svojoj praksi, vodi svog pacijenta k Onome o kome ovisi njegov život, koji može zauvijek spasiti sve koji dolaze k Njemu.

U liječničko-misionarsko djelo unesimo duboku želju da spasimo duše. Isto kao propovjedniku, liječniku se daje najveće povjerenje što je ikada čovjeku dano. Bio on toga svjestan ili ne, svakom je liječniku povjereno liječenje duša.

U radu u kojemu se sučeljavaju s bolestima i smrću, liječnici prečesto izgube iz vida ozbiljne i svečane činjenice budućeg života. U svojim ozbiljnim naporima da spriječe ono što prijeti tijelu, oni zaboravljaju opasnosti kojima je izložena du-

ša. Onaj koga njeguju možda već gubi oslonac svog života. Njegove posljednje prilike već klize iz njegovih ruku. Na Kristovom će se sudu liječnik morati ponovno suočiti s tom dušom.

Mi često gubimo najdragocjenije blagoslove jer propuštamo izgovoriti pravu riječ u pravo vrijeme. Ako ne pazimo na zlatnu priliku, ona će biti izgubljena. Kod bolesničkog se kreveta ne smije izgovoriti nijedna riječ vjerske prepirke. Uputite bolesnika k Onome koji želi spasiti sve koji k Njemu dolaze u vjeri. Uz puno ozbiljnosti i nježnosti, nastojte pomoći duši koja lebdi izmedu života i smrti.

Liječnik koji zna da je Krist njegov osobni Spasitelj, jer je s'm bio doveden k velikom Zaštitniku, znat će kako postupati s uplašenim dušama, s onima koje muči osjećaj krivnje i koje su bolesne od grijeha, ako mu se obrate za pomoć. On im može pričati o ljubavi Iskupitelja. On iz iskustva može govoriti o sili

pokajanja i vjere. Jednostavnim, ozbiljnim riječima on može iznijeti Bogu u molitvi potrebu duše i ohrabriti bolesnika da i sam traži i primi milost od Spasitelja koji je pun razumijevanja. Dok on služi kraj bolesničkog kreveta i nastoji govoriti riječi koje će donijeti pomoć i utjehu, Gospodin radi s njim i kroz njega. Dok je um bolesnika upravljen prema Spasitelju, njegovo srce ispunjuje Kristov mir, i duhovno zdravlje što ga dobiva postaje sredstvom, mostom preko kojeg Bog obnavlja tjelesno zdravlje čovjeka.

U radu s bolesnicima liječniku će se često pružiti prilika da svjedoči prijateljima bolesnika. Dok stoje uz njegov krevet,

osjećajući kako su bespomoćni da spriječe ijedan udarac boli, njihova srca postaju omekšana. Često se briga, koja se skriva pred drugima, otvoreno iznosi liječniku. Tada je prilika da liječnik uputi te zabrinute duše na Onoga koji je pozvao umorne i opterećene da dodu k Njemu. Često se može uputiti molitva za njih ili s njima, u kojoj bi se Liječniku svih bolesti, Onome koji ublažuje sve brige, iznijele i njihove brige.

Božja obećanja

Liječniku se pružaju dragocjene prilike da svoje pacijente upozna s obećanjima Božje riječi. On treba iz riznice iznijeti nove i stare stvari te povremeno izgovarati riječi utjehe i savjeta. Neka um liječnika postane mjestom okupljanja svježih misli. Neka pažljivo proučava Božju riječ, da bi u cijelosti shvatio obećanja što ih ona sadrže. Neka ne zaboravi uvijek uputiti one utješne riječi što ih je Isus upućivao tijekom svoje zemaljske službe, dok je iznosio svoje pouke i liječio bolesne. On treba govoriti o Kristovim djelima izlječenja, o Njegovoj nježnosti i ljubavi. Neka nikada ne propusti upraviti misli svojih pacijenata ka Kristu, velikom Liječniku.

Ista sila koju je Krist koristio dok je vidljivo hodao medu ljudima, nalazi se u Njegovoj Riječi. Svojom riječju Isus je lije-

čio bolesti i istjerivao demone; svojom je riječju smirivao more i podizao mrtve, a ljudi su bili svjedoci da Njegova riječ ima posebnu snagu. On je govorio Božju riječ, koju je ranije upućivao svim prorocima i učiteljima Staroga zavjeta, jer cijela Biblija govori o Kristu.

Sveto pismo treba prihvatiti kao Božju riječ upućenu nama, koja nije samo pisana već i izgovorena. Kad su napaćeni dolazili ka Kristu, On nije vidio samo one koji su tražili pomoć, već i sve one koji će tijekom stoljeća doći sa sličnim potrebama i s istom vjerom. Kad je rekao uzetom: "Ohrabri se, sinko! Oprošteni su ti grijesi", kad je rekao ženi u Kafarnaumu: "Kćeri, tvoja te vjera ozdravila, hajde u miru", On je govorio i drugima koji su napaćeni, opterećeni grijehom i koji će tražiti Njegovu pomoć. (Matej 9,2; Luka 8,48)

Tako je sa svim obećanjima iz Božje riječi. U njima nam se On obraća pojedinačno, govoreći tako neposredno kao da slušamo Njegov glas. Kroz ta nam obećanja Krist govori o svojoj

milosti i moći. Oni su listovi s onog drveta koje "služi za lijek". (Otkrivenje 22,2) Kad se obećanja prime i usvoje, trebaju postati snagom karaktera, nadahnuće i potpora života. Ništa drugo ne može imati takvu iscjeliteljsku moć. Ništa drugo ne može uliti hrabrost i vjeru koji cijelom biću daju životnu snagu.

Čovjeku koji stoji na rubu groba obuzet strahom, duši iscrpljenoj od tereta patnji i grijeha, neka liječnik, kad mu se ukaže prilika, ponavlja riječi Spasitelja — jer su sve riječi svetih stranica Njegove Riječi:

"Ne boj se, jer ja sam te otkupio; imenom sam te zazvao:

ti si moj! Kad preko vode prelaziš, s tobom sam; ili preko rijeke, neće te preplaviti. Podeš li kroz vatru, nećeš izgorjeti, plamen te opaliti neće. Jer ja sam Jahve, Bog tvoj, Svetac Izraelov, tvoj spasitelj. ... Jer dragocjen si u mojim očima, vrijedan si, i ja te ljubim." "A ja, ja radi sebe opačine tvoje brišem, i grijeha se tvojih ne spominjem." "Ne boj se, jer ja sam s tobom." (Izaija 43,1-4.25.5)

"Kako se otac smiluje dječici, tako se Jahve smiluje onima što ga se boje. Jer dobro zna kako smo sazdani, spominje se da smo prašina." (Psalam 103,13.14)

"Samo priznaj svoju krivnju da si se odvrgla od Jahve, Boga svojega." "Ako priznajemo svoje grijehe, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijehe i očistiti nas od svake nepravednosti." (Jeremija 3,13; 1. Ivanova 1,9)

"Kao maglu rastjerao sam tvoje opačine i grijehe tvoje poput oblaka. Meni se obrati, jer ja sam te otkupio." (Izaija 44,22)

"Hajde, dakle, da se pravdamo, govori Jahve. Budu l' vam grijesi kao grimiz, pobijeljet će poput snijega; kao purpur budu li crveni, postat će kao vuna. Htjednete l' me poslušati, uživat ćete plodove zemaljske." (Izaija 1,18.19)

"Ljubavlju vječnom ljubim te, zato ti sačuvah milost." "U provali srdžbe sakrih načas od tebe lice svoje, al u ljubavi vječnoj smilovah se tebi." (Jeremija 31,3; Izaija 54,8)

"Neka se ne uznemiruje vaše srce!" "Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam. Ja vam ga ne dajem kakav svijet da-

je. Neka se ne uznemiruje i ne plaši vaše srce!" (Ivan 14,1.27)

"Svaki je kao zavjetrina, utočište od nevremena, kao u sušnoj zemlji potoci, kao sjena u žednoj pustari." (Izaija 32,2)

"Ubogi i bijedni vodu traže, a nje nema! Jezik im se osuši od žeđi. Ja, Jahve, njih ću uslišiti, ja, Bog Izraelov, ostavit ih neću." (Izaija 41,17)

"Ovako kaže Jahve, koji te stvorio ... Jer na žednu ću zemlju vodu izliti, i po tlu sušnome potoke. Izlit ću duh svoj na tvoje potomstvo, i blagoslov na tvoja pokoljenja." (Izaija 44,2.3)

"Obratite se k meni da se spasite, svi krajevi zemlje." (Izaija 45,22)

"On slabosti naše uze i ponese naše bolesti." "Za naše grijehe probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna — radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše." (Matej 8,17; Izaija 53,5)

Poglavlje 8 - Liječnik kao odgajatelj

Pravi je liječnik odgajatelj. On je svjestan svoje odgovor-nosti — ne samo u odnosu prema bolesnicima koje on neposredno njeguje, već i u odnosu na zajednicu u kojoj živi. On ima ulogu čuvara tjelesnog i moralnog zdravlja. Njegova nastojanja ne sastoje se samo u tome da unosi pravilne metode u liječenje bolesnika, već i da potakne na pravilan način života i sve oko sebe poučava pravim načelima.

Potreba odgoja u zdravstvenim načelima

Odgoj u načelima zdravlja nikada nije bio važniji nego danas. Usprkos zadivljujućem napretku u pogledu na udobnost života, do sredstava za zaštitu zdravlja i postupanja u prevenciji raznih bolesti, zapanjuje nas stupanj opadanja tjelesne čvrstoće i izdržljivosti. Ovim se trebaju pozabaviti svi oni kojima na srcu leži dobrobit njihovih bližnjih.

Naša izvještačena civilizacija daje podršku zlima koja imaju pogubno djelovanje na zdrava načela. Običaji i moda se nalaze u sukobu s prirodom. Način života što ga oni nameću i udovoljavanja na koja bodre, danomice smanjuju tjelesnu i umnu snagu i čovječanstvu nanose nepodnošljiv teret. Gdje god pošli, svjedoci smo razuzdanosti i kriminala, bolesti i ljudske bijede.

Mnogi neznanjem krše zakone zdravlja, i stoga ih treba po-savjetovati. Ali većina ljudi, zapravo, zna više nego što to njihov način života odaje. Njih treba dovesti dotle da znanje kojim raspolažu upotrijebe kao pravilo svog života. Liječniku se pružaju mnoge prilike da prenese na druge poznavanje zdravstvenih načela i istakne važnost praktične primjene ovih načela. Davanjem praktičnih uputa, liječnik može mnogo pridonijeti uklanjanju zala koje nanose velike štete čovjeku.

Slobodno uzimanje ljekarničkih otrova snosi krivicu za ši-renje nesaglediva broja bolesti i drugih zala. Obuzeti jednom

takvom bolešću, mnogi se neće potruditi da utvrde njezin uzrok; ono najglavnije što će nositi u svojim mislima jest to da se što prije oslobode bolova i neugodnosti koje ta bolest nosi. Tako oni pribjegavaju uzimanju nadrilijekova čija su im svojstva malo poznata, ili se pak obraćaju liječniku da im prepiše neko sredstvo koje treba ukloniti posljedice njihova pogrešna postupanja, dok su daleko od pomisli da promijene svoje nezdrave navike. Ako uzimanjem ovakvog preparata ne dode do trenutačnog olakšanja, pokušava se s drugim, a ako ni ovo ne pomogne, uzima se sljedeći. Na taj način zlo ostaje.

Ljude treba naučiti da pilule ne liječe bolest. Istina je da one katkad donesu kratkotrajno olakšanje, kad se stječe dojam da se pacijent zahvaljujući uzimanju tih sredstava oporavlja —

a to nastaje zbog toga što priroda posjeduje dostatno snage da odstrani otrov i normalizira stanje nastalo bolešću. Možemo ustvrditi da se zdravlje vraća i uz lijekove. Ali u većini slučajeva, lijekovi samo mijenjaju oblik i područje bolesti. Često se čini da je djelovanje otrova za neko vrijeme pobijedeno, dok posljedice ostaju i — nakon nekog vremena — dovode do većih komplikacija.

Mnogi uporabom otrovnih lijekova navlače na sebe doži-votnu bolest i tegobe; mnogi se životi koji bi uporabom pri- rodnih metoda liječenja mogli biti spašeni — gube. Otrovi što

ih sadrže mnogi takozvani lijekovi stvaraju navike i želje koje donose propast duši i tijelu. Mnogi od popularnih ili patentiranih lijekova, pa i neka sredstva koja prepisuju sami liječnici, čine jednu od sastavnica u stvaranju navike uzimanja alkohola, opija, morfija, koji su strašno prokletstvo za čovječanstvo.

Jedina nada u bolje rezultate jest u odgoju ljudi pravim na-čelima. Neka liječnici nauče ljude da se sila koja oporavlja i ob-navlja ne nalazi u pilulama, već u prirodi. Bolest je pokušaj ili napor prirode da tijelo oslobodi od stanja nastalog nepoštovanjem zakona zdravlja. Kada dode do oboljenja, treba utvrditi uzrok. Tada treba promijeniti nezdrave uvjete, ispraviti štetne navike i pomoći prirodi u njezinim naporima da izbaci ono što je štetno i ponovno uspostavi prave uvjete i odnose u organizmu.

Prirodna sredstva

Čist zrak, sunce, umjerenost i odmaranje, tjelesne vježbe, pravilna prehrana, uzimanje vode, povjerenje u božansku moć

— to su pravi lijekovi. Svaka osoba treba steći znanje o prirodnim sredstvima i o tome kako se ona primjenjuju. Od bitne važnosti je da razumijemo načela liječenja bolesnika i imamo praktično obrazovanje koje će nam pomoći da to znanje pravilno primijenimo.

Uporaba prirodnih lijekova zahtijeva mnogo strpljenja i na-pora, na što mnogi nisu spremni. Prirodni proces liječenja i opo-ravljanja je postupan, i onome tko nema strpljenja učini se sporim. Odricanje od mnogih navika zahtijeva žrtvu. Ali, na kraju, doći ćemo do zaključka da priroda, kad je nesputana, svoje djelo izvršuje mudro i dobro. Oni koji ustraju u poslušnosti njezinim zakonima, žeti će nagradu u zdravlju tijela i zdravlju uma.

128 Uglavnom se premalo pozornosti posvećuje očuvanju zdravlja. Daleko je bolje spriječiti bolest nego znati kako se postupa kad je ona već tu. Dužnost je svake osobe, znog nje same i zbog čovječanstva, da se obavijesti o zakonima života te da ih se savjesno pridržava. Svatko se treba upoznati s najdivnijim od svih organizama, s ljudskim tijelom. Svaki pojedinac treba

shvatiti ulogu raznih organa i njihovu meduovisnost zbog zdravog rada svakoga od njih. Oni bi trebali proučavati djelovanje uma na tijelo, tijela na um i zakone što njima vladaju.

Priprema za životnu krizu

Uvijek je dobro podsjetiti se da zdravlje ne ovisi o slučaju. Ono je rezultat poslušnosti zakonu. Ovu činjenicu štuju sportaši — sudionici atletskih i drugih sportskih natjecanja. Ovi se sportaši najozbiljnije pripremaju. Oni se podvrgavaju temeljitom treningu i strogoj disciplini. Brižno se vodi računa o svakoj tjelesnoj navici. Oni znaju da bi neki propust, neumjerenost ili nepažnja, koji slabe ili onesposobljuju bilo koji organ ili funkciju tijela, sigurno vodili k porazu.

Koliko je ovakva ozbiljnost i temeljitost od veće važnosti ako se želi osigurati uspjeh u borbi života! Mi se ne borimo u zamišljenom ratu. Mi vodimo rat o kojem ovise rezultati za vje-čnost. Mi ćemo se sukobiti s nevidljivim neprijateljima. Zli andeli se bore za prevlast nad svakim ljudskim bićem. Bilo što da je ono što šteti zdravlju, ono ne samo što smanjuje tjelesnu snagu, već vodi k slabljenju umne i moralne moći. Popuštanje nekoj nezdravoj navici otežava nam da razlučujemo izmedu onog

što je dobro i što je štetno, i stoga postaje teže oduprijeti se zlu. Ovo povećava mogućnost neuspjeha i poraza.

"Ne znate li da u trkalištu svi trkači trče, ali samo jedan 129 dobiva nagradu." (1. Korinćanima 9,24) U borbi u kojoj sudjelujemo mogu pobijediti svi oni koji će sebe odgojiti da postanu poslušni pravim načelima. Primjena se ovih načela u svakodnev-

nom životu prečesto smatra nevažnom — kao način previše običan da bi zavrijedio pozornost. Ali ako sagledavamo što sve o tome ovisi, dolazimo do zaključka da ništa od onoga s čim smo na bilo koji način povezani nije beznačajno. Svaki postupak baca svoju težinu u zdjelicu vage koja odlučuje o pobjedi ili porazu u našoj životnoj borbi. Sveto pismo nas poziva: "Tako trčite da je [pobjedu] odnesete." (1. Korinćanima 9,24)

Neumjerene su želje nastale kod naših praroditelja kad su izgubili svoj dom u Edenu. Umjerenost u svemu povezana je s našim povratkom u Eden više nego što to ljudi mogu pojmiti.

Govoreći o samoodricanju natjecatelja u starim grčkim igrama, apostol Pavao piše: "Svaki se natjecatelj uzdržava u svim stvarima. Oni da dobiju raspadljivi vijenac, a mi neraspadljivi. Ja stoga tako trčim, ne kao u nepouzdano; tako dajem udarce, ne kao onaj koji mlati vjetar. Naprotiv, ja bijem svoje tijelo i vučem ga kao roba, da s'm ne budem odbačen pošto sam drugima propovijedao." (1. Korinćanima 9,25-27)

Napredak reforme ovisi o jasnom prihvaćanju osnovne istine. Dok s jedne strane opasnost vreba u filozofiji uskih pogleda i u okrutnim, hladnim i takozvanim pravovjernim stavovima, s druge strane velika se opasnost krije u neopreznom liberalizmu. Osnova svih trajnih reformi jest Božji zakon. Mi trebamo jasno i u odredenim crtama upozoriti na potrebu poslušnosti tom Zakonu. Ljudi trebaju stalno imati pred očima načela Božjeg zakona. Ta načela su isto tako vječna i beskompromisna kao i sam Bog.

Jedna od najžalosnijih posljedica čovjekova prvog pada bila je gubitak samosvladavanja. Stvaran napredak može se oče-

kivati samo onda kada se ova moć vrati. Um i duša se jedino 130 kroz tijelo razvijaju k savršenstvu karaktera. Iz tog razloga neprijatelj duše upravlja tako svoje kušnje da oslabi i smanji tje-

lesne snage. Ako u tome uspije, cijelo biće pada pod vlast zla. Sklonosti naše tjelesne naravi, ako nisu pod upravom uzvišenije sile, sigurno će nas voditi k propasti i smrti.

Stoga trebamo svoje tijelo pokoriti plemenitim silama u našem biću i sklonosti podrediti volji kojom treba vladati Bog. Neka našim životom upravlja razum posvećen božanskom milosti.

Naša se savjest mora upoznati s Božjim zahtjevima. Muškarce i žene valja potaknuti na dužnost da vladaju sobom; neka shvate da su im čistoća i sloboda potrebnije od svake štetne želje i navike. Oni ne smiju zaboraviti da su sve njihove umne i tjelesne sposobnosti dar od Boga i da ih trebaju sačuvati u što je moguće boljem stanju za službu Njemu.

U starom obrednom sustavu, koji je prikazivao Radosnu vijest, na Božji se oltar nije mogla donijeti nijedna žrtva s manom. Žrtva koja je trebala predočiti Krista morala je biti bez nedostatka. Na ovo upravlja Bog misli svoje djece kad im u svojoj Riječi govori slikom da trebaju biti "žrtva živa", "sveti i bez mane", "ugodni Bogu". (Rimljanima 12,1; Efežanima 5,27)

Odvojena od božanske sile, nijedna prava reforma ne može biti uspješna. Ljudska obrana od urodenih i stečenih sklonosti je kao pješčani sprud pod naletom orkanske bure. Sve dok Kristov život ne postane životvornom silom u našim životima, mi se nećemo moći suprotstaviti kušnjama koje nas okružuju.

Krist je došao na ovaj svijet i svojim životom praktično prikazao život koji je u skladu s Božjim zakonom, da bi čovjeku omogućio da stekne potpunu vlast nad prirodnim sklonostima koje donose propast duši. Kao Liječnik duše i tijela, On

131 daje pobjedu nad željama koje ratuju protiv nas. On nam je stavio na raspolaganje sve ono što je potrebno da bismo stekli savršenstvo karaktera.

Kad se predamo Kristu, naš um dolazi pod vlast zakona; ali to je kraljevski zakon koji objavljuje slobodu svakom zarobljenom. Dok postaje jedno s Kristom, čovjek stječe slobodu. Pokoravanje Kristovoj volji znači ponovnu uspostavu savršene muževnosti.

Poslušnost Bogu znači slobodu od ropstva grijehu, spasenje od ljudskih strasti i pobuda. Tada čovjek može stajati kao pobjednik nad samim sobom, nad vlastitim sklonostima, nad "Poglavarstvima i Vlasti" i nad "Vrhovnicima ovoga mračnog svijeta", i "duhovima pakosti ispod neba". (Efežanima 6,12)

Ovakva uputa nigdje nije od veće potrebe i nigdje neće donijeti više dobra nego u domu. Roditeljima je povjereno postav-

ljanje samih temelja navika i karaktera. Pokret obnove treba početi time što će se roditeljima govoriti o načelima Božjeg zakona, kao takvoga o kome izravno ovise tjelesno i moralno zdravlje. Pokažite im da je poslušnost Božjoj riječi naša jedina zaštita od zala što odvode svijet u propast. Jasno iznesite odgovornost roditelja, ne samo u za njih same već i za njihovu djecu. Oni svojoj djeci daju primjer — ili poslušnosti ili prijestupa. Sudbina doma odlučuje se njihovim primjerom i poukama. Djeca će biti ono što od njih načine njihovi roditelji.

Kad bi roditeljima bilo moguće vidjeti rezultate svojih po-stupaka i kad bi mogli vidjeti kako oni svojim primjerom i po-ukama ustaljuju i povećavaju moć grijeha ili moć pravde, sigurno bi promijenili način svog postupanja. Mnogi bi se odvratili od tradicije i običaja i prihvatili božanska životna načela.

Moć primjera132

Liječnik koji služi po domovima ljudi, koji bdije kraj boles-ničke postelje i donosi olakšanje u duševnoj napetosti, koji vraća bolesnike s ruba groba i ulijeva nadu onima koji umiru, zadobiva mjesto u njihovom srcu i povjerenje kakvim se samo mali broj ljudi može pohvaliti. Čak ni propovjedniku evandelja nisu povjerene tako velike mogućnosti i tako dalekosežna moć utjecaja.

Primjer liječnika, jednako kao i njegovo učenje, treba biti korisnom silom na pravoj strani. Djelo reforme poziva muškarce i žene čiji je način života živi primjer vladanja sobom. Praktičnu vrijednost načelima što ih usadujemo drugima daje naša primjena tih načela. Svijet želi vidjeti živi primjer onoga što Božja milost može učiniti za ljudska bića u ponovnoj uspostavi njihovog kraljevskog dostojanstva, dajući im vlast nad sobom.

Ovom svijetu ne treba ništa toliko koliko spoznaja o spasonosnoj 133 moći evandelja, koja se otkriva u onima koji žive po ugledu na Krista.

Liječnik stalno stupa u dodir s ljudima kojima su potrebni snaga i ohrabrenje dobrog primjera. Mnogi su slabi u svojim moralnim snagama. Njima nedostaje samosvladavanje i brzo podliježu kušnjama. Liječnik može pomoći ovim dušama samo ako u vlastitom životu otkrije moć načela koja ga čine sposobnim da odnese pobjedu nad svakom štetnom navikom i strasti. U

njegovom životu mora se vidjeti djelovanje božanske sile. Ako ovdje poklekne, ma koliko bile snažne i uvjerljive njegove riječi, njegov će utjecaj biti usmjeren na zlo.

Mnogi od onih koji su zbog svojih pogrešnih navika postali moralne ruševine, tražit će savjet i pomoć liječnika. Oni su ranjeni, slabi i slomljeni, osjećaju da su nerazumno postupali, i da su nemoćni sve to pobijediti. U okružju se takvih ljudi ne smije naći ništa od onoga što bi ih poticalo da dalje misle i osjećaju ono isto zbog čega su dospjeli u stanje u kojem se nalaze. Oni trebaju udisati ozračje čistoće, uzvišenih i plemenitih misli. Kako je strašan teret odgovornosti koji počiva na onima koji im trebaju dati pravi primjer, a sami su začarani zlim navikama čiji utjecaj povećava moć kušnji!

Liječnik i djelo umjerenosti

Liječniku dolaze mnogi od onih koji uporabom duhana ili opojnih pića narušavaju dušu i tijelo. Liječnik odan svojoj dužnosti mora takve pacijente upozoriti na uzrok njihove nevolje. Ali ako je on s'm potrošač duhana ili opojnih pića, kakvu će težinu imati njegove riječi? Svjestan vlastite popustljivosti u tim navikama, neće li on oklijevati ukazati na bolnu točku u životu svog pacijenta? Dok on s'm uživa spomenuta sredstva, kako će uvjeriti mladež u njihove štetne posljedice?

Kako može liječnik u društvu biti primjerom čistoće i sa-mosvladavanja, kako može biti uspješnim u djelu umjerenosti, kad sam popušta zloj navici? Kako on može uspješno služiti uz postelju bolesnika ili kraj odra umirućeg, ako je i sam njegov dah odbojan, zasićen zadahom alkohola ili duhana?

Dok uporabom narkotika remeti svoj živčani sustav i unosi nesklad u svoj mozak, kako će liječnik opravdati povjerenje što mu je ukazano kao stručnjaku? Tako on ne može brzo rasudivati i uspješno izvršiti svoju zadaću.

Ako ne poštuje zakone koji upravljaju njegovim vlastitim bićem, ako sebična zadovoljstva stavlja iznad zdravlja uma i tijela, ne objavljuje li on time otvoreno da nije spreman primiti odgovornost za ljudske živote?

Ma koliko neki liječnik bio sposoban i savjestan, u njegovom će djelovanju i iskustvu biti mnogo razočaranja i poraza. Često on u svojoj djelatnosti ne može postići ono što usrdno

želi. Premda se njegovim pacijentima vratilo zdravlje, ono možda za njih i za svijet neće biti od istinske koristi. Mnogi ponovno zadobivaju zdravlje samo zato da bi i dalje otkrivali slabosti koje su ih dovele do bolesti. Uz istu strast kao ranije, oni ponovno uronjavaju u vode popuštanja, ugadanja samome sebi i lakoumnih postupaka. Djelo liječnika što ga je učinio za njih čini se kao uzaludan trud.

Isto je imao ovakvo iskustvo, Isus nije smanjivao svoje napore za napaćene duše. Od deset očišćenih gubavaca, samo je jedan prihvatio dar, i on je bio stranac, Samarijanac. Zbog tog jednog Krist je izliječio desetoricu. Ako liječnik ne postigne bolji uspjeh nego što ga je postigao Spasitelj, neka nauči pouku od velikog Liječnika. O Kristu je napisano da "ne sustaje i ne malakše. ... Zbog patnja duše svoje vidjet će svjetlost i nasititi se spoznajom njezinom." (Izaija 42,4; 53,11)

Da je samo jedna duša prihvatila evandelje Njegove milo-

sti, Krist bi — da spasi tu jednu dušu — izabrao život patnje, 135 poniženja i sramotnu smrt. Ako će se našim trudom jedno ljud-

sko biće podignuti, oplemeniti i udostojiti da svijetli u dvorovima Gospodnjim, zar nam to neće biti dostatan razlog za radost?

Dužnosti liječnika su mučne i naporne. Da bi ih vršio s punim uspjehom, on treba imati snažno tijelo i postojano, čvrsto zdravlje. Slabašan i boležljiv čovjek ne može podnijeti naporan rad što ga prati liječnički poziv. Onaj kome nedostaje savršena moć samosvladavanja ne može se uspješno sučeliti sa svim vrstama bolesti.

Često lišen sna, propuštajući čak i obroke, velikim dijelom udaljen od društvenih zbivanja i radosti te prednosti svoje religije, liječnik kao da živi stalno u sjenci. Patnje čiji je svjedok, smrtnici koji ovise o njemu i čeznu za pomoći, njegov doticaj sa zlim ljudima — sve to ugrožava njegovu vjeru u život i njegovo samopouzdanje te uskoro razara njegovo povjerenje u čovječanstvo.

U borbi s bolešću i smrti svaki se oblik snage koristi do granica izdržljivosti. Reakcija nakon ovog užasnog napora stavlja karakter na najtežu kušnju. U takvim trenucima kušnja ima najveću moć. Liječniku, više nego ljudima u bilo kojem drugom pozivu, treba samosvladavanje, čistoća duha i vjera koja se drži za Nebo. Zbog drugih, i zbog sebe samoga, on si ne može dopustiti da omalovažava fizičke zakone. Lakoumnost u tjelesnim navikama povest će ga k lakoumnosti u moralnom pogledu.

Jedina sigurnost liječnika je da po svaku cijenu postupa načelno, ojačan i oplemenjen postojanošću plana i ideala koji je samo u Bogu. On treba živjeti u moralnoj savršenosti Božjeg karaktera. Dan za danom, sat za satom, trenutak za trenutkom,

136 on treba živjeti s očima upravljenim k nevidljivu svijetu. Kao i Mojsije, on treba ostati postojanim "kao da promatra Nevidljivoga".

Korijen pravde je u pobožnosti. Nijedan čovjek ne može stalno pred svojom okolinom očitovati čist i snažan život, ako njegov život nije sakriven s Kristom u Bogu. Što je aktivnost medu ljudima veća, zajednica srca s Nebom mora biti uža.

Što su njegove dužnosti značajnije i odgovornosti veće, i potreba je liječnika za božanskom silom veća. Mora odvojiti vrijeme što ga posvećuje prolaznome kako bi razmišljao o onome što je vječno. Liječnik se mora suprotstaviti zlobnom svijetu, koji će udružiti snage da bi ga odvojio od izvora sile. Mnogo više nego svi drugi ljudi, on se treba molitvom i proučavanjem Svetoga pisma skloniti pod siguran Božji zaklon. On treba svakog sata živjeti u dodiru i svjesnoj zajednici s načelima istine, pravde i milosti, koja otkrivaju Božje osobine u duši.

S obzirom na to u kolikoj smo mjeri primili Božju riječ i na to koliko smo joj poslušni, ona će staviti pečat svoje snage u naše biće i svojim će životom dodirnuti svaki impuls koji potiče na rad i akciju, i svaki pojedini dio našeg karaktera. Ona će očistiti svaku misao, utjecati korisno na svaku želju. Oni kojima je Božja riječ postala uzdanicom, hrabro će se osloboditi svega što nije dobro i bit će jaki. Podignut će se iznad svega što je nisko u ozračje u kojem nema ničega što je pogano i nečisto.

Kad smo u zajednici s Bogom, taj će nepokolebljivi ideal, koji je očuvao Josipa i Daniela usred izopačenosti neznabožačkih dvorova, od našeg života stvoriti život neokaljane čistoće. Haljine našeg karaktera bit će bez mrlje. U našem će životu Kristova svjetlost biti nepomućena. Sjajn zvijezda Danica izaći će i svijetliti nad nama stalnim sjajem u nepromijenjenoj slavi.

Takav će život biti snažna karika u zajednici. On će biti prepreka pred zlom, čuvar onome koji je u kušnji, svjetlost vodilja onima koji usred poteškoća i razočaranja traže pravi put.

Poglavlje 9 - Poučavanje i liječenje

Kad je Krist poslao dvanaestoricu apostola na njihovo pr- 139 vo misionarsko putovanje, rekao im je: "Na svom putu navješćujte: Blizu je kraljevstvo nebesko! Liječite bolesnike, uskrisujte mrtvace, čistite gubavce, izgonite zle duhove! Badava ste pri-

mili, badava i dajte!" (Matej 10,7.8)

Sedamdesetorici, što ih je poslao kasnije, rekao je: "U koji god grad udete te vas prime... Ozdravljajte bolesnike u njemu i narodu kažite: `Približi se k vama kraljevstvo Božje!'" (Luka 10,8.9) S njima su bili Kristova prisutnost i sila: "Vratiše se veselo sedamdesetorica te rekoše: `Gospodine, čak nam se i zli duhovi pokoravaju u tvoje ime.'" (Matej 10,17)

Ista je djelatnost nastavljena poslije Kristova uzašašća. Po-navljali su se dogadaji iz vremena Njegove službe. "A i mnogi su dolazili iz gradova u okolici Jeruzalema i donosili bolesnike i one koje su mučili nečisti duhovi. I svi ozdravljahu." (Djela 5,16)

I učenici "odoše i počeše propovijedati svuda. Gospodin je s njima djelovao". "Tako Filip side u glavni grad Samarije i tu propovijedaše Krista. Narod je jednodušno poklanjao pažnju Filipovim riječima. ... Nečisti su duhovi ... izlazili s veli-

kom vikom iz mnogih opsjednutih, a mnogi uzeti i hromi oz- 140 draviše. I nastade velika radost u onome gradu." (Marko 16,20;

Djela 8,5-8)

Djelovanje učenika

Luka, pisac istoimenog Evandelja, bio je zdravstveni misionar. U Svetome pismu on je poznat kao "ljubljeni liječnik Luka". (Kološanima 4,14) Apostol Pavao je čuo o njegovoj liječničkoj sposobnosti i istaknuo ga kao onoga kome je Gospodin povje-rio posebno djelo. Luka je obećao svoju suradnju i neko je vri-jeme pratio Pavla na njegovim putovanjima od mjesta do mje-sta. Pavao je nakon nekog vremena ostavio Luku u Filipima, u Makedoniji. Ovdje je on, kao liječnik i učitelj evandelja, nastavio djelovati nekoliko godina. U radu je kao liječnik služio bolesnima, a zatim se molio da Božja iscjeliteljska sila počiva na paćenicima. Tako je bio otvoren put vijesti evandelja. Svom liječničkom uspjehu Luka je mogao zahvaliti za mnoge prilike koje su mu bile pružene da propovijeda Krista medu neznabošcima. Božji je plan da mi djelujemo onako kako su to činili učenici. Tjelesno je izlječenje sjedinjeno s evandeoskim nalogom. Poučavanje i liječenje se nikada ne smiju prakticirati odvojeno u djelu evandelja.

Zadaća je učenika bila pronijeti evandeosku vijest. Njima je bilo povjereno da cijelomu svijetu objave Radosnu vijest o Kristu. Oni su ispunili svoju zadaću za ljude svog vremena. Samo jedan naraštaj je odnio evandelje svim narodima na Zemlji.

Odnijeti evandeosku vijest svijetu djelo je što ga je Bog povjerio onima koji nose Njegovo ime. Evandelje je jedino sredstvo koje se može suprotstaviti grijehu i bijedi na ovoj Zemlji. Prvi posao što ga trebaju obaviti oni koji su iskusili Božju iscjeliteljsku moć jest da objave cijelom čovječanstvu vijest o Božjoj milosti.

142 Kad je Krist poslao svoje učenike s vijeku evandelja, vje-

ra u Boga i Njegovu Riječ gotovo je nestala sa svijeta. Hebrejski narod, koji je tvrdio da poznaje Boga Jahvu, ostavio je Božju riječ postrani zbog svojih predaja i ljudskog mudrovanja. Ljudski je um utonuo u sebične ambicije, u želji za razmetanjem, u pohlepi za dobitkom. Istodobno kad je nestalo štovanja Boga, nestalo je i sućuti prema ljudima. Vladajuće pravilo bila je sebičnost, tako da je Sotona u bijedi i poniženju ljudskoga roda sprovodio svoju volju.

Sotonske su sile preuzele vlast nad čovjekom. Tijela ljudskih bića, oblikovana da u njima nastava Bog, postala su nastambom demona. Nadnaravne su sile upravljale ljudskim osjetilima, živcima, organima i navodile ih da se predaju najnižim strastima. Ljudska su lica nosila demonski pečat. Na njima su se mogle vidjeti legije zlih, kojima su bili opsjednuti.

Kakvo je stanje u današnjem svijetu? Zar kritika i današnja mudrovanja ne razaraju vjeru u Sveto pismo isto onako uspješno kao što su to činili rabini u Kristovo doba? Zar pohlepa, ambicija i čežnja za zadovoljstvima ne obuzimaju ljudsko srce

kao u ono vrijeme? Kako je malo onih koji se rukovode krš-ćanskim načelima u svijetu koji sebe naziva kršćanskim, pa i u Crkvama koje ispovijedaju Krista! Kako je malo onih iz poslovnih, društvenih, domaćih, pa čak i vjerskih krugova, kojima je Kristov nauk pravilo svakodnevna života! Zar se ne može reći da "pravda mora stajati daleko ... i poštenju nema više pristupa ... a tko izbjegava zlo, bude opljačkan"? (Izaija 59,14.15)

Živimo usred epidemije zločina, pred kojim je razuman čovjek, koji se boji Boga, uvijek prestravljen. Ljudsko je pero nemoćno da opiše pokvarenost koja svakog novoga dana donosi nova otkrića u pogledu na političke sukobe, podmićivanja i prijevare. Svaki dan donosi strašna izvješća o nasilju i nepo-

štovanju zakona, o ravnodušnosti prema ljudskim patnjama, o nemilosrdnom i zvjerskom uništavanju ljudskih života. Svaki dan svjedoči o porastu rastrojstava, ubojstava i samoubojstava. Tko može posumnjati u činjenicu da sotonske sile rade još preda-

nije medu ljudima s ciljem da pomute i izopače um, okaljaju i upropaste tijelo?

I dok ova zla poplavljuju svijet, evandelje se prečesto pro-povijeda na tako ravnodušan način da ostavlja vrlo neznatan dojam na savjest ljudi. Posvuda srećemo srca koja vape za nečim što nemaju. Ona čeznu za silom koja će im dati pobjedu nad grijehom, za silom koja će ih izbaviti iz okova zla, za silom koja će im dati zdravlje, život i mir. Mnogi od onih koji su nekada poznavali silu Božje riječi, i živjeli tamo gdje nitko ne priznaje Boga, sada čeznu za božanskom prisutnosti.

Svijetu danas treba ono što mu je trebalo i prije devetnaest stoljeća — Kristovo otkrivenje. Treba izvršiti veliko djelo reforme, a samo se Kristovom milošću može dovršiti djelo tjelesne, umne i duhovne obnove.

Jedino će Kristov način rada donijeti pravi uspjeh u dosezanju ljudi. Spasitelj je stupao u dodir s ljudima kao Onaj kome je na srcu bilo njihovo dobro. On im je pokazao svoju naklonost, služio im u njihovim potrebama i zadobivao njihovo povjerenje. Zatim ih je pozvao: "Hajdete za mnom."

Približimo se ljudima osobnim naporima. Kad bi se manje vremena posvetilo ukoravanju, i upotrijebilo ga više u osobnoj službi, vidjeli bi se bolji rezultati. Treba pomoći siromašnima, treba njegovati bolesnike, treba tješiti one koji su opterećeni brigama ili gubitkom nekoga iz obitelji, podučavati neuke i ne-

iskusne. Trebamo plakati s onima koji plaču, radovati se s onima

koji se raduju. Praćen silom uvjeravanja, silom molitve, silom Božje ljubavi, ovaj rad neće i ne može biti besplodan.

Uvijek držimo na umu da je predmet zdravstveno-misio-narskog djelovanja uputiti grijehom oboljele ljude i žene k Čovjeku s Golgote, koji uzima na se grijehe svijeta. Gledajući u Njega, oni će postati slični Njemu. Trebamo potaknuti bolesne i napaćene da gledaju u Isusa i žive. Neka oni koji suraduju u ovom djelu uvijek drže Krista, velikog Liječnika, pred onima kojima su bolest duše i tijela donijeli razočaranja. Uputite ih k Onome koji može liječiti tjelesne i duhovne bolesti. Govorite im o Onome koji je dirnut spoznajom o njihovoj nemoći. Bodrite ih da se oslone na skrb Onoga koji je dao svoj život kako bi im omogućio da dobiju vječni život. Govorite o Njegovoj ljubavi, objavljujte Njegovu spasiteljsku moć.

Ovo je uzvišena dužnost i dragocjena prednost medicinskog misionara. A osobna služba često ovome otvara put. Dok ulažemo svoje napore da olakšamo tjelesne patnje, Bog često ima priliku pristupiti ljudskim srcima.

Zdravstveno-misionarsko djelo je pionirsko djelo evandelja. U službi ovome svijetu i zdravstveno-misionarskom djelu, evandelje se treba propovijedati i živo primjenjivati.

U gotovo svakome mjestu ima veliki broj takvih koji ne slušaju propovijedanje Božje riječi i ne pohadaju nijedno bo-goslužje. Ako je Radosna vijest doprla do njih, onda treba otići i u njihove domove. Često će zadovoljenje njihovih tjelesnih potreba biti jedini put kojim se do njih može doći. Medicinske sestre koje njeguju bolesnike, i koje donose olakšanje siromašnima u nevolji, naći će mnogo prilika da se mole s njima, da im čitaju iz Božje riječi i govore o Spasitelju. One se mogu moliti za one koji su bespomoćni, kao i s njima samima, jer

oni nemaju snagu volje da ukore svoje želje izopačene stras-tima. One mogu unijeti zrake nade u život poraženih i razočaranih. Njihova nesebična ljubav, izražena u djelima nesebične dobrote, omogućit će ovim patnicima da vjeruju u Kristovu ljubav.

Mnogi nemaju vjeru u Boga i izgubili su povjerenje u čovjeka. Ipak, oni cijene postupke sućuti i spremnost na pomoć. Kad oni vide da u njihov dom dolazi netko tko ne očekuje zemaljsku slavu i udobnosti, koji služi bolesnima, hrani gladne,

odijeva one bez odjeće, tješi tužne i svima nježno pokazuje Onoga koji je izvor ljubavi i sućuti, dok je on samo vjesnik te velike ljubavi. Dok to promatraju, njihova su srca dirnuta. U njima se budi zahvalnost. Vjera oživljuje. Oni uvidaju da se Bog brine za njih i, dok se Njegova Riječ otvara, oni su spremni slušati.

Bilo u inozemnoj misiji ili u domaćem polju, svi misionari, i muškarc i žene, zadobit će širi pristup ljudima i utvrditi da

je njihova upotrebljivost znatno povećana ako su spremni i spo- 146 sobni služiti bolesnima. Žene koje odlaze kao misionari u ne-znabožačke zemlje mogu tako naći priliku da objave evandelje ženama tih zemalja i onda kad su sva druga vrata zatvorena.

Svi bi se evandeoski djelatnici trebali upoznati s jednostavnim postupcima u liječenju, koji u tolikoj mjeri olakšavaju bol i otklanjaju bolest.

Podučavanje u zdravstvenim načelima

Evandeoski djelatnici trebaju takoder biti spremni dati poduke u načelima zdravog načina življenja. Bolesti ima svuda, dok se većina može spriječiti poštovanjem zakona zdravlja. Ljudi trebaju proučiti utjecaj zdravstvenih zakona na njihovo dobro, za sadašnji i budući život. U njima treba pobuditi osjećaj odgovornosti za svoje tijelo, što ga je Stvoritelj uredio sebi za obitavalište, i dati im do znanja kako On očekuje od njih da u postupanju prema tijelu budu vjerni upravitelji. Neka se u njihova srca usade riječi iz Svetoga pisma: "A mi smo hram Boga živoga, kao što reče Bog: Stanovat ću medu njima i medu njima hodati. Ja ću biti njihov Bog, a oni će biti moj narod." (2. Korinćanima 6,16)

Upute o jednostavnim metodama liječenja bolesnika, me-todama koje se mogu primijeniti umjesto uzimanja otrovnih pilula, upravo je ono što tisućama treba i što bi oni rado prihvatili. Upute o promjeni načina prehrane su veoma potrebne. Loše navike u uzimanju nezdrave hrane najviše su krive za neumjerenost, kriminal i izopačenost koji čine prokletstvo svijetu.

Kad iznosite zdravstvena načela, uvijek držite ljudima pred očima veliki predmet reforme, naime, da je njezin cilj sačuvati najviše mogućnosti razvitka tijela, uma i duše. Pokažite lju-

dima da su zakoni prirode, koji su Božji zakoni, predvideni za naše dobro; da poslušnost tim zakonima pridonosi sreći u ovom životu i pomaže u pripremi za budući život.

147 Potaknite ljude da proučavaju izraze Božje ljubavi i mud-

rosti u primjeni prirodnih tvari. Potaknite ih da proučavaju taj čudesni organizam, ljudsko tijelo, i zakone što upravljaju njime. Oni koji uvide dokaze Božje ljubavi, koji shvate nešto od mudrosti i plemenitosti Njegova Zakona i rezultata poslušnosti, počet će svoje dužnosti i obveze promatrati u potpuno različitom svjetlu. Namjesto da poštovanje zakona zdravlja smatraju žrtvom ili samoodricanjem, oni će ovo vidjeti onako kako to u stvarnosti i jest — kao neprocjenjivi blagoslov.

Neka svaki evandeoski djelatnik stekne uvjerenje da je po-učavanje načelima zdravog načina življenja dio njemu povjerene zadaće. To je djelovanje vrlo poželjno i za njega svijet ima otvorena vrata. Ljudi svuda naginju k tome da djelovanje organizacije uzmu kao zamjenu za osobno djelovanje.

Ljudska mudrost naginje k ujedinjavanju, centralizaciji, k oblikovanju velikih crkava i ustanova. Djela dobročinstva ljudi prepuštaju ustanovama i organizacijama; oni se povlače od dodira sa svijetom, i tako se njihova srca hlade. Oni su zaokupljeni vlastitom osobnošću i postaju neosjetljivi. U njihovoj duši izumire ljubav za Boga i čovjeka.

Svojim sljedbenicima Krist povjerava djelo koje ne može obaviti njihov zastupnik ili opunomoćenik. Služba bolesnima i siromašnima, objavljivanje evandelja onima koji su izgubljeni, nešto je što se ne može prepustiti odborima ili dobrotvornim društvima. Zahtjev djela evandelja jest osobna odgovornost, osobni napori, osobna žrtva.

"Izidi na putove i medu ograde i natjeraj svijet da dode", glasi Kristova zapovijed, "da mi se napuni kuća." On dovodi ljude u dodir s takvima kojima oni sami žele učiniti dobro. "...

148 Uvesti pod krov svoj beskućnike", kaže On. "Odjenuti onog koga vidiš gola." "Na bolesnike stavljat će ruke, i oni će ozdravljati!" (Luka 14,23; Izaija 58,7; Marko 16,18) Blagoslove evandelja treba prenijeti i neposrednim dodirom, u osobnoj službi.

Kad je Bog u staro vrijeme davao svjetlost svome narodu, On to nije činio isključivo kroz neku odredenu klasu. Daniel je bio princ iz Judina plemena. Izaija je takoder bio iz kraljevske loze. David je bio pastir, kao i Amos, Zaharija rob iz Ba-

bilona, Elizej je bio poljodjelac. Bog je kao svoje predstavnike podizao proroke i prinčeve, one plemenita podrijetla i one skromne, i učio ih istinama koje trebaju odnijeti svijetu.

Svakome tko postane dionikom Njegove milosti, Gospodin povjerava rad za druge. Svatko od nas pojedinačno treba reći, stojeći na svom mjestu i u svom okružju: "Evo me, mene pošalji." (Izaija 6,8) Na propovjedniku Riječi, na medicinskoj sestri

u misiji, na kršćanskom liječniku, na kršćaninu pojedincu — bio on trgovac ili poljodjelac, intelektualac ili obrtnik — na svima leži odgovornost. Naša je zadaća da ljudima otkrijemo evandelje

o njihovu spasenju. Sve ono čega se prihvatimo treba postati sredstvom za taj cilj.

Oni koji prihvate djelo koje im je povjereno bit će ne samo na blagoslov drugima, nego će i sami biti blagoslovljeni. Svijest

o dobro obavljenoj dužnosti imat će povratni utjecaj na njih same. Očajni će zaboraviti svoj očaj, slabi će postati jaki, neuki puni znanja, i svi će u Onome koji ih je pozvao naći pouzdana Pomoćnika.

Kristova Crkva je organizirana za službu drugima. Njezino je geslo služba. Njezini su vjernici vojnici koji trebaju biti obučeni za bitku, vodeni Knezom svoga spasenja. Kršćanski pro-

povjednici, liječnici i učitelji imaju opsežniji posao nego što 149 su to mnogi spremni pojmiti. Oni ne trebaju samo služiti ljudima, već ih i poučavati da služe. Oni ne trebaju samo pouča-

vati prava načela, već i pripremiti slušatelje da sami drugima usaduju ta načela. Istina koja se ne živi i koja se ne dijeli s drugima, gubi svoju životvornu moć, svoju iscjeliteljsku silu. Njezin se blagoslov može primiti samo ako se dijeli.

Prekinimo monotoniju svoje službe za Boga. Svaki se vjernik Crkve treba uključiti u neki od ogranaka djela velikog Učitelja. Neki ne mogu učiniti toliko kao drugi, ali svatko treba činiti najviše sa svoje strane da odbije plimu bolesti i očajanja koja se sručila na naš svijet. Mnogi bi se rado uključili u rad kad bi ih netko uputio kako da počnu. Takve treba uputiti i ohrabriti.

Svaka crkva treba postati školom pripreme za kršćanske radnike. Vjernike treba uputiti kako održavati biblijske sate, kako voditi razrede subotnje škole, kako na najbolji način pomoći siromašnima i brinuti se za bolesnike, kako raditi za neobraćene. Trebamo imati zdravstvene

škole, škole kuhanja i nastavu u ra-zličnim područjima kršćanske službe pomaganja. Ne trebamo

samo predavati, nego i organizirati konkretan rad pod rukovod-stvom iskusnih nastavnika. Neka učitelji povedu rad medu na-rodom, i tada će drugi, sjedinivši se s njima, učiti po njihovom primjeru. Jedan je primjer vredniji od mnoštva pravila.

Neka svi njeguju svoje tjelesne i umne snage do krajnjih granica sposobnosti, da bi mogli raditi za Boga tamo gdje ih pozove Njegova providnost. Isti darovi što ih je Krist dao Pavlu i Apolu, koji su ih istaknuli u njihovim duhovnim odlikama, i danas će se pokloniti posvećenim kršćanskim misionarima. Bog želi da Njegova djeca posjeduju oštroumnost i znanje, da bi se Njegova slava mogla otkriti nepogrešivom jasnoćom i silom u našem svijetu.

Obrazovani suradnici koji su posvećeni Bogu mogu služiti

raznovrsnije i izvršiti opsežnije djelo nego oni koji su neobrazovani. Njihov sredeni um stavlja ih u povoljan položaj. Oni pak koji nemaju ni velike sposobnosti niti široko obrazovanje mogu takoder korisno poslužiti drugima. Bog će upotrijebiti one koji su spremni da ih Bog upotrijebi. Djelo koje stvara najveće i najtrajnije rezultate nije djelo najsjajnijih i najdarovitijih osoba. Bogu trebaju muškarci i žene koji su čuli vijest s Neba. Najuspješniji djelatnici su oni koji se odazivaju pozivu: "Uzmite jaram moj na se i učite od mene." (Matej 11,29)

Bogu trebaju misionari sa srcem. Onaj čije je srce dirnuto Božjom ljubavi počinje snažno težiti k onima koji nikada nisu doznali za Njegovu ljubav. Njihovo stanje pokreće u takvima osjećaj osobne boli. Predajući svoj život u Božje ruke, on odlazi kao vjesnik, poslan i nadahnut s Neba, vršiti djelo u kojem i andeli mogu suradivati.

Ako oni kojima je Bog povjerio velike umne sposobnosti upotrijebe te darove u sebične svrhe, bit će nakon razdoblja kušnji ostavljeni da slijede svoj put. Bog će uzeti ljude za koje se ne misli da su tako bogato nadareni, koji nisu tako samouvjereni, i On će slabe učiniti jakima, zato što se uzdaju u Njega i da će On za njih učiniti ono što oni sami za sebe ne mogu. Bog će prihvatiti službu iz cijela srca, a sam će usavršiti njihov rad i ispraviti nedostatke.

Bog je za svoje suradnike često birao ljude koji nisu imali priliku steći potpuno školsko obrazovanje. Ovi ljudi su, uz krajnju marljivost, upotrebljavali svoje moći, i Gospodin je nagradio vjernost koju su pokazali prema Njegovom djelu; On je nagradio

njihovu revnost, njihovu žed za znanjem. On je bio svjedokom njihovih suza i čuo njihove molitve. Kao što je Njegov blagoslov došao sužnjima u dvorima Babilona, tako On i danas svojim pomoćnicima daje mudrost i znanje.

Ljudi s nepotpunim školskim obrazovanjem, skromna po- 151 ložaja u društvu, imali su katkad zadivljujuće uspjehe u pridobivanju duša za Krista. Tajna njihova uspjeha ležala je u pouzdanju u Boga. Svakodnevno su proučavali istine o Onome koji

je "savjetom divan, mudrošću velik". (Izaija 28,29)

Takve suradnike treba podržati. Gospodin ih povezuje s ljudima većih sposobnosti, kako bi se ispunile praznine što ih drugi ostavljaju. Njihova brzina u utvrdivanju što treba učiniti, njihova spremnost da pomognu onima u nevolji, njihove blage riječi i postupci, otvaraju vrata njihove upotrebljivosti, koja bi inače ostala zatvorenom. Oni prilaze onima koji su u nevolji, a uvjerljivost njihovih riječi ima moć da privuče mnoge uplašene ljude k Bogu. Njihov rad pokazuje što bi tisuće drugih mogli činiti, samo ako bi htjeli.

Ispunjeniji život

Ništa neće tako podignuti samopožrtvovnu revnost i više upotpuniti i ojačati karakter kao uključivanje u rad za druge. Mnogi koji ispovijedaju da su kršćani misle samo na sebe kad stupaju u Crkvu. Oni žele uživati prednosti članstva Crkve i pastorske brižljivosti. Oni postaju članovima velikih i naprednih crkava, i zadovoljni su time da učine nešto malo za druge. Na taj način oni uskraćuju sebi najdragocjenije blagoslove. Mnogi bi žrtovanjem svojih zabavnih i bezbrižnih druženja stekli za sebe veliku prednost. Oni trebaju poći tamo gdje će njihove sposobnosti biti pozvane i "izazvane" u kršćanskom djelovanju i gdje će naučiti nositi odgovornosti.

Stabla koja su stiješnjena gusto jedna uz druga ne rastu kao 152 zdrava i prorijedena stabla. Vrtlar ih stoga presaduje kako bi

imali prostora za razvijanje. Slično bi koristilo mnogim vjernicima velikih crkava. Oni trebaju biti postavljeni tamo gdje će se njihove snage pokrenuti u aktivno kršćansko djelovanje. Oni postupno gube svoj duhovni život, jer postaju zakržljali i beskorisni, bez samopožrtvovna rada za druge. Kad bi bili presadeni u neko misijsko polje, oni bi ojačali i očvrsnuli.

Nitko medutim ne treba čekati da bude pozvan u neko daleko polje prije nego što počne pomagati drugima. Vrata službe posvuda su otvorena. Svuda su oko nas oni kojima treba naša pomoć. Gdje god se osvrnuli, naći ćemo udovicu, siroče, bolesnika i umirućeg, obeshrabrenog, razočaranog, neukog, onog koga je društvo odbacilo iz svoje sredine.

Mi trebamo shvatiti svoju dužnost da radimo za one koji žive u našem susjedstvu. Razmišljaj i proučavaj kako bi pronašao najbolji način da pomogneš onima koji ne pokazuju zanimanje za vjerske predmete. Dok posjećuješ svoje prijatelje i susjede, pokaži zanimanje za njihov duhovni i tjelesni napredak. Govori im o Kristu kao Spasitelju koji oprašta grijehe. Pozovi svoje susjede u svoj dom, čitaj zajedno s njima iz stranica dragocjene Biblije i iz knjiga koje objašnjavaju njezine istine. Pozovi ih da ti se pridruže u pjesmi i molitvi. Kod ovih malih sastanaka s'm će Krist biti prisutan, kao što je obećao, a srca će biti dirnuta Njegovom milošću.

Vjernici Crkve trebaju se pripremati da rade ovo djelo. To je isto tako važno kao i spašavanje duša koje žive u neznanju

153 u stranim zemljama. Dok jedni osjećaju teret za duše koje su daleko, neka oni koji su kod kuće osjete breme za dragocjene duše koje su u njihovom okružju i neka isto tako marljivo rade za njihovo spasenje.

Mnogi se žale da žive ograničenim, jednostranim životom. Ako hoće, oni svoj život mogu učiniti dinamičnim i utjecajnim. Oni koji ljube Isusa srcem, umom i dušom, i bližnjega svojega kao samoga sebe, imaju na raspolaganju široko polje u kojemu mogu upotrijebiti svoju sposobnost i utjecaj.

Male prilike

Neka nitko ne prode pored malih prilika u očekivanju veće zadaće. Možda si uspješan u obavljanju malih zadataka, dok pokušaj da učiniš veći posao završava promašajem, pri čemu padaš u razočaranje. Da bi razvio sposobnost i spretnost za veći zadatak, trebaš činiti ono što možeš, koristeći svoju snagu. Oma-lovažavanjem svakodnevnih prilika propuštanjem malih stvari koje su na dohvatu ruke, mnogi usahnu i ostaju besplodni.

Ne oslanjaj se na ljudsku pomoć. Gledaj daleko iza ljudskih bića, na Onoga koga je Bog pomazao da uzme naše nemoći,

Poučavanje i liječenje 87

da nosi naše brige i skrbi za naše potrebe. Držeći Boga za riječ, počni gdje god nadeš zadatak koji treba izvršiti, i podi naprijed u nepokolebljivoj vjeri. Vjera koja daje snagu i nepokolebljivost jest vjera u Kristovu prisutnost. Radi bez sebičnog interesa, marljivim trudom i ustrajnom energijom.

U poljima u kojima su okolnosti tako nepovoljne i obes-hrabrujuće da mnogi nisu voljni tamo poći, nastale su zadivljujuće promjene zahvaljujući naporima samopožrtvovnih Bož-

jih slugu. Oni su radili strpljivo i ustrajno, ne oslanjajući se na 154 ljudsku snagu, već na Boga, čija je milost bila njihova potpora. Količina ovako ostvarenih dobara na ovom se svijetu neće saznati, ali će se zato blagoslovljeni rezultati vidjeti u slavnoj bu-dućnosti.

Misionari koji se sami izdržavaju

Ovi misionari mogu raditi uspješno u mnogim mjestima. Primjer samostalnog misionara je apostol Pavao, koji je radio na širenju evandelja o Kristu po cijelome svijetu. Dok je svakodnevno učio i propovijedao evandelje u velikim gradovima Azije i Europe, on je radio kao zanatlija kako bi izdržavao sebe i svoje suradnike. Riječi što ih je na rastanku uputio starješinama efeške crkve, koje pokazuju njegov način djelovanja, sadrže dragocjenu pouku za svakog evandeoskog djelatnika:

"Vi znate", rekao je, "kako sam se vladao medu vama sve vrijeme ... kako nisam ništa od onoga što je korisno propustio da vam saopćim i da vas poučim javno i po kućama. ... Srebra, zlata i odijela nisam poželio ni od koga. Vi sami znate da su ove ruke providjele mojim i mojih sudrugova potrebama. U svemu sam vam dao primjer da se tako treba truditi i pritjecati u pomoć nemoćnima te se sjećati riječi Gospodina Isusa koje on sam reče: `Blaženije je davati nego primati.'" (Djela 20,18-35)

Danas bi mnogi, kad bi bili prožeti istim duhom samopo-žrtvovnosti, mogli činiti dobro djelo na sličan način. Neka dvoje ili više njih podu zajedno u propovijedanje evandelja. Neka posjećuju ljude, neka se mole, pjevaju, podučavaju, objašnjavaju Pismo i neka služe bolesnima. Neki se mogu izdržavati kao literarni evandelisti; drugi, slično apostolu, mogu raditi neki za-

nat ili drugi vid posla. Dok napreduju u svom radu, svjesni svoje 155 bespomoćnosti, ali se ponizno oslanjajući na Boga, oni mogu

steći blagoslovljeno iskustvo. Pred njima je Gospodin Isus, te će oni i medu bogatima i medu siromašnima naći naklonost i potporu.

Oni koji su se pripremali za zdrabstveno-misionarsko djelo u stranim zemljama trebaju biti potaknuti da idu bez oklijevanja tamo gdje ih očekuje posao, neka počnu rad medu ljudima, učeći jezik dok rade. Uskoro će moći iznositi jednostavne istine Božje riječi.

Vjesnici milosti potrebni su u cijelome svijetu. Pozivaju se kršćanske obitelji da idu u naselja u kojima vlada tama i zabluda, da idu u strana polja, da se upoznaju s potrebama svojih bližnjih i da rade za Gospodnju stvar. Ako se takve obitelji nastane u mračnim krajevima Zemlje, na mjestima u kojima su ljudi zavijeni u duhovni suton, i ako dopuste da kroz njih svi-

156 jetle zrake Kristova života, kako se plemenito djelo može tada ostvariti!

Ovo djelo zahtijeva samopožrtvovnost. Dok mnogi čekaju da se uklone sve smetnje, djelo koje mogu obaviti ostaje nedovršeno, a mnoštvo umire bez nade i bez Boga. Mnogi će, zbog financijskih prednosti, ili zbog znanstvenog istraživanja, riskirati odlazeći u nenaseljena područja, gdje će vedro podnositi žrtvu i teške uvjete; a kako je malo onih koji su, zbog svojih bližnjih, spremni povesti svoje obitelji u predjele u kojima treba objaviti evandelje.

Prava služba podrazumijeva prići ljudima ma gdje se nalazili i ma kakvo bilo njihovo mjesto u društvu i stanje u kome se nalaze; i pomoći im na svaki mogući način. Takvim trudom zadobit ćete srca i otvoriti vrata pristupa dušama koje propadaju.

U vašem cjelokupnom radu držite na umu da ste sjedinjeni s Kristom, kao oni koji su dio velikog plana spasenja i izbavljenja. Neka kroz vaš život protječe Kristova ljubav, kao rijeka iscjeljenja i novoga života. Dok se trudite privući druge u zaklon Njegove ljubavi, neka čistoća vašeg jezika, nesebičnost vaše službe, vedrina vašeg ponašanja, svjedoče o moći Njegove milosti. Prikažite Isusa svijetu u tako čistoj i pravednoj slici da Ga ljudi mogu promatrati u svoj Njegovoj ljepoti.

Od male je koristi ako pokušamo popraviti druge napadajući ono što mi, možda, smatramo lošim navikama. Rezultati takvih pokušaja često nanose više zla nego dobra. U svojem

razgovoru sa ženom Samarijankom Krist je, namjesto da oma-lovažava Jakovljev izvor, iznio nešto bolje. "Kad bi ti znala za dar Božji", rekao je, "i tko je onaj koji ti veli: `Daj mi piti', ti bi u njega iskala i dao bi ti žive vode." (Ivan 4,10) On je usmjerio

razgovor k blagu što ga je želio podariti, nudeći ženi nešto bo- 157 lje nego što je imala — živu vodu, radost i nadu evandelja.

Ovo je slika načina an koji trebamo raditi. Mi trebamo ponuditi ljudima nešto bolje nego što imaju — Kristov mir, koji nadilazi svaki razum. Mi im trebamo govoriti o Božjem svetom Zakonu, o preslici ili otisku Njegova karaktera, o izrazu onoga što On od njih želi da postanu. Pokažite im kako je nepropadljiva slava Neba neusporedivo bolja od prolaznih radosti i zadovoljstava svijeta. Pričajte im o miru i odmoru što ga mogu naći u Spasitelju. "A tko pije od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće nikad ožednjeti", rekao je Isus. (Ivan 4,14)

Podignite Isusa i uzviknite: "Evo Jaganjca Božjeg koji uzima grijeh svijeta!" (Ivan 1,29) Samo On može zadovoljiti težnju srca i podariti mir duši.

Reformatori bi, od svih ljudi na svijetu, trebali biti najne-sebičniji, najplemenitiji, najljubazniji. U njihovom bi se životu trebala vidjeti istinska dobrota nesebičnih djela ljubavi.

Božji sluga, kod kojeg se vidi nedostatak ljubaznosti, koji pokazuje nestrpljivost dok nailazi na neukost i tvrdoglavost ljudi, koji govori prenagljeno i postupa nepromišljeno, može zatvoriti vrata srcima, tako da im nikada više ne može prići.

Kao što rosa i blage kiše padaju na već uvenule biljke, tako neka naša riječ nježno pada kad nastojimo odvratiti ljude od zablude. Božji je plan da se prvo pride srcu. Mi trebamo govoriti istinu u ljubavi, uzdajući se u Njega da će On tim riječima dati silu koja mijenja život. Sveti Duh će u dušu usaditi riječ izgovorenu u ljubavi.

Mi smo po naravi zaokupljeni sobom i tvrdoglavi. Ali kad naučimo pouke kojima nas Krist želi poučiti, mi tada postajemo sudionicima u Njegovoj naravi i tako živimo Njegovim životom. Divan Kristov primjer, neusporediva nježnost kojom je utjecao na osjećaje drugih — plačući s onima koji su plakali,

radujući se s onima koji su se radovali — mora ostaviti dubok 158 dojam na karakter svih onih koji Ga iskreno slijede. Blagim rije-

čima i postupanjem oni će nastojati olakšati put umornim nogama.

"Gospod Jahve dade mi jezik vješt da znam riječju krijepiti umorne." (Izaija 50,4)

Svuda oko nas nalaze se izmučene duše. Možemo ih naći posvuda. Potražimo takve patnike i uputimo im pravu riječ kao utjehu za njihova srca. Uvijek budimo protočnici kroz koje će teći osvježavajuće vode iskrenog razumijevanja i sućuti.

U svim svojim odnosima držimo na umu da u životu drugih postoje poglavlja koja su zapečaćena od očiju smrtnih ljudi. Na stranicama sjećanja su tužne priče, koje se čuvaju kao svetinja pred radoznalim očima. Tamo su zapisane duge, teške borbe s mučnim okolnostima, možda nevolje u obiteljskom životu koje danomice slabe hrabrost, pouzdanje i vjeru. Oni koji vode neravnopravnu borbu života mogu primiti snagu i ohrabrenje malim pažnjama koje stoje samo malo truda protkanog ljubavlju. Takvomu je snažan i srdačan stisak ruke pravog prijatelja dragocjeniji od zlata i srebra. Riječi blagosti su za njih kao osmijeh anđela.

Mnoštvo ljudi se bori s bijedom, prisiljeno raditi teške poslove uz malu naknadu, jedva uspijevajući osigurati samo najnužnije potrebe života. Mučan rad i oskudica, bez nade u nešto bolje, čine teret vrlo teškim. Ako uza sve to dođe i do patnje i bolesti, teret je gotovo nepodnošljiv. Iscrpljeni brigom i potišteni, oni ne znaju kamo se obratiti za pomoć. Suosjećajte s njima u njihovim nevoljama, u njihovim trenucima malodušnosti i razočaranja. Ovo će vam otvoriti put da im pomognete. Govorite im o Božjim obećanjima, molite se s njima i za njih, usadite nadu u njihova srca.

159 Vedre i ohrabrujuće riječi, izgovorene kad je duša bolesna

i kad je puls hrabrosti slab, za Spasitelja su kao da su Njemu upućene. Kad se u srca unese vedrina, nebeski anđeli gledaju s radosnim odobravanjem.

Gospodin je u svim vremenima nastojao u ljudskim dušama probuditi osjećaj njihove božanske bratske povezanosti. Budite Njegovi suradnici. Dok u svijetu vladaju nepovjerenje i otuđenost, Kristovi učenici trebaju otkrivati duh koji vlada na Nebu.

Govorite kao što bi On govorio, postupajte kao što bi On postupao. Neprekidno otkrivajte ljupkost Njegova karaktera. Ot-krijte ono bogatstvo ljubavi koje je osnova svom Njegovom nauku i svom Njegovom postupanju s ljudima. Najponizniji će dje-

latnici u suradnji s Kristom dotaknuti strune čiji će titraji odjekivati do krajeva zemlje i odzvanjati kroz vječna vremena.

Nebeski umovi čekaju na suradnju ljudskih pomoćnika, kako bi otkrili svijetu što ljudska bića mogu postati i što se može postići u zajednici s Božanskim u spašavanju duša koje su pred propasti. Ne postoji granica upotrebljivosti onoga koji, ostavljajući svoje ja", omogućuje Svetome Duhu da djeluje na njegovo srce i koji živi životom u cijelosti posvećenom Bogu. Svi koji posvete tijelo, dušu i duh Njegovoj službi, stalno će primati nove darove u obliku tjelesne, umne i duhovne sile. Oni imaju na raspolaganju nepresušive riznice Neba. Krist im daje dah od svoga Duha, život od svoga života. Sveti Duh izlijeva svoje najdjelotvornije sile koje utječu na um i srce. Darovanom milošću mi možemo izboriti pobjede koje su, zbog naših nerazumnih i nezrelih mišljenja, nedostataka u našem karakteru i uskoće naše vjere, izgledale nemoguće.

Svakome tko sebe bez ostatka preda Gospodinu u službu, 160 daje se sila kojom može postići nepojmljive rezultate. Za njih

će Bog učiniti velika djela. On će raditi na umovima ljudi da bi se već u ovom svijetu u njihovim životima vidjelo ispunjenje obećanja o budućnosti.

"Nek se uzraduje pustinja, zemlja sasušena, neka kliče stepa, nek ljiljan procvjeta. Nek bujno cvatom cvate, da, neka od veselja kliče i nek se raduje. Dana joj je slava Libanona, divota Karmela i Šarona; oni će vidjeti slavu Jahvinu, divotu Boga našega. Ukrtjepite ruke klonule, učvrstite koljena klecava! Recite preplašenim srcima: Budite jaki, ne bojte se! Evo Boga vašega, odmazda dolazi, Božja naplata, on sam hita da nas spasi!

Sljepačke će oči progledati, uši će se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati ko jelen, njemdkov će jezik klicati. Jer će u pustinji provreti voda, i u stepi potoci, sažgana će zemlja postat jezero, a tlo žedno — izvori. U brlozima gdje ležahu čaglji izrast će rogoz i trska.

Bit će ondje čista cesta, a zvat će se Sveti put: nitko nečist njime neće proći, bezumnici njime neće lutati. Ondje neće više biti ldva, nit će onud zvijer prolaziti, već će hodit samo otkupljeni, vraćati se otkupljenici Jahvini. Doći će u Sion kličuć od radosti, s veseljem vječnim na čelima; pratit će ih radost i veselje, pobjeći će bol i jauci. (Izaija 35,1-10)

Poglavlje 10 - Pomoć iskušanima

Krist je ljubio nas ne zato što smo mi prvi ljubili Njega; već je On umro za nas "dok smo još bili grešnici". On ne postupa s nama prema našim zaslugama. Premda su naši grijesi zaslužili osudu, On nas ne osuduje. Godinu za godinom On trpi naše slabosti i neznanje, našu nezahvalnost i tvrdoglavost. I premda lutamo, iako smo tvrdog srca, i zanemarujemo Njegovu svetu Riječ, Njegova je ruka ipak ispružena da spasi.

Milost je Božja osobina koja se izriče u odnosu spram ne-dostojnih ljudskih bića. Mi je nismo tražili, već je ona poslana da traži nas. Bog se raduje izlijevajući svoju milost na nas, ne zbog toga što smo dostojni, već zato što smo krajnje nedostojni. Jedino "opravdanje" zbog kojega možemo tražiti Njegovu milost jest naša velika potreba.

Kroz Isusa Krista, Gospodin Bog tijekom cijeloga dana pruža svoju ruku u znak poziva grešnim i palim dušama. On želi primiti sve. Kod Njega su svi dobrodošli. On se ponosi time da oprosti najvećem grešniku. On će oteti plijen jakome i izbaviti zarobljene; On će istrgnuti glavnju iz ognja. On će spustiti zlatni lanac svoje milosti do najnižih ponora ljudske bijede i podić1 duše ponižene i okaljane grijehom.

162 Svako je ljudsko biće predmet nježnog zanimanja Onoga

koji je dao svoj život da ljude dovede natrag k Bogu. Kao što pastir vodi skrb o ovcama iz svoga stada, tako Isus postupa s dušama koje su bespomoćne i koje muči osjećaj krivnje, i s onima koji su izloženi propasti pred Sotoninim lukavstvima i zamkama.

Spasiteljev primjer treba postati pravilom našeg rada za is-kušane i one koji su u zabludi. Mi trebamo prema drugima pokazati isto zanimanje, nježnost i trpeljivost kakvu je On pokazao prema nama. "Kao što sam ja ljubio vas", kaže Isus, "ljubite i vi jedan drugoga." (Ivan 13,34) Ako Krist prebiva u nama, mi ćemo otkrivati Njegovu nesebičnu ljubav svima s kojima do-

Pomoć iskušanima

lazimo u dodir. Kad vidimo muškarce i žene kojima treba razu-mijevanje i pomoć, mi nećemo pitati: "Jesu li oni dostojni?", već: "Kako im mogu izaći u susret?"

Bogati i siromašni, visoki i niski, slobodni i sputani, svi su Božje nasljedstvo. On, koji je dao svoj život da spasi čovjeka, u svakom ljudskom stvorenju vidi vrijednost koja nadilazi ljudske ograničene procjene. U svjetlosti križa, trebamo shvatiti kako

Isus cijeni jednu dušu. Učinivši to, razumjet ćemo da su ljud- 163 ska bića, ma kako ponižena, plaćena previsokom cijenom da

bi u postupanju s njima mogla postojati hladnoća i prijezir. Tada ćemo shvatiti važnost rada za naše bližnje, da bi i svi oni mogli pristupiti k prijestolju milosti.

Izgubljeni novčić iz Isusove usporedbe, premda je ležao u prašini i smeću, još je uvijek bio srebro. Njegov vlasnik ga je tražio jer je imao vrijednost. Tako je svaka duša, ma kako ponižena grijehom, dragocjena u Božjim očima. Kao što je novčić nosio lik i oznaku vladajuće moći, tako je čovjek, kad je bio stvoren, nosio Božji lik i Božje ime. Premda izobličeni i bez sjaja zbog utjecaja grijeha, tragovi ove oznake ostaju na svakoj duši. Bog želi tu dušu vratiti i na njoj ponovno urezati svoj lik u pravdi i svetosti.

Kako malo suosjećamo s Kristom u onome što bi trebalo biti najčvršćom sponom jedinstva izmedu nas i Njega — u razumijevanju za one koji su izobličeni grijehom, pod teretom krivnje, za duše u nevolji, mrtve u prijestupima i grijesima! Naš je najveći grijeh nečovječnost čovjeka prema čovjeku. Mnogi su uvjereni da predstavljaju Božju pravdu, dok sasvim zaboravljaju predstaviti Njegovu nježnost i veličinu Njegove ljubavi. Često su duše prema kojima se ovi drže namršteno i neumoljivo na udaru kušnji. Sotona vodi borbu s ovim dušama, koje zbog grubih, bezosjećajnih riječi postaju razočarane i padaju kao plijen kušaču.

Raditi sa srcima ljudi veoma je složeno. Samo Onaj koji čita srce zna način kojim će dovesti ljude k pokajanju. Samo nam Njegova mudrost može podariti uspjeh u dodiru s izgubljenima. Vi možete zauzeti kruti stav i misliti: "Ja sam svetiji od tebe", i bez obzira koliko imali pravo u onome što tvrdite, takve 164 riječi nikada neće taknuti srca. Kristova ljubav, izražena u riječi i djelu, ostvarit će pristup duši, dok stalno ponavljanje pravila i propisa ili neprestano dokazivanje neće postići ništa.

Trebamo imati više onakvog razumijevanja kakvoga je Krist imao; ne samo razumijevanja prema onima za koje mislimo da su u svemu kako treba, već razumijevanja za sirote, one koji pate, koji se muče, često podliježu slabostima, koji griješe i kaju se, koji su kušani i razočarani. Trebamo poći k svojim bližnjima, dirnuti njihovim slabostima i nemoćima, kao što je to činio i naš Veliki svećenik.

Krist je pozvao prognanog, carinika i grešnika, prezrene u narodu, i dobrotom i blagošću svojega srca pokrenuo ih da dodu k Njemu. Skupina koju On nikada nije bio spreman bra-niti i podržavati bili su oni koji su stajali po strani, diveći se sami sebi i gledajući s visine na druge.

Krist nam daje zadaću: "Izidi na putove i medu ograde, i natjeraj da dodu, da mi se napuni kuća." Poslušno slijedeći ove riječi, moramo otići k onima koji ne poznaju Boga u našoj blizini, i k onima koji su daleko. "Carinici i bludnice" moraju čuti Spasiteljev poziv. Blagošću i strpljenjem njegovih vjesnika, ovaj poziv postaje silom koja pokreće i podiže one koji su pali u najdublje ponore grijeha.

Kršćanske pobude zahtijevaju od nas da radimo nepoko-lebljivom marljivošću, zanimanjem koje ne jenjava, stalno sve većom upornošću za duše koje Sotona nastoji uništiti. Ništa ne smije obeshrabriti naša ozbiljna nastojanja u spašavanju izgubljenih.

Zamijetite kako je kroz cijelu Božju riječ kao nit protkan duh koji poziva i moli muškarce i žene da dođu Kristu. Tre-bamo čvrsto prihvatiti svaku priliku, u osobnom životu ili javno, da kažemo sve što treba, da istaknemo sve pobude od neprocjenjive vrijednosti; da bismo time ljude doveli k Spasitelju. Svom

165 svojom snagom povedimo ih da gledaju u Isusa i prihvate Njegov život samoodricanja i žrtve. Pokažimo kako očekujemo od njih da uporabom svakog od Njegovih darova u slavljenju Njegova imena, obraduju njegovo srce.

Spašeni nadom

"Nadom smo spašeni." (Rimljanima 8,23) Moramo pomoći onima koji su pali, kako bi razumjeli da za njih nije prekasno da budu ljudi. Krist je ukazao čast čovjeku i time u njemu samome pobudio osjećaj časti. On je s puno poštovanja postupao

i s onima koji su najniže pali. Kristu je svaki dodir s neprija-teljstvom, pokvarenošću i nečistoćom pričinjavao trajnu bol, ali On nikada nije izgovorio nijednu riječ kojom bi pokazao da su Njegovi osjećaji bili užasnuti, ili Njegova profinjena osjetila povrijeđena. Ma kako zle bile navike, ma kako jake predrasude ili ma kako drske strasti ljudskih bića, On je svima prilazio s nježnošću punom sućuti. Postajući sudionicima Njegova duha, mi ćemo sve ljude smatrati svojom braćom sa sličnim kušnjama i nevoljama, koji često padaju i trude se ponovno ustati, koji ratuju s razočaranjima i teškoćama i čeznu za sućuti i pomoći. Tada ćemo im prići na takav način kojim ih nećemo ni razočarati niti odbiti, već ćemo u njihovim srcima

probuditi nadu. Ovako ohrabreni, oni sa sigurnošću mogu reći: 166 "Ne raduj se mome z1u, dušmanko moja, ako sam pao, ustat

ću; ako boravim u tminama, Jahve je svjetlost moja. Moram podnositi srdžbu Jahvinu, jer sam protiv njega sagriješio, sve dok on ne prosudi spor moj i izrekne pravdu; izvest će me na svjetlost, gledat ću pravednost njegovu." (Mihej 7,8.9)

"./z svoga prebivališta motri sve stanovnike zemaljske: on je svima srca stvorio i pazi na sva djela njihova." (Psalam 33,14.15)

On nas poziva kad dolazimo u dodir s iskušanima i onima koji su u zabludi, da pazimo "na samoga sebe, da i ti ne budeš iskušan". (Galaćanima 6,1) Sa svijesti o vlastitim slabostima, imat ćemo razumijevanja za slabosti drugih.

"A tko tebi daje prednost pred drugima? Što li imaš što nisi primio?" "Ne dopustite da vas nazivaju rabbi, jer imate sa-mo jednog Učitelja, a svi ste braća!" "A ti, zašto sudiš brata svoga? ... Zato ne sudimo više jedan drugoga, nego radije mislite na to da ne stavljate pred brata nešto zbog čega bi mogao posrnuti ili se spotaknuti!" (1. Korinćanima 4,7; Matej 23,8; Rimljanima 14,10.13)

Uvijek se javlja ponižavajući osjećaj kad nas tko upozorava na naše zablude. Neka nitko upućivanjem nepotrebnog ukora ne unese još veću gorčinu u srce. Ukoravanjem se još nitko nije vratio na pravi put; ali su zato mnogi tako bili odbijeni i potaknuti da otvrdnu svoja srca prema osvjedočenju Svetoga Duha. Blag duh i nježno, ljubazno postupanje mogu spasiti one koji su u zabludi i pokriti mnoštvo grijeha.

Apostol Pavao je smatrao nužnim da ukori onog koji postupa pogrešno, ali kako se pažljivo trudio da pokaže svoje prijateljstvo zabludjelome! Kako mu je brižno objasnio zašto tako postupa! On im je pomogao da razumiju koliko mu je teško nanijeti im bol. On je pokazao svoje povjerenje i razumijevanje prema onima koji su se borili da pobijede.

"Da, pisao sam vam u velikoj tuzi", pisao je Pavao, "u tjeskobi srca i s mnogim suzama, ne da vas ražalostim, već da upo-

167 znate preveliku ljubav koju imam prema vama." (2. Korinćanima 2,4) "Zbilja, ako sam vas i ražalostio poslanicom, nije mi žao. Ako sam i žalio ... sad se radujem; ne zbog toga što ste postali žalosni, nego zbog toga što vas je ta žalost dovela k obraćenju. ... Pazite samo koliku je gorljivost proizvela u vama ta ista žalost koja je po promisli i volji Božjoj! Štoviše! Koliko opravdanje! Koliko ogorčenje! Koliki strah! Koliku čežnju! Koliki žar! Koliku kaznu! Svime ste pokazali da ste nedužni. ... To nas je utješilo." (2. Korinćanima 7,8-13)

"Radujem se što se u svemu mogu pouzdati u vas." "Za-hvaljujem Bogu svome kad god vas se sjetim — svaki put u svakoj svojoj molitvi rado molim za vas sve — zbog vašeg udjela u širenju Radosne vijesti od prvoga dana do sada. ... Siguran sam u ovo isto da će onaj koji je počeo dobro djelo medu vama dovršiti ga do Dana Krista Isusa. I pravedno je da ove osjećaje gajim prema svima vama, jer vas nosim u srcu. ... Zato, moja ljubljena i vruće željena braćo, moja radosti i moja kruno, ostanite, ljubljeni, tako čvrsto u Gospodinu!" "Da, mi sad oživljujemo ako vi čvrsto stojite u Gospodinu." (2. Korinćanima 7,16; Filipljanima 1,3-5; 1,6.7; 4,1; 1. Solunjanima 3,8)

Pavao je pisao ovoj braći kao "svetima u Kristu Isusu"; ali on nije pisao onima koji su bili savršeni u karakteru. On im je pisao kao muškarcima i ženama koji su se opirali kušnji i bili u opasnosti od pada. On im je govorio o "Bogu, izvoru mira, koji izvede od mrtvih našega Gospodina Isusa, velikog pastira ovaca". On im je ulio sigurnost da će ih On "zbog krvi

vječnoga Saveza, osposobiti za svaku vrstu dobra djela, da mognete izvršiti njegovu volju. Neka ostvari u nama ono što je pred njim ugodno, po Isusu Kristu." (Hebrejima 13,20.21)

Kada netko tko je pogriješio postane svjestan svoje zablude, pazite da ne uništite njegovo samopoštovanje. Nemojte ga

168 razočarati ravnodušnošću ili nepovjerenjem. Nemojte reći: Prije

nego što mu poklonim svoje povjerenje, pričekat ću da vidim hoće li izdržati." Često je baš ovako nepovjerenje povod da onaj tko je kušan posrne.

Moramo se truditi da shvatimo slabost drugih. Malo po-znajemo kušnje srca onih koji su bili okovani lancima tame i kojima nedostaju odlučnost i moralna snaga. Najviše sućuti zaslužuje onoaj tko je opterećen grižnjom savjesti; on je kao netko tko je ošamućen, tko posrće i pada u prašinu. On ne može ništa jasno vidjeti. Um je pomračen, on ne zna kamo uputiti svoje korake. Mnoge jadne duše nailaze na nerazumijevanje, na ponižavanje, one su ispunjene očajanjem i agonijom duše — kao izgubljene, zalutale ovce. Ne mogu naći Boga, pa ipak u njima postoji duboka težnja za oprostom i mirom.

O, neka ne bude izgovorena nijedna riječ koja će izazvati još dublju bol! Duši izmučenoj od života u grijehu, koja ne zna gdje da nade olakšanje, predstavite Spasitelja punog razumijevanja. Uzmite je za ruku, ohrabrite je, uputite joj riječi ohrabrenja i nade. Pomozite joj da se uhvati za ruku Spasitelja.

Mi se prebrzo razočaramo u vezi s dušama koje se odmah ne odazovu na naša nastojanja. Nikada ne trebamo popustiti u radu za neku dušu ako još postoji ijedan plamičak nade. Za ove je dragocjene duše samopožrtvovni Otkupitelj platio previsoku cijenu da bismo ih mi olako prepustili moći kušača.

Trebamo se postaviti u položaj onoga koji je kušan. Raz-mišljajmo o moći naslijeda, o utjecaju zlog društva i okoline, o moći štetnih navika. Zar se onda možemo čuditi što su mnogi u takvim okolnostima poniženi? Zar se onda trebamo pitati zašto su oni tako spori da odgovore na napore koji se ulažu za njihovo dobro?

Često će oni koji su naoko bili grubi i nepristupačni, a čija su srca sada zadobivena za evandelje, biti medu Božjim najodanijim sljedbenicima i braniteljima. Oni nisu u cijelosti

izopačeni. Iza odbojna izgleda nalaze se dobre pobude, preko 169 kojih bi se s njima moglo doći u dodir. Bez ruke spremne na pomoć mnogi se nikada ne bi oporavili, dok se strpljivim, ustraj-

nim trudom mogu kod njih postići divni rezultati. Njima su potrebne nježne riječi, blago razumijevanje, dirljiva pomoć. Treba im takav savjet koji neće ugasiti onaj slabašni plamičak hrab-rosti u duši. Neka suradnici u Božjem djelu, koji dolaze u dodir s njima, uzmu ovo u obzir.

Mi ćemo naići na takve čiji su umovi tako dugo bili pod izopačujućim utjecajem da oni u ovom životu nikada neće postati ono što bi mogli da su uživali povoljnije uvjete. Ali sjajne zrake Sunca pravde mogu naći put u takve duše. Njihova je prednost da žive životom koji se usporeduje s Božjim. Usadite u njihove umove misli koje uzdižu, koje oplemenjuju. Neka im vaš život nedvosmisleno prikaže razliku izmedu pokvarenosti i čistoće, tame i svjetlosti. Dopustite im da u vašem primjeru čitaju što znači biti kršćanin. Krist može podignuti onoga koji je najgrešniji i postaviti ga tamo gdje će biti priznat za Božje dijete, i s Kristom za nasljednika besmrtne baštine.

Čudom božanske milosti mnogi mogu postati sposobni za koristan život. Prezreni i napušteni, oni su doživjeli krajnje ra-zočaranje; oni mogu biti naoko hladni i nepristupačni. Ali dje-lovanjem Svetoga Duha nestat će neosjetljivosti koja je zatvarala put svakoj nadi u njihov duhovni napredak. Um koji je bio tup i pomućen probudit će se. Rob će grijeha biti slobodan. Neznanje će i porok biti pobijedeni. Vjerom koja kroz ljubav radi srce će biti očišćeno i um prosvijećen.

Poglavlje 11 - Rad za neumjerene

Svaka prava reforma ima svoje mjesto u djelu evandelja i 171 njena je zadaća da podigne dušu u predjele novog i plemeniti-jeg življenja. Posebice reforma umjerenosti zahtijeva potporu kršćanskih djelatnika. Oni bi tom djelu trebali pokloniti svoju pažnju i živo ga oprimjeriti. Oni bi posvuda trebali ljudima predočiti načela prave umjerenosti i pozvati ljude da daju svoje svečano obećanje o umjerenosti. Neka se ulože ozbiljni napori za one koji žive u okovima zlih navika.

Svuda ima posla što ga treba vršiti za one koji su podlegli neumjerenosti. Mnogi se mladi u samim crkvama, vjerskim usta-novaama i tobožnjim kršćanskim domovima opredjeljuju za put propasti. Zbog neobuzdanih navika oni na sebe navlače mnoge bolesti i, u pohlepi za novcem za svoja grešna zadovoljstva, sro-zavaju se do nepoštenih "pothvata". Zdravlje i karakter su uništeni. Otudeni od Boga, prezreni od društva, ova jadna bića osjećaju da su bez nade za ovaj i za budući život. Srca roditelja su slomljena. O ovima koji su na stazi grijeha ljudi govore kao o beznadnima; ali Bog ne zauzima prema njima takav stav. On ra-

zumije sve okolnosti koje su od njih načinile ono što jesu, On 172 ih promatra sa žaljenjem. To su oni kojima treba pomoć. Nika-

da im ne dajte priliku da kažu: "Nitko se ne brine za mene."

Medu žrtvama neumjerenosti stoje ljudi svih slojeva i svih zanimanja. Ljudi na visokim položajima, ljudi zadivljujućih spo-sobnosti, velikih dostignuća, popuštali su zahtjevima svojih želja, sve dok nisu postali bespomoćni da se odupru kušnji. Neki od takvih koji su nekada posjedovali veliko materijalno bogatstvo danas su bez doma, bez prijatelja, prepušteni patnji, bijedi, bolesti i ponižavanju. Oni su izgubili nadzor nad sobom. Oni će tonuti sve dublje i dublje sve dok ne vide ruku koja im je ispružena u znak pomoći. Popuštanje osobnim željama kod takvih ne znači samo moralni prijestup već ima za posljedicu i tjelesno oboljenje.

Često kad pomažemo žrtvama neumjerenosti, mi se moramo — kao što je to Krist često činio — prvo poskrbiti za njihove tjelesne potrebe, naime za njihovo fizičko stanje. Njima treba zdravo, nenadražujuće jelo i piće, čista odjeća, prilika da održavaju tjelesnu čistoću. Oni se trebaju nalaziti u ozračju ljubaznog, oplemenjujućeg kršćanskog utjecaja. U svakom bi gradu trebalo postojati odvojeno mjesto na kojemu bi robovi zlih navika mogli primiti pomoć da se oslobode lanaca koji ih sputavaju. Za mnoge je jako piće jedina "utjeha" u nevolji; ali do ovoga ne bi moralo doći kad bi oni koji tvrde da su kršćani, namjesto da se ponašaju kao svećenik i Levit, slijedili primjer dobrog Samarijanca.

U našem ophodenju sa žrtvama poroka moramo držati na umu da nemamo posla s ljudima zdravog razuma, već s ljudima koji su u tom trenutku u vlasti demona. Budite strpljivi i obazrivi. Ne razmišljajte o odvratnoj, odbojnoj pojavi, već o dragocjenom životu za čiji je spas Isus umro. Kad se pijanica povrati i shvati svoje poniženje, učinite sve što je u vašoj moći da mu pokažete svoje prijateljstvo. Ne izgovarajte nijednu riječ osude. Neka nijedan vaš postupak ili pogled ne odaju izraz prijekora ili mržnje. Ta jadna duša najvjerojatnije proklinje samu sebe. Pomozite mu da se povrati. Izgovarajte riječi koje će u

173 njemu pobuditi vjeru. Nastojte ojačati svaku dobru crtu njegova karaktera. Učite ga kako da dostigne više ideale. Pokažite mu da može živjeti životom kojim će zadobiti poštovanje ljudi oko sebe. Pomozite mu da uvidi vrijednost sposobnosti koje mu je Bog podario, ali ih je on propustio razviti.

Premda je volja dotada bila izopačena i oslabljena, za njega postoji nada u Kristu. On će u njegovom srcu pokrenuti više pobude i svetije težnje. Potaknite ga da se čvrsto uhvati za nadu koju mu pruža evandelje. Pred tom iskušanom, iscrpljenom dušom otvorite Bibliju, i često joj čitajte Božja obećanja. Za njega će ova obećanja biti kao lišće s drveta života. Nastavite strpljivo ulagati napore, sve do onog trenutka kad će sa zahvalnom radošću uzdrhtala ruka prihvatiti nadu iskupljenja kroz Krista.

Čvrsto ostanite uz one kojima želite pomoći, jer vam drukčije nikada neće pripasti pobjeda. Oni će stalno biti izloženi zlim kušnjama. Neprestano će ih svladavati težnja za jakim pićem; oni svaki put mogu ponovno tome podleći, ali ne smanjujte zbog toga ustrajnost svojih napora.

Oni su donijeli odluku da pokušaju živjeti za Krista; ali snaga njihove volje je oslabljena, i oni koji se brinu o dušama kao oni koji moraju dati odgovor, trebaju ih pažljivo i budno čuvati. Oni su izgubili svoje dostojanstvo i moraju ga vratiti. Mnogi se od njih moraju boriti s jakim nasljednim nagonom k zlu. Njihovo naslijede od rodenja bile su neprirodne težnje, osjetilne pobude. Protiv ovih zala mora se stalno biti na oprezu. Iznutra i izvana dobro i zlo se bore za prevlast. Oni koji nikada nisu prošli kroz takva iskustva ne mogu poznavati gotovo posve nesavladivu moć strasti, niti strahotu sukoba izmedu popuštanja navikama i odluke da se živi umjereno u svakom pogledu. Ova se borba mora stalno voditi.

Mnogi od onih koje privlači Krist neće imati moralnu hra-

brost da nastave borbu protiv želje i strasti. Ali ovo ne smije 174 razočarati onoga koji radi. Zar se samo spašeni iz najdubljih ponora ponovno odaju strastima?

Ne zaboravi: ne radiš sam. Anđeli se ujedinjuju u službi sa svakim iskrenim sinom i kćeri Božjom. A Krist je Onaj koji obnavlja. Veliki Liječnik osobno stoji uz svoje vjerne sluge i go-vori duši koja se kaje: "Sinko, opraštaju ti se grijesi." (Marko 2,5)

Ima mnogo odbačenih duša koje će prihvatiti nadu što im se pruža u evanđelju i ući u nebesko kraljevstvo, dok će drugi, koji su uživali velike prilike, veliku svjetlost i blagoslove što ih nisu iskoristili, ostati u najgušćoj tami.

Žrtve zlih navika moraju se potaknuti da shvate kako tre-baju učiniti napor za sebe same. Drugi će se možda najozbilj-nije založiti da ih podignu, Božja će im milost biti besplatno ponuđena, Krist će im uputiti svoj usrdni poziv, Njegovi će im anđeli služiti; ali sve će to biti uzalud sve dok oni sami ne ustanu da biju bitku za svoje osobno dobro.

Posljednje Davidove riječi Salomonu, koji je tada još bio mladić i koji je trebao biti okrunjen za kralja u Izraelu, bile su: "Ti budi hrabar i pokaži se čovjekom." (1. Kraljevima 2,2) Ove nadahnute riječi upućene su svakom sinu ljudskoga roda, kandidatu za besmrtnu krunu: "Budi hrabar i budi čovjek."

One koji popuštaju svojim željama trebamo potaknuti da vide i osjete kako je nužna velika moralna obnova, ako bi se htjeli pokazati kao ljudi. Bog ih poziva da ustanu i da u Kristovoj sili vrate dostojanstvo što im je darovao Bog, a oni su ga žrtvovali udovoljavanju grješnim željama.

Mnogi ljudi u očajanju, osjećajući strahovitu moć kušnji i želju koja ih vuče k popuštanju strastima, uzvikuju: "Ne mogu se oduprijeti zlu." Recite kušanome da se može i mora oduprijeti. Možda će ga zlo višeput uzastopce svladati, ali ne mora uvijek tako ostati. On je moralno slab, pod vlašću navika iz života u grijehu. Njegova su obećanja i odluke kao kule od pijeska. Svijest o neispunjenim obećanjima i svečanim zakletvama slabi pouzdanje u vlastitu dosljednost i iskrenost i navodi ga da misli kako ga Bog ne može prihvatiti, niti mu pomoći u njegovim pokušajima. Ali on ne treba očajavati.

Oni koji u Krista stave "nadanje svoje" neće postati robovi nijednoj nasljednoj ili stečenoj navici. Namjesto da budu okovani lancima niže prirode, oni će moći ovladati svakom željom i strasti.

Bog nas nije ostavio da se borimo sa zlom u svojoj ograničenoj sili. Ma koliko bili jaki naši nasljedni ili stečeni nagoni k zlu, mi možemo pobijediti silom koju nam je On spreman dati.

Moć volje

Onaj koji je izložen kušnji treba shvatiti pravu moć volje. Ona je upraviteljska snaga u čovjekovoj naravi — snaga odluke, snaga izbora. Sve ovisi o pravilnoj uporabi te volje. Želje za dobrotom i čistoćom same su po sebi umjesne, ali ako se kod njih zaustavimo, one neće

biti ni od kakve pomoći. Mnogi će padati natrag u propast, nadajući se i želeći nadvladati svoje zle sklonosti. Oni se ne pokoravaju Božjoj volji. Oni ne donose odluku da Mu služe.

Bog nam je dao moć izbora, a naše je koristiti tu silu. Mi ne možemo promijeniti svoja srca, vladati svojim mislima, pobudama i osjećajima. Mi ne možemo sebe očistiti i osposobiti za službu Bogu. Ali mi možemo izabrati da služimo Bogu, mi Mu možemo dati svoju volju. Tada će On činiti u nama da hoćemo i činimo ono što je u skladu s Njegovom voljom. Tako će cijela naša narav doći u područje Kristova utjecaja.

Pravilnom primjenom volje u životu može nastati promjena iz osnova. Podredivanjem volje Kristu mi stupamo u savez s božanskom snagom. Mi dobivamo silu odozgo, koja će nas držati. Svakome tko ujedini svoju slabu, kolebljivu ljudsku volju sa svemoćnom, nepokolebljivom Božjom voljom, omogućen je čist i plemenit život, život pobjede nad željama i strastima.

One koji se bore protiv sile želja i strasti treba upoznati s načelima zdravog življenja. Njima treba objasniti da kršenje zakona zdravlja, zbog čega nastaje stanje bolesti i neprirodnih prohtjeva, polaže temelje alkoholizmu. Samo praktičnom poslušnosti zdravstvenim načelima oni mogu očekivati da budu oslo- bodeni od prohtjeva za neprirodnim stimulativnim sredstvima.

I dok ovise o božanskoj sili u želji da slome okove strasti i želja, oni trebaju suradivati s Bogom u poslušnosti Njegovim moralnim i fizičkim zakonima.

Oni koji se trude ostvariti obnovu u svom životu, trebaju imati zaposlenje kao izvor prihoda. Nikada ne smijemo učiti one koji mogu raditi da očekuju besplatnu hranu, odjeću i boravište. Zbog njih samih kao i zbog drugih mora se pronaći način kojim će oni moći uzvratiti za ono što primaju. Poduprite svaki pokušaj u smislu materijalne samostalnosti. Ovo će ojačati samopoštovanje i plemeniti osjećaj neovisnosti. Zaposlenost uma i tijela u korisnom poslu od velike je važnosti kao zaštita od kušnji.

Razočaranja; opasnosti

Oni koji rade za ljude koji su podlegli kušnjama razočarat će se kod mnogih koji obećavaju da će obnoviti svoj život. Mnogi će učiniti samo površnu promjenu u svojim navikama i običajima. Njih pokreću pobude i za neko će vrijeme izgledati kao da su promijenili svoj život; ali u srcu nema istinske promjene. Oni njeguju istu ljubav prema samome sebi, posjeduju istu glad za bezumnim zadovoljstvima, istu želju za udovoljavanjem svojim željama. Oni nisu upoznati s djelom na izgradivanju karaktera i na njih se ne može osloniti kao na ljude od načela. Oni su svoje umne i duševne snage ponizili udovoljavanjem željama i strastima, što ih čini slabima. Oni su nepostojani i prevrtljivi. Njihove pobude naginju osjetilnosti. Ove su osobe često izvor opasnosti za druge. Budući da se na njih gleda kao na

obnovljene muškarce i žene, povjeravaju im se odgovornosti i postavljaju se tamo gdje njihov utjecaj donosi propast onima koji su bezazleni i čisti.

Čak i oni koji se iskreno trude u obnovi, nisu poštedeni opasnosti od pada. Prema takvima treba postupati vrlo mudro i s puno nježnosti. Sklonost k laskanju i uzvisivanju onih koji

su bili izbavljeni iz najnižih ponora katkad je za njih uzrok propasti. Običaj pozivanja ljudi da javno iznose pojedinosti iz svog života u grijehu pun je opasnosti i za onoga koji govori tako i za one koji slušaju. Baviti se prizorima zla štetno je za um i dušu. Davanje istaknutog mjesta onima koji su spašeni od zla šteti njima samima. Mnogi su navedeni da misle kako im je njihov život u grijehu osigurao određeni ugled. Ljubav za popularnošću i duh samouvjerenosti su omiljeni, ali se po-kazuju kao kobni za dušu. Oni mogu biti čvrsti samo ako ne-maju povjerenja u vlastite snage i ako se osjećaju ovisnima o Kristovoj milosti.

Sve one koji pokažu da su stvarno obraćeni treba podu-prijeti u želji da rade za druge. Ne dopustite nikome da odvrati dušu koja napušta službu Sotoni kako bi služila Kristu. Kad netko pokaže da se Božji Duh bori s njim, podržite svaki njegov napor da stupi u rad za Gospodina. "I jednima, koji sumnjaju, budite milostivi." (Juda 22) Oni koji imaju mudrost od Boga vidjet će duše kojima treba pomoć, koje su se iskreno pokajale ali će bez podrške teško prihvatiti nadu. Gospodin će potaknuti srca svojih slugu da one koji se kaju dobrodošlicom prime u svoju zajednicu ljubavi. Ma kakvi da su bili njihovi grijesi, ma kako nisko pali, ako dođu skrušeno ka Kristu, On ih prima. Tada im dajte nešto da rade za Njega. Ako žele raditi uizvlačenju drugih iz jame propasti, iz koje su sami bili spa-šeni, dajte im takvu priliku. Dovedite ih u dodir s iskusnim kršćanima da bi dobili duhovnu silu. Neka njihova srca i ruke budu ispunjeni radom za Učitelja.

Kada svjetlost obasja dušu, tada mnogi koji su naoko bili potpuno odani grijehu, postaju uspješnim djelatnicima baš za onakve grešnike kakvi su sami nekada bili. Vjerom u Krista neki će dospjeti do visokih dužnosti u Crkvi i primiti odgovornosti udjelu spašavanja duša. Oni uviđaju gdje počivaju njihove osobne slabosti, oni postaju svjesnima izopačenosti svoje naravi. Oni poznaju snagu grijeha, moć zlih navika. Oni postaju svjesni svoje nemoći da opstanu bez Kristove pomoći, dok se iz njihovih usta stalno čuje uzvik: "Ja polažem na Tebe svoju bespomoćnu dušu."

Oni mogu pomoći drugima. Onaj tko je prošao kroz kuš-nje i nevolje, čija je nada bila gotovo iščezla, ali je bio spašen slušajući riječi ljubavi, može shvatiti umijeće spašavanja duša.

Onaj čije je srce ispunjeno ljubavlju prema Kristu, jer ga je Spasitelj tražio i doveo natrag k stadu, zna kako treba tražiti izgubljene. On može uputiti grešnike na Božje Janje. On se be-zuvjetno predao Bogu i bio prihvaćen u Kristu. On je prihvatio ruku koja je bila ispružena u traženju pomoći. Radom takvih mnogi će se izgubljeni sinovi vratiti Ocu.

Veliki dio sile počiva u tom jedinom "imenu pod nebom danom ljudima po kojem nam se treba spasiti". (Djela 4,12) "Ako je tko žedan" blažene nade, spasenja od grešnih sklonosti, Krist poručuje: "Neka dode k meni i neka pije." (Ivan 7,37) Jedini lijek protiv poroka je Kristova milost i sila.

Dobre odluke što ih donosimo svojom snagom ne daju nikakve rezultate. Ni sva obećanja u ovome svijetu neće slomiti

moć zlih navika. Nikada ljudi neće moći živjeti umjereno u svemu dok njihova srca ne budu obnovljena božanskom milosti. Mi se ne možemo sačuvati od grijeha ni za jedan trenutak. U svakom smo trenutku ovisni o Bogu.

Prava obnova počinje čišćenjem duše. Samo onda kad Kristova milost preoblikuje karakter i kad duša stupi u živu vezu s Bogom, naš će rad za one koji su posrnuli postići stvaran uspjeh.

Krist je živio životom savršene poslušnoti Božjem zakonu i time ostavio primjer svakom ljudskom biću. Mi trebamo živjeti životom kojim je On živio u ovome svijetu, uz Njegovu moć i Njegove upute.

Kad radimo za one koji su pali, usadimo u njihovo srce zahtjeve Božjega zakona i potrebu za odanosti njemu. Nikada ne propustite pokazati da postoji jasna razlika izmedu onoga koji služi Bogu i koji Mu ne služi. Bog je ljubav, ali On neće previdjeti svjesno gaženje Njegovih Zapovijedi. Odredbe Nje-gove vladavine su takve da ljudi ne mogu izbjeći posljedice ne-lojalnosti. Bog može proslaviti samo one koji Njega slave. Ono što odlučuje našu vječnu sudbinu jest način kako upravljamo svojim životom. Kako je čovjek sijao, tako će i požnjeti. Uzrok će slijediti posljedice.

Jedino savršena poslušnost može odgovoriti kriteriju Božjih zahtjeva. Njegovi zahtjevi nisu nejasni. On nije zapovjedio ništa nepojmljivo da bi čovjek mogao stupiti u skladan odnos s Njim. Trebamo uputiti ljude na Njegov ideal u karakteru i povesti ih ka Kristu, čijom milosti jedino i mogu dosegnuti taj ideal.

Spasitelj je uzeo na sebe slabosti čovječanstva i živio životom bez grijeha, kako se ljudi ne bi bojali da zbog slabosti ljudske naravi neće moći pobijediti. Krist je došao učiniti nas "dionicima u Božjoj naravi", a Njegov život pokazuje da čovje-čanstvo u zajednici s božanskim — ne griješi.

Spasitelj je pobijedio da bi čovjeku pokazao kako i on mo-

že pobijediti. Svim Sotoninim kušnjama Krist se suprotstavljao Božjom riječju. Njegujući povjerenje u Božja obećanja, On je primio silu da štuje Božje zapovijedi, tako da kušač nije mogao ništa postići. U svakoj je kušnji Njegov odgovor bio: "Pisano je." Bog nam je tako dao svoju Riječ kojom se možemo suprotstaviti z1u. On nas je obdario "skupocjenim i najvećim

obećanim dobrima", da po njima, "umaknuvši pokvarenosti koja je zbog opake požude u svijetu, postanete dionici božanske naravi". (2. Petrova 1,4)

Pomozite onome koji je kušan da se ne obazire na okol- nosti, na osobnu slabost, ili na mo ć kušnji, već na silu Božje riječi. Bog nam je dao svu njezinu silu. "U srce pohranih", ka- že psalmist, riječ tvoju, da protiv tebe ne sagriješim. ... Po ri- ječima usta tvojih čuvah putove Zakona. (Psalam 119,11; 17,4)

Ohrabrite ljude! Podignite ih k Bogu u molitvi! Mnogi od onih koje je nadvladala kušnja osjećaju se postidenima zbog svojih neuspjeha i misle da je uzalud da dolaze pred Boga; ali ova je misao sugestija neprijatelja. Kad su pogriješili i misle da se zato ne smiju moliti, recite im da je baš tada vrijeme za molitvu. Možda će biti posramljeni i poniženi; ali kad priznaju svoje grijehe, Onaj koji je "vjeran i pravedan, oprostit će nji-hove grijehe i očistiti ih od svake nepravednosti".

Ništa nije naoko bespomoćnije, pa ipak toliko nesavladivo, od duše koja je svjesna svoje skromnost i koja se u cijelosti oslanja na zasluge Spasitelja. Molitvom, proučavanjem Njegove Riječi, vjerom u Njegovu stalnu nazočnost, najslabiji od ljudskih bića mogu živjeti u dodiru s Kristom koji živi, a On će ih držati za ruku i nikada ih neće pustiti.

Svaka duša koja prebiva u Kristu može prisvojiti ove dra-gocjene riječi:

"A ja, prema Jahvi ja sam zagledan, čekam na Boga koji spasava, Bog moj mene će uslišati. Ne raduj se mome zlu, dušmanko moja, ako sam pao, ustat ću; ako boravim u tminama, Jahve je svjetlost moja." (Mihej 7, 7.8) .

Yoš jednom, imaj milosti za nas! Satri naše opačine, baci na dno mora sve grijehe naše! (Mihej 7,19)

Bog je obećao: "Učinit ću da će čovjek više vrijediti nego zlato čisto, više nego zlato ofirsko." (Izaija 13,12 — Daničić)

"Dok vi počivaste medu stadima, krila golubice za-blistaše srebrom, a njeno perje žućkastim zlatom." (Psalam 68,13)

Oni kojima je Krist najviše oprostio, najviše će Ga ljubiti. To su oni koji će posljednjeg dana stajati najbliže Njegovu prijestolju.

"I gledat će njegovo lice. A njegovo će ime biti na njihovim čelima." (Otkrivenje 22,4)

Poglavlje 12 - Pomoć nezaposlenima i geskućnkima

Ima velikodušnih muškaraca i žena koji zabrinuto proma-traju stanje siromašnih i traže načine kojima bi im se moglo pomoći. Kako se može pomoći nezaposlenima i onima koji nemaju svoj dom da zadrže svakodnevne blagoslove Božje providnosti i žive životom kakvim je Bog predvidio da žive? — pitanje je na koje mnogi ustrajno pokušavaju naći odgovor. Ali nema mnogo ljudi, čak ni medu odgajateljima i državnicima, koji razumiju uzroke sadašnjeg stanja društva. Oni koji u rukama drže uzde vlasti ne znaju riješiti problem siromaštva, bijede i sve veće navale kriminala. Oni se uzaludno bore da postave svoje djelovanje na sigurniji temelj.

Kad bi se ljudi više obratili nauku Božje riječi, našli bi rješenje za probleme koji ih muče. Iz Staroga se zavjeta može crpsti mnogo pouka o radu za siromašne i o tome kako im pružiti pomoć.

Božji plan za izraelski narod

U Božjem planu za izraelski narod svaka je obitelj imala dom "na selu", s dovoljno zemljišta za obradivanje. Time su

bila osigurana sredstva i poticaj na koristan život, proizvodnju i samoizdržavanje. Nijedna ljudska zamisao nije učinila korak dalje u ovom pogledu. Činjenica da je svijet zanemario i prezreo ovaj Božji plan, velikim dijelom snosi krivnju za današnje siromaštvo i bijedu.

Kad se izraelski narod nastanio u Kanaanskoj zemlji, zemlja je bila podijeljena na cjelokupan narod, dok su iznimka bili samo Leviti, svećenici koji su služili u Svetištu, na koje se nije odnosila ravnopravna podjela zemljišta. U svakom su plemenu bile izbrojene obitelji, i svaka je obitelj, prema broju svojih članova, dobivala svoj dio nasljedstva.

I premda su ljudi za odredeno vrijeme mogli raspolagati svojim posjedom, oni nisu mogli stalno rasipati nasljedstvo svoje djece. Ako je onaj koji je živio na posjedu mogao otkupiti svoju zemlju, za to mu se u svako doba pružala prilika. Dugovi su se opraštali svake sedme godine, a svake pedesete, koja je bila godina slavlja, svaki se posjed vraćao prvobitnom vlasniku.

Zemlja se ne smije prodati potpuno", ovo je bila Gospodnja naredba; "jer zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene. Zato u svakome kraju gdje imate zemljišne posjede morate dopustiti otkupljivanje zemlje. Ako tvoj brat zapadne u škripac te moradne prodati dio svoje očevine, neka dode njegov najbliži izbavitelj i otkupi što je njegov brat prodao. Ako i sam postane imućan ... te stekne sredstva da je otkupi ... i vrati se na svoju očevinu. Ako nema sredstava da je vrati, onda prodano neka ostane u rukama kupca do jubilejske godine. A stupivši u jubilej, neka se vrati na svoju očevinu. (Levitski zakonik 25,23-28)

"Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobadanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej, oprosna godina. Neka se svatko vaš vrati na svoju očevinu; neka se svatko vrati k svome rodu!" (Levitski zakonik 25,10)

Tako je svaka obitelj bila osigurana svojim posjedom ili baštinom, i to ih je čuvalo od dviju krajnosti — bogatstva i bijede.

Učenje životnog poziva

Ovakva se priprema u Izraelu smatrala obvezom i dužnošću. Od svakog se oca tražilo da svoje sinove poduči kakvom ko-risnom poslu ili obrtu. Najveći ljudi Izraela učili su neki koris- 186 tan posao. Znanje u dužnostima koje su se odnosile na domaćinstvo smatralo se najvažnijim za svaku ženu. Spretnost u ova-

kvim poslovima držala se čašću i ženama je donosila ugled.

U proročkim su se školama učili razni zanati, a mnogi su se učenici izdržavali fizičkim radom.

Obzir prema siromasima

Ali ovakav poredak nije u cijelosti uklonio siromaštvo. Božja namjera nije ni bila da siromaštvo potpuno nestane. Ono je jedno od Njegovih načina za izgradnju karaktera. On kaže: "Kako siromaha nikad neće nestati iz zemlje, zapovijedam ti: ši-rom otvaraj svoju ruku svome bratu, svome siromahu i potrebitu u zemlji svojoj." (Ponovljeni zakon 15,11)

"Nade li se kod tebe kakav siromah, netko od tvoje braće, u kojem god gradu u zemlji što ti je Jahve, Bog tvoj, dadne, ne budi tvrda srca niti zatvaraj svoje ruke prema svome siromašnome bratu, nego mu širom rastvori svoju ruku i spremno mu daj što mu nedostaje." (Ponovljeni zakon 15,7.8)

"Ako tvoj brat zapadne u škripac i ne mogne održavati svoje odnose s tobom, primi ga; i neka s tobom živi kao stranac ili gost." (Levitski zakonik 25,35)

"Kad žetvu žanjete po svojoj zemlji, ne žanjite dokraja svoje njive." "Kad žanješ žito na svojoj njivi pa zaboraviš koji snop na njivi, ne vraćaj se po nj; ... Kad jednom omlatiš svoje masline, više iza sebe ne pretražuj; ... Kad obereš vinograd, ne paljetkuj iza sebe; neka to bude za došljaka, sirotu i udovicu." (Levitski zakonik 19,9; Ponovljeni zakon 24,19-21)

Neka se nitko ne boji da će ga njegova širokogrudost dovesti do oskudice. Poslušnost Božjim zapovijedima će sigurno dovesti do blagostanja. "Jer će te zbog toga blagoslivljati Jahve", kazao je Bog, "u svakom poslu tvome i u svakom pothvatu ruku tvojih. ... Te ćeš moći zajmove davati mnogim narodima, a sam ih nećeš morati uzimati, ... oni nad tobom neće gospodariti." (Ponovljeni zakon 15,10.6)

Poslovna načela

Božja riječ ne odobrava nikakvo pravilo po kojemu bi jedan društveni sloj stjecao bogatstvo na račun drugog. Ona nas uči da se u svim svojim poslovima stavimo u položaj onih s kojima imamo poslovne odnose, i ne gledamo samo na svoje interese, već takoder i na interese drugih. Onaj koji koristi tudi neuspjeh da bi sebi pribavio korist, ili koji pokušava iz slabosti i nedovoljne spretnosti drugih izvući korist za sebe, prijestupnik je načela i propisa Božje riječi.

Ne izvrći pravice došljaku ni siroti, i ne uzimaj u zalog haljine udovici. ... Kada bližnjemu svome daješ bilo kakav zajam, nemoj ulaziti u njegovu kuću da mu uzmeš zalog. Stoj vani, a čovjek komu si dao zajam neka ti iznese zalog van. A ako on bude siromah, nemoj lijegati s njegovim zalogom." "Uzmeš li 188 svome susjedu ogrtač u zalog, moraš mu ga vratiti prije zalaza sunca. Ta to mu je jedini pokrivač kojim omata svoje tijelo i u kojem može leći. Ako k meni zavapi, uslišat ću ga, jer sam ja milostiv!" "Zato, kad prodajete imanje svome sunarodnjaku ili kupujete od svoga sunarodnjaka, nemojte nanositi štete svome bratu. (Ponovljeni zakon 24,17.10-12; Izlazak 22,25.26; Levitski zakonik 25,14)

"Ne počinjajte nepravde u osudama, u mjerama za duljinu, težinu i obujam." "U torbi nemoj nositi dvojak uteg, veći i manji. U svojoj kući opet nemoj držati dvojaku efu: veću i manju." "Neka su vam mjerila točna; utezi jednaki; efa prava; prav hin." (Levitski zakonik 19,35; Ponovljeni zakon 25,13.14; Levitski zakonik 19,36)

"Tko te moli, podaj mu; a tko hoće da mu pozajmiš, ne odbij ga!" "Bezbožnik zaima ali ne vraća, pravednik se sažaljeva i daje." (Matej 5,42; Psalam 37,21)

"Daj nam savjet, stvori odluku! Sred podneva sjenu svoju kao noć razastri. Sakrij izagnane, ne izdaj bjegunca. Daj da kod tebe borave prognanici ... budi im okriljem pred pustošnikom." (Izaija 16,3.4)

Božji je plan življenja što ga je dao Izraelu bio predviden kao osnovni uzorak za cijeli ljudski rod. Kad bi se ova načela danas primjenjivala, kako bi ovaj svijet bio drukčiji!

Riznice prirode još uvijek imaju mjesta za nevoljne i oskudne, gdje mogu naći sebi dom. U njenom krilu ima dovoljno bogatstva da svima bude osigurana hrana. U dubinama zemlje kriju se blagoslovi za sve one koji imaju hrabrosti, volju i ustrajnost da sakupljaju njezina blaga.

Obradivanje zemlje, zanimanje što ga je Bog odredio čovjeku u Edenu, otvara mogućnosti mnoštvu da zaradi sebi za opstanak.

"U Jahvu se uzdaj i čini dobro, da smiješ stanovati u zemlji i živjeti u miru." (Psalam 3 7, 3)

Tisuće i desetine tisuća onih koji su se zbili u gradove, koji vrebaju i najmanju mogućnost da nešto zarade, mogli bi obradivati zemlju. U mnogim se slučajevima i to malo što se na taj nesiguran način zaradi ne potroši za kruh, već se stavlja u blagajnu trgovca alkoholnim pićem, za što se dobiva ono što razara dušu i tijelo.

Mnogi rad smatraju ropstvom i ne pokušavaju sebi priskrbiti sredstva za život poštenim radom, već sanjare i stvaraju razne kalkulacije i računice. Ova želja da se živi bez rada otvara vrata gotovo neograničenoj bijedi, zlu i kriminalu.

Sirotinjske četvrti velikih gradova

U velikim gradovima postoji mnoštvo ljudi kojima se poklanja manje pažnje i vremena nego nijemim životinjama. Pomislite samo na obitelji koje se tiskaju u bijednim nastambama, od kojih su mnoge mračni podrumi što zaudaraju vlagom i prljavim otpacima. U ovakvim se jazbinama radaju, rastu i umiru djeca. Oni ne vide ništa od ljepote prirode, koju je Bog stvorio da bi oduševila osjetila i oplemenila dušu. U dronjcima, često skapavajući od gladi, oni žive usred zla i pokvarenosti, s karakterom što su ga oblikovali bijeda i grijeh u njihovu okruženju. Djeca ovdje čuju Božje ime samo u kletvama. Njihove se uši pune prostačkim riječima, proklinjanjem i psovkama. Njihova se osjetila izopačuju alkoholnim parama i duhanskim dimom, ogavnim zadahom i moralnim ponižavanjem. Tako se mnogi pripremaju postati kriminalci i neprijatelji društva, koje ih je prepustilo bijedi i poniženjima.

Ovom sloju ne pripadaju svi jadnici u tim četvrtima. I ljudi koji se boje Boga dospjeli su, bolešću ili zbog nesreće, do ponora siromaštva, često i zbog nepoštena postupanja nekih koji žive na račun drugih ljudi oko sebe. Mnogi od onih koji su pošteni i koji se rukovode dobrim mislima padaju u siromaštvo zbog toga što nisu naučili neki zanat. Zbog nedostatka znanja oni se nisu sposobni uhvatiti u koštac s teškoćama života. Nošeni strujom u velike gradove, često ne uspijevaju naći zaposlenje. Okruženi prizorima i zvukovima zla i pokvarenosti, oni padaju u strašne kušnje. Budući da su bačeni u istu "kašu", i poisto-vjećeni s kriminalcima i degradiranim ljudima, jedino nadčo-vječanskim naporima, nečim što je veće od ograničene ljudske moći, oni će se moći izbaviti da ne padnu u isti ponor. Mnogi čuvaju svoju čistoću i poštenje, i radije će stradati negoli griješiti. Ovim ljudima posebice treba pomoć, razumijevanje i ohrabrenje.

Kad bi siromasi koji sada žive zbijeni u gradovima našli sebi dom na selu, ne samo što bi zaradili za životne potrebe, već bi našli i zdravlje i sreću koje sada ne poznaju. Njihova bi sudbina bila jednostavna prehrana, skromni svakodnevni izdaci, često i nevolje i oskudica. Ali kakvi su blagoslovi koje bi primili odlaskom iz velikog grada, sa svim onim što mami na zlo, s metežom i kriminalom, bijedom i nepoštenjem — u ti- 191 šini, miru i čistoći sela!

Kad bismo mogli povesti mnoge od gradskih stanovnika, koji nemaju na raspolaganju ni pedalj zelene trave, koji iz godine u godinu gledaju samo prljava dvorišta, uske uličice, zi-
192 dove, pločnike i nebo puno prašine i dima — u neki seoski kraj, okružen zelenim poljima, šumama, brežuljcima i potocima, obdaren vedrim nebom i svježim, čistim seoskim zrakom, za njih bi to bilo kao da su došli u raj na zemlji.

Velikim dijelom odvojeni od dodira s ljudima i ovisnosti o njima, odvojeni od zlobnih izreka, običaja i uzbudenja svijeta, oni bi se približili srcu prirode. Božja bi nazočnost za njih bila stvarnija. Mnogi bi naučili pouku ovisnosti o Bogu. Oni bi čuli kako im Njegov glas govori kroz prirodu — o Njegovom miru i ljubavi, dok bi se um, duša i tijelo odazivali sili koja liječi i daje život.

Ako ikada postanu marljivi i materijalno samostalni, mnogima od njih bit će potrebna potpora, ohrabrenje i dobar savjet. Postoji mnoštvo siromašnih obitelji za koje se ne može učiniti bolje misionarsko djelo od pomoći da se nastane negdje na selu i nauče kako da postanu samostalnima u osiguravanju svojih životnih potreba.

Potreba da se pruža ovakva pomoć ne odnosi se isključivo na gradove. Čak i u seoskim krajevima, sa svim mogućnostima koje se tamo pružaju za bolji život, ima mnogo siromašnih ljudi koji su u velikoj oskudici. Čitava naselja žive bez mogućnosti učenja različnih zanimanja. Njima se takoder ne pruža nikakva prilika da nešto nauče o osobnoj higijeni. Obitelji žive u kolibicama, s oskudnim namještajem i odjećom, bez sredstava za rad, bez knjiga, lišeni svake udobnosti i svega onoga što život čini civiliziranim. Duše koje su ogrubjele, koje znaju samo za surovost, čija su tijela slaba i žigosana bolešću, pokazuju posljedice zlog naslijeda i loših navika. Ove ljude treba poučiti iz samog temelja. Oni su vodili bespomoćan, nesretan i izopačen život, stoga im treba pomoći da pravilno usmjere svoj način življenja.

Kako pokrenuti ove ljude da uvide kako trebaju u svom životu nešto popraviti? Kako ih uputiti k višim životnim idealima? Kako im pomoći da ustanu? Što se može učiniti tamo gdje prevladava siromaštvo, čiji se znaci mogu vidjeti na svakom ko-raku? Svakako, ovaj je posao težak. Nužna promjena nikada neće nastati dok muškarci i žene ne prime pomoć od sile izvan njih samih. Božji je plan da siromašni i bogati budu usko povezani nitima razumijevanja i ljubaznosti. Oni koji imaju materijalna sredstva, sposobnosti i mogućnosti trebaju upotrijebiti ove darove kao vid blagoslova za svoje bližnje.

Kršćanski poljodjelci mogu vršiti istinsko misionarsko djelo, ako pomognu siromašnima da nadu dom na selu i ako im pokažu kako se obraduje zemlja i kako se postiže da ona bude plodna. Pokažite im kako se rabe poljoprivredna oruda i strojevi, kako se uzgajaju raznovrsni usjevi, kako se sade i održavaju voćnjaci.

Mnogima koji obraduju zemlju ne polazi za rukom da dobiju odgovarajuće prinose zbog svojih propusta. Oni ne vode dostatno skrbi o voćkama, usjevi nisu blagovremeno zasijani, a u obradivanju zemlje su samo površni. Za svoje jalove rezultate oni okrivljuju "neplodnost" zemlje. Često se nepravedno okrivljuje zemlja, koja bi — kad bi prethodno bila pravilno obradena — donijela bogate prinose. Uskogrudno planiranje, malo uložene snage, nedovoljno traganje za najboljim postupcima u radu — glasno traže promjenu nabolje.

Govorite o dobrim metodama rada svima onima koji hoće nešto naučiti. Ako neki ne žele da im govorite o naprednim idejama u poslu, onda takve pouke ostavite da nijemo posvjedoče. Dajte prednost onome što uspijeva pod vašim podnebljem. Kad vam se pruži mogućnost, recite koju riječ svom susjedu, a žetva neka bude sredstvo koje će govoriti u prilog pra-vilnih postupaka. Pokažite im što se može učiniti sa zemljom ako se pravilno obraduje.

Pobrinite se za osnivanje raznih oblika proizvodne dje-

latnosti, raznih obrtničkih radionica, u kojima bi siromašne obitelji mogle dobiti zaposlenje. Neka tesari, kovači i svi koji znaju raditi nešto korisno, osjete odgovornost da poduče neuke i nezaposlene i pomognu im.

U služenju siromašnima postoji veliki izbor radnih mogućnosti za žene i muškarce. Spretan kuhar, domaćica, krojačica,

bolničarka — pomoć je svih ovih poželjna. Podučavajte članove siromašnih obitelji kako da kuhaju, šivaju i popravljaju svoju odjeću, kako da njeguju bolesnike i pravilno održavaju svoj dom. Dajte dječacima i djevojčicama mogućnost da temeljno nauče neki koristan zanat ili zanimanje.

Misionarske obitelji

Obitelji misionara trebaju se nastaniti u pustim, zapuštenim mjestima. Neka ratari, financijski stručnjaci, gradevinari i drugi, vični raznim poslovima, idu u napuštena polja i neka obraduju zemlju, osnivaju obrtničke radionice, izgraduju skro-mne domove za sebe i neka pomognu svojim susjedima.

Bog je surove i divlje predjele prirode načinio privlačnima, postavljajući lijepo medu ono što je najneuglednije. Pozvani smo na ovaj posao. Čak i pustinjska mjesta na ovoj zemlji, gdje su izgledi odbojni i ružni, mogu postati kao vrt Božji.

`7 čut će u onaj dan gluhi riječi knjige; oslobodene mraka i tmine, oči će slijepih vidjeti. A siromasi će se opet radovati u Jahvi, najbjedniji će klicat Svecu Izraelovu. (Izaija 29,18.19)

Mi često možemo vrlo uspješno pomoći siromašnima prak-tičnim savjetom. Po pravilu, oni koji nisu stekli radne navike, nemaju takvih vrlina kao što su ustrajnost, štedljivost i moć sa-

moodricanja. Oni ne znaju kako treba rukovoditi poslom. Često se neopreznošću i nedostatkom pravilnog rasudivanja ne-potrebno gubi ono što bi moglo održavati njihove obitelji, što bi im moglo pružiti pristojan, udoban život, kad bi se koristilo razumno i ekonomično. "Izobilje je hrane na krčevini siromaškoj, a ima i tko propada s nepravde." (Izreke 13,23)

Dajući siromašnima, možemo im nanositi štetu učeći ih da budu ovisni. Takvo davanje potiče sebičnost i bespomoćnost. Ono često vodi k lijenosti, rasipanju i neumjerenosti. Nitko nema pravo ovisiti o drugima ako može zaraditi sebi za život. Izreka "Svijet mi duguje izdržavanje" ima u sebi dvoličnosti, lukavstva i grabeži. Svijet ne duguje izdržavanje nikome tko je sposoban raditi i zaraditi za svoj svakodnevni život.

Stvarno milosrde pomaže ljudima da pomognu samima sebi. Ako netko dode na naša vrata i traži hranu, nemojmo ga odbiti; njegovo siromaštvo može biti posljedica nesreće u životu. Istinsko dobročinstvo znači više od samih darova. Ono predstavlja stvarno zanimanje za dobrobit drugih. Trebamo pokušati shvatiti potrebe siromašnih i nesretnih, i pružiti im pomoć koja će im biti najkorisnija. Uloženo razmišljanje, vrijeme i osobni trud mnogo su vredniji od samog davanja novca. To je uistinu pravo milosrde.

Oni koji su naučeni da zarade ono što prime revnije će ispitivati mogućnosti da to što imaju najbolje upotrijebe. A time što su naučili biti neovisnima, oni ne postižu samo samostalnost već i sposobnost da pomognu drugima. Upozoravajte na važnost dužnosti života one koji rasipaju i propuštaju svoje vrijeme i prilike. Pokažite im da biblijska religija od ljudi nikada ne stvara besposličare. Krist je uvijek podupirao koristan rad. "Što stojite ovdje vazdan besposleni?" rekao je Isus nemarnim ljudima. "Dok je dan, meni treba činiti djela onoga koji me posla. Dolazi noć, kad nitko ne može raditi." (Matej 20,6; Ivan 9,4)

Svatko je dobio priliku da životom u svojem domu, svojim navikama, običajima, svojom urednošću, pruži svijetu dokaz o onome što evandelje može učiniti za one koji su mu poslušni. Krist je došao na naš svijet kako bi nam dao primjer u onome kakvi i mi možemo postati. Od svojih sljedbenika On očekuje da budu primjer besprijekornosti u svim područjima života. On želi da se na vanjštini vidi dodir božanskog.

Naši domovi i ono što ih okružuje trebaju postati pouke o načinu popravljanja, tako da koristan rad, higijena, dobar ukus i profinjenost mogu stupiti na mjesto besposličenja, nečistoće, grubosti i nereda. Svojim životom i primjerom možemo pomoći drugima da raspoznaju ono što je neprivlačno u njihovu karakteru ili okolišu, a kršćanskom ljubaznošću mi možemo poduprijeti svako uzdizanje. Pokazujući da se zanimamo za ljude, pružit će nam se prilika da ih podučimo kako da najbolje upotrijebe svoje sposobnosti.

Nada i hrabrost

Bez hrabrosti i upornosti mi ništa ne možemo učiniti. Govorite riječi nade i ohrabrenja onima koji su siromašni i malodušni. Ako treba, dajte im opipljiv dokaz svog zanimanja za njih, pružajući im pomoć kad se nadu u neprilici. Oni koji su imali mnoge prednosti, neka ne zaborave da još uvijek griješe u mnogim pojedinostima, i da i njih pogada kada ih tko upozori na te njihove greške i kada se pred njih postavi divan uzor onoga što bi trebali biti. Ne zaboravite da će blagost postići više nego osudivanje. U svom nastojanju da poučite druge, dopustite im da shvate kako im vi želite da dostignu najviši ideal i da ste im spremni u tome pomoći. Ako u čemu posrnu, nemojte biti brzi da ih osudite.

Jednostavnost, samoodricanje, racionalno raspolaganje novcem — pouke čije razumijevanje je od tako bitne važnosti za siromašne, često im se čine teške i neprihvatljive. Primjer svi- 197 jeta i njegov duh stalno pobuduju i hrane ponos, ljubav za isti-canjem, udovoljavanje samome sebi, rasipan i bezuman način života i bespoličenje. Ova zla odvode tisuće u siromaštvo i sprečavaju tisuće drugih da se dignu iz poniženja i bijede. Riječi-ma ohrabrenja kršćani trebaju pomoći siromašnima da se odupru ovakvim utjecajima.

Isus je došao na ovaj svijet u poniznosti. Potekao je iz veoma skromne obitelji. On, Veličanstvo Neba, Kralj slave, Zapovjednik svih andeoskih vojski, ponizio se da bi na sebe uzeo ruho čovječanstva, a zatim je izabrao život siromaštva i poniženja. Njemu nisu bile pružene mogućnosti jer ih siromasi nisu imali. Naporan rad, nevolje i oskudica bili su dijelom njegova svakodnevnog iskustva. "Lisice imaju jame", rekao je Isus, "i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječji nema gdje nasloniti glavu." (Luka 9,58)

Isus od ljudi nije tražio divljenje i javno odobravanje. On nije bio zapovjednik nikakve vojske. Nije vladao nijednim zemaljskim kraljevstvom. On nije nastojao steći naklonost bogatih i velikodostojnika u ovom svijetu. On se nije otimao za položaj medu vodama naroda. On je živio medu skromnim ljudima. Za Njega umjetne društvene razlike nisu značile ništa. Privilegijama po rodenju, bogatstvu, sposobnosti, obrazovanju i društvenom položaju On nije pridavao nikakav značaj.

On je bio Princ Neba, pa ipak nije sebi izabrao za učenike obrazovane zakonike, narodne vode, književnike ili farizeje. Kraj njih je samo prolazio, jer su bili ponosni na svoje obrazovanje i položaj u društvu. Oni su se uporno držali svojih predaja i praznovjerja. Onaj koji je čitao sva srca izabrao je ponizne ri-bare koji su htjeli biti naučeni. On je jeo zajedno s carinicima i grešnicima, družio se s priprostim narodom, ne da bi uz njih postao niskim i gajio tjelesne misli, već da bi im svojim poukama i primjerima iznio prava načela i podigao ih iz njihovog tjelesnog življenja, umovanja i poniženja.

Isus je nastojao ispraviti način kojim je svijet donosio pro-sudbu o ljudskoj vrijednosti. On se poistovjetio sa siromašnima, da bi sa siromaštva skinuo žig sramote koji je svijet stavio na njega. Zauvijek je s njih skinuo sramotu prijezira blagoslivljajući ih kao nasljednike Božjeg

kraljevstva. Usmjeravajući na stazu kojom je prošao, Isus kaže: "Ako tko hoće ići za mnom, neka se odreče samog sebe, neka svaki dan uzme križ svoj i neka me slijedi." (Luka 9,23)

Kršćanski biblijski djelatnici trebaju prići ljudima tamo gdje se nalaze i poučiti ih, ne ponosu, već izgradnji karaktera. Govorite im kako je Krist radio i kako se odricao sebe. Pomozite im da nauče od Njega pouku o samoodricanju i žrtvi. Učite ih da se čuvaju od ugadanja sebi u povodenju za modom. Život je previše dragocjen i prepun uzvišenih i svetih odgovornosti da bi se utrošio na ugadanje sebi.

Najbolje vrijednosti života

Muškarci i žene tek su počeli nazrijevati pravu svrhu života. Očarani su zvukovima i blistavim slikama svijeta. Oni teže k svjetovnoj nadmoći. Ovome se cilju žtrvuju pravi životni ideali. Ono najbolje u životu — jednostavnost, poštenje, istinoljubivost, čistoća, nevinost — vrijednosti su koje se ne mogu kupiti ili prodati. One su jednako besplatne za neuke i obrazovane, skromnog djelatnika i poštovana državnika. Bog je za svakoga predvidio zadovoljstvo u kome mogu, bez razlike, sudjelovati i bogati i siromašni — zadovoljstvo koje se stječe u njegovanju čistih misli i nesebičnosti u postupanju, zadovoljstvo koje osjećamo kad izgovaramo riječi sućuti i činimo djela milosrda. Od onih koji vrše takvu službu zrači Kristova svjetlost da obasja živote što su pomračeni brojnim sjenkama.

Dok pomažete siromašnima u prolaznim problemima, uvijek držite na umu njihove duhovne potrebe. Neka vaš osobni život svjedoči o Spasiteljevoj sili koja čuva i održava. Neka vaš karakter otkrije visoki ideal što ga svi mogu dosegnuti. Izno-=site evandelje služeći se jednostavnim primjerima. Neka sve ono 199 što je povezano s vama u vašem djelovanju bude pouka za izgradnju karaktera.

U poniznom djelovanju što ga obavlja, i onaj najslabiji i najneugledniji može biti Božjim suradnikom i uživati utjehu Njegove nazočnosti i milosti koja održava. Neka se oni ne zamaraju stalnim strahovanjima i nepotrebnim strepnjama. Neka nastave rad iz dana u dan i neka vjerno vrše zadaću koju im postavlja Božja providnost, a On će se brinuti za njih. On kaže: "Ne brinite se tjeskobno ni za što, već u svemu iznesite svoje potrebe Bogu prošnjom i molitvom, sve u zahvalnosti! I mir će Božji, koji nadilazi svaki razum, čuvati srca vaša i misli vaše u Kristu Isusu." (Filipljanima 4,6.7)

Božja briga i Njgova skrb počivaju nad svim Njegovim stvo-renjima. On ih ljubi sve bez razlike, posebno nježno razumijevajući one koji su pozvani da nose najteže terete. Božja se djeca moraju sučeliti s kušnjama i teškoćama. Ali oni trebaju prihvatiti taj život s duhom radosti, ne zaboravljajući da će im Bog za sve ono što im svijet propusti pružiti uzvratiti na najljepši način.

Kao odgovor na poniznu molitvu kad zapadnemo u teške okolnosti, Bog otkriva svoju moć i mudrost. Imajte povjerenja u Njega kao u Boga koji čuje i uslišava molitve. On će vam se otkriti kao Onaj koji može pružiti pomoć u svakoj teškoj nevolji. On koji je stvorio čovjeka i dao mu zadivljujuće tjelesne, umne i duhovne sposobnosti, neće zadržati ono što je nužno da se održi život što ga je darovao. On koji nam je dao svoju Riječ — lišće s drveta života — neće sakriti od nas spoznaju da će se pobrinuti za hranu svojoj djeci u nevolji.

Kako onaj koji drži plug i tjera volove može steći mudrost? Time što će je tražiti kao srebro i što će tragati za njom kao za sakrivenim blagom. Bog ga njegov upućuje, on ga uči djelu pravom. ... I to dolazi od Jahve nad Vojskama, savjetom divnog, mudrošću velikog. (Izaija 28,26.29)

On koji je učio Adama i Evu kako njegovati vrt, želi učiti ljude i danas. Ima mudrosti za onoga koji upravlja plugom i sije sjeme. Pred onima koji se uzdaju u njega i slušaju ga, Bog će otvoriti putove napretka. Neka oni smjelo podu naprijed, uzdajući se u njega da će zadovoljiti njihove potrebe prema izobilju svoje dobrote.

Onaj koji je nahranio mnoštvo s pet kruhova i dvije male ribe, danas nam može dati plodove našega rada. Onaj koji je rekao galilejskim ribarima: "Bacite mreže svoje te lovite", i koji je, kad su Ga poslušali, napunio njihove mreže dok se nisu pocijepale, želi da Njegovi sljedbenici u tome vide dokaz da će On to i danas učiniti za njih. Bog koji je u pustinji sinovima Izraelovim dao manu s neba, još uvijek živi i vlada. On će voditi svoj narod i dati im sposobnost i stručnost u poslu koji su pozvani raditi. On će dati mudrost onima koji se trude da svoju dužnost vrše savjesno i razborito. On, čiji je svijet, ima bogatu riznicu i On će blagosloviti sve one koji se trude da budu drugima na blagoslov.

Mi trebamo u vjeri gledati u Nebo. Ne budimo razočarani zbog kakvog prividnog poraza, ne postanimo malodušni zbog nekog odlaganja. Mi trebamo raditi vedro, puni nade, zahvalnosti, vjerujući da zemlja u svojem krilu čuva bogate riznice koje će žnjeti odani djelatnik, riznice bogatije od zlata i srebra. Planine i gore se mijenjaju, zemlja stari kao ogrtač, ali Božji blagoslovi, blagosloviod Onoga koji za svoj narod postavlja stol u pustinji, nikada neće prestati.

Poglavlje 13 - Bespomoćni siromasi

Onda kad je učinjeno sve što se može da se pomogne siro- 201 mašnima kako bi pomogli sami sebi, još uvijek preostaju udovice i siročad, stari, bespomoćni i bolesni, koji potrebuju ra-zumijevanje i skrb. Nikada ih nemojmo zanemariti. Bog ih je povjerio u okrilje milosti, ljubavi i nježne skrbi svih onih koje je načinio svojim povjerenicima.

"Koji su s nama u vjeri"

"Prema tome, dok imamo povoljnu priliku, činimo dobro svima, posebno onima koji po ovoj vjeri pripadaju istoj obitelji." (Galaćanima 6, 10)

Krist je u naročitom smislu povjerio svojoj Crkvi dužnosti da vodi skrb o siromašnima u svojoj sredini. Siromašnih će uvijek biti medu nama, i On je vjernicima Crkve posvetio osobnu od-govornost da se brinu o njima.

Kao što članovi prave obitelji vode skrb jedno o drugom, služe onome izmedu sebe koji je bolestan, podupiru slabog, poučavaju neukog, savjetuju neiskusnog, tako se trebaju i oni koji su "zajedno u vjeri" brinuti za svoje siromašne i bespomoćne. Ne postoji ništa što će vas opravdati ako ih zanemarite.

Udovice i siročad

Udovice i siročad su predmet osobite Gospodnje skrbi.

"Otac sirota, branitelj udovica, Bog je u svom svetom Satoru." (Psalam 68,6)

yer suprug ti je tvoj Stvoritelj, ime mu je Jahve nad Vojskama; tvoj je Otkupitelj Svetac Izraelov, Bog zemlje svekolike on se zove. (Izaija 54,5)

"Ostavi siročad svoju, ja ću je prehraniti, i neka se udovice tvoje u me pouzdaju!" (Jeremija 49,11)

Pozvani da se oproste od svojih milih, mnogi očevi su zaspali u povjerenju da će se Bog po svom obećanju brinuti za njihovu djecu. Gospodin se ne brine za udovice i siročad tako što bi činio čuda i slao manu s neba, ili što bi slao gavrane da ih hrane; već čudom što ga čini na srcima ljudi, kojim iz njih izgoni sebičnost i otvara izvore ljubavi kojoj je uzor Kristova ljubav. Kao dragocjeno blago On povjerava svojim sljedbenicima one koji su tužni i ucviljeni gubitkom svojih najmilijih. Njima je naše razumijevanje najpotrebnije.

U domovima u kojima je izobilje udobnosti života, u po-sudama i spremnicima punim prinosa obilnih žetvi, u robnim kućama punim proizvoda svih vrsta, u pohranama punim zlata i srebra, Bog je osigurao mogućnosti za pomaganje siromasi-ma. On nas poziva da postanemo provodnici Njegovih darova.

Mnoge se majke udovice sa svojim siročićima hrabro bore da podnesu svoj dvostruki teret, i često naporno rade daleko izvan svojih tjelesnih mogućnosti da bi sačuvale svoju djecu uza se i zadovoljile njihove potrebe. Njima preostaje malo vremena da ih uče i savjetuju, malo prilika da ih okruže onim što će unijeti svjetlost i vedrinu u njihov život. Njima trebaju ohrabrenje, razumijevanje i materijalna pomoć.

Bog nas poziva da ovakvoj djeci pomognemo koliko je god u našoj moći, kako bi što manje osjetila nedostatak očinske brige. Namjesto da stojite na odstojanju, žaleći se na njihove nedostatke i neprilike koje mogu izazivati, pomozite im na svaki mogući način. Nastojte biti od pomoći brižnoj majci. Olakšajte njezin teret.

A postoji takoder i veliki broj djece koja su bila potpuno lišena roditeljskog vodstva i odgojnog ozračja kršćanskog doma. Neka kršćani takvima otvore svoja srca i domove. Posao što im ga je Bog povjerio u obliku individualne dužnosti ne treba jednostavno prepustiti nekoj dobrotvornoj ustanovi ili ga ostaviti ovome svijetu. Ako ta djeca nemaju rodbinu koja bi ih prihvatila, neka im onda vjernici Crkve osiguraju dom. Onaj koji je odredio da živimo u obiteljima, predvidio je i da će se dječja narav najbolje razvijati u ozračju ljubavi kršćanskog doma.

Mnogi od onih koji nemaju svoju djecu mogli bi učiniti dobro brinući se za djecu drugih. Namjesto da posvećuju pažnju razmaženim kućnim ljubimcima i namjesto da nijeme životinje obasipaju ljubavlju, neka se posvete maloj djeci, čiji bi karakter mogli oblikovati po božanskom uzoru. Poklonite svoju ljubav onim članovima ljudske obitelji koji nemaju svog doma. Razmislite koliko od ove djece možete podignuti odgaja- 204 jući ih u strahu Gospodnjem. Mnogi bi tako sami stekli mnoge blagoslove.

Stari

Stari takoder trebaju ozračje obiteljske ljubaznosti. Nedostatak vlastitog doma najuspješnije bi se mogao nadoknaditi u domu braće i sestara u Kristu. Ako im se omogući sudjelovati u svemu onome što se odnosi na domaćinstvo i obitelj, to će pridonijeti da se ne osjećaju kao da je došao kraj njihovoj upo-trebljivosti. Neka osjete da se njihova pomoć cijeni, da još uvijek postoji nešto što oni mogu učiniti u službi drugima, a to će razvedriti njihova srca i dati novi smisao njihovom životu.

Ako je moguće, neka oni čije sijede glave i iznemogli hod pokazuju da su blizu groba, ostanu medu prijateljima i u obi-teljskom krugu. Neka slave Boga medu onima koje su poznavali i voljeli. Neka se nježne ruke pune ljubavi skrbe o njima.

Prednost članova svake obitelji trebala bi biti da služe svome rodu kad god im je to moguće. Ako za to ne postoji mogućnost, onda ova dužnost pripada Crkvi, i ona se treba prihvatiti i

kao prednost i kao dug. Svi oni koji imaju Kristovog duha, gajit će nježni obzir prema starima i iznemoglima.

Nazočnost jednoga od ovih bespomoćnih stvorenja u našim domovima dragocjena je prilika da suradujemo s Kristom u Njegovoj službi milosti i da razvijamo crte karaktera po ugledu na Njegov. Druženje starih i mladih donosi blagoslove. Mladi mogu unijeti zrake sunca u srca i život starih. Onima koji već gube oslonac života treba radost u promatranju radosti i poleta mladih. Mladima će zauzvrat koristiti mudrost i iskustvo sta-

rih. Nadasve, oni trebaju naučiti pouku nesebične službe. Mnogim 205 domovima bi nazočnost nekoga kome trebaju razumijevanje, strpljenje i samopožrtvovna ljubav, predstavljalo neprocjenjiv blagoslov. Ovo bi unijelo vedar duh i plemenito ozračje u obiteljski život, i kod starih i kod mladih prizvalo plemenite osobine Kristova karaktera, koje će u njima zasjati zadivljujućom božanskom ljepotom i neprolaznim nebeskim bogatstvima.

Ispit karaktera

"Jer siromahe ćete uvijek imati sa sobom", rekao je Isus, "i moći ćete im dobro činiti kad god htjednete." "Čisto i neo-kaljano bogoslužje pred Bogom i Ocem sastoji se u ovomu: po-hadati sirote i udovice u njihovoj nevolji i čuvati samoga sebe čistim od ovog svijeta." (Marko 14,7; Jakov 1,27)

Dovodeći medu njih bespomoćne i siromašne koji će biti ovisni o njihovoj brizi, Krist svoje sljedbenike stavlja na kušnju. Svojom ljubavlju i službom za Njegovu djecu koja su u nevolji, mi dokazujemo istinitost svoje ljubavi prema Njemu. Ako ih izbjegavamo, pokazat ćemo da smo lažni učenici, stranci Kristu i Njegovoj ljubavi.

Kad bismo učinili sve što možemo da se osiguraju domovi za siročad u obiteljima, još bi ostalo mnogo onih kojima treba brižno staranje. Mnogi od njih su primili zlo naslijede. Oni nemaju previše izgleda, neprivlačni su, neugladena karaktera, ali oni su kupljeni Kristovom krvlju, i u Njegovim su očima isto tako dragocjeni kao i nama naši najmiliji. Ako im se ne pruži ruka u znak pomoći, oni će rasti u neznanju i tonuti dublje u zlo i kriminal. Mnoga bi se od ove djece mogla spasiti radom prihvatilišta za siročad.

Da bi takve ustanove bile što uspješnije, trebale bi, što je vjernije moguće, biti organizirane po primjeru kršćanskih domova. Namjesto golemih zgrada u koje bi bio smješten veliki broj siročadi, neka to budu mali domovi na različnim mjestima. Namjesto da budu na području nekoga grada, njih treba podignuti u nekom seoskom kraju gdje se može osigurati ze-mljište za obradivanje i gdje djeca mogu doći u dodir s prirodom i naučiti neko korisno zanimanje.

Oni koji rukovode takvim domom trebali bi biti muškarci i žene velikog srca, obrazovani i samopožrtvovni; muškarci i žene koji u svom djelovanju polaze od ljubavi za Krista i koji

djecu odgajaju za Njega. Takvom se skrbi mnogi od onih koji su bez doma i koje je okolina zanemarila mogu pripremiti da postanu korisnim članovima društva, na čast Kristu i da, zauzvrat, budu od pomoći drugima.

Mnogi preziru štedljivost, brkajući je sa škrtošću i usko-grudnošću. Ali štedljivost je sastavni dio velikodušnosti u najširem smislu. Uistinu, bez ekonomičnosti ne može biti prave širokogrudnosti. Trebamo štedjeti da bismo mogli davati.

Nitko ne može biti istinski dobrotvor bez samoodricanja. Jedino životom jednostavnosti, samoodricanja i brižne štedljivosti, mi možemo dovršiti djelo koje nam je povjereno kao Kristovim predstavnicima. Iz svojih srca moramo izbaciti ponos i nesvete ambicije. U cijelom se našem djelovanju treba sprovoditi načelo nesebičnosti koja je bila otkrivena u Kristovom životu. Mi trebamo čitati na zidovima svojih domova, na slikama i na namještaju: "Uvedi pod krov svoj beskućnike." Na ormarima u kojima držimo svoju odjeću trebamo vidjeti riječi, kao da su napisane Božjim prstom: "Odjeni onog koga vidiš gola." U blagovaonici, na stolu opskrbljenom obilnom hranom, trebamo vidjeti ispisane riječi: "Podijeli kruh svoj s gladnima." (Izaija 58,7)

Pred nama je otvoreno tisuću vrata — prilika da budemo nekome od koristi. Često se žalimo na oskudne zalihe, ali kad bi kršćani ovo posve shvatili, te bi zalihe mogli stostruko umnožiti. Ono što stoji kao prepreka na putu našoj upotrebljivosti jest sebičnost i ugađanje sebi.

Koliko se novca daje na stvari koje su samo idoli, na stva- 207 ri koje zaokupljuju misli, vrijeme i snagu — koje bi mogli upotrijebiti za uzvišenije svrhe! Koliko se novca prosulo na skupe kuće i namještaj, na sebična zadovoljstva, luksuznu i nezdravu hranu, štetna uživanja! Koliko se prorasulo na poklone koji nikome ne koriste. Oni koji tvrde da su kršćani danas troše više, mnogostruko više, na stvari koje su nepotrebne i često štetne; nego u nastojanju da izbave duše od moći kušača.

Mnogi koji tvrde da su kršćani troše na odjeću toliko da im ništa ne preostaje za potrebe drugih. Oni misle da moraju posjedovati skupocjene ukrase i odjeću, bez obzira na potrebe onih koji samo krajnjim naporom uspijevaju pribaviti sebi najnužniju odjeću.

Sestre, kad biste vi svoj način odijevanja dovele u sklad s načelima Svetoga pisma, imale biste u izobilju onoga čime biste mogle pomoći svojim siromašnijim sestrama. Vi biste imale na raspolaganju ne samo sredstva, već i vrijeme. Često je ovo naj-potrebnije. Postoje mnogi kojima biste mogle pomoći svojim savjetom, taktom i spretnošću. Pokažite im kako se treba obući jednostavno, a ipak ukusno. Mnoge se žene drže na velikom odstojanju od Božjega doma, jer je njihova odjeća otrcana, loše im stoji i nalazi se u tako upadljivoj suprotnosti u odnosu na odjeću drugih. Mnoge žene koje su po naravi osjetljive predaju se osjećaju gorkog

poniženja i nepravde, zbog ove suprotno-sti. I stoga mnoge počinju sumnjati u istinitost i stvarnost religije i njihova srca postaju sve tvrda prema Radosnoj vijesti.

Krist nas poziva: "Sakupite komade što pretekoše da ništa ne propadne." Dok svakoga dana tisuće umiru od gladi zbog krvoprolića, požara i epidemija, svaki čovjek koji uvidi da ništa od onoga čime bi mogao učiniti dobro nekom ljudskom biću nije nepotrebno bačeno, postaje dobrotvor svome bližnjemu.

Pogrešno je uzaludno trošiti svoje vrijeme, pogrešno je uzaludno trošiti svoje misli. Svaki trenutak posvećen ugadanju sebi je izgubljen. Kad bismo cijenili i mudro koristili svaki trenutak, imali bismo vremena za sve ono što trebamo učiniti za sebe ili za svijet. Neka svaki kršćanin traži Božje vodstvo kad izdaje novac, kad koristi svoje vrijeme, snagu i pružene prilike. "Ako komu od vas nedostaje mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje obilno i bez prigovora, i dat će mu je." (Jakov 1,5)

"Dajte i dat će vam se"

"Nego, ljubite svoje neprijatelje, činite dobro i pozajmljujte, a da ništa ne očekujete natrag! Tako će vaša plaća biti velika, i bit ćete sinovi Previšnjega, jer je on dobar prema nezahvalnima i zlima." (Luka 6,35)

"Tko daje siromahu, ne trpi oskudicu; a tko odvraća oči svoje, bit će proklet." (Izreke 28,27)

"Dajite, pa će vam se davati: dobra, zbijena, stresena i pre-obilna mjera iskrenut će vam se u skut, jer će vam se mjeriti mjerom kojom mjerite." (Luka 6,38)

Poglavlje 14 - Rad s imućnima

Rimski kapetan Kornelije bio je imućan čovjek i pleme- nita roda. On je zauzimao položaj povjerenja i časti. Neznabo-

žac po podrijetlu, odgoju i obrazovanju, on je svojim dodirom sa Židovima upoznao pravog Boga i služio Mu, pokazujući iskrenost svoje vjere sažaljenjem prema siromašnima. Činio je "mnoga dobročinstva i molio se Bogu bez prestanka". (Djela 10,2)

Kornelije je znao za evandelje otkriveno u Kristovu životu i smrti, stoga mu je Bog poslao vijest izravno s Neba, a drugu mu je vijest prenio po apostolu Petru poslavši ga Korneliju u posjet da ga poduči. Kornelije nije bio u zajednici s hebrejskom Crkvom, jer bi rabini u tom slučaju gledali na njega kao na bezbožnika i nečistoga; ali Bog je vidio iskrenost njegova srca i sa svog prijestolja poslao vjesnike da se priključe Njegovom sluzi na zemlji i propovijedaju evandelje ovom rimskom predstavniku vojne vlasti.

Tako Bog danas traži duše i medu "visokim" i medu "niskim". Postoje mnogi koji su kao Kornelije, ljudi koje On želi povezati sa svojom Crkvom. Oni su prijateljski raspoloženi prema Božjem narodu. Ali spone koje ih vežu za svijet čvrsto ih drže.

Ovim ljudima je potrebna moralna hrabrost da se spuste na razinu ovih poniznih. Trebamo uložiti poseban trud za ove duše koje su izložene tako velikoj opasnosti zbog svojih odgovornosti i društva u kojem se kreću.

Mnogo je rečeno o našoj dužnosti prema prezrenim siromasima; zar ne bismo trebali pokloniti malo pažnje i prezrenim bogatašima? Ovakve ljude mnogi smatraju beznadnima, i malo čine da otvore oči onih koji su, zaslijepljeni i ošamućeni sjajem zemaljske slave, izgubili vječnost sa svog obzorja. Tisuće bogatih su otišli u grob a da ih nitko nije opomenuo. Ali ma kako izgledali ravnodušni, mnogi od bogatih imaju teret na duši. Tko novce ljubi, nikad ih dosta nema; tko bogatstvo ljubi, nikad mu dosta probitka." Onaj tko kaže zlatu: "Sigurnosti moja!" "odrekao se Boga odozgor". "Ta nitko sebe ne može otkupit ni za se dati Bogu otkupninu: životu je cijena previsoka, i nikada je neće platiti. (Propovjednik 5,9; Job 31,24.28; Psalam 49,8.9)

Bogatstva i svjetovna čast ne mogu zadovoljiti dušu. Mnogi od bogatih ljudi čeznu za nekom božanskom sigurnosti, za nekom duhovnom nadom. Mnogi čeznu za nečim što će učiniti kraj jednoličnosti njihovog besciljnog života. Mnogi od onih iz javnog života osjećaju potrebu za nečim što nemaju. Mali broj njih odlazi u crkvu; jer misle da tu nalaze malo dobiti. Nauka koju čuju ne dolazi do srca. Zar im se ne bismo trebali osobno približiti?

Medu žrtvama neimaštine i grijeha mogu se naći oni koji su nekada posjedovali bogatstvo. Pokvarenost svijeta, uporaba žestokih pića i popuštanje strastima svladali su ljude različnih

zvanja i različnih životnih dobi, i oni su onda podlegli kušnji. Dok ovima koji su tako pali trebaju naša sućut i pomoć, zar onda ne bi trebalo posvetiti malo pažnje i onima koji još nisu tako nisko pali a stupaju na istu stazu?

Tisuće ljudi na položaju i časti popuštaju navikama koje

su uzrok propasti za dušu i tijelo. Propovjednici evandelja, dr-žavnici, pisci, ljudi obdareni bogatstvom i sposobnostima, ljudi goleme poslovne moći i velike radne energije nalaze se u smrtnoj opasnosti jer ne vide nužnost samosvladavanja u svemu. Njih treba usmjeriti na načela umjerenosti, ne na jednostran i samovoljan način, već u svjetlosti Božjeg velikog plana za ljudski rod. Kad bi im se na ovaj način iznijela načela prave umjerenosti, mnogi iz viših slojeva društva shvatili bi njihovu vrijednost i srcem ih prihvatili.

Ovima trebamo ukazati na posljedice štetnih navika, koje nastaju u obliku smanjene tjelesne, umne i moralne snage. Pomozite im da shvate kako na njima počiva odgovornost kao na upraviteljima Božjih darova. Pokažite im kako korisno mogu upotrijebiti novac što ga sada troše na ono što im donosi samo štetu. Govorite im o potpunom odricanju i recite im da svoj novac, koji bi inače potrošili na alkohol, duhan ili na slična zadovoljstva, posvete za pomoć bolesnima bez sredstava za liječenje ili za školovanje djece i mladih, čime bi oni postali korisni društvu u kojem žive. Mnogi neće odbiti da prignu uho na ovakav poziv.

Postoji jedna opasnost kojoj su imućni osobito izloženi, a tu je takoder i polje rada za zdravstvenog misionara. Mnogi od onih koji stječu blagostanje u ovome svijetu i koji se nikada ne spuštaju k "uobičajenim" zlima, ipak propadaju zbog lju- bavi prema bogatstvu. Čaša koju je najteže nositi nije prazna čaša, već ona koja je puna do ruba. To je čaša koju je najteže držati. Jad i nesreća donose razočaranje i patnju; ali uspjeh u svijetu krije u sebi najveću opasnost za duhovni život.

Oni koji trpe stalne udarce protivljenja, predstavljeni su grmom što ga je Mojsije vidio u pustinji, koji nije sagorijevao iako je stalno gorio. Usred tog grma bio je andeo Božji. Tako je u oskudici i nevolji sjajnost nazočnosti Onog koji je nevidljiv s nama da nas hrabri i tješi. Mnoge molitve se upućuju za one koji stradaju od bolesti ili nevolje; ali ljudima kojima su povjereni blagostanje i utjecaj u društvu naše su molitve najpotrebnije.

U dolini poniženja, gdje ljudi osjećaju svoju bespomoćnost i ovisnost o Bogu koji će voditi njihove korake, postoji odredena sigurnost. Ali ljudi koji stoje na uzdignutu mjestu, na pijedestalu, i za koje se zbog položaja što ga zauzimaju pretpostavlja da posjeduju i veliku mudrost, nalaze se u krajnjoj opasnosti. Takvi će ljudi, ako Bog ne postane njihovom uzdanicom, sigurno pasti.

Biblija nikoga ne osuduje zato što je bogat, ako je svoje bogatstvo stekao na pošten način. Ne novac, već ljubav za novcem je korijen svih zala. Bog je Onaj koji ljudima daje snagu da

steknu bogatstvo; a u rukama onoga koji postupa kao Božji povjerenik i koji svoja materijalna sredstva koristi nesebično, bogatstvo je blagoslov — i onome koji ga posjeduje i svijetu. Ali zato postoje mnogi koji, utonuvši u svoje interese prema svjetovnim bogatstvima, postaju neosjetljivi za potrebe svojih bližnjih i za Božje zahtjeve. Oni smatraju svoje bogatstvo sredstvom kojim će steći sebi slavu i prestiž. Oni stječu kuću za kućom, posjed za posjedom; pune svoje domove raskoši, dok oko njih žive ljudska bića u bijedi i kriminalu, bolesti i sjenci smrti. Oni koji ovako predaju svoje živote sebičnim interesima 213 ne razvijaju u sebi Božje osobine, već osobine Kneza zla.

Ovim ljudima treba vijest evandelja. Njihove se oči trebaju odvratiti s prolaznosti i taštine materijalnih dobara, i upraviti da vide dragocjenost neprolaznih, vječnih bogatstava. Oni trebaju osjetiti radost davanja, blaženstvo suradivanja s Bogom.

Gospodin nas poziva: "Bogatašima ovoga svijeta prenesi da ne budu bahati, da ne polažu nade u nesigurno bogatstvo, nego u Boga, koji nam sve obilno daje na uživanje, da iskazuju dobročinstva, da budu bogati djelima ljubavi, da budu darežljivi i podatni, da tako sebi zgrću sigurno blago za budućnost kako bi postigli pravi život." (1. Timoteju 6,17-19)

Imućni, koji ljube svijet i služe svijetu, neće biti privedeni Kristu nekom slučajnošću. Ovakvim osobama je često najteže prići. Neka muškarci i žene, prožeti misionarskim duhom, oni koji neće klonuti i koji se neće obeshrabriti, ulože osobni napor za ove duše.

Neki su izrazito sposobni za rad s predstavnicima viših slojeva društva. Neka oni traže mudrost od Boga da znaju kako prići ovim osobama, kako bi stekli ne samo površno poznanstvo s njima, već da ih osobnim naporom i živom vjerom potaknu da uvide potrebe duše, i povedu ih k spoznaji istine koja je u Isusu Kristu.

Mnogi misle da — ako se želi pristupiti njima — treba živjeti i prilagoditi se oholom i izbirljivom ukusu viših slojeva. Vanjština koja odaje bogatstvo, luksuzne kuće, skupa odjeća, namještaj i uredenje, uskladenost sa svjetovnim običajima, umjetna ugladenost pomodnog društva, klasična kultura, dar govo-ra — sve se ovo smatra nužnim i bitnim. To je pogrešan stav. Način svjetovnog ponašanja nije Božja metoda stupanja k višim slojevima društva. Dosljedno tomu, nesebično iznošenje Kristova evandelja je ono što će uspješno doprijeti do njih.

Iskustvo apostola Pavla u njegovu dodiru s atenskim filo-zofima sadrži jednu pouku za nas. Kad je propovijedao evandelje pred vijećem Areopaga, Pavao je logiku dočekivao logikom, nauk naukom, filozofiju filozofijom. Najmudriji medu njegovim slušateljima bili su zadivljeni i ušutkani. Njegovim se riječima nije moglo suprotiti. Ali ovakav je napor donio malo roda. Samo je mali broj bio potaknut da prihvati evandelje. Otada je Pavao primjenjivao drukčiju metodu rada. Izbjegavao je opširne rasprave i prepiranja oko raznih teorija; naprotiv, on je

jednostavno upućivao muškarce i žene ka Kristu kao Spasitelju grešnika. Dok je pisao Korinćanima o svom radu medu njima, on je rekao:

1 ja, kada dodoh k vama, braćo, da vam navijestim svje-dočanstvo Božje, ne dodoh s visokim govorom ili s mudrošću,

jer ne držah zgodnim medu vama išta drugo znati osim Isusa 215 Krista, i to razapetoga. ... Moja riječ i moje propovijedanje nije

se sastojalo u uvjerljivim riječima mudrosti, već u očitovanju Duha i snage, da se vaša vjera ne oslanja na ljudsku mudrost, nego na Božju snagu. (1. Korinćanima 2,1-5)

Ponovno, u Poslanici Rimljanima Pavao kaže:

"Uistinu, ja se ne stidim Evandelja, jer je ono sila Božja za spasenje svakomu vjerniku, kako u prvom redu Židovu tako Grku." (Rimljanima 1,16)

Neka oni koji rade za više slojeve njeguju istinsko dosto-janstvo, ne zaboravljajući da imaju andele kao svoje pratitelje. Neka riznica njihovog uma i srca bude ispunjena poznatim ri-ječima: "Pisano je." Neka Kristove dragocjene riječi zauzmu po-časno mjesto u našem sjećanju. Cijenimo ih više od srebra i zlata.

Krist je rekao da je jednoj devi lakše proći kroz iglene uši nego bogatome ući u kraljevstvo Božje. U radu za ove ljude doći će do mnogih razočaranja, otkrit ćemo mnogo toga što će nas učiniti malodušnima. Ali s Bogom je sve moguće. On može i hoće djelovati preko ljudskih oruda na misli ljudi čiji je život posvećen stjecanju novca.

Zbit će se čuda pravog obraćenja, čuda koja se danas ne mogu razabrati. Najveći ljudi našeg svijeta ne shvaćaju silu Boga koji čini čuda. Ako oni koji suraduju s Bogom hrabro i odano vrše svoju zadaću, On će obratiti ljude koji zauzimaju odgovorne položaje, ljude velikog uma i utjecaja. Djelovanjem Svetoga Duha mnogi će biti potaknuti da prihvate božanska načela.

Kad shvate da Bog od njih, kao svojih predstavnika, očekuje da olakšaju teret napaćenog čovječanstva, mnogi će se odazvati i dati svoja sredstva i svoje razumijevanje za dobro siromašnih. I dok se tako njihove misli odvraćaju od vlastitih sebičnih interesa, mnogi će se predati Kristu. Koristeći svoju moć utjecaja i svoja sredstva, oni će se radosno priključiti dobrotvornom radu s poniznim misionarom, koji je kao Božje orude doprinio njihovu obraćenju. Pravilnom upotrebom njihovih zemaljskih dobara oni će sebi skupiti "blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rda ne izgriza".

Doživjevši obraćenje u Kristu, mnogi će postati orudem u Božjoj ruci i radit će za druge iz svog djelokruga. Oni će razumjeti da im je povjerena vijest evandelja da je odnesu onima

kojima je ovaj svijet sve. Vrijeme i novac bit će posvećeni Bogu, sposobnost i utjecaj djelu pridobivanja duša za Krista.

Tek će vječnost otkriti ono što se postiglo ovim vidom službe — koliko je duša, bolesnih od sumnje i iscrpljenih služenjem svijetu i nemirom, privedeno velikom Liječniku koji če-zne da spasi sve koji dolaze k Njemu. Krist je uskrsli Spasitelj, i zdravlje je u Njegovom okrilju.

Poglavlje 15 - Ti golesničkoj sogi

Oni koji rade s bolesnicima trebali bi shvatiti važnost brižljivog 219 nog poštivanja zakona zdravlja. Poslušnost ovim zakonima nigdje nije od veće važnosti nego u bolesničkoj sobi. Nigdje toliko mnogo ne ovisi o vjernosti osoblja u malim pojedinostima. Mali propust, neznatna nepažnja, neobaziranje na posebne potrebe i opasnosti kojima je izložen pacijent, izražavanje straha, uzbudenja, razdražljivosti, čak nedostatak simpatije, mogu u slu-čaju ozbiljne bolesti staviti uteg na vagu na kojoj se odlučuje u prilog života ili smrti, i pacijenta koji bi se inače oporavio odvesti u grob.

Sposobnost medicinske sestre ovisi uvelike o tjelesnom zdra-vlju. Što je zdravlje kojim raspolaže bolje, utoliko će ona biti bolje pripremljena da izdrži napor povezan s njegom bolesnika, uspješnije će ispunjavati svoje dužnosti. Oni koji njeguju bolesnike trebaju se posebno krbiti o prehrani, čistoći, svježem zraku, tjelesnim vježbama i radu. Ako se u obitelji pristupi istoj brižljivosti, ona će takoder biti sposobna podnijeti neočekivani teret kojem će biti izložena i lakše će se sačuvati od moguće zaraze.

Kad je bolest ozbiljne naravi, i kad zahtijeva danonoćno 220 bdjenje medicinske sestre, tada ovu dužnost trebaju dijeliti najmanje dvije sposobne sestre, tako da svaka od njih ima mogućnost da se odmori i kreće na svježem zraku. Ovo je naročito važno u slučajevima kad je u bolesničkoj sobi teško osigurati obilje svježeg zraka. Neobaziranjem na važnost svježeg zraka, ponekad se uskraćuje provjetravanje, čime često dolaze u opas-nost životi pacijenata i zdravstvenog osoblja.

Ako se primjenjuju i poštuju prave preventivne mjere, oni koji dolaze u dodir s bolesnikom neće se zaraziti od zaraznih bolesti. Inzistirajte na dobrim navikama i neka bolesnička soba čistoćom i obilnim provjetravanjem bude oslobodena otrovnih sastojaka u zraku. U takvim uvjetima bolesnici imaju veće mogućnosti za ozdravljenje, a u većini slučajeva neće doći do zaraze ni kod osoblja niti kod članova obitelji.

Sunčeva svjetlost, provjetravanje i temperatura

Da bi se pacijentu osigurali optimalni uvjeti za oporavak, prostorija u kojoj se nalazi trebala bi biti prostrana, svijetla i puna vedrine, s mogućnošću dobrog provjetravanja. Za bolesničku bi sobu trebala biti izabrana ona prostorija u kući koja najbolje odgovara ovim zahtjevima. Mnoge kuće nemaju posebne mogućnosti za obilno provjetravanje, a tu mogućnost je teško osigurati; ali treba učiniti svaki izvodljiv napor da se bo-lesnička soba tako uredi da kroz nju može danonoćno prolaziti struja svježeg zraka. U granicama mogućnosti treba održavati stalnu temperaturu u bolesničkoj sobi. Neka termometar bude u tome mjerilo. Oni koji se skrbe o bolesniku su, s obzirom da malo spavaju te da se bude noću kako bi pomogli

bolesniku, osjetljiviji na hladnoću i ne mogu dobro procijeniti kad je riječ o zdravoj temperaturi.

Prehrana

Važan dio dužnosti jedne medicinske sestre čini skrb o pre-hrani pacijenta. Ne treba dopustiti da pacijent nepotrebno slabi, ili snosi druge posljedice zbog nedostatka u prehrani, a niti pretjerano opterećuje oslabljene probavne organe. Treba voditi računa da se hrana priprema i poslužuje tako da bude ukusna i primamljiva, a treba se postupati mudro u pripremi i prilagodbi hrane potrebama pacijenta, i u kakvoći i u količini. Po-sebno u vrijeme oporavljanja, kad je apetit povećan, prije no što su se organi za probavu okrijepili i povratili snagu, postoji vlika opasnost od komplikacija zbog pogrešaka u prehrani.

Dužnosti njegovatelja

Medicinske sestre i svi koji ulaze u bolesničku sobu trebaju biti vedri, blagi i pribrani. Trebaju izbjegavati svaku žurbu, uzbudenje i zbrku. Vrata treba pažljivo otvarati i zatvarati, a u cijelom domaćinstvu neka vladaju mir i tišina. U slučaju groznice, potrebna je posebna njega kad nastupe trenuci krize i kad groznica prolazi. Jer, stalno je bdjenje često prijeko po-trebno. Nespretnost, zaboravnost i lakoumnost prouzročili su smrt mnogih koji su mogli živjeti da su dobili pravilnu njegu oštroumne i pažljive sestre.

Posjećivanje bolesnika

Dobrota na pogrešnom mjestu, pogrešna predodžba o lju-bazosti pojmovi su koji navode na često posjećivanje bolesnika. Oni koji su jako bolesni ne bi trebali primati posjete. Uzbude-nje povezano s primanjem posjeta opterećuje bolesnika u vri-jeme kad su mu tih i nesmetan odmor najveća potreba.

Pacijentu koji se oporavlja ili onome koji boluje od neke kronične bolesti često je zadovoljstvo i služi mu na dobro kad zna da netko rado misli na njega; a kad takva spoznaja dode praćena porukom s dobrim željama, ili možda malim poklonom, to će biti korisnije od osobnog posjeta, dok će se moguće loše posljedice spriječiti.

Bolnička njega

U lječilištima i bolnicama, gdje medicinske sestre stalno dolaze u dodir s velikim brojem bolesnika, potreban je odlučan napor da one budu vedrog raspoloženja — kako bi svakom riječju i postupkom pokazale nježan obzir. U ovim je ustano-vama od presudne važnosti da se medicinske sestre trude vršiti svoj posao razumno i dobro. One trebaju uvijek držati na umu da vršeći svoje svakodnevne dužnosti služe Gospodinu Isusu.

Bolesnicima treba upućivati razborite riječi. Sestre trebaju svakodnevno proučavati Bibliju, kako bi bile spremne izgova-rati riječi koje će patnicima donijeti pomoć i olakšati im teret. U sobi gdje se njeguju bolesnici prisutni su Božji andeli, a ozra-čje koje okružuje dušu onoga koji njeguje bolesnika treba biti čisto i mirisno. Neka liječnici i sestre daju počasno mjesto Kri-stovim načelima. Neka se u njihovom životu vide Njegove vrli-ne, jer će onim što čine i govore privući bolesnika Spasitelju.

Kršćanska medicinska sestra će, dok obavlja postupak za ponovnu uspostavu zdravlja, uspješno i na prihvatljiv način us-mjeriti um pacijenta Kristu, Liječniku duše i tijela. Misli koje iznosi, ovdje malo — ondje malo, izvršit će svoj utjecaj. Neka starije sestre ne propuste nijednu povoljnu priliku da bolesniku ukažu na Krista. One uvijek trebaju biti spremne povezati tjelesno ozdravljenje s duhovnim.

Neka sestre s puno blagosti i nježnosti govore da onaj tko želi biti zdrav mora prestati kršiti Božji zakon. Bolesnik se ne smije više opredjeljivati za život u grijehu. Bog ne može blagosloviti onoga koji svjesnim gaženjem Zakona Neba i dalje navlači na sebe bolest i patnju. A Krist posredovanjem Svetoga Duha dolazi kao sila ozdravljenja onima koji prestaju činiti zlo i trude se činiti dobro.

Oni koji nemaju ljubavi prema Bogu stalno će postupati suprotno interesima duše i tijela. Medutim, oni koji shvate važnost življenja u poslušnosti Bogu u ovom zlom svijetu, bit će spremni ostaviti svaku štetnu naviku. Njihova će srca ispuniti zahvalnost i ljubav. Oni znaju da je Krist njihov Prijatelj. U mnogo slučajeva spoznaja da imaju takvog Prijatelja, patnicima će pridonijeti više u oporavljanju od bolesti nego najbolji postupak u liječenju. Ali oba su pravca službe bitno značajna. Oni trebaju ići ruku pod ruku.

Poglavlje 16 - Molitva za golesnike

Sveto pismo kaže da se "uvijek treba moliti Bogu i nikada 225 ne klonuti" (Luka 18,1); a ako je ikada vrijeme u koje osjećamo potrebu za molitvom, to je onda kad snaga ponestaje i kad se čini da sam život izmiče iz našeg dometa. Često oni koji su zdravi zaboravljaju divna djela Božje milosti koja dobivaju u ne-prekinutom lancu; dan za danom, godinu za godinom, ne odajući izraz priznanja i hvale Bogu za Njegova dobra. Ali kad dode bolest, oni se sjete Boga. Kad ljudska snaga posustaje, ljudi osje-ćaju potrebu za božanskom pomoći. A naš se milostivi Bog nikada ne odvraća od duše koja u iskrenosti traži Njegovu pomoć. On je naš zaklon i u bolesti kao i u zdravlju.

"Kako se otac smiluje dječici, tako se Jahve smiluje onima što ga se boje. Jer dobro zna kako smo sazdani, spominje se da smo prašina." (Psalam 103,13.14)

"Zbog svojih bezakonja bolovahu oni, ispaštajuć svoje opačine: svako se jelo gadilo duši njihovoj, do vrata smrti oni dodoše." (Psalam 107,17.18)

Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi, i on ih istrže iz svih nevolja. Riječ svoju posla da ih ozdravi i život im spasi od jame grobne. (Reci 19.20)

Bog je sada isto tako voljan vratiti bolesnima zdravlje kao 226 onda kad je Sveti Duh preko psalmista izgovorio ove riječi. A Krist je danas isti sažaljivi i milostivi Liječnik, kao što je bio tijekom svoje zemaljske službe. U Njemu je ozdravljujući balzam za svaku bolest, obnoviteljska sila za svaku nemoć. Njegovi se današnji učenici trebaju isto tako usrdno moliti za bolesne kao što su to činili učenici u ono vrijeme. Ljudi će ozdravljati; jer "molitva vjere pomoći će bolesniku". Mi imamo silu Svetoga Duha, blaženu sigurnost vjere, koja se može osloniti na Božja obećanja. Gospodnje je obećanje: "... na bolesnike stavljat će ruke, i oni će ozdravljati!" (Marko 16,18) isto onako pouzdano kao i u dane apostola. Ono pokazuje prednost Božje djece, i naša se vjera treba držati svega onoga što ono obuhvaća. Kristove sluge su protočnici Njegova djelovanja, i On želi preko njih izlijevati svoju silu izlječenja. Naša zadaća je da na rukama svoje vjere prinesemo Bogu bolesne i napaćene. Mi ih trebamo učiti da vjeruju u velikog Liječnika.

Spasitelj očekuje da hrabrimo bolesne, one koji su bez nade, koji su opterećeni patnjama, i pozovemo ih da se oslone na Njegovu silu. Vjerom i molitvom bolesnička se soba može pretvoriti u Betlehem. Riječima i postupkom liječnici i zdravstveno osoblje mogu reći tako jasno da se ne može pogrešno razumjeti: "Na ovome je mjestu Bog" da spasi, a ne da uništi. Krist želi pokazati u bolesničkoj sobi svoju prisutnost i ispuniti srca liječnika i bolničara ljepotom i ljupkošću svoje ljubavi. Ako je život onih koji vode skrb o bolesnicima takav da Krist može s njima poći do bolesničkog kreveta, bolesnik će steći uvjerenje da je milostivi Spasitelj prisutan, a samo će to uvjerenje učiniti mnogo za iscjeljenje i duše i tijela.

Bog uslišava molitve. Krist je rekao: "Ma što me zamolili u moje ime, ja ću to učiniti." Ponovno, On kaže: "Ako mi tko hoće služiti, neka me slijedi!" (Ivan 14,14; 12,26) Ako živimo po Njegovoj Riječi, ispunit će nam svako dragocjeno obećanje što ga je dao. Mi nismo dostojni Njegove milosti, ali kad Mu se predajemo, On nas prima. On će raditi za i kroz one koji idu Njegovim stopama.

Ali samo tada ako živimo u poslušnosti Njegovoj Riječi mi možemo očekivati ispunjenje Njegovih obećanja. Psalmist kaže: "Da sam u srcu na zlo mislio, ne bi uslišio Gospod." (Psalam 66,18) Ako prema Njemu pokažemo samo djelomičnu i polovičnu poslušnost, nećemo doživjeti ispunjenje Njegovih obećanja.

U Božjoj riječi imamo upute u vezi s posebnom molitvom za ozdravljenje bolesnika. Iznošenje takve molitve čin je najsvečanije naravi, čin kojemu ne bismo trebali pristupiti bez ozbiljnog razmišljanja. U mnogim slučajevima, kad se upućivala molitva za izlječenje bolesnika, ono što se nazivalo vjerom nije bilo ništa više od pretpostavke.

Popuštanjem sebi mnogi navlače na sebe bolest. Oni nisu živjeli u skladu s prirodnim zakonima niti s načelima potpune čistoće karaktera. Drugi se, kod svojih običaja u jelu i pilu, u odijevanju ili načinu rada, nisu obazirali na zakone zdravlja. Često je neki vid zla uzrok klonulosti uma i tijela. Kad bi takve osobe stekle blagoslov zdravlja, mnogi bi od njih nastavili ići putem nemarnog kršenja Božjih prirodnih i duhovnih zakona, pravdajući se da su, ako ih Bog liječi kao odgovor na njihove molitve, slobodni i dalje voditi svoj nezdravi način života i neo-graničeno i neobuzdano popuštati izopačenim strastima i željama. Kad bi Bog činio čuda da ponovno pokloni zdravlje ovakvim osobama, tada bi On podupirao zlo i grijeh.

Uzaludno je učiti ljude da gledaju na Boga kao na Liječnika i Iscjelitelja njihovih slabosti i bolesti prije nego što shvate i to da se trebaju odreći nezdravog načina života. Da bi pri-mili Njegove blagoslove kao odgovor na molitvu, oni moraju prestati činiti zlo i naučiti se činiti dobro. Ono što ih okružuje treba biti čisto i u skladu sa zakonima higijene, a njihov način 228 života ispravan. Oni moraju živjeti u skladu s Božjim prirodnim i duhovnim zakonom.

Priznanje grijeha

Onima koji izreknu želju da se za njih uputi molitva Bogu za ozdravljenje treba jasno dati do znanja da je prijestup Božjeg zakona, bilo prirodnog ili duhovnog — grijeh, i da se taj grijeh mora priznati i dobiti za njega oprost kako bi mogli primiti Božji blagoslov.

Sveto pismo nas poziva: "Prema tome, ispovijedajte grijehe jedan drugomu i molite jedan za drugoga da ozdravite!" Gakov 5,16) Neka se onome koji traži da se uputi molitva Bogu za njega upute ovakve misli: "Mi ne možemo vidjeti tvoje srce, niti znati tajne tvog života. One su poznate samo tebi i Bogu. Ako se kaješ zbog svojih grijeha, tvoja je dužnost da ih priznaš." Grijeh koji je osobnog karaktera treba priznati Kristu, jedinom posredniku izmedu Boga i

čovjeka. Jer "ako tko i počini grijeh, imamo zagovornika kod oca: Isusa Krista, pravednika". (1. Ivanova 2,1) Svaki grijeh je vrijedanje Boga i treba ga priznati 229 preko Krista. Svaki javni grijeh treba isto tako javno priznati. Nepravda nanesena svom bližnjemu treba se ispraviti upravo kod onoga kome je nanesena. Ako je netko od onih koji žele ozdraviti griješio nanoseći zlo svojim jezikom, ako je sijao neslogu u domu, susjedstvu ili Crkvi, i podjarivao odvraćanje od istine, ili razdor, ako je nekim zlim postupkom zaveo nekoga u grijeh, onda sve to treba priznati pred Bogom i pred onima koji su bili pogodeni takvim postupcima. "Ako priznajemo svoje grijehe, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijehe i oči-stiti nas od svake nepravednosti." (1. Ivanova 1,9)

Kad su ispravljene nanesene nepravde, onda možemo iznijeti Bogu potrebe bolesnika u čvrstoj i nepokolebljivoj vjeri, u čemu će nas rukovoditi Njegov Duh. On poznaje svakog pojedinca po imenu, i On se brine za svakoga od njih kao da na Zemlji nema nikoga drugog za koga je On dao svog ljubljenog Sina. Bolesnike bi trebalo ohrabriti da se uzdaju u Njega i budu radosni, jer je Božja ljubav tako velika i tako postojana. Strahovanje nad sobom lako vodi k slabosti i bolesti. Ako se bolesnici izdignu iznad potištenosti i sumornosti, njihovi izgledi za ozdravljenje bit će bolji; jer "oko je Jahvino nad onima koji ga se boje, nad onima koji se uzdaju u milost njegovu". (Psalam 33,18)

Kad se molimo Bogu za bolesne, držimo na umu da "mi ne znamo što da molimo kako treba". (Rimljanima 8,26) Mi ne znamo je li blagoslov koji tražimo najbolje rješenje ili ne. Stoga sljedeća misao treba biti sastavni dio naše molitve: Gospodine, ti poznaješ svaku tajnu duše. Ti poznaješ ove osobe. Isus, njihov zastupnik, dao je svoj život za njih. Njegova je ljubav prema njima veća nego što bi naša ikada mogla biti. Stoga, ako je Tebi na slavu i za dobro ovih bolesnih, mi Te molimo u ime Isusovo, pokloni im zdravlje! Ako pak nije Tvoja volja da ozdrave, mi Te molimo da ih Tvoja milost tješi i da ih Tvoja prisutnost potkrijepi i održi u njihovim patnjama."

Bog već u početku zna kakav će biti kraj. On poznaje srca svih ljudi. On vidi svaku tajnu duše. On zna hoće li oni za koje se molimo moći izdržati kušnje koje bi došle na njih kad bi živjeli. On zna bi li njihov život bio na blagoslov ili na nesreću njima samima i svijetu. Ovo je jedan od razloga zašto bi, dok iznosimo Bogu svoje molbe, u ozbiljnosti srca trebali reći: "Ali neka ne bude moja, nego tvoja volja!" (Luka 22,42) Isus je dodao ove riječi pokornosti Božjoj mudrosti i volji dok se molio u Get-semanskom vrtu: "Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoide ovaj kalež!" (Matej 26,39) I ako su te riječi bile dolične njemu kao Božjem Sinu, koliko više postaju to na usnama ograniče-nih, grešnih smrtnika!

Dosljedan život znači potčiniti svoje želje svom premudrom nebeskom Ocu i tada, uz savršeno pouzdanje, predati sve u Nje-gove ruke. Mi znamo da nas Bog čuje ako se molimo

u skladu s Njegovom voljom. Dosadivati Bogu svojim molbama bez duha pokornosti nije umjesno; naše se molitve ne bi trebale iznositi u obliku zapovijedi, već posredovanja.

Postoje slučajevi u kojima Bog odlučno izlijeva svoju božansku moć u prilog ozdravljenju. Ali svi bolesni ne ozdravljaju. Mnogi su ostavljeni da počinu u Gospodinu. Ivanu je na otoku Patmosu bilo zapovjedeno da piše: "Od sada blago onima koji umiru u Gospodinu! Da, veli Duh, neka počinu od svojih napora, jer ih prate njihova djela!" (Otkrivenje 14,13) Iz ovoga vidimo da na osnovi toga što netko nije ozdravio ne treba zaključiti da mu je nedostajalo vjere.

Svi mi želimo dobiti izravan i neposredan odgovor na svoje molitve i padamo u kušnju da se razočaramo ako se odgovor 231 odlaže ili dode onakav kakav nismo predvidjeli. Bog je previše mudar da bi uslišavao naše molitve uvijek baš u ono vrijeme i baš na onaj način kako mi zamišljamo. On će učiniti više i bolje za nas nego kad bi ispunio sve naše želje. I stoga što se možemo uzdati u Njegovu mudrost i ljubav, ne tražimo od Njega da čini ustupke našoj volji, već se trudimo da shvatimo Njegove planove za nas i činimo svoj dio u njihovom ispunjavanju. Neka se naše želje i interesi izgube u Njegovoj volji. Ovakva iskustva koja stavljaju vjeru na kušnju, za naše su dobro. Preko njih se pokazuje je li naša vjera stvarna i iskrena, i počiva li isključivo na Božjoj riječi, ili je možda ovisna o okolnostima, nesigurna i promjenjiva. Vjera se jača primjenom. Moramo dopustiti da trpljenje "djelo dovršuje", ne zaboravljajući da u Svetom pismu postoje dragocjena obećanja za one koji čekaju Gospodina.

Ova načela ne razumiju svi. Mnogi koji se mole za Božju milost izlječenja smatraju da trebaju dobiti neposredan i izravan odgovor na svoje molitve, ili s njihovom vjerom, u suprotnom slučaju, nije u redu. Stoga treba mudro posavjetovati one koji su oslabljeni bolešću da razborito i mudro postupaju. Oni ne bi trebali zanemariti svoju dužnost prema prijateljima koji će im, možda, pomoći u ozdravljenju, niti propustiti da koriste prirodna sredstva za obnovu zdravlja.

Ovdje često postoji opasnost od zablude. U svom uvjerenju da će biti izliječeni u znak odgovora na molitvu, mnogi se boje učiniti bilo što od onoga što bi, možda, nagovijestilo nedostatak vjere. Ali oni ne bi trebali propustiti da srede svoje poslove onako kako bi željeli kad bi očekivali smrt. Isto se tako ne bi trebali ustručavati izgovoriti riječi ohrabrenja i savjeta, koje bi željeli uputiti svojim najmilijima u času rastanka.

Oni koji molitvom traže ozdravljenje ne bi trebali zanemariti uporabu lijekova do kojih mogu doći. Uporaba ovakvih sredstava ne znači odricanje od vjere, jer Bog ih je dao da olakšaju bol i pomognu prirodi u njezinom udjelu obnove zdravlja. Ne može se smatrati odricanjem od vjere ako suradujemo s Bogom i ako činimo sve sa svoje strane da stvorimo najbolje uvjete za oporavak. Bog nam je omogućio da steknemo znanje o zakonima života. Ovo nam je znanje stavljeno na raspolaganje da bismo se njime koristili. Mi trebamo iskoristiti svaku mogućnost za ozdravljenje, koja je u skladu s prirodnim zakonima. Kad smo se molili Bogu za

ozdravljenje bolesnika, možemo raditi s još više snage, zahvaljujući Bogu što imamo prednost suradivati s Njim i što možemo od Njega tražiti blagoslov nad onim što je sam dao nama za uporabu.

Mi imamo odobrenje iz Božje riječi za uporabu ljekovitih sredstava. Ezekiel, izraelski kralj, bio je bolestan i Božji prorok mu je javio da treba umrijeti. On je zavapio Gospodinu, i Gospodin je uslišio svoga slugu i poručio kralju da će njegovu životu dodati petnaest godina. Jedna Božja riječ trenutačno bi iscijelila Ezekiela; ali kralj je dobio posebne upute: "Donesite oblog od smokava, privijte mu ga na čir, i on će ozdraviti." (Izaija 38,21)

Krist je jednom prigodom glinom pomazao oči jednom slijepom čovjeku i zapovjedio mu: "Idi, umij se u ribnjaku Siloe! ... Slijepac ode, umije se i vrati se gledajući." (Ivan 9,7) Izlječenje se moglo ostvariti samo silom velikog Liječnika, a ipak je Krist upotrijebio jednostavna prirodna sredstva. Dok, s jedne strane, nije dao potporu liječenju kemijskim sredstvima, On je odobrio upotrebu jednostavnih prirodnih sredstava.

Kad smo završili molitvu za ozdravljenje bolesnika, bez obzira na rezultat slučaja, ne gubimo vjeru u Boga. Ako smo pozvani da se sučelimo sa smrću te osobe, prihvatimo gorku čašu, držeći na umu da je Božja ruka prinosi našim ustima. A ako je zdravlje ponovno uspostavljeno, ne trebamo zaboraviti da primatelj milosti ozdravljenja ima obnovljenu obvezu prema Stvoritelju. Kad su desetorica gubavaca bili očišćeni, samo se jedan vratio i potražio Isusa da mu oda slavu i čast. Neka nitko od nas ne bude medu onih devet koji nisu mislili, čija srca nisu bila dirnuta Božjom milošću. "Svaki dobar dar, svaki savršen poklon dolazi odozgo, od Stvoritelja zvijezda, u koga nema ni promjene, ni zasjenjenja zbog mijene." (Jakov 1,17)

Poglavlje 17 - Uporaga lijekova

Bolest nikada ne dolazi bez uzroka. Nepoštovanje zakona zdravlja priprema put i izaziva bolest. Mnogi trpe posljedice prijestupa svojih roditelja. Usprkos činjenici da nisu odgovorni za ono što su njihovi roditelji činili, njihova je dužnost uvidjeti što jest a što nije prijestup zakona zdravlja. Oni trebaju izbjegavati loše navike svojih roditelja i pravilnim načinom života poboljšati svoje izglede za dobro zdravlje.

Medutim, mnogo je onih koji trpe zbog vlastitog pogrešnog postupanja u životu. Podliježući lošim navikama u prehrani, piću, odijevanju i radu, oni zanemaruju zdravstvena načela. Njihov prijestup prirodnih zakona donosi neželjene posljedice; a kad se razbole, mnogi se ne pozivaju na pravi uzrok, već gundaju protiv Boga zbog svojih patnji. Ali Bog nije odgovoran za patnje koje su posljedica nepoštovanja prirodnih zakona.

Bog je svakome od nas podario odredenu količinu životne snage. On nas je takoder stvorio s organima koji mogu održavati različne životne funkcije, i On je predvidio da ti organi skladno suraduju. Ako brižljivo čuvamo životne snage i staramo se o složenom ustrojstvu svog tijela, rezultat je zdravlje; ali ako se životne snage prijevremeno istroše, živčani sustav po-zajmljuje snagu za svoj rad od energije koja stoji u zalihi, te tako, kad se jedan od organa povrijedi, svi ostali snose posljedice. Priroda trpi mnoge zlouporabe bez davanja vidnog otpora; a tada stupa u akciju i čini odlučan napor kako bi uklonila posljedice nezdravog postupanja kojemu je bila izložena. Njezin se napor da popravi to stanje često otkriva groznicom ili različitim drugim oblicima bolesti.

Razumna sredstva liječenja

Kad se zlouporabom zdravlja ode tako daleko da dode do bolesti, onda onaj koji je obolio često može učiniti za sebe ono što nitko drugi ne može učiniti za njega. Prvo što treba učiniti jest to da se utvrdi pravi karakter oboljenja i da se tada pristupi razumnom postupku kako bi se bolest uklonila. Ako je pretjeranim radom, pretjeranim uzimanjem hrane ili drugim neumjerenostima, poremećen skladni rad organizma, ne pokušavajte stavljanjem novog tereta otrovnih medikamenata zaobići već nastale poteškoće.

Često je neumjerena prehrana uzrok bolesti i ono što je prirodi najpotrebnije jest da bude oslobodena nepotrebnog tereta. U mnogim slučajevima bolesti jedan od najboljih lijekova za pacijenta jest da "preskoči" jedan ili dva obroka, da bi se premoreni organi za probavu imali prilike odmoriti. Onima koji rade umni posao često je voćna prehrana za nekoliko dana donijela veliko olakšanje. Često je jedno kratko razdoblje potpunog odricanja od hrane, kome je slijedila jednostavna, umjerena prehrana, vodilo k oporavku zahvaljujući samostalnim naporima prirode. Prehrana u znaku uzdržljivosti tijekom svega jednog ili dva mjeseca uvjerit će mnoge patnike da je staza samoodricanja zapravo staza zdravlja.

Odmor kao lijek

Neki se razbolijevaju zbog pretjeranog rada. Za ove su odmor, sloboda od briga i dijetalna prehrana bitni za ozdrav-ljenje. Onima čiji je mozak iscrpljen i koji su postali nervozni radi neprekidnog rada i velikih ograničenja u svakodnevnom 237 životu, od izrazite bi koristi bio posjet seoskim krajevima, gdje bi mogli živjeti jednostavnim životom, bezbrižno, stupajući u izravan dodir s tvarima prirode. Krstarenje poljima i šumama, branje cvijeća, slušanje ptičjeg pjeva, učinit će za njihov oporavak daleko više nego bilo koje drugo sredstvo.

U zdravlju i bolesti čista je voda jedan od najodabranijih blagoslova. Pravilna uporaba vode ubrzava ozdravljenje. Ona je piće što ga je Bog dao da životinje i čovjek njome gase žed. Kad se slobodno pije, ona zadovoljava potrebe organizma i pomaže prirodi da se suprotstavi bolesti. Vanjska uporaba vode jedan je od najjednostavnijih i najuspješnijih načina za reguliranje cirkulacije krvi. Kupanje hladnom vodom ima iznimno okrepljujuće djelovanje. Kupanje toplom vodom otvara pore i time pomaže izbacivanje nečistoća. Kupanje toplom kao i mlakom vodom umiruje živce i ujednačuje krvotok.

Medutim, mnogi nisu iskusili korisno djelovanje pravilne uporabe vode, i stoga se boje vode. Liječenje vodom se ne poznaje i ne cijeni kao što bi trebalo, a da bi se postupci i liječenje vodom mogli spretno i uspješno primjenjivati, zahtijeva se rad što ga mnogi nisu spremni obavljati. Ali neka nitko neznanje i nezainteresiranost za to područje ne smatra opravdanjem. Postoji mnogo načina za uporabu vode zbog olakšavanja bolova i odredivanja stanja bolesti. Svatko bi trebao dobro znati kako se voda koristi za jednostavne domaće terapije. Majke bi osobito trebale znati kako da se skrbe o svojim obiteljima i u zdravlju i u bolesti.

Aktivnost je jedan od zakona našeg postojanja. Svaki organ tijela ima njemu povjerenu zadaću o kojoj ovise njegov razvoj i snaga. Uobičajena aktivnost organa daje snagu i čilost, dok težnja k prestajanju aktivnosti usmjeruje na raspadanje i smrt. Zavij jednu ruku na nekoliko tjedana, zatim je oslobodi zavoja i utvrdit ćeš da je slabija od ruke kojom si se umjereno služio tijekom tog vremena. Neaktivnost donosi iste posljedice cijelom sustavu mišića.

Neaktivnost je značajan uzrok bolesti. Kretnje i rad oživljuju i ustaljuju krvotok, dok kod besposličenja krv ne cirkulira slobodno; u njoj tada ne dolazi do onih vitalnih promjena koje su tako nužne za život i zdravlje. Koža, takoder, postaje neaktivna. Nečisti sastojci se ne mogu odbaciti kao što bi bilo da je krvotok bio ubrzan intenzivnim radom i kretanjem, da je koža održavana u zdravom stanju, da su pluća punjena obiljem čistog, svježeg zraka. Ovo stanje organizma stavlja dvostruki teret na organe za izlučivanje i kao posljedica nastaje bolest.

Invalide ne treba podupirati u njihovoj neaktivnosti. Ako je došlo do nekog preopterećenja u radu, onda će potpuno mirovanje za odredeno vrijeme moći spriječiti ozbiljno oboljenje; ali kad je riječ o trajnim invalidima, rijetko je potrebno isključiti svaku aktivnost.

Oni koji su slomljeni umnim radom, trebali bi se odmarati od misli koje ih zabrinjavaju; ali ih ne bi trebalo navesti da povjeruju kako je opasno da uopće koriste svoje umne snage. Mnogi naginju prema tome da smatraju svoje stanje gorim nego što zapravo jest. Ovakvo stanje uma djeluje negativno na oporavak, i stoga ga ne treba podupirati.

Propovjednici, nastavnici, studenti i drugi umni radnici često se razbolijevaju zbog nemilosrdnog umnog opterećenja, neublaženog tjelesnim radom i kretanjem. Ono što njima treba jest aktivniji način života. Strogo umjerene navike, udružene s dostatno fizičkog rada i kretanja, osigurat će umnu i tjelesnu kondiciju te dati snagu i izdržljivost onima koji rade umno.

Onima koji su preopteretili svoje fizičke snage ne bi trebalo reći da se potpuno odreknu fizičkog rada. Ali da bi rad donio najveću korist, on bi trebao biti sustavan i ugodan. Naj- 239 bolji rad je vani, izvan kuće; njega treba organizirati tako da uporabom ojača organe koji su bili oslabljeni; u to treba biti uključeno i srce; rad ruku nikada se ne bi smjelo svesti do običnog mučenja.

Kad teški bolesnici nemaju ništa čime bi ispunili svoje vrijeme i svoju pozornost, njihove se misli usmjeravaju na njih same, i oni tada postaju boležljivi i razdražljivi. Oni su često svladani takvim neugodnim osjećajima sve dok ne počnu razmišljati o sebi u mnogo crnjem svjetlu nego što je zapravo istina, i misle kako su potpuno nesposobni da bilo što rade.

U svim ovim slučajevima, dobro usmjerena tjelovježba i rad pokazali bi se kao uspješno sredstvo oporavka. U nekim je slu-čajevima ovo nužno za ozdravljenje. Radom ruku unapreduje se volja; a ono što ovim bolesnim osobama treba jest upravo da se ponovno oživi njihova volja. Kad je volja umrtvljena, mašta postaje neprirodna, nenormalna, i tada je nemoguće oduprijeti se bolesti.

Neaktivnost je najveće prokletstvo koje može zadesiti ve- 240 ćinu invalida. Vršenje nekog lakog, korisnog posla, koji ne opterećuje um i tijelo, imat će vrlo povoljan utjecaj na oboje. Takav rad očvršćuje mišiće, poboljšava krvotok i invalidu poklanja zadovoljavajuću spoznaju da nije potpuno beskoristan u ovom zaposlenom svijetu. Možda će, u početku, malo postizati u tom radu, ali će uskoro vidjeti kako se njegova snaga povećava, a količina ostvarenog posla će se razmjerno povećavati.

Tjelesne kretnje i rad pomažu i onima koji boluju od slabog želuca. Oni daju organima za probavu zdravlje i novu snagu. Ako se odmah nakon objeda bacimo na nemilosrdno učenje ili težak tjelesni rad, to će ometati rad organa za probavu; dok bi jedna kratka šetnja nakon objeda, s podignutom glavom i zabačenim ramenima bila od velike koristi.

Unatoč svemu onome što je rečeno i napisano o tjelovježbama i radu, još uvijek ima mnogo onih koji ih izbjegavaju. Mnogi postaju debeli jer je organizam sputan; drugi postaju mršavi

i slabašni zato što su njihove životne snage iscrpljene neumjerenošću u prehrani. Jetra postaje preopterećena u svojoj zadaći čišćenja krvi od nečistih sastojaka, tako da bolest dolazi kao posljedica.

Oni koji imaju naviku da mnogo sjede trebali bi, kad to vrijeme dopusti, izvoditi tjelesne vježbe svakog dana pod vedrim nebom, ljeti i zimi. Hodanje ima prednost nad jahanjem ili vožnjom, jer se time aktivira veći dio mišića. Pluća su "pri-siljena" na zdravu aktivnost budući da je nemoguće hodati žustro a da se pluća ne napune.

U mnogo bi slučajeva ovakve vježbe više koristile zdravlju nego medikamenti. Liječnici često preporučuju svojim pacijentima da odu na more, ili toplice, ili da posjete razna mjesta kako bi promijenili klimu i podneblje, gdje bi u većini slučajeva, ako jedu umjereno i bave se živahnom i korisnom tjelovježbom, povratili zdravlje i uštedjeli vrijeme i novac.

Poglavlje 18 - Liječenje uma

Odnos koji postoji izmedu uma i tijela veoma je blizak. Kad jedno od njih strada, drugo suosjeća. Stanje uma utječe na zdravlje u daleko većem stupnju nego što mnogi misle. Mnoge bolesti od kojih ljudi pate nastaju kao posljedica umne iscrpljenosti. Žalost, strahovanje, nezadovoljstvo, grižnja savjesti, krivnja i nepovjerenje vode do sloma životne snage te otvaraju vrata propadanju i smrti.

Bolest katkad nastaje, a često se uvelike pogoršava — umiš-ljanjem. Mnogi koji bi mogli biti zdravi, kad bi samo tako mislili, doživotni su bolesnici. Mnogi zamišljaju da će i najbezazleniji postupci izazvati bolesti, a loše posljedice nastaju upravo zato jer se očekuju. Mnogi umiru od bolesti čiji je uzrok potpuno umišljen.

Odvažnost, nada, vjera, sućut i ljubav donose zdravlje i pro-dužuju život. Zadovoljno srce i veseo duh su zdravlje tijelu i snaga duši. "Veselo je srce izvrstan lijek." (Izreke 17,22)

U liječenju bolesnika moramo računati s utjecajem uma. Ovaj utjecaj, ako se pravilno koristi, jedno je od najuspješnijih sredstava za sprečavanje bolesti.

Vlast uma nad umom

S druge strane, postoji jedan oblik liječenja uma koji je 242 jedna od najuspješnijih metoda zla. Primjenom ove takozvane znanstvene grane, jedan se um podvrgava pod vlast drugoga, tako da se ličnost slabijeg uma "ulijeva" u ličnost onog jačeg. Jedna osoba time raspolaže voljom druge. Tako se tvrdi da je moguće promijeniti tijek misli, da se mogu "usaditi" impulsi zdravog organizma i pacijente osposobiti da se suprotstave bolesti te je nadvladaju.

Ovu metodu liječenja primjenjivali su ljudi koji nisu bili svjesni njezine stvarne naravi i onoga čemu to vodi, i koji su vjerovali da ta metoda služi na dobro oboljelim osobama. Ali ova takozvana znanstvena grana zasniva se na lažnim načelima. Ona je strana Kristovoj naravi i duhu. Ona ne vodi k Onome koji je život i spasenje. Onaj koji privlači umove ljudi navodi ih da se odvoje od stvarnog izvora njihove snage.

Božja volja nije da ijedno ljudsko biće svoj um i volju podvrg-ne vlasti drugoga, postajući tako pasivnim orudem u tudim rukama. Nitko ne treba dopustiti da se njegova osobnost "ulije" u osobnost druge osobe. Neka nitko ne gleda u bilo kojem ljudskom biću izvor zdravlja. Svatko se treba osjećati ovisnim o Bogu. U dostojanstvu snage koju je dobio kao dar od Boga, svatko se treba pokoriti vlasti samoga Boga, a ne bilo kojeg čovjeka.

Bog želi dovesti ljude u izravan odnos sa sobom. U svom cjelokupnom postupanju s ljudskim stvorenjima On poštuje načelo osobne odgovornosti. On se trudi da kod ljudi probudi osjećaj osobne ovisnosti i usadi potrebu za osobnim vodstvom. On želi da ljudsko dovede u zajednicu s božanskim, da bi se ljudi mogli preoblikovati u božansko obličje. Sotona radi na tome da

spriječi ovaj plan. On se trudi navesti ljude na ovisnost o ljudima. Kad se srca ljudi odvrate od Boga, kušač ih može podvrgnuti pod svoju vlast. Tako on stječe prevlast nad čovječanstvom.

Teorija o prevlasti jednog uma nad drugim potekla je od Sotone, koji je time sebe predstavio kao predvodnika u akciji da tamo gdje bi trebala biti božanska mudrost, postavi ljudsko mudrovanje. Od svih zabluda koje prihvaćaju oni koji sebe nazivaju kršćanima, nijedna se ne može smatrati opasnijom pri-jevarom, nijedna ne odvaja sigurnije čovjeka od Boga, kao ova. Ma kako bila naoko bezazlena, ako se primjenjuje na pacijentima, vodit će k njihovoj propasti, a ne k oporavku. Ona otvara vrata kroz koja će Sotona proći da zauzme um koji se predaje pod vlast drugoga, kao i onaj koji uživa tu vlast.

Zastrašujuća je sila koju na ovaj način stječu muškarci i žene zlog uma. Kakve su samo prilike koje ta sila otvara onima koji žive da bi zloupotrijebili tude slabosti i lakoumnosti! Koliko će takvih, nakon što su postali slabašni i bolesni stavljajući svoj razum pod tudu vlast, iznalaziti načine da zadovolje sebične strasti ili gramzivost za dobitkom!

Postoji nešto čime se možemo baviti, a bolje je od vlasti čovjeka nad čovjekom. Liječnik treba učiti ljude da skrenu svoj pogled od ljudskog k onome što je božansko. Umjesto da uči bolesnike da budu ovisni o ljudskim stvorenjima u liječenju duše i tijela, neka ih uputi k Onome koji može spasiti sve koji dolaze k Njemu. Onaj koji je stvorio ljudski um, zna i što tom umu treba.

Samo je Bog Onaj koji može liječiti. Oni koji su oboljeli umom i tijelom, neka u Kristu gledaju Onoga koji im vraća 244 zdravlje. "Jer ja živim", rekao je Isus, "jer ćete i vi živjeti." (Ivan 14,19) Ovo je život o kojem trebamo govoriti bolesnicima i reći im da će im Krist — ako vjeruju u Njega kao Liječnika, ako suraduju s Njim, poštuju zakone zdravlja i teže k potpunoj sve-tosti u Njegovom strahu — dati svoj život. Ako im ovako obja-vimo Krista, mi im dajemo silu koja ima vrijednost, jer dolazi odozgo. Ovo je prava znanost o liječenju tijela i duše.

Sućut

U radu s bolestima koje nastaju kao posljedica duševnih poremećaja zahtijeva se velika mudrost. Ranjenom, bolesnom srcu i razočaranom umu trebaju njega i blago postupanje. Če-sto neki obiteljski problem kao rak-rana razara samu dušu i slabi životne snage. Ponekad grižnja savjesti potkopava tjelesnu gradu i izvodi um iz ravnoteže. Ovoj će vrsti nesretnika nježna sućut poslužiti na dobro. Liječnik treba najprije zadobiti njihovo povjerenje, a zatim ih uputiti velikom Liječniku, i ako oni steknu sigurnost da je On preuzeo njihov slučaj, to će donijeti olakšanje umu i često će dati zdravlje tijelu.

Sućut i taktičnost će se često pokazati od veće koristi za bolesnike nego najstručniji postupak u liječenju koji se spro-vodi hladno i nezainteresirano. Kad liječnik pride krevetu bo-lesnika

ravnodušno i nemarno, pokazujući malo zanimanja za njega, i riječju i postupkom odaje dojam da taj slučaj ne zah-tijeva mnogo pozornosti, pa ga tako ostavlja samog s njegovim dojmovima, on mu nedvosmisleno nanosi ozbiljnu povredu. Sumnja i razočaranje nastali njegovom ravnodušnošću suprot-stavit će se korisnom djelovanju lijekova koje takav liječnik prepiše.

Kad bi liječnici mogli sebe postaviti na mjesto onoga čiji je duh klonuo i čija je volja oslabljena zbog patnje, koji čezne za riječima sućuti i sigurnosti, bili bi bolje pripremljeni da shvate njegove osjećaje. Kad se ljubav i sućut, što ih je Krist pokazao prema bolesnima, udruži sa znanjem liječnika, sama će liječnikova nazočnost biti na blagoslov.

Iskrenost u postupanju s pacijentom ispunit će ga unutarnjom sigurnošću, i time se pokazati kao važna sastavnica u oporavku pacijenta. Ima liječnika koji vjeruju da je mudro skrivati od pacijenta narav i uzrok bolesti od koje pati. Mnogi će, u strahu da priopćavanjem istine ne uzbude ili razočaraju pacijenta, podgrijavati lažne nade u ozdravljenje, i čak dopustiti da pacijent umre a da ga prethodno nisu upozorili na takvu mogućnost i opasnost. Sve je ovo nerazumno. Možda nije uvijek sigurno ili najbolje priopćiti pacijentu pune razmjere opasnosti u kojoj se nalazi. Ovo bi ga moglo baciti u paniku i usporiti ili čak spriječiti ozdravljenje. Takoder se ne može uvijek ni reći potpuna istina onima koji uglavnom boluju od umišljenih lakših bolesti. Mnoge od ovih osoba su nerazumne, one se nisu navikle na samosvladavanje. One imaju svojstvene ideje i zamišljaju puno toga nestvarnog o sebi samima i o drugima. Sve to je za njih stvarnost, tako da oni koji ih njeguju trebaju pokazivati stalnu blagost i neumornu strpljivost i taktičnost. Kad bi se ovakvim pacijentima priopćila istina u odnosu na njih same, neki bi se osjećali uvrijedenima, drugi bi se razočarali. Krist je rekao svojim učenicima: "Imao bih vam još mnogo reći, ali sada ne možete nositi." (Ivan 16,12) Medutim, iako se istina ne može u cijelosti priopćavati u svakoj prilici, nikada nije potrebno niti opravdano varati. Liječnik ili medicinska sestra nikada se ne bi smjeli poniziti da varaju i izbjegavaju istinu. Onaj tko tako postupa, postavlja sebe tamo gdje Bog ne može s njim suradivati, i izigravajući povjerenje svojih pacijenata, odbacuje jedno od najdjelotvornijih sredstava za njihovo izlječenje i oporavak.

Moć volje se ne cijeni kako bi trebalo. Neka volja bude uvijek budna i pravilno usmjerena, tako će ona pružiti snagu cijelom biću i postati zadivljujuće sredstvo u održavanju zdravlja. Ona je takoder snaga u postupanju s bolešću. Pravilno upo-trijebljena, ona će preuzeti vlast nad maštom i postati moćnim sredstvom u suprotstavljanju i svladavanju bolesti uma i tijela. Koristeći se voljom da postave sebe u pravilan odnos prema životu, pacijenti mogu mnogo pridonijeti suradnji s naporima liječnika za njihovo ozdravljenje. Postoje tisuće onih koji bi mogli povratiti svoje zdravlje ako bi to htjeli. Gospodin ne želi da oni budu bolesni. On želi da budu zdravi i sretni i oni bi trebali odlučiti biti zdravi i sretni. Bolesnici se često mogu suprotstaviti bolesti odbijanjem da podlegnu slabosti i povuku se u stanje neaktivnosti. Dok se

podižu iznad svojih bolova i tegoba, pomozite im da se prihvate nekog korisnog posla prilagođenog njihovoj snazi. Takvom zauzetošću poslom i neograničenim korištenjem zraka i sunčeve svjetlosti, mnogi od iscrpljenih i iznemoglih bolesnika moći će uživati ponovno zadobiveno zdravlje i snagu.

Biblijska načela u liječenju

Za one koji žele ponovno zadobiti ili sačuvati zdravlje postoji jedna pouka u riječima Svetoga pisma: "I ne opijajte se vinom, jer u tome leži propast, već se napunite Duhom!" (Efežanima 5,18) Pravo izlječenje i okrepa tijela i duše neće se zadobiti uzbuđenjem ili zaboravom, neprirodnim i nezdravim poticajnim sredstvima, ili popuštanjem niskim željama i strastima. Među bolesnicima ima mnogo onih koji su bez Boga i bez nade. Oni boluju od nezadovoljenih želja, neobuzdanih strasti i osude vlastite savjesti; oni gube oslonac ovog života i nemaju nikakvih izgleda za vječni život. Neka se oni koji njeguju bolesnike ne zanose mišlju da će učiniti dobro ako im dopuste da udo- voljavaju svojim lakoumnim i uzbuđujućim željama. Te želje su bile prokletstvo njihovog života. Gladna i žedna duša će gladovati i žednjeti sve dokle god u ovome traži svoje zadovoljenje. Oni koji piju s izvora sebičnih zadovoljstava, prevareni su. Oni ne razlučuju veselo raspoloženje i snagu, i onda, kad uzbuđenje prestane, dolazi kraj njihovom "nadahnuću", te se prepuštaju nezadovoljstvu i očaju.

Trajni mir i pravi spokoj duha potječu iz samo jednog izvora. Isus je o ovome govorio kad je rekao: "Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti." (Matej 11,28) "Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam. Ja vam ga ne dajem kakav svijet daje." (Ivan 14,27) Ovaj mir nije nešto što On daje neovisno o svojoj osobnosti. Taj mir je u Kristu i mi ga možemo primiti samo onda kad primamo Njega.

Krist je izvor života. Ono što mnogima treba jest jasnija spoznaja o Njemu; njih treba poučavati strpljivo i blago, pa ipak usrdno, da se cijelo biće može otvoriti iscjeliteljskim silama Neba. Kad svjetlost Božje ljubavi obasja zamračene odaje duše, prestaje nemirna zabrinutost i nezadovoljstvo, a blažena radost krijepi um i poklanja tijelu zdravlje i snagu.

Mi živimo u svijetu patnje. Poteškoće, kušnje i brige očekuju nas i na našem putu za nebeski dom. Postoje mnogi koji stalnim očekivanjem nevolje udvostručuju terete svojega života. Ako se suoče s nevoljom ili razočaranjem, misle da će sve propasti, da je njihova sudbina najteža, da će sigurno pasti u oskudicu. Oni time navlače na sebe bijedu i bacaju sjenku na sve oko sebe. Sa život im postaje teretom. Ali tako ne treba biti. Za promjenu tijeka njihovih misli potreban je odlučan napor. A ta se promjena može ostvariti. Njihova sreća u ovom životu, i ona za vječni život, ovise o tome hoće li usredotočiti svoje misli na ono što razvedrava. Pomozite im da skrenu svoj pogled s tamne slike u svojoj mašti k blagoslovima i dobrima što ih je Bog posuo po njihovoj stazi, a iza njih k onim nevidljivim i vječnim.

Bog je predvidio pomoć za svaku kušnju. Kad je Izrael u pustinji došao ka gorkim vodama Mare, Mojsije je zavapio Gospodinu. I Gospodin nije dao neko novo sredstvo; On je upozorio na nešto što je bilo pri ruci. Grm što ga je stvorio bio je bačen u izvor da vodu načini čistom i slatkom. Kad se ovo učinilo, narod je pio od ove vode i osvježio se. U svakoj kušnji, ako Ga zatražimo, Krist će nam priteći u pomoć. Naše će oči biti otvorene da prepoznaju obećanja o izlječenju, zapisana u Njegovoj Riječi. Sveti Duh će nas naučiti kako da upotrijebimo svaki blagoslov koji će biti kao protuotrov za žalost i tugu. Za svaki gorak zalogaj koji se prinese našim usnama mi ćemo naći grančicu iscjeljenja.

Ne dopustimo budućnosti da svojim teškim problemima i mračnim izgledima oslabi naše srce, i učini da naša koljena klecaju a naše ruke klonu. "Ili u moje nek dođe okrilje", kaže moćni Bog, "neka sklopi mir sa mnom, mir neka sklopi sa mnom!" (Izaija 27,5) Oni koji svoje živote pokore pod Njegovo vodstvo i posvete ih Njemu u službu, nikada se neće naći u položaju u kojemu se On nije pobrinuo za rješenje. Ma u kakvom bili položaju, ako smo izvršitelji Njegove Riječi, mi imamo Vođu koji će usmjeravati naš put; ma kakvi bili naši problemi, mi imamo sigurnog Savjetnika; ma kakve bile naše brige, gubici najmilijih, ili osamljenost, mi imamo Prijatelja koji suosjeća.

Ako u svom neznanju načinimo pogrešne korake, Spasitelj nas ne ostavlja. Nikada ne trebamo pomišljati da smo sami. Anđeli su naši pomoćnici i suputnici. Utješitelj kojega je Krist obećao poslati u svoje ime stalno je uz nas. Na putu koji vodi k Božjemu gradu ne postoje takve poteškoće koje neće moći prebroditi oni koji se u Njega uzdaju. Ne postoje takve opasnosti koje oni neće moći izbjeći. Nema takve brige, žalosti, ljudske slabosti, za koje On nije predvidio lijek.

Nitko se ne treba prepustiti razočaranju i očaju. Sotona će ti možda prići s okrutnim riječima: "Tvoj je slučaj beznadan. Za tebe nema spasenja." Ali za tebe je nada u Kristu. Bog ne traži od nas da pobjeđujemo svojom snagom. On nas poziva da Mu priđemo blizu. Ma kakve bile poteškoće u kojima djelujemo i koje pritišću dušu i tijelo, On je spreman i čeka da nas oslobodi.

On, koji je na sebe uzeo ljudsku narav, zna kako treba su-osjećati s bolima čovječanstva. Krist ne samo da poznaje svaku dušu, i osobne nedaće i kušnje te duše, već On poznaje i sve okolnosti koje ozljeđuju i muče duh. Njegova je ruka ispružena u znak milostive nježnosti svakom svom djetetu koje strada. Oni koji najviše stradaju uživaju i najveći dio Njegove sućuti i milosrda. On je dirnut osjećajem naše nesigurnosti, i On želi da svoje probleme i poteškoće položimo kraj Njegovih nogu i tamo ih ostavimo.

Nije mudro baviti se sobom i razmišljati o svojim osjećajima. Ako to činimo, neprijatelj će na nas baciti poteškoće i kušnje koje slabe vjeru i uništavaju hrabrost. Kad iscrpnije ispitujemo

svoje osjećaje, dopuštajući im da se slobodno rasplamsavaju, mi gajimo sumnju i sami padamo u smetenost i zbunjenost. Od-vratimo pogled sa sebe i gledajmo na Isusa!

Kad kušnje nalijeću na vas, kad vam se čini da briga, pro- 250 blemi i tama okružuju vašu dušu, pogledajte tamo gdje ste posljednji put vidjeli svjetlost. Počivajte u Kristovoj ljubavi I pod Njegovom zaštitom. Kad se grijeh bori za prevlast u srcu, kad krivnja napada dušu i opterećuje savjest, kad se nevjera kao oblak navlači na naš um, ne zaboravimo kako je Kristova milost dostatna da pokori grijeh i protjera tamu. Stupanjem u zajednicu sa Spasiteljem mi stupamo na tlo mira.

Obećanja o iscjeljenju yahve izbavlja duše slugu svojih, i neće platiti tko god se njemu utječe. (Psalam 34,23)

"U strahu je Gospodnjem veliko pouzdanje, i njegovim je sinovima utočište." (Izreke 14,26)

Sion reče: jahve me ostavi, Gospod me zaboravi.' Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti ne ću. Gle u dlanove sam te svoje urezao. (Izaija 49,14-16)

"Ne boj se, jer ja sam s tobom; ne obaziri se plaho, jer ja sam Bog tvoj. Ja te krijepim i pomažem ti, podupirem te pobjedničkom desnicom." (Izaija 41,10)

Ya sam vas ponio tek što se rodiste, i nosio vas od krila materina. Do starosti vaše ja ću ostat isti, do vaših sjedina podupirat ću vas. To sam činio; nosit ću vas i dalje, pomagati vas, izbavljati. (Izaija 46,3.4)

Ništa više ne vodi k poboljšanju zdravlja tijela i duše od duha zahvalnosti i proslavljanja. Veoma je jasna dužnost da se valja oduprijeti potištenosti, mislima i osjećajima koji donose nezadovoljstvo — kao što je jasna dužnost da se molimo. Ako je Nebo naš cilj, kako možemo ići kao skupina ožalošćenih, koji stenju i gundaju cijelim putem prema domu svog nebeskog Oca?

Oni kršćani koji se stalno žale i tuže, i koji odaju dojam da vedrinu i sreću smatraju grijehom, nemaju pravu religiju. Oni koji imaju tužno zadovoljstvo u svemu onome što je žalosno u svijetu prirode, i radije će gledati mrtvo lišće nego što će brati i sakupljati lijepo živo cvijeće, koji u veličanstvenim planinskim visinama i dolinama odjevenim u živo zelenilo ne vide nikakvu ljepotu, koji zaklanjaju svoja osjetila od radosnog glasa što im se obraća iz prirode, nisu u Kristu. Oni oko sebe sakupljaju sumornost i tamu, tamo gdje bi mogli dobiti vedri-nu i samo Sunce pravde što se može roditi u njihovim srcima sa zdravljem na svojim zrakama.

Često je, možda zbog boli, tvoj um zamračen. Ne pokušavaj tada razmišljati. Ti znaš da te Isus voli. On razumije tvoju nemoć. Počivajući jednostavno u Njegovim rukama, ti možeš činiti Njegovu volju.

Zakon prirode je da se naše misli i osjećaji potiču ako ih izgovorimo. Dok riječi izriču misli, istina je i da riječi pokreću misli. Kad bismo više isticali svoju vjeru, kad bismo se više radovali blagoslovima kojih smo svjesni — velikoj Božjoj milosti i ljubavi — imali bismo više vjere i veću radost. Nijedan jezik ne može izraziti, nijedan ograničeni um pojmiti blagoslov koji dolazi kao rezultat prihvaćanja Božje dobrote i ljubavi. Već ovdje na Zemlji možemo uživati radost poput izvora koji nikada ne presušuje, jer se napaja potocima što teku od Božjega prijestolja.

Tada učimo svoja srca i usne da iznose hvalu Bogu za Njegovu neusporedivu ljubav. Učimo svoje duše da budu pune nade i da počivaju u svjetlosti koja svijetli s križa Golgote. Nikada ne zaboravimo da smo djeca nebeskog Kralja, sinovi i kćeri Gospodina nad vojskama. Naša je prednost da održavamo blaženi mir u Bogu.

"I neka u vašim srcima vlada mir Kristov. ... Budite i za-hvalni!" (Kološanima 3,15) Zaboravljajući svoje probleme i nevolje, hvalimo Boga za priliku da možemo živjeti na slavu Njegova imena. Neka svježi blagoslovi svakog novog dana pobude hvalu u našim srcima za to znamenje Njegovog nježnog staranja. Kad ujutro otvoriš oči, zahvali Bogu što te je tijekom noći čuvao. Zahvali Mu za Njegov mir u svom srcu. Ujutro, u podne i uvečer, neka se kao slatki miris podiže tvoja zahvalnost Nebu.

Kad te tko pita kako si, ne nastoj misliti na nešto žalosno što bi izgovorio s ciljem da zadobiješ sućut. Ne govori o nedostatku svoje vjere ili o svojim brigama i patnjama. Kušač se raduje kad čuje takve riječi. Dok govoriš o sumornim temama, ti slaviš njega. Ne razmišljajmo o velikoj moći Sotone da nas pobjeduje. Često, dok govorimo o njegovoj moći, mi se predajemo u njegove ruke. Stoga radije govorimo o velikoj Božjoj moći da sve naše interese ujedini sa svojim interesima. Govorimo o neusporedivoj Kristovoj sili, pričajmo o Njegovoj slavi. Cijelo je Nebo zainteresirano za naše spasenje. Božji anđeli, tisuće i tisuće, i desetine tisuća puta deset tisuća, poslani su da služe onima koji će biti nasljednici spasenja. Oni nas čuvaju od zla i odbijaju sile tame koje nas pokušavaju uništiti. Nema-mo li razloga da u svakom trenutku budemo zahvalni, zahvalni i onda kad su očite poteškoće na našoj stazi?

Pjevajte pjesme zahvalnosti

Neka u pjesmi budu izraženi slava i hvala. Kad smo iskušani, umjesto da govorimo o onome što nas tišti, vjerom podignimo pjesmu zahvalnosti Bogu.

Pjesma je oružje koje uvijek možemo upotrijebiti protiv razočaranja. Dok tako otvaramo srce svjetlosti Spasiteljeve pri-sutnosti, primit ćemo zdravlje i Njegov blagoslov.

Hvalite Jahvu, jer je dobar, jer je dovijeka ljubav njegova! Tako nek reknu svi otkupljenici koje Jahve otkupi iz ruke dušmanske. (Psalam 107,1.2)

"Pjevajte mu, svirajte mu, pripovijedajte sva njegova čudesa! Dičite se svetim imenom njegovim, neka se raduje srce onih što traže Jahvu!" (Psalam 105,2.3)

Yer gladnu dušu on nasiti, dušu izgladnjelu on napuni dobrima. U mraku sjedahu i u tmini, sputani bijedom i gvaždima... Tada zavapiše Jahvi u svojoj tjeskobi, i on ih istrže iz svih nevolja. Izvede ih iz tmina i mraka, raskide okove njihove. Neka hvale Jahvu za dobrotu njegovu, za čudesa njegova sinovima ljudskim! (Psalam 107,9-15)

"Što si mi, dušo, klonula i što jecaš u meni? U Boga se uzdaj, jer opet ću ga slaviti, spasenje svoje, Boga svog!" (Psalam 42,11)

"U svakoj prilici zahvaljujte, jer je to za vas volja Božja u Kristu Isusu!" (1. Solunjanima 5,18) Ova zapovijed je obećanje da će i ono što nam se čini da je protiv nas biti za naše dobro. Bog ne bi očekivao od nas da budemo zahvalni za ono što bi nam nanijelo štetu.

Yahve mi je svjetlost i spasenje: koga da se bojim? Jahve je štit života moga: pred kime da strepim? (Psalam 27,1)

"U sjenici svojoj on me zaklanja u dan kobni; skriva me u skrovištu Šatora svoga... U njegovu ću Šatoru prinositi žrtve radosne, Jahvi ću pjevati i klicati." (Psalam 27,5.6)

`7 on se k meni prignu i usliša vapaj moj. Izvuče me iz jame propasti, iz blata kalnoga; noge mi stavi na hridinu, korake moje ukrijepi. U usta mi stavi pjesmu novu, slavopoj Bogu našemu. (Psalam 40,1-3)

Yahve mi je zaklon, on štit je moj. U njega se srce moje pouzdalo, i pomoć mi dode; zato mi kliče srce, i pjesmom njega slavim. (Psalam 28, 7)

Jedna od najsigurnijih prepreka za ozdravljenje bolesnika jest usmjeravanje pozornosti na samoga sebe. Mnogi bolesnici misle da bi svatko trebao suosjećati s njima i pružiti im pomoć, dok je ono što njima treba — odvratiti pozornost od sebe sa-mih, misliti na druge i starati se o drugima.

Često se upućuje molitva za one koji su u nevolji, koje muče problemi, koji su razočarani; i to je potrebno. Mi se trebamo moliti da Bog obasja zamračeni um i utješi potišteno srce. Ali Bog odgovara na molitve onih koji dolaze na izvor Njegovih blagoslova. Dok se molimo za one koji su ožalošćeni, trebali bismo ih potaknuti da pokušaju pomoći onima kojima je teže nego njima samima. Iz njihovih će srca nestati tama dok nastoje pomoći drugima. Dok se trudimo utješiti druge utjehom kojom smo sami bili utješeni, blagoslov nam se vraća.

Pedeset i osmo poglavlje u Knjizi proroka Izaije recept je za bolesti tijela i duše. Ako želimo dosegnuti zdravlje i istinsku radost života, moramo praktično primjenjivati pravila koja sadrži Sveto pismo. Gospodin kaže o službi koja je Njemu ugo-dna i o blagoslovima takve službe:

Podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola, i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi. Tad će sinut poput zore tvoja svjet- 257 lost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a Slava Jahvina bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Jahve će ti odgovorit, kad zavapiš, reći će: Evo me!' Ukloniš li iz svoje sredine jaram, ispružen prst i besjedu bezbožnu, dadeš li kruha gladnome, nasitiš li potlačenog, tvoja će svjetlost zasjati u tmini, i tama će tvoja kao podne postati. Jahve će te vodit bez prestanka, sitit će te u sušnim krajevima. On će krijepit kosti tvoje, i bit ćeš kao vrt zaljeven, kao studenac kojem voda nikad ne presuši. (Izaija 58, 7 - 1 1)

Dobra djela su dvostruki blagoslov; ona su na korist dava-telju i primatelju dobročinstva. Svijest da se čini nešto dobro jedan je od najdjelotvornijih lijekova za oboljela tijela i duše. Kad je um slobodan i sretan u spoznaji da je dužnost dobro izvršena, zadovoljstvo zbog donošenja sreće drugima, vedro, ohrabrujuće ozračje unose novi život u cijelo biće.

Neka invalid, namjesto da stalno očekuje sućut, pokuša pružiti sućut drugima. Bacite teret svojih slabosti, briga i bolova na milostivog Spasitelja. Otvorite srca Njegovoj ljubavi i dopustite da ona istječe drugima. Ne zaboravite da svatko treba podnositi teške nevolje, sučeliti se s teškim kušnjama, a vi možete nešto učiniti da olakšate ove terete. Zahvaljujte za blagoslove što ih primate; pokažite da cijenite znakove pažnje koji vam se ukazuju. Neka vaše srce bude puno dragocjenih Božjih obećanja, koja možete iznijeti iz riznice srca, riječi koje će za druge biti utjeha i potpora. Ovo će vas okružiti ozračjem koje će biti plemenito i korisno. Vaš cilj neka je: biti blagoslov onima oko sebe, a vi ćete naći mogućnosti da budete od pomoći i članovima vlastite obitelji i drugima.

Kad bi oni koji pate od lošeg zdravlja u staranju za druge zaboravljali sebe; kad bi izvršavali Božju zapovijed da služe onima kojima je pomoć nužnija nego njima samima, shvatili bi istinitost proročkog obećanja: "Tada će sinut poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti."

Poglavlje 19 - Povezani s prirodom

Za naše prve roditelje Stvoritelj je izabrao sredinu koja je 261 bila najprikladnija za njihovo zdravlje i sreću. On ih nije postavio u neku palaču ili okružio umjetnim ukrasima i raskoši

kojoj mnogi teže. On ih je postavio u blizak dodir s prirodom i u blisku zajednicu sa svetim nebeskim bićima.

U vrtu što ga je Bog uredio kao dom za svoju djecu, ukrasno grmlje i predivno cvijeće posvuda su pozdravljali oko. Tamo je bilo stabala svih vrsta, od kojih su mnoga na svojim granama donosila mirisno i ukusno voće. Na njihovim su granama ptice pjevale svoje pjesme hvale. Pod njihovim su se hladom zemaljska bića igrala bez straha.

U svojoj neokaljanoj čistoći Adam i Eva su uživali u edenskim prizorima i zvukovima. Bog im je dao vrt "da ga obraduju i čuvaju". (Postanak 2,15) Svakodnevni im je rad donosio zdravlje i zadovoljstvo, i sretni je par radosno pozdravljao posjete svog Stvoritelja, koji je hodao i razgovarao s njima u svježije doba dana. Svakoga dana Bog ih je učio svojim poukama.

Plan života što ga je Bog načinio za naše praroditelje sadrži pouke za nas. Premda je grijeh bacio sjenku na zemlju, 262 Bog želi da Njegova djeca uživaju u djelima Njegovih ruku. Ako se više poštuje Njegov plan života, Bog će divnije raditi na ukla-njanju patnji čovječanstva. Bolesnici trebaju doći u bliski dodir s prirodom. Vrijeme provedeno vani, u prirodnoj sredini, djelovat će zadivljujuće na mnoge bespomoćne i gotovo beznadne invalide.

Gradska buka, napetost i gužva, njihov usiljen i izvještačen život, krajnje su zamorni i iscrpljujući za bolesnike. Zrak zasićen dimom i prašinom, otrovnim plinovima, klicama bolesti, opasan je za život. Bolesnici, najvećim dijelom vremena zatvoreni u četiri zida, počinju se u svojim sobama osjećati kao zatvorenici. Oni promatraju kuće, pločnike, užurbano mnoštvo, i ne mogu baciti nijedan pogled na modro nebo ili sunce, tra-vu, cvijet ili stablo. Ovako zatvoreni, oni stalno pred sobom imaju svoju patnju i brigu i tako postaju žrtvom vlastitih sumornih misli.

Gradovi su prepuni opasnosti za one koji su moralno slabi. U njima su pacijenti koji pokušavaju pobijediti neprirodne želje i strasti stalno izloženi kušnjama. Njima treba naći smještaj u novoj sredini, gdje će se tijek njihovih misli moći promijeniti; oni trebaju doći u ugodaj potpuno različit od onoga koji je razorio njihov život. Odvedite ih na neko vrijeme daleko od sredine koja odvodi od Boga, u čistiji prostor.

Ustanove za njegu bolesnika bile bi daleko uspješnije kad bi se mogle podignuti daleko od velikih gradova. I, koliko je god moguće, neka svi oni koji žele ponovno zadobiti izgubljeno zdravlje, odu u ambijent prirode i sela, gdje će moći uživati prednosti života u prirodi. Priroda

je Božji liječnik. Čist zrak, blaga sunčeva svjetlost, cvijeće i drveće, voćnjaci i vinogradi, kretanje i rad u takvoj sredini donose zdravlje i život.

Liječnici i bolničari trebaju oduševiti svoje pacijente da provedu mnogo vremena na svježem zraku. Život na svježem zraku jedini je lijek za mnoge invalide. Ovakav život ima zadivljujuću moć da liječi bolesti nastale kao posljedica uzbudenja i neumjerenosti suvremenog života, koji slabe i razaraju snage tijela, uma i duše.

Kako su za invalide, umorne od gradskog života, blještavila mnogih svjetala, ulične buke, blagotvorni tišina i sloboda prirode! Kako bi bili zadovoljni da sjede na svježem zraku, uživaju svjetlost sunca i udišu miris drveća i cvijeća! U balzamu bora nalaze se životvorna svojstva, u mirisu cedra i jele, kao i drugog drveća postoje svojstva koja služe obnovi zdravlja.

Kroničnom invalidu ništa toliko ne pridonosi obnovi zdravlja i sreće kao život u lijepom prirodnom ambijentu. Ovdje i najbespomoćniji mogu sjediti ili ležati na suncu ili u sjenci drveća. Trebaju samo podignuti oči da vide iznad sebe prekrasne krošnje drveća. Ugodni osjećaj spokojnog mira i osvježenja ispunjuje ih dok slušaju šum povjetarca. Klonule snage duha oživljuju. Snaga na izmaku se oporavlja. Nesvjesno, um postaje spokojnim, groznicom poremećen puls smireniji i ujednačeniji. Oporavljajući se, bolesnici će se odvažiti da učine nekoliko koraka i uberu koji divan cvijet, dragocjene vjesnike Božje ljubavi Njegovoj napaćenoj obitelji na Zemlji.

Treba razraditi planove prema kojima će pacijenti provoditi vrijeme vani. Organizirajte neki zanimljiv, lak posao za one koji mogu raditi. Pokažite im kako je rad vani ugodan i koristan. Ohrabrite ih da udišu svjež zrak. Učite ih da dišu duboko i da pri disanju i govoru vježbaju trbušne mišiće. Ovo je obuka koja će za njih biti od neprocjenjive vrijednosti.

Kretanje i rad na zraku trebali bi biti odredeni kao potreba od životne koristi. A kod takvog kretanja i rada ne postoji ništa bolje od obrade zemlje. Omogućite pacijentima da se brinu za cvjetne lijehe, da rade u voćnjaku ili u povrtnjaku. Oduševljeni da napuste svoje sobe i provedu vrijeme na zraku, da njeguju cvijeće ili obavljaju neki od lakih i zanimljivih poslova, oni će skrenuti pozornost sa sebe samih i svojih patnji na ono što rade.

Što više jedan bolesnik može boraviti na zraku, to će mu manje trebati njege. Što je vedrija sredina u kojoj se nalazi, bit će bolji njegovi izgledi za ozdravljenje. Zatvoren u kući, pa bila ona i najljepše namještena, bolesnik će postajati sve zlovoljnijim i potištenijim. Okružite ga divnim stvarima iz prirode; odvedite ga tamo gdje će moći promatrati cvijeće koje raste i slušati ptice koje pjevaju, i njegovo će srce propjevati u suglasju s pjesmom ptica. Tijelo i um primit će olakšanje. Razum će biti probuden, mašta osvježena, um pripremljen da se divi ljepoti Božje riječi.

U prirodi se uvijek može naći nešto što će odvratiti pozornost bolesnika od njih samih i njihove misli upraviti k Bogu. Okruženi Njegovim divnim djelima, njihove će se misli uzdizati od vidljivih k nevidljivim stvarima. Ljepota prirode navodit će ih da razmišljaju o nebeskom domu, gdje neće biti ničega što bi kvarilo ljupkost, ništa što bi kaljalo ili razaralo, što bi prouzročilo bolest ili smrt.

Neka liječnici i bolničari crpe iz prirode pouke koje govore o Bogu. Neka upućuju pacijente k Onome čija je ruka načinila ponosno drveće, travu i cvijeće, oduševljavajući ih da u svakom pupoljku i cvijetu vide izraz Njegove ljubavi prema svojoj djeci. On koji se brine za ptice i cvijeće, brinut će se i za bića oblikovana na Njegovu sliku.

Vani, okruženi Božjim stvaralačkim djelima, dok udišu svjež, zdrav zrak, bolesnicima se najbolje može govoriti o novom životu u Kristu. Ovdje se može čitati Božja riječ, svjetlost

Kristove pravde ovdje može obasjavati srca pomračena grijehom.

O, kad bih iz dana u dan mogao nalaziti

Bliskost s mojim Bogom,

Tada bi moji sati odmicali slatko,

Dok bih se oslanjao na Njegovu Riječ.

Gospodine, s Tobom želim živjeti S početkom svakog novog dana,

U radostima što ih svijet ne može dati, Niti ih zauvijek oduzeti.

Dragi Isuse, dođi, i kraljuj u mom srcu

I učini me potpuno svojim, Da Te nikada ne napustim Niti povrijedim Tvoju svetu ljubav.

Benjamin Cleveland

Muškarci i žene koji osjećaju potrebu za tjelesnim i duhovnim izlječenjem trebaju se povezati s onima čije će ih riječi i postupci privući Kristu. Njih treba dovesti do nogu velikog zdravstvenog Misionara, koji može liječiti i dušu i tijelo. Oni trebaju saznati za Spasiteljevu ljubav i oprost što ga On besplatno nudi svima koji dolaze k Njemu priznajući svoje grijehe.

Okruženi takvim ozračjem, mnogi patnici će biti upućeni na put života. Nebeski anđeli surađuju s ljudskim oruđima u poticanju, ulijevanju nade, radosti i mira u srca bolesnih i tužnih. Time bolesnici stječu dvostruki blagoslov, a mnogi ozdravljaju. Slabašan, nesiguran korak vraća svoju gipkost. Oko ponovno stječe svoju vedrinu. Beznadni postaju puni nade. Onaj kome se nekada na licu vidio očaj, sada nosi izraz radosti. Žalosnu boju glasa zamjenjuje glas u kojemu su vedrina i zadovoljstvo.

Budući da se vratilo tjelesno zdravlje, muškarci i žene spre-mnije primjenjuju onu vjeru u Krista koja osigurava zdravlje duše. Neizrecivi mir, radost i spokoj rezultat su spoznaje da su grijesi oprošteni. Pomućene nade jednog kršćanina postaju vedre. Sljedeće riječi govore o vjeri: Bog nam je zaklon i utvrda, pomoćnik spreman u nevolji." "Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom. Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni." "Umornome snagu vraća, jača nemoćnoga. (Psalam 46,1; 23,4; Izaija 40,29)

Moja vjera diže pogled k Tebi,

Janje sa Golgote, Božanski Spasitelju;

Čuj me sada dok molim,

Ukloni teret krivnje moj —

O da od danas Budem sav Tvoj!

Neka Tvoja izobilna milost da Snagu mom klonulom srcu,

Moj nek nadahne žar;

I kao što Ti umrije za me, O, neka moja ljubav za Te Čist,

Vruć i neizmjenjiv bude Gorući plam.

Dok me životna tama zbunjuje na putu

I žalosti se oko mene razastiru, Ti budi Vodič moj.

Zapovjedi noći da postane dan. Otri suze žalne

I ne dopusti mi da ikada više Od Tebe odlutam sam.

Ray Palmer

Poglavlje 20 - Opća čistoća

Spoznaja da čovjek treba biti Božji hram, mjesto na kojemu će se otkrivati Božja slava, treba biti najuzvišenija pobuda tijekom njege i razvitka naših tjelesnih sposobnosti. Stvoritelj je ostvario dostojanstveno i zadivljujuće djelo na našoj gradi, i On nas poziva da je duboko proučavamo, da shvatimo njezine potrebe i izvršujemo svoj dio u njezinom očuvanju od opasnosti i oskvrnuća.

Cirkulacija krvi

Da bi naše zdravlje bilo dobro, naša krv mora biti dobra; jer krv je rijeka života. Ona obnavlja oštećeno tkivo i prenosi hranu tijelu. Opskrbljena potrebnim hranjivim sastojcima i okrijepljena u dodiru s čistim zrakom, ona nosi život i snagu svakom dijelu tijela i organizma. Što je cirkulacija savršenija, ta će se zadaća bolje obaviti.

Pri svakom otkucaju srca krv treba brzo i s lakoćom doprijeti do svih dijelova tijela. Cirkulacija se ne smije ometati tijesnom odjećom ili steznjacima, ili pak nedostatnim odijevanjem ruku i nogu. Sve ono što ometa cirkulaciju prisiljava krv da se vrati u vitalne organe, čime se izaziva gomilanje krvi (lat. congestio). Posljedica ovoga su glavobolja, kašalj, lupanje srca i smetnje u probavi.

Disanje

Da bi naša krv bila dobra, mi moramo dobro disati. Puni, duboki udisaji čistoga zraka koji pune pluća kisikom, čiste krv. Oni joj daju svijetlu boju i šalju je, kao rijeku života, svakom dijelu tijela. Dobro disanje blagotvorno djeluje na živce, potiče apetit, poboljšava probavu i daje zdrav, okrjepljujuć san.

Plućima treba osigurati najveću slobodu. Obujam pluća razvija se slobodnim radom; ona se smanjuju ako su skučena i zbijena. Tako dolazi do nepoželjnih posljedica čiji su nam uzroci poznati iz svakodnevnog života — posebice kao rezultat stalnog sjedenja ili zgurenog držanja na poslu. U takvom je položaju 273 onemogućeno duboko disanje. Površno disanje uskoro prelazi unaviku, tako da pluća gube moć širenja. Do sličnog se rezultata dolazi i utezanjem. Donjem dijelu grudnog koša ne daje se dovoljno prostora; trbušni mišići, predvideni da pomognu u disanju, nemaju potrebit prostor, tako da se pluća ograničuju usvojoj funkciji.

Time se prima nedostatna količina kisika. Krv se kreće tromo. Beskorisni, otrovni sastojci, koji izdisanjem zraka trebaju biti izbačeni, ostaju i krv više nije čista. Na udaru su ne samo pluća, već i želudac, jetra i mozak. Koža dobiva nezdravu boju, probava je usporena, srce otežano radi, mozak gubi svježinu, misli su pomućene, duh potišten; cijeli organizam malaksava i postaje pasivnim i izrazito podložnim obolijevanju.

Pluća stalno izbacuju nečiste sastojke, i njima treba stalan 274 priljev svježega zraka. Nečist zrak ne može osigurati potrebnu količinu kisika, tako da krv prolazi kroz mozak i druge organe a da nije primila životne sastojke. Otuda potreba temeljitog provjetravanja. Provodenje vremena u zatvorenim, loše provje-trenim prostorijama, gdje je zrak mrtav i zagaden, slabi cijeli organizam. On tada postaje vrlo podložan prehladi, tako da samo malo izlaganje hladnoći vodi k oboljenju. Mnoge žene ostaju blijede i malaksale jer su zatočene u kući. One stalno udišu isti zrak, sve dok se ne zasiti otrovnim sastojcima koje izbacuju kroz pluća i pore, tako da se nečisti sastojci ponovno vraćaju u krv.

Provjetravanje i sunčeva svjetlost

Pri projektiranju zgrada, bez obzira je li predvideno da služe kao javni objekti ili za stanovanje, treba povesti računa da se unjima osigura dobro provjetravanje i obilje sunčeve svjetlosti. U ovome su pogledu crkve i škole često uskraćene. Nedostatak obilnog provjetravanja često je dobrim dijelom uzrok pospanosti i tromosti, što onemogućuje uspjeh mnogih propovijedi i čini rad nastavnika u školi mučnim i neučinkovitim.

Ukoliko je moguće, sve bi se zgrade predvidene za stanovanje trebale podizati na visokom zemljištu s dobrom odvodnjom

To će osigurati suh položaj i spriječiti opasnost obolijevanja zbog vlage i isparenja močvarnog tla. Ovo se često veoma olako prihvaća. Stalna boležljivost, ozbiljna oboljenja i mnogo smrtnih slučajeva nastaju zbog vlažnosti i malarije u niskim naseljima s lošom odvodnjom.

Pri gradnji kuća posebno je važno osigurati temeljito pro-vjetravanje i obilje sunčeve svjetlosti. Neka u svakoj prostoriji u kući bude omogućeno strujanje zraka i pristup obilju svjetlosti. Spavaće se sobe trebaju tako napraviti da u njima može danonoćno strujati zrak. Nijedna prostorija se ne može prihvatiti kao spavaća soba ako se ne može jednom dnevno rastvoriti za slobodan pristup zraka i sunčeve svjetlosti. U većini je zemalja propisano da se spavaće sobe opreme grijanjem, da se u hladnom i vlažnom vremenu mogu dobro grijati i sušiti.

O sobi za goste treba voditi ravnopravnu brigu kao i o prostorijama predvidenim za stalnu uporabu. Kao i druge spavaće sobe, ona treba imati slobodan pristup zraka i sunca, osim toga imati neku vrstu grijanja, kako bi se osušila vlaga što se uvijek skuplja u prostorijama koje se stalno ne koriste. Onaj tko spava u prostoriji bez sunca, ili koristi krevet koji nije temeljito prosušen i provjetren, stavlja u opasnost svoje zdravlje a često i život.

Prigodom gradnje mnogi ne zaboravljaju pobrinuti se za svoje biljke i cvijeće. Stakleni vrt ili prozor, predvideni za ovu svrhu, topli su i sunčani; jer bez topline, zraka i sunčeve svjetlosti biljke ne bi mogle živjeti i cvasti. Ako su ovakvi uvjeti potrebni za život biljaka, koliko su onda n 'užniji za naše osobno zdravlje i za zdravlje naših obitelji i posjetitelja!

Ako želimo da naši domovi budu prebivališta zdravlja i sreće, moramo ih postaviti iznad močvarnih isparenja i magle nizinskih područja i osigurati neometan pristup nebeskim donositeljima života. Oslobodite se debelih zavjesa, otvorite prozore i zasune, ne dopustite da vinova loza, ma kako bila lijepa, zakloni vaše prozore, i ne dopustite da ijedno stablo stoji tako blizu kuće da spriječi pristup sunčevoj svjetlosti. Možda će zavjese i tepisi izblijedjeti, okviri slika izgubiti svoj sjaj zbog sunčeve svjetlosti, ali će zato zdravo rumenilo oslikavati obraze vaše djece.

Oni koji imaju zadaću da se brinu o starijima, neka ne za-borave da su njima posebno potrebne tople i udobne prostorije. Kako godine prolaze, životne snage jenjavaju i ostavljaju manje vitalne energije kojom se treba suprotstaviti nezdravim utjecajima; otuda starijima u većoj mjeri treba obilje sunčeve svjetlosti i svježeg, čistog zraka.

Beskompromisna čistoća je obvezatna i za tjelesno i za umno zdravlje. Koža stalno izbacuje nečiste sastojke. Milijuni njenih pora brzo se zatvaraju ako se ne održavaju u čistom stanju čestim kupanjem, te tako nečisti sastojci koji bi trebali izaći kroz kožu postaju dodatnim teretom drugim organima za izlučivanje.

Većini bi osoba kupanje hladnom ili mlakom vodom svakog dana, ujutro ili uvečer, dobro došlo. Namjesto da povećava podložnost prehladi, pravilno obavljeno kupanje jača protiv nje, jer poboljšava cirkulaciju krvi; krv dolazi na površinu i tako se osigurava lakši i ujednačeniji krvotok. Um i tijelo podjed-nako su okrijepljeni. Mišići postaju elastičniji, duh svježiji. Ku-panje umiruje živce. Ono povoljno utječe na rad crijeva, želuca i jetre, i svakome od njih daje zdravlje i snagu, a potiče i probavu.

Takoder je važno da se odjeća održava u čistom stanju. Odjeća koja se nosi upija beskorisne sastojke koji se izlučuju kroz pore; i ako se često ne mijenja i ne pere, ti će se sastojci ponovno apsorbirati.

Svaki oblik nečistoće pridonosi bolesti. U tamnim, zapuštenim uglovima, u otpacima koji se raspadaju, u vlazi i plijesni počivaju smrtonosne klice. Neka se u blizini kuće ne ostavlja bačeno zelenilo ili gomile opalog lišća koje zagaduju i truju zrak. Ništa prljavo ili raspadajuće ne smije se trpjeti u unutrašnjosti jednog doma. U mjestima i velikim gradovima koji se smatraju besprijekorno čistim, došlo je do mnogih epidemija groznice zbog raspadajućih otpadaka koji su pronadeni oko kuća nepažljivih kućevlasnika.

Besprijekorna čistoća, obilje sunčeve svjetlosti, briga o hi-gijenskom održavanju svakog dijela obiteljskog života, od vrlo su velike važnosti za zdravlje, vedar duh i jedrinu članova obitelji.

Poglavlje 21 - Čistoća medu Izraelcima

U Riječi koju je Bog dao Izraelu, posebna je pozornost posvećena očuvanju zdravlja. Narod koji je bio izašao iz ropstva, s nečistim i nezdravim navikama nastalim u takvim uvjetima, bio je podvrgnut najstrožoj "obuci" u pustinji, prije nego što je stupio na tlo Kanaanske zemlje. Narod je bio poučavan zdrav-stvenim načelima, a bili su propisani i zakoni higijene.

Preventivne mjere protiv bolesti

Razlučivanje čistog od nečistog poštivalo se ne samo u bo-goslužju već i u svim područjima svakodnevnog života. Tko bi došao u dodir sa zaraznim bolestima, bio je odvojen iz tabora i njemu se nije dopuštao povratak sve dok se nije temeljito očistio tijelom i odjećom. Kad je tko zadobio neku zaraznu bolest, postupilo bi se prema sljedećoj naredbi:

Svaka postelja na koju legne ... je nečista; i svaki predmet na koji sjedne neka je nečist. A svaki koji se dotakne njegove posteljine, neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. Tko god sjedne na predmet na kojemu je sjedio onaj ..., neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i nečistim ostane do večeri. Tko se dotakne tijela onoga ..., neka opere svoju odjeću, u vodi se okupa i do večeri nečistim ostane. Neka je nečisto i svako sjedalo ... i tko se dotakne čega što je pod tim bolesnikom bilo, neka je nečist do večeri. Tko ponese štogod takvo, neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. A svaki koga se onaj ... dotakne neopranih ruku, neka svoju odjeću opere, u vodi se okupa i ostane nečistim do večeri. Zemljana posuda koje se dotakne ... neka se razbije, a svaki drveni sud neka se vodom ispere. (Levitski zakonik 15,4-12)

Zakon o gubi je takoder prikaz temeljitosti kakvom su se trebali sprovesti ovi propisi:

"Sve dok na njemu bude bolest, neka stanuje nasamo: neka mu je stan izvan tabora. Kad se zaraza gube pokaže na odijelu, bilo vunenu bilo lanenu, na osnovi ili na potki od lana ili vu-ne; ili na koži; ili na bilo kakvu predmetu od kože; pa ako mrlja na odijelu ili koži, na osnovi ili na potki, ili na bilo kakvu predmetu od kože, bude zelenkasta ili crvenkasta, to je guba, i neka se svećeniku pokaže. Neka svećenik ... pregleda što je zaraženo ... Ako se zaraza proširi po odijelu, po osnovi ili potki, ili po koži, ili po kakvu god predmetu od kože, to je zarazna guba. Stvar je nečista. To odijelo — bilo osnova bilo potka, od vune ili lana — ili kakav kožni predmet za koji je zaraza prionula, gubom se zarazio; neka na vatri izgori." (Levitski zakonik 13,46-52)

I kuću su, ako bi bila proglašena nepogodnom za stano-vanje, srušili. Svećenik je imao zadaću da je "poruši, a njezino kamenje, njezina drvena grada i sva žbuka s kuće neka se odnese izvan grada na koje nečisto mjesto. Tko ude u kuću 279 dok je zatvorena, neka je nečist do večeri." (Levitski zakonik 14,45-47)

Čistoća

Potreba za osobnom higijenom poučavala se vrlo dojmljivo. Prije nego što se narod okupio kod gore Sinaj da čuje Zakon iz Božjih usta, od njega se tražilo da opere sebe i svoju odjeću. Ova uputa je bila izdana pod prijetnjom smrtne kazne. U Božjoj se nazočnosti nije dopuštala nikakva nečistoća.

Za vrijeme boravka u pustinji Izraelci su gotovo stalno bili pod vedrim nebom, gdje nečistoće imaju manje štetan utjecaj nego kod stanovnika zatvorenih kuća. Ali od njih se tražilo najdosljednije poštivanje čistoće i u šatorima i izvan njih. Nije se dopuštalo da ikakvi otpaci budu unutar njihovog okola. Gospodin je rekao: "Sa svojom opremom nosi i lopaticu: njome ćeš, kad 280 ideš napolje, iskopati rupu i poslije zatrpati svoju nečist." (Po-novljeni zakon 23,14)

Prehrana

Na svim područjima prehrane znalo se za razliku izmedu čistog i nečistog:

"A vama sam ja rekao: vi ćete zaposjesti njihovu zemlju; vama ću je predati u posjed — zemlju kojom teče mlijeko i med. Ja sam Jahve, vaš Bog, koji sam vas odvojio od tih naroda. Pravite, dakle razliku izmedu čiste životinje i nečiste; izmedu čiste ptice i nečiste. Nemojte sami sebe opoganjivati ni životinjom, ni pticom, ni bilo čim što zemljom puže, što sam vam ja odlučio kao nečisto." (Levitski zakonik 20,24.25)

Mnoge vrste hrane koju su okolni neznabošci jeli, Izraelcima su bile zabranjene. Razlike u prehrani tu nisu bile povučene samovoljno ili neosnovano. Ono što je bilo zabranjeno bilo je nezdravo i štetno. A činjenica da su te vrste hrane bile proglašene nečistima sadržavala je u sebi i pouku da bi se oni uporabom takve škodljive hrane oskvrnuli. Ono što škodi tijelu, posredno će škoditi i duši. Ono čini nedostojnim onoga koji uzima tu hranu za zajednicu s Bogom i za uzvišenu i svetu službu.

UObećanoj je zemlji disciplina pokrenuta u pustinji na-stavljena u uvjetima koji su bili pogodni za stjecanje dobrih navika. Narod nije bio zbijen u gradove, već je svaka obitelj imala svoj posjed u zemlji, čime je svatko bio osiguran blagoslovima zdravlja u prirodnom, neizopačenom življenju.

mrazuzdanom načinu života Kanaanaca, koje su Izraelci lišili njihovih posjeda, Gospodin kaže:

"Nemojte živjeti po zakonima naroda koje ja ispred vas tjeram. Ta oni su činili sve to, i zato mi se zgadili." (Levitski

zakonik 20,23) "Ne unosi gnusobe u svoju kuću, da ne budeš udaren prokletstvom kao i ona; duboko je prezri i grozi se od nje, jer je prokleta." (Ponovljeni zakon 7,26)

Usvim pojedinostima svakodnevnog života Izraelci su pri-mali pouke preko Svetog Duha:

"Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji prebiva u vama? Ako tko razara hram Božji, njega će Bog razoriti, jer je svet hram Božji, a taj ste vi." (1. Korinćanima 3,16.17)

Radost

"Veselo je srce izvrstan lijek, a neveseo duh suši kosti." (Izreke 17,22) Zahvalnost, radost, dobročinstvo, povjerenje u Božju ljubav i staranje najbolji su čuvari zdravlja. Oni su Izraelcima trebali biti ključ života.

Putovanja na koja se išlo triput godišnje prigodom godišnjih blagdana u Jeruzalemu, jednodnevni boravak u kolibama za vrijeme Blagdana sjenica, bili su prilike za kretanje na otvorenom prostoru i za društveni život. Ove su svečanosti bile prigode za radosti, koje su postajale slade i toplije zbog doma-ćinske dobrodošlice prema strancu, levitu i siromahu.

"A onda zajedno s levitom i došljakom koji bude kod tebe uživaj sva dobra kojima je Jahve, Bog tvoj, obasuo tebe i dom tvoj." (Ponovljeni zakon 26,11)

Tako su u kasnijim godinama, kad se zarobljenicima koji su se vratili iz Babilona u Jeruzalem čitao Božji zakon, i kad je narod plakao zbog svojih prijestupa, bile izgovorene riječi milo-sti:

"Ne tugujte! ... Podite i jedite masna jela, i pijte slatko, i pošaljite dio onima koji nemaju ništa primljeno, jer ovo je dan posvećen našem Gospodu. Ne žalostite se: radost Jahvina vaša je jakost." (Nehemija 8,9.10)

Čim su čuli, proglasiše u svim svojim gradovima i Jeru- 282 zalemu: Idite u goru i donesite granja maslinova, i granja divlje masline, mirtovih i palmovih grana, i granja ostaloga lisnatog drveća, da načinimo sjenice, kako je propisano.' Sav zbor onih koji su se vratili iz sužanjstva načini sjenice, i boravili su unjima ... I bila je veoma velika radost. (Nehemija 8,15-17) 283

Bog je izraelskom narodu dao upute u pogledu svih načela koja su bila važna za tjelesno i za moralno zdravlje, a te su se upute odnosile jednako i na zdravstvena načela kao na ona iz moralnog Zakona što ga im je On dao:

Riječi ove što ti ih danas naredujem, neka ti se urežu u srce. Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš usvojoj kući i kad ideš putem; kad liježeš i kad ustaješ. Priveži ih na svoju ruku za znak, i neka ti budu kao zapis medu očima! Ispiši ih na dovratnicima kuće svoje i na vratima svojim! (Ponovljeni zakon 6,6-9)

"A kad te sutra zapita tvoj sin: što su te upute, zakoni i uredbe što ih je Jahve, Bog naš, vama propisao — kaži svome sinu: Naredio nam je Jahve da sve ove naredbe vršimo u strahopoštovanju prema Jahvi, Bogu svome, da bismo uvijek bili sretni i da živimo, kao što je to danas." (Ponovljeni zakon 6,20-24)

Da su Izraelci bili poslušni primljenim uputama, i da su iskoristili njihove prednosti, bili bi živi primjer svijetu s obzirom na zdravlje i blagostanje. Da su, kao narod, živjeli kako je Božji plan predvidao, bili bi poštedeni bolesti koje su došle na druge narode. Uzdignuti iznad svih drugih naroda, oni bi po-sjedovali tjelesnu snagu i moć duha. Oni bi bili najmoćnija nacija na zemlji. Bog je rekao:

"Bit ćeš blagoslovljen nad sve narode." (Ponovljeni zakon 7,14)

Danas je Jahve ugovorio s tobom da ćeš ti biti njegov narod, njegova predraga svojina, kako ti je obećao, i da ćeš držati sve njegove zapovijedi. On će te uzvisiti čašću, imenom i slavom nad sve narode koje je stvorio; i ti ćeš biti narod posvećen Jahvi, Bogu svome, kako ti je rekao. (Ponovljeni zakon 26,18.19)

"Svi ovi blagoslovi sići će na te i stići će te ako budeš slušao glas Jahve, Boga svoga. Blagoslovljen ćeš biti u gradu, blago-slovljen u polju. Blagoslovljen će biti plod utrobe tvoje, rod zemlje tvoje, plod blaga tvoga: mlad krava tvojih i prirast stada tvoga. Blagoslovljen će biti tvoj koš i naćve tvoje. Blagoslovljen ćeš biti kad ulaziš, blagoslovljen kad izlaziš." (Ponovljeni zakon 28,2-6)

Jahve će narediti da blagoslov bude s tobom u žitnicama tvojim i u svakom pothvatu ruke tvoje, i blagoslivljat će te u zemlji koju ti Jahve, Bog tvoj, daje. Jahve će od tebe učiniti narod sebi posvećen, kako ti se zakleo, ako budeš držao zapovijedi Jahve, Boga svoga, i hodio njegovim putovima. Svi narodi zemlje vidjet će da je nada te zazvano ime Jahvino, te će strahovati od tebe. Jahve će te obasuti obilnim dobrima: porodom utrobe tvoje, priraštajem blaga tvoga i rodom sa tla tvoga u zemlji za koju se Jahve zakleo ocima tvojim da će ti je dati. Jahve će ti otvoriti svoju bogatu riznicu — nebo — da daje kišu tvojoj zemlji u pravo vrijeme i blagoslovi svaki pothvat ruku tvojih. ... Jahve će te držati na pročelju, a ne u začelju; uvijek ćeš biti na vrhu, nikad na dnu, ako budeš slušao zapovijedi

Jahve, Boga svoga, što ti ih danas naredujem da ih držiš i vršiš. (Ponovljeni zakon 28,8-13)

Svećenik Aron i njegovi sinovi dobili su upute:

Yahve reče Mojsiju: Reci Aronu i njegovim sinovima: Ovako blagoslivljajte Izraelce govoreći im: Neka te blago-slovi Jahve i neka te čuva! Neka te Jahve licem svojim obasja, milostiv ti bude! Neka pogled svoj Jahve svrati na te i mir ti donese! Tako neka stavljaju moje ime nad si-nove Izraelove, i ja ću ih blagoslivljati. (Brojevi 6,22-26)

Nek ti zasuni budu od gvožda i mjedi, i nek ti mir traje koliko i život! Nitko nije kao Bog Ješurunov: po nebesima u pomoć ti jezdi i po oblacima u svom veličanstvu!

Bog vječni tvoje je utočište, a na zemlji drevna njegova mišica. ... U sigurnosti prebiva Izrael, a Jakovljev je izvor na osami, u zemlji .ž. ita i vina, gdje nebesa rosom dažde. Blago tebi, Izraele! Koji narod ko tebe Jahve spasava? On Stit je tvoj što te brani i mač tvoj slavodobitni. (Ponovljeni zakon 33,25-29)

Propustivši ispuniti Božji plan Izraelci su propustili i bla-goslove što su ih mogli dobiti. U Josipu, Danielu, Mojsiju, Iliji i mnogim drugima, mi imamo plemenite primjere pravog načina života. Slična vjernost i odanost i danas će donijeti slične rezultate. Nama je napisano:

"Vi ste, naprotiv, izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti 286 puk, narod odreden za Božju svojinu, da razglasite slavna djela onoga koji vas pozva iz tame u svoje divno svjetlo." (1. Petrova 2,9)

"Blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Jahvu i kome je Jahve uzdanje." (jeremija 17,7)

"... I oko mi s visoka gleda dušmane, i uho mirno sluša o onima što na me ustaju. Ko palma cvate pravednik i raste ko cedar libanonski. Zasadeni u Domu Jahvinu, cvatu u dvorima Boga našega. Rod donose i u starosti, sočni i puni svježine." (Psalam 92,12-14)

"Sine moj, ne zaboravljaj moje pouke, i tvoje srce neka čuva moje zapovijedi, jer će ti produljiti dane i životne godine i podariti spokojstvo... Bez straha ćeš tada kročiti svojim putem, i noga ti se neće spoticati. Kad legneš, nećeš se plašiti, i kad zaspiš, slatko ćeš snivati. Ne boj se nenadane strahote ni nagle propasti kad stigne bezbožnike. Jer će ti Jahve biti uzdanje i čuvat će nogu tvoju od zamke." (Izreke 3,1.2.23-26)

Poglavlje 22 - Odijevanje

Biblija nas podučava skromnosti u odijevanju. Isto tako hoću da se žene pristojno oblače, da se kite stidom i čednošću, ne pletenicama, ni zlatom i biserima ili skupocjenim haljinama. (1. Timoteju 2,9) Ovo zabranjuje razmetanje odjećom, napadne boje, pretjerano ukrašavanje. Sve ono na nama što treba izazvati divljenje nije dio skromna izgleda što ga nalaže Božja riječ.

Naša odjeća ne smije biti skupocjena — ne sa "zlatom i biserima ili skupocjenim haljinama".

Novac je oblik Božjeg povjerenja. I nije nam dan za zado-voljenje ponosa ili ambicije. U rukama Božje djece on je hrana za bolesne i odjeća za gole. On je spas onima koji su u nevolji, zdravlje bolesnima, sredstvo za propovijedanje evandelja siro-mašnima. Novcem što ga sada trošite za razmetanje, ako ga mudro upotrijebite, možete donijeti sreću mnogim srcima. Razmišljajte o Kristovom životu. Proučavajte Njegov karakter i sudjelujte zajedno s Njim u Njegovom samoodricanju.

U takozvanom kršćanskom svijetu izdaje se toliko za nakit i nepotrebno skupu odjeću da se od tog novca mogu nahraniti svi gladni i obući svi goli. Moda i razmetanje proždiru sred- stva koja bi mogla utješiti siromašne i napaćene. Oni uskraćuju svijetu evandelje Spasiteljeve ljubavi. Misije se zatvaraju. Mnoštvo propada zbog nedostatka kršćanskog nauka. U našoj neposrednoj blizini i u stranim zemljama neznabošci su bez nauka i bez spasenja. Dok je Bog, s jedne strane, napunio zemlju izobiljem i njezine žitnice udobnostima života, dok nam je izdašno podario spasonosnu spoznaju o svojoj istini, kakvo opravdanje možemo dati što dopuštamo plač udovice i siročeta, bolesnika i nesretnika, nenaučenih i onih bez spasenja, koji se podiže k nebu? Na dan Božji, kada se budemo sučelili s Onim koji je položio svoj život za ove nesretnike, čime će se opravdati oni koji su trošili svoje vrijeme i novac na zadovoljstva koja je Bog zabranio? Zar takvima Krist neće reći: "Jer bijah gladan, i ne dadoste mi jesti; bijah žedan, i ne dadoste mi piti; bijah putnik, i ne primiste me; go, i ne obukoste me; bolestan i u tam-nici, i ne pohodiste me." (Matej 25,42.43)

Ali premda je naša odjeća skromna i jednostavna, ona treba biti dobre kakvoće i pristalih boja, prigodna za bogoslužje. Kod izbora treba gledati na trajnost, a ne na isticanje izgledom. Ona treba pružiti toplinu i dostatnu zaštitu. Mudra žena, opisana u Izrekama, "ne boji se snijega za svoje ukućane, jer sva čeljad ima po dvoje haljine". (Izreke 31,21)

Naša odjeća treba biti čista. Nečistoća u odjeći je nezdrava, i time štetna za tijelo i dušu. "Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji prebiva u vama? Ako tko razara hram Božji, njega će Bog razoriti, jer je svet hram Božji, a taj ste vi." (1. Korinćanima 3,16.17)

Odjeća u svemu treba biti zdrava. Bog želi da "u svemu budeš zdrav" — zdravoga i tijela i duše. A mi trebamo suradivati s Njim zbog zdravlja duše i tijela. Zdrava odjeća pomoći će obojemu.

Odjeća bi trebala odavati dostojanstvo, ljepotu i sklad s pri- rodnom jednostavnosti. Krist nas je opomenuo zbog ponosa života, ali ne i zbog njegova dostojanstva i prirodne ljepote. On je pokazao cvijeće u polju, ljiljane koji se otvaraju u svojoj čistoći i rekao: "A ja vam kažem da se ni Salomon u svoj raskoši svojoj nije zaodjenuo kao jedan od njih." (Matej 6,29) Ovako stvorenjima iz prirode Krist ukazuje na ljepotu koju Nebo cijeni, ljepotu u skromnosti, jednostavnosti, čistoći i skladu, koji će našu odjeću učiniti ugodnom u Njegovim očima.

On nas poziva da najljepšu odjeću nosimo na svojoj duši. Nikakvo se vanjsko ukrašavanje ne može, u vrijednosti ili ljupkosti, usporediti s onim "krotkim i mirnim duhom" koji je u Njegovim očima dragocjen. (1. Petrova 3,4)

Onima koji Spasiteljeva načela uzimaju kao smjernice svog života, kako su dragocjene ove riječi obećanja:

"I za odijelo, što se tjeskobno brinete? ... Pa ako tako Bog odijeva poljsku travu koja danas jest, a već se sutra baca u peć, zar neće mnogo radije vas? Ne brinite se tjeskobno i ne govorite ... u što ćemo se obući? ... jer zna Otac vaš nebeski da vam je to sve potrebno. Zato najprije tražite kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a to će vam se nadodati!" (Matej 6,28-33)

"Koji čuva vjernost, čiji je značaj čvrst, koji čuva mir jer se u te uzda." (Izaija 26,3)

Kako je ovo u opreci sa zamorom, boleku i bijedom koji dolaze kao rezultat vladavine mode! Kako su mnogi od modnih običaja i pravila u suprotnosti s biblijskim načelima! Sje-tite se modnih smjerova i stilova tijekom posljednjih desetljeća. Koliko bi se njih smatralo smjelim, neskromnim, ako nisu "u modi"; a koliko su neprikladni za bogobojaznu ženu dobra ukusa, koja drži do sebe.

Božja riječ ne odobrava promjene u vanjskom izgledu samo zbog mode. Mijenjanjem garderobe, kupovanjem složenih, skupocjenih ukrasa, bogati rasipaju vrijeme i novac, dok se na taj način pustoše snage njihovog uma i duše. A onima koji su skromniji u svojoj materijalnoj moći i siromašnima, ovo je težak teret. Mnogi od onih koji s naporom zaraduju za svoj svakodnevni život, i koji bi prihvaćanjem jednostavnijih modela mogli sami sebi sašiti odjeću, prisiljeni su obratiti se krojaču, da bi mogli ići ukorak s modom. Mnogi su druge, promatrajuć1 željno razmetljivost i eleganciju bogatih, navedeni na stazu nepoštenja i sramote. Mnogi su domovi lišeni udobnosti, mnogi muževi navedeni na pronevjeru ili novčani slom, samo zato da bi zadovoljili pretjerane zahtjeve svoje žene ili djece.

Mnoge žene su, prisiljene da sebi ili svojoj djeci sašiju haljine po posljednjoj modi, osudene na stalno robovanje. Mnogo majki, s već iscrpljenim živcima i uzdrhtalim prstima, rade mučno do kasno u noć, da bi na odjeću svoje djece dodale ukrase koji ne pridonose zdravlju, udobnosti ili pravoj ljepoti. Zdravlje i smirenost duha, toliko važno za pravilno podizanje i

odgoj njihove djece, one žrtvuju modi. Njega uma i srca se zanemaruje. Duša zaostaje u razvoju.

Majci ne preostaje vremena da se pozabavi proučavanjem načela tjelesnog razvitka kako bi se znala brinuti o zdravlju svoje djece. Ona nema vremena poslužiti njihovim umnim i duševnim potrebama, nema vremena suosjećati s njima u njihovim malim razočaranjima i kušnjama, niti dijeliti s njima njihova zanimanja i nastojanja.

Gotovo tek što dođu na svijet, djeca podliježu utjecaju mode. Ona čuju više o odijevanju nego o svom Spasitelju. Ona vide svoje majke kako s više ozbiljnosti proučavaju modne časopise nego Bibliju. Pokazivanje odjeće je od većeg važnosti nego razvitak karaktera. Roditelji i djeca su lišeni onoga što je u životu najbolje, najdraže i najistinskije. Za ljubav mode oni se isključuju iz pripreme za vječni život.

Protivnik svega što je dobro naveo je ljude na izmišljanje mode koja se stalno mijenja. On ništa toliko ne želi kao to da nanese Bogu žalost i sramotu, uzrokujući bijedu i propast ljudskih bića. Jedan od načina kojima on ovo najučinkovitije postiže jesu modni izumi, koji slabe tijelo, iscrpljuju razum i ponižavaju dušu.

Žene su podložne ozbiljnim bolestima i njihove nevolje se velikom mjerom povećavaju njihovim načinom odijevanja. Na-mjesto da svoje zdravlje sačuvaju za teške prilike, do kojih će sigurno doći, one svojim pogrešnim navikama često žrtvuju ne samo zdravlje nego i život, i svojoj djeci ostavljaju nasljedstvo boli u propalom zdravlju, izopačenim navikama i pogrešnim predodžbama o životu. Jedno od najbeskorisnijih i najštetnijih izuma mode je suknja koja se vuče po zemlji. Nečista, neudobna, nepraktična, nezdrava — sve se to i još više toga može reći o takvoj suknji. Ona je ekstravagantna zbog pretjerane količine potrebne tkanine i nepotrebno se habanja zbog njezine dužine.

Tko god je vidio ženu u suknji koja se vuče po zemlji, s rukama punim paketa, kako se pokušava uspeti uz stepenice, ili sići niz njih, ući u tramvaj, probiti se kroz mnoštvo prolaznika, kako hoda po kiši ili po blatnjavom putu, ne treba druge dokaze o njezinoj nepraktičnosti i neudobnosti.

Drugo ozbiljno zlo je nošenje sukanja koje se svojom težinom oslanjaju na bokove. Ta težina pritišće unutarnje organe, povlači ih nadolje i uzrokuje slabost želuca i osjećaj tromosti, koji vodi k pognutom držanju, koje zatim stješnjuje pluća i otežava pravilno disanje.

Tijekom posljednjih godina mnogo se govorilo o opasnostima što nastaju kao rezultat stezanja struka, tako da je malo onih koji su u ovom pogledu neobaviješteni; no moć mode je tako velika da zlo ostaje. Žene i mlade djevojke ovim nanose sebi neopisivu štetu. Za zdravlje je veoma važno da grudni koš ima dostatno mjesta kako bi se raširio do svog punog opsega, čime se plućima omogućuje da uzimaju pune udisaje. Kad su pluća ovako sputana, onda je

smanjena i količina kisika koja u njih ulazi. Krv se ne osvježuje kao što treba, tako da nepotrebni otrovni sastojci, koji se obično izlučuju, ostaju. Uz to je i cirkulacija krvi ograničena, dok su unutarnji organi tako zgrčeni i zbijeni i pomaknuti sa svog mjesta da ne mogu pravilno vršiti svoju ulogu.

Stezanje ne popravlja liniju. Jedan od glavnih čimbenika tjelesne ljepote je simetrija, skladna proporcija dijelova. A pra-vi primjer tjelesnog razvitka naći će se ne na figurama koje prikazuju francuski modni kreatori, već na ljudskom biću koje se razvilo u skladu s Božjim zakonima u prirodi. Bog je Stvo-ritelj svake ljepote, a mi ćemo, samo ako se prilagodimo Njego-vom idealu, dosegnuti ideal prave ljepote.

Drugo zlo koje se tiče običaja jest neravnomjerna raspodjela pojedinih dijelova odjeće, tako da dok neki dijelovi tijela imaju više nego što im je nužno, drugi su nedovoljno zaštićeni. Budući da su udaljene od vitalnih organa, noge i ruke treba toplom odjećom posebno čuvati od hladnoće. Nemoguće je biti zdrav ako smo navikli da su nam ruke i noge hladne; jer ako je u njima premalo krvi, bit će je previše u drugim dijelovima tijela. Besprijekorno zdravlje zahtijeva i besprijekornu cirkula-ciju krvi; ali to se ne može postići dok se na tijelu, gdje su vitalni organi, nosi tri ili četiri puta više odjeće nego na nogama i rukama.

Mnoge žene su nervozne i uzrujane jer se lišavaju čistog zraka koji stvara čistu krv, kao i slobode kretanja kojom bi se krv neometano slala kroz vene i tako donosila život, zdravlje i snagu. Mnoge su žene postale trajni invalidi, a mogle su uživati zdravlje. Mnoge su umrle od sušice i drugih bolesti, a mogle su proživjeti život koji im je bio odreden, da su se odijevale u skladu sa zdravstvenim načelima i neometano kretale i radile na zraku.

Da bismo osigurali najzdraviju odjeću, brižno proučavaj-mo potrebe svakog dijela tijela. Uzmimo u obzir klimu i pod-neblje, sredinu, zdravstveno stanje, starost i vrstu zanimanja. Svaki dio odjeće treba lako prianjati, ne ometajući pritom ni protok krvi ni slobodno, puno, prirodno udisanje zraka. Sve ono što se nosi treba biti tako slobodno da se odjeća podigne kad se ruke podignu.

Žene slabog zdravlja mogu pažljivim odijevanjem i tjelo-vježbama učiniti mnogo za sebe. Pogodno odjevene za lijepe trenutke na svježem zraku, neka se kreću i rade tjelesne vježbe vani, najprije oprezno, povećavajući broj vježbi prema tome kako mogu izdržati. Prihvaćanjem ovoga, mnoge mogu ponovno za-dobiti zdravlje i preuzeti svoj dio posla u svijetu.

Neovisni o modi

Neka žene samoinicijativno, umjesto da se bore kako bi održale korak sa zahtjevima mode, uzmu hrabrosti da se odijevaju zdravo i jednostavno. Namjesto da utone u naporan i jednoličan posao u domaćinstvu, neka žena i majka odvoji vrijeme za čitanje, kako bi bila

dobro obaviještena, kako bi svome suprugu bila drug i ostala u dodiru s osobnošću svoje djece koja se razvija. Neka mudro koristi prilike koje joj se sada pružaju, da utječe na svoje najmilije i priprema ih za onaj bolji život. Neka odvoji vrijeme u kojem će dragog Spasitelja učiniti svakodnevnim drugom i prijateljem obitelji. Neka odvoji vrijeme za proučavanje Njegove Riječi, i ode sa svojom djecom u prirodu, gdje će promatrajući ljepotu Njegovih djela, upoznati Boga.

Neka ostane vedra i puna poleta. Namjesto da svaki trenutak provodi u beskrajnom šivanju, neka odvoji večer za ugodne zajedničke trenutke, za ponovno sjedinjenje obitelji nakon dnevnih dužnosti. Time bi se mnogi muževi privukli da ostave klubove ili barove u korist svog doma. Mnogi dječaci bi tako bili daleko od ulice i trgovine na uglu. Mnoge bi djevojčice bile izbavljene od lakoumnog, povodljivog društva. Tada bi domaće ozračje roditeljima i djeci bilo ono što je Bog planirao — blagoslov za cijeli život.

Poglavlje 23 - Prehrana i zdravlje

Naše je tijelo sagrađeno od hrane koju jedemo. Tkivo se kvari i propada u jednom stalnom procesu; svaki pokret svakog pojedinačnog organa uzrokuje gubitak tkiva, a taj se gubi-tak nadoknađuje hranom koju uzimamo. Svaki organ tijela zahtijeva svoj dio hrane. Mozak mora dobiti svoj dio; kosti, mišići i živčani sustav zahtijevaju svoj. Zadivljujući je proces koji hranu pretvara u krv, da bi je zatim upotrijebio za izgrađivanje raznih dijelova tijela; a taj proces je stalan i opskrbljuje životom i snagom svaki živac, mišić i djelić tkiva.

Izbor namirnica

Treba birati onu vrstu namirnica koje nas najbolje opskrbljuju sastojcima potrebnim za izgradnju tijela. Pri ovom izboru apetit nije pouzdan savjetnik. Lošim navikama u prehrani apetit postaje izopačen. On često traži hranu koja je na štetu zdravlja i koja donosi slabost umjesto snage. Običaji i navike društva nas ne mogu pouzdano voditi. Bolest i patnja koji posvuda vladaju velikim dijelom nastaju zbog omiljenih zabluda u vezi s prehranom.

Da bismo znali koja je hrana najbolja, trebamo proučiti

Božji prvobitni plan za čovjeka. Onaj tko je stvorio čovjeka i koji poznaje njegove potrebe, odredio je Adamu hranu koju će jesti. "I doda Bog: `Evo, dajem vam sve bilje što se sjemeni, ... i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu za hranu!'" (Postanak 1,29) Odlaskom iz Edena, da bi obrađivanjem zemlje pod prokletstvom grijeha priskrbljivao za svoj život, čovjek je dobio dopuštenje da jede i "poljsko zelje". (Postanak 3,18)

Žitarice, voće, orašasti plodovi i povrće čine prehranu koju je naš Stvoritelj izabrao za nas. Kad se ove vrste namirnica pripreme na najjednostavniji i najprirodniji način, one su najzdravije i najhranjivije. One daruju snagu, izdržljivost i svježinu uma, što se ne može postići složenijom i stimulativnom hranom.

Sve vrste hrane koje su same po sebi korisne nisu ravnopravno prilagođene našim potrebama u svim uvjetima. Budi-mo obazrivi pri izboru hrane. Naša prehrana treba biti prila- 297 gođena godišnjem dobu, uvjetima podneblja u kojem živimo i poslu kojim se bavimo. Određena vrsta hrane koja je pogodna za neko određeno godišnje doba, ili za određeno podneblje, nije pogodna za druge. Također postoje i različite vrste hrane koje najbolje odgovaraju osobama različitih zanimanja. Često je hrana koja je dobra za one koji rade težak fizički posao ne-pogodna za osobe koje rade sjedeći, ili se bave umnim radom. Bog nam je dao obilnu šarolikost zdravih namirnica, i svatko treba od toga izabrati ono na što će zdrav razum i iskustvo pokazati da je najprikladnije za njegove osobne potrebe.

Prirodni izvori voća, orašastih plodova i žitarica su obilni, i iz godine u godinu su prinosi iz svih zemalja velikodušnije pristupačni svima, zbog sve savršenijih sredstava transporta. Kao

rezultat toga, mnoge vrste namirnica koje su se samo nekoliko godina ranije smatrale skupim luksuzom, sada su svima dostupne za svakodnevnu uporabu. Ovo je naročito slučaj sa sušenim i konzerviranim voćem.

Orašasti plodovi i hrana pripremljena od njih počinju se naveliko trošiti umjesto mesa. S njima se mogu kombinirati žita-rice, voće i korijenasti plodovi za pripremu zdrave i hranjive hrane. Ali treba paziti da se ne stavljaju prevelike količine oraha i sličnog voća. Oni koji su svjesni tegoba što nastaju uzimanjem jela s orasima, uvidjet će da, ako se drže ovog upozorenja, njihove tegobe nestaju. Takoder ne treba zaboraviti da poneki orašasti plodovi nisu tako zdravi kao ostali. Bolje je jesti bademe nego kikiriki, dok je kikiriki u ograničenim količinama, ako se uzima uz žitarice, hranjiv i lako se probavlja.

Ako se pravilno pripreme, masline su, kao i orašasti plodovi, zamjena za maslac i mesnu hranu. Ulje koje s maslinama uzimamo daleko je bolje od životinjskog ulja ili masti. Ono služi kao sredstvo za otvaranje stolice. Uzimanje ovog ulja pokazat će se korisnim za one koji pate od sušice, a služi i kao lijek protiv upale i nervoze želuca.

Oni koji su se navikli na bogatu i stimulativnu hranu, imaju neprirodan ukus i ne mogu odjednom uživati u jednostavnoj hrani. Treba proći neko vrijeme dok ukus postane prirodan i želudac se oporavi od zlorabe kojoj je bio izložen. Oni koji ustraju u uzimanju zdrave hrane, utvrdit će, nakon nekog vremena da im je takva hrana ukusna. Oni će voljeti ugodan i blagotvoran miris ove hrane, i jest će je s većim užitkom nego što je to moguće kod nezdravih poslastica. A želudac, u zdravom stanju, bez upala i opterećenja, spremno može obavljati svoju zadaću.

Da bismo održali zdravlje, trebamo osigurati dostatnu ko-ličinu dobre, korisne hrane.

Ako razumno planiramo, ono što je najvažnije za zdravlje može se osigurati u gotovo svakoj zemlji. Riža, pripremljena na razne načine, zatim pšenica, kukuruz i zob, šalju se na sve strane svijeta, kao i grah, grašak i leća. Sve to, zajedno s domaćim i uvezenim voćem i različitim povrćem koje raste u pojedinim područjima, omogućuje izbor i prehranu koja je potpuna, premda bez mesnih sastojaka.

Gdje god se voće može uzgajati u većim količinama, konzer-viranjem i sušenjem pripremite izdašne količine za zimu. Sitno voće, kao ribizli, ogrozd, jagode, maline, kupine, može se uzgajati vrlo uspješno u mnogim mjestima u kojima se vrlo malo uzima i gdje je zanemareno njegovo uzgajanje.

Za spremanje zimnice koristite, kad god je moguće, boce i tegle, a ne konzerve. Posebno je važno da voće koje se sprema za zimnicu bude u dobrom stanju. Stavljajte malo šećera i kuhajte voće samo toliko dugo da se osigura njegovo očuvanje za zimu. Tako pripremljena zimnica je izvrsna zamjena za svježe voće.

Kad god se sušeno voće, kao grožde, šljive, jabuke, kruške, breskve i marelice može dobiti po umjerenim cijenama, zaključit ćete da se ono može mnogo slobodnije nego što je uobičajeno koristiti kao sastavni dio prehrane, što će osigurati najbolje rezultate za zdravlje i čilost svih skupina djelatnih ljudi.

Nijedan objed ne treba biti previše raznolik, jer to navodi na prekomjerno uzimanje hrane i uzrokuje smetnje u probavi.

Nije dobro jesti voće i povrće u istom obroku. Ako je probava slaba, onda će uzimanje jednog i drugog često dovesti do neraspoloženja i nesposobnosti obavljanja umnog rada. Bolje je jesti voće u jednom, a povrće u nekom drugom obroku.

Obroci trebaju biti različiti. Ista jela, pripremljena na isti način, ne treba iznositi na stol objed za objedom, dan za danom.

Kad je hrana različita, obroci se jedu s većim užitkom, organizam se bolje hrani.

Priprema hrane

Pogrešno je jesti samo zato da bi se zadovoljio apetit. Ali ne treba biti ravnodušan kad je riječ o kakvoći hrane ili načinu pripreme. Ako nam hrana koju jedemo ne prija, onda tijelo neće primiti hranjive sastojke kako bi trebalo. Hranu treba po-mnjivo odabrati i pripremiti mudro i vješto.

Najfinije bijelo brašno nije najbolje za pripremu kruha. Upotreba tog brašna nije ni zdrava ni ekonomična. Kruh zamiješen od finog brašna nema hranjive sastojke kojih ima u kruhu pripremljenom od punog zrna. Takav kruh nerijetko uzrokuje tvrdu stolicu i druga nezdrava stanja.

Uporaba sode bikarbone i praška za pecivo pri miješanju kruha je štetna i nepotrebna. Soda uzrokuje upalu želuca i često uvjetuje trovanje cijelog organizma. Mnoge domaćice misle 301 da bez sode ne mogu zamijesiti dobar kruh, ali to je zabluda.

Ako bi se potrudile naučiti bolje metode, njihov bi kruh bio zdraviji, prirodnijeg okusa i ugodniji.

Kad se priprema kruh s kvascem, ne upotrebljavajte mlijeko namjesto vode. Stavljanje mlijeka je dodatni izdatak, a kruh time postaje znatno manje hranjiv. Mliječni kruh ne zadržava svježinu tako dugo nakon pečenja kao kruh pripremljen s vodom, a i brže pokreće vrenje u želucu.

Kruh treba biti lak i svjež. Ne dopustite u njemu ni najmanju količinu kiselosti. Štruce trebaju biti male i tako dobro ispečene da klice kvasca budu što je više moguće uništene. Kruh s kvascem, bilo koje vrste, težak je za probavu dok je još vruć. Nikada ga stoga ne treba iznositi

na stol vrućeg. Ovo se, medutim, ne odnosi na kruh pripremljen bez kvasca. Svježi kruh od pšeničnog brašna bez kvasca, pečen u dobro zagrijanoj pećnici, zdrav je i ukusan.

Žitarice koje se upotrebljavaju za kašu treba kuhati nekoliko sati. Pritom je meka ili tekuća hrana manje zdrava od suhe jer ova potonja zahtijeva dobro žvakanje. Dvopek ili prepečeni kruh je jelo koje se najlakše probavlja i najbolje prija. Izrežite obični kruh od kvasca u kriške i sušite ga u toploj pećnici dok se ne izgubi i posljednji trag vlage. Zatim neka kriške po cijeloj površini dobiju laku smedu boju. Ovaj kruh može se održati na suhom mjestu mnogo duže nego običan i, ako se podgrije prije uzimanja, bit će svjež kao i tek pečeni kruh.

Za pripremu hrane obično se uzima pretjerana količina šećera. Kolači, pudinzi, torte, želei i džemovi aktivni su uzročnici loše probave. Posebno su štetni pogačice i pudinzi kod kojih su glavni sastojci mlijeko, jaja i šećer. Treba izbjegavati uzimanje mlijeka zajedno sa šećerom.

Kad se uzima mlijeko, neka ono bude potpuno sterilizirano; ovom mjerom opreza umanjuje se opasnost od izlaganja bolestima koje bi mogle nastati uzimanjem mlijeka. Maslac je manje štetan ako se jede kao premaz na hladnom kruhu nego kad se koristi za kuhanje; ali, u načelu, bolje je potpuno ga se odreći. Sir je zavrijedio mnogo više prigovora; on je potpuno neprikladan za prehranu.

Oskudna, loše kuhana hrana kvari krv time što slabi organe koji je proizvode. Ona remeti sklad organizma i donosi bolest te preosjetljive živce i loše raspoloženje kao prateće pojave. Žrtve lošeg kuhanja mogu se brojiti na tisuće i desetine tisuća. Nad mnogim grobovima mogao bi stajati natpis: "Umro zbog lošeg kuhanja" ili "Umro od napaćenog želuca".

Sveta je dužnost onih koji kuhaju da nauče kako treba pri-premati zdravu hranu. Kao posljedica lošeg kuhanja izgubljeno je mnogo duša. Da bi se pripremio dobar kruh, treba se koristiti glavom i spretnim rukama; a u dobrom kruhu ima više religije nego što to mnogi vjeruju. Postoji malo uistinu dobrih kuharica. Djevojke i mlade žene misle da je kuhati i vršiti druge vrste poslova u domaćinstvu nešto ponižavajuće, i zato mnoge djevojke koje se udaju i preuzmu brigu o obitelji imaju malo pojma o dužnostima koje počivaju na ženi i majci.

Kuhanje nije nikakva osrednja grana znanosti, nikakav osrednji predmet nastave, ono je jedno od najbitnijih znanja u praktičnom životu. To je predmet koji bi sve žene trebale naučiti i on bi se trebao podučavati tako da bude od koristi siromašnijim slojevima. Da bi se pripremilo ukusno i istodobno hranjivo jelo, potrebna je stručnost, a ona se može postići. Kuharice bi trebale znati kako se priprema jednostavna hrana, na jednostavan i zdrav način, tako da bi bila ukusnija a i hranjivija upravo zbog svoje jednostavnosti.

Svaka žena koja se stara o jednoj obitelji, a još nije savladala umijeće zdravog kuhanja, trebala bi odlučiti naučiti ono što je nužno za dobrobit njenog doma. U mnogim mjestima tečajevi zdravog kuhanja nude mogućnost i priliku za obučavanje u ovom smjeru. Žena koja nema

takve mogućnosti, neka se uči pod vodstvom neke dobre kuharice i neka ustraje u svojim naporima u stjecanju većeg znanja, sve dok ne ovlada kulinarskim umijećem.

Redovitost u uzimanju hrane je od životne važnosti. Za svaki obrok treba odrediti vrijeme. Neka u vrijeme objeda svatko pojede ono što treba njegovom organizmu i neka zatim ne uzima ništa više do sljedećeg objeda. Mnogi jedu onda kada organizmu hrana nije potrebna, u neredovnim razmacima izmedu obroka, jer nemaju dovoljno snažnu volju da se suprotstave nagonu. Za putovanja neki stalno grickaju sve ono što je za jelo i što mogu dobiti. To je vrlo opasno. Kad bi putnici redovito jeli jednostavnu i korisnu hranu, ne bi osjećali klonulost, niti bi se tako često razbolijevali.

Druga je ubitačna navika jesti neposredno prije odlaska u krevet. Možda su redovni objedi već prošli; ali zbog osjećaja malaksalosti uzima se više hrane. Popuštanjem tome, ti loši postupci prelaze u naviku koja se često tako čvrsto ukorijeni da se misli kako je nemoguće otići u krevet bez jela. Kao rezultat kasne večere, probava se nastavlja tijekom sati predvidenih za spavanje. Ali iako želudac neprekidno radi, njegova se zadaća ne izvršuje dobro. Spavanje se često remeti neugodnim snovima, i sljedećeg se jutra budimo mamurni, neosvježeni i s malo 304 želje da doručkujemo. Kad legnemo da se odmaramo, želudac bi trebao već izvršiti svoju zadaću, da bi i on kao i drugi organi tijela imao svoj odmor. Za osobe koje mnogo sjede kasni su obroci naročito štetni. Poremećaj koji time nastaje često je početak bolesti koja završava smrću.

U mnogo se slučajeva osjeća malaksalost koja budi želju za hranom, jer su organi za probavu tijekom dana nemilosrdno opterećeni. Nakon uzimanja jednog obroka, organima za probavu treba odmor. Najmanje pet do šest sati trebaju trajati vremenski razmaci izmedu objeda, i mnogi koji ovo pokušaju, utvrdit će da su dva obroka dnevno bolja nego tri.

Pogrešne navike kod obroka

Hranu ne treba jesti ni jako vruću, niti jako hladnu. Ako je hrana hladna, onda se opterećuje vitalna moć želuca, koja se koristi da bi se hrana zagrijala prije početka procesa probave. Iz istog razloga štetna su i hladna pića; iako i stalno uzimanje vrućih napitaka slabi naše tijelo. Što više tekućine uzimamo s obrocima, probava unesene hrane će biti problematičnija; jer prije no što probava počne, tekućina se mora apsorbirati. Ne uzimajte mnogo soli u prehrani, izbjegavajte uzima-nje kiselog povrća i jako začinjene hrane, jedite mnogo voća, čime će se, velikim dijelom, izgubiti želja za tako mnogo tekućine tijekom objeda.

Hranu treba jesti polako i dobro je sažvakati. Ovo je potrebno zbog toga da bi se slina dobro pomiješala s hranom i da bi želučani sokovi mogli preuzeti zadaću.

Drugo ozbiljno zlo je uzimanje hrane kad nije vrijeme, kao primjerice nakon teškog i napornog rada, kad smo iscrpljeni, jer će neposredno poslije jela probava biti otežana. Ako

smo uzbudeni, uplašeni ili u žurbi, bolje je da ne jedemo dok nam se ne ukaže prilika za odmor i opuštanje.

Želudac je tijesno povezan s mozgom; i kad želudac oboli, živčani sustav pozajmljuje energiju od mozga da bi pomogao oslabljenim organima za probavu. Kad su ovakvi zahtjevi prečesti, mozak dolazi u stanje preopterećenosti. Ako je mozak pod stalnim opterećenjem i ako uz to nedostaje kretanje i rad, onda čak i laku hranu treba jesti "štedljivo". Tijekom obroka odbacite brigu i mučne misli; ne budite u žurbi, već jedite polako, vedra duha i srca ispunjena zahvalnošću Bogu za sve Njegove blagoslove.

Mnogi od onih koji odbacuju mesnu hranu i druge teške i štetne vrste hrane misle da, ako je hrana koju oni jedu jednostavna i hranjiva, mogu neograničeno zadovoljavati svoj apetit i jesti pretjerano, što katkad prelazi u proždrljivost. To je zabluda. Organe za probavu ne treba opterećivati hranom ni količinski ni u pogledu kakvoće, jer će to razmjerno opteretiti organizam.

Običaj je odlučio da se hrana iznosi na stol po nekom redu, u dijelovima, znači ne odjednom. Budući da ne znamo što je sljedeće na redu, možda ćemo se najesti jela koje nam, možda, ne odgovara najbolje. Kad na stol dospije posljednji dio, mi se često usudujemo prekoračiti granicu i uzeti "izazovni" desert za koji se pokaže da je sve drugo samo ne dobro za nas. Kad bi sva hrana predvidena za dani objed bila postavljena na stol u početku, svatko bi mogao načiniti najbolji izbor.

Ponekad se posljedica prekomjernog uzimanja hrane osjeti odmah. U ostalim se slučajevima ne osjeća nikakva bol; ali organi za probavu gube svoju životnu energiju i time se potkopavaju temelji tjelesne snage.

Višak hrane opterećuje organizam i stvara bolesno, groz- 307 ničavo stanje, te povlači nerazmjernu količinu krvi u želudac,

čime se uvjetuje naglo hladenje udova. Time se organi za probavu veoma opterećuju, i kad oni izvrše svoju zadaću, ostaje osjećaj malaksalosti i tromosti. Oni koji stalno prekomjerno jedu nazivaju to osjećajem gladi; ali taj osjećaj nastaje zbog preopterećenosti organa za probavu. Ponekad dolazi do umrtvljenosti mozga, s nespremnošću za umne i tjelesne napore.

Ovi neugodni simptomi se osjećaju zato što je priroda završila svoj posao na račun nepotrebnog trošenja vitalnih snaga, koje se time posve iscrpljuju. Želudac kaže: "Dopusti mi da se odmorim." Medutim, mnogi slabost i malaksalost tumače kao zahtjev za još više hrane te tako, namjesto da želucu dopuste odmor, oni mu nalažu dodatni teret. Kao znak posljedice, organi za probavu često se istroše onda kad bi trebali biti sposobni za rad.

Za subotu ne bismo trebali pripremati obilniju ili raznovrsniju hranu nego za druge dane. Naprotiv, hrana bi trebala biti jednostavnija i, da bi um bio jasan i spreman za razumijevanje duhovnih predmeta, jedimo manje. Sputan i preopterećen želudac je istodobno i sputan i preopterećen mozak. Mi možemo čuti najdragocjenije riječi, ali ih nećemo shvatiti niti zadržati, jer je um pomućen zbog nepravilne prehrane. Preobilnim uzimanjem hrane subotom mnogi pridonose, više nego što misle, svojoj nespremnosti za primanje blagoslova njezinih svetih trenutaka.

Izbjegavajmo kuhanje subotom; ali zato ne trebamo jesti hladno jelo. Kad je hladno, ugrijmo hranu pripravljenu dan ranije. I neka objedi, ma kako jednostavni, budu ukusni i privlačni. Osobito u obiteljima s djecom, dobro je da se za subotu 308 pripremi nešto nesvakidašnje, nešto što će obitelj smatrati čašću.

Tamo gdje se ugadalo lošim navikama, neka se ne odlaže s reformom. Kada, kao rezultat zlorabe želuca, dode do otežane probave, neka se ulože napori da se pažljivo sačuva preostala snaga životne energije, uklanjanjem svakog prevelikog tereta. Želudac se možda nikada neće oporaviti od duge zlorabe; ali pravilnim načinom prehrane spriječit će se daljnja sla-bost, i mnogi će se više-manje posve oporaviti. Nije lako sastaviti pravila koja bi zadovoljila svaki slučaj; ali poštivanjem pravih načela u prehrani mogle bi se postići mnoge velike promjene, a kuharica ne bi bila prisiljena stalno "izazivati" apetit.

Uzdržanost se u prehrani nagraduje umnom i moralnom čvrstoćom; ona takoder pomaže u obuzdavanju strasti. Neumje-renost u prehrani je nadasve štetna za one koji su tromog tem-peramenta; oni bi trebali jesti uzdržljivo, i aktivno se prihvatiti nekog fizičkog posla ili tjelovježbe. Ima muškaraca i žena istak nutih prirodnih sposobnosti koji ne postižu ni pola od onoga što bi mogli kad bi se samosvladavali u borbi s apetitom.

Ovdje otkazuju mnogi pisci i govornici. Nakon što su se dobro najeli, oni se predaju poslovima koji se obavljaju sjedeći — čitanju, učenju ili pisanju, ne odvajajući vrijeme za tjelovježbu. Kao posljedica toga, ometa se slobodan tijek misli i riječi. Oni ne mogu pisati ili govoriti snagom i živošću potrebnom da dodu do srca ljudi; njihova nastojanja su mlitava i neplodna.

Oni na kojima počivaju važne odgovornosti, ponad svega oni koji su čuvari duhovnog blaga, trebaju biti ljudi istančanih osjećaja i moći brzog zapažanja. Oni bi više od drugih trebali biti umjereni u jelu. Na njihovim stolovima ne bi trebalo biti mjesta za bogatu i skupu hranu.

Ljudi na odgovornim položajima, kojima je poklonjeno ve- liko povjerenje, trebaju svaki dan donositi odluke o kojima ovise rezultati od velikog zna čaja. Oni često trebaju brzo misliti, a to mogu uspješno postići samo oni koji prakticiraju strogu umje- renost. Pravilnim postupanjem s tjelesnim i duševnim snaga- ma jača se um. Ako napetost nije prevelika, sa

svakim optere- ćenjem dolazi i nova, svježa snaga. Ali često je, zbog nepra- vilne prehrane, rad onih koji moraju razmatrati važne planove i donositi važne odluke — otežan. Poremećeni želudac dovodi do poremećenog i nesigurnog stanja uma. Ovo često vodi k razdražljivosti, osornom i nepravednom ponašanju i postupci- ma. Mnogi od planova koji su mogli biti na dobrobit čovječanstva, bili su odloženi u stranu, dok su se mnoge nepravedne, okrutne, čak i tiranske mjere, sprovodile kao rezultat bolesnog stanja koje je nastalo zbog loših navika u prehrani.

Evo prijedloga za sve koji rade sjedeći i čiji je posao uglavnom umne naravi; neka oni koji imaju dostatno moralne hrabrosti i samosvladavanja pokušaju sljedeće: prilikom svakog objeda uzmite dvije ili tri vrste jednostavne hrane i nemojte jesti više nego što treba da se zadovolji glad. Svakodnevno obavljajte aktivnu tjelovježbu i vidjet ćete hoćete li od toga imati koristi.

Snažni ljudi koji rade fizički posao nisu prisiljeni da budu tako oprezni u pogledu na količinu ili kakvoću svoje hrane kao osobe koje rade sjedeći; ali bi čak i takvi uživali bolje zdravlje kad bi se samosvladavali pri jelu i piću.

Neki bi željeli da se za njihovu prehranu sastavi odredeno pravilo. Oni se prejedu, zatim se zbog toga pokaju, i tako nastave razmišljati o onome što su jeli i pili. Ovako ne treba biti. Nitko ne može načiniti točno pravilo za nekoga drugog. Svatko bi trebao koristiti razum i moć samosvladavanja te postupati po načelu.

Naše tijelo je Kristovo otkupljeno vlasništvo, i nama nije dopušteno da činimo s njime što nam je milo. Svi oni koji poznaju zakone zdravlja, trebaju prihvatiti svoju dužnost da poštuju te zakone koje je Bog postavio za njihov život. Neka poslušnost zakonima zdravlja postane stvar osobne dužnosti. Mi sami moramo snositi posljedice kršenja zakona. Mi moramo osobno dati odgovor Bogu za svoje običaje i navike. Stoga pitanje koje si trebamo postaviti nije: "Kako se to radi u svijetu?", već: "Kako trebam ja kao pojedinac postupati s hramom što mi ga je Bog podario?"

Poglavlje 24 - Meso kao namirnka

Prehrana koja je bila određena čovjeku u početku nije uk-lju čivala meso životinja. Tek nakon potopa, kad je sve zelenilo na Zemlji bilo uništeno, čovjek je dobio odobrenje da jede meso.

Izabirući hranu za čovjeka u Edenu, Gospodin je pokazao što je najbolja hrana; pri izboru hrane za izraelski narod On je dao istu pouku. On je izveo Izraelce iz Egipta i učio ih kako da postanu Njegovim narodom. On je želio da preko njih blagoslivlja i podučava svijet. On ih je opskrbljivao hranom koja je bila najprikladnija za tu svrhu — ne mesom, već manom, "kruhom s neba". Samo zato što su bili nezadovoljni i što su gundali sjećajući se lonaca s mesom iz Egipta, dobili su odobrenje da jedu mesnu hranu, ali samo zakratko. Uzimanje ove hrane je tisućama donijelo bolest i smrt. Ipak, odredba da treba jesti bezmesnu hranu nikada nije bila srdačno prihvaćena. I dalje je bila uzrokom nezadovoljstava i gundanja, otvorenog ili tajnog, tako da nije dobila trajni karakter.

Budući da su se nastanili u Kanaanskoj zemlji, Izraelcima je bilo dopušteno jesti životinjsko meso, ali uz pažljiva ograničenja koja su imala zadaću da umanje zle posljedice. Uzimanje svinjskog mesa je bilo zabranjeno, kao i meso drugih životinja, ptica i riba, koje su bile proglašene "nečistima". Od mesa koja su bila odobrena, strogo je bilo zabranjeno jesti salo i krv.

Samo su se one životinje koje su bile zdrave i u dobrom stanju mogle koristiti za hranu. Za hranu se nisu mogle upotrijebiti životinje koje su bile rastrgane, one koje su uginule ili one čija krv nije bila pažljivo ispuštena.

Nepoštovanjem plana što ga je Bog predvidio za njihovu prehranu, Izraelci su snosili veliki gubitak. Oni su tražili mesnu hranu i želi njezine posljedice. Oni nisu uspjeli dosegnuti Božji ideal karaktera niti su ispunili Njegov plan. "I dade im što iskahu, ali u duše njine on groznicu posla." (Psalam 106,15) Oni su cijenili zemaljsko više od duhovnog, i nisu dosegnuli onu svetu nadmoćnost nad drugima, koja je bila Božji plan za njih.

Razlozi za odbacivanje mesne hrane

Oni koji jedu meso, jedu žitarice i povrće samo iz druge ruke; jer od njih životinja dobiva hranjive sastojke za rast. Život koji je bio u žitaricama i povrću odlazi u onoga koji jede. Mi ga primamo jedući meso životinja. Koliko je bolje uzeti ga neposredno, jedenjem hrane koju je Bog planirao za nas!

Meso nikada nije bilo najbolja hrana; njegovo uzimanje je danas zavrijedilo prigovor u dvostrukom smislu, budući da se bolesti životinja brzo razvijaju. Oni koji jedu mesnu hranu malo znaju što jedu. Često bi se, kad bi mogli vidjeti kako životinje žive, i kad bi poznavali

kakvoću mesa koje jedu, odvratili od njega s gnušanjem. Ljudi stalno jedu meso puno klica tuberkuloze i raka. Na taj se način prenose tuberkuloza, rak i druge kobne bolesti.

Tkivo svinje vrvi od nametnika. Za svinju je Bog rekao: ... neka je za vas nečista. Njezina mesa nemojte jesti niti se njezina strva doticati." (Ponovljeni zakon 14,8) Ova je zapovijed dana jer svinjsko meso nije upotrebljivo za hranu. Svinje su strvinari, skupljači otpadaka, i to je jedino za što su te životinje predvidene. Njihovo meso nije nikada, ni pod kojim okolnostima bilo odobreno kao hrana čovjeku. Nemoguće je da meso ma kojeg živog bića bude hranjivo ako su blato i prljavština njegovi prirodni sastojci i ako ono nastaje od svega onoga što je prljavo.

Često se životinje vode na tržnicu i prodaju za hranu kad su već tako oboljele da se njihovi vlasnici boje dalje ih držati. A neki načini tovljenja životinja za prodaju uvjetuju bolest. Odvojeno od svjetlosti i čistoga zraka, udisanjem zadaha prljavih staja, možda tovljeno već raspadajućom hranom, cijelo tijelo naskoro postaje zagadeno nečistim i pokvarenim sastojcima.

Životinje se često prevoze na velike udaljenosti i izložene su velikim mukama dok dospiju do tržišta. Otrgnuta sa zelenih pašnjaka, prevaljujući duge kilometre preko vrelih, prašnjavih putova, ili sabijena u prljave transportere, iznemogla i iscrpljena, bez hrane i vode često i po duge sate, jadna su stvorenja izmučena do smrti, samo zato da bi se ljudska bića nasladivala njihovim strvinama.

Na mnogim mjestima se ribe tako zaraze prljavštinom kojom se hrane da same postaju uzrok bolesti. To je posebice slučaj kad ribe dodu u dodir sa sadržajem kanalizacije velikih gradova. Ribe koje se hrane sadržajem kanalizacijskih cijevi mogu otplivati do udaljenih voda i biti uhvaćene tamo gdje je voda čista i svježa. Tako, kad se upotrijebe za hranu, donose bolest i smrt onima koji ne otkriju opasnost.

Posljedice mesne prehrane se možda neće odmah prepoznati; ali to nije dokaz da je ona bezopasna. Malo je ljudi koje se može navesti da vjeruju kako je upravo meso otrovalo njihovu krv i prouzročilo njihove muke. Mnogi umiru od bolesti koje su u cijelosti nastale uzimanjem mesne hrane, dok stvarni razlog nisu mogli otkriti ni oni sami niti drugi.

Pogubne posljedice mesne prehrane na moral nisu manje uočljive od onih na tijelo. Mesna hrana je štetna za zdravlje, i sve ono što djeluje na tijelo, ima razmjeran utjecaj na um i dušu. Sjetite se okrutnosti prema životinjama čije meso jedemo, njezinog djelovanja na one koji ih ubijaju i na one koji to promatraju. Kako to razara nježnost kojom bismo trebali postupati s ovim Božjim stvorenjima!

Inteligencija koju pokazuju mnoge nijeme životinje tako je bliska ljudskoj da je to začudujuće. Životinje vide, čuju, vole, strahuju i pate. One svoje organe koriste daleko vjernije nego

ljudska bića. Prema svojim suparnicima one izražavaju sućut i nježnost. Mnoge životinje prema onima koji se skrbe za njih pokazuju daleko jaču ljubav nego što je izriču neka ljudska bića. One postaju tako privržene čovjeku da se to ne može slomiti a da životinje prethodno teško ne propate.

Kakav je to čovjek s ljudskim srcem koji je ikada skrbio o domaćim životinjama, a zatim mogao gledati u njihove oči, tako pune povjerenja i ljubavi, dok ih predaje pod mesarski nož? Kako može jesti njihovo meso kao ukusnu poslasticu?

Pogrešna je pretpostavka da snaga mišića ovisi o konzumiranju mesa. Potrebe organizma se mogu bolje zadovoljiti i mi možemo uživati bolje zdravlje i bez uporabe mesa. Žitarice s voćem, orasi i povrće sadrže sva hranjiva svojstva potrebna za stvaranje dobre krvi. Meso nas ne može opskrbiti tim sastojcima tako dobro i tako potpuno. Da je meso bilo nužno za zdravlje i snagu, onda bi hrana koja se dobiva od životinja bila uključena u prehranu što je isplanirana za čovjeka u početku.

Kad se prestane uzimati mesna hrana, često dolazi do osjećaja slabosti i do nedostatka živahnosti. Mnogi ovo ističu kao dokaz da je mesna hrana prijeko potrebna; ali to je zato što je takva vrsta hrane stimulativna i podražujuća. Ona samo zato toliko nedostaje jer draži krv i živčani sustav. Mnogima će ostavljanje mesa biti isto tako teško kao što je pijancu teško ostaviti svoju čašicu; ali će od te promjene imati više dobara.

Kad se napusti mesna hrana, na njezino mjesto trebaju stupiti razne žitarice, orašasti plodovi povrće i voće koji će biti hranjivi i ukusni. Ovo je osobito važno kod onih koji su slabi ili opterećeni stalnim radom. U nekim zemljama u kojima vlada glad meso je najjeftinija hrana. U takvim će okolnostima pro- mjena biti teže ostvarljiva; ali se i ondje može postići. Medutim, trebali bismo uzeti u obzir okolnosti i prilike tih ljudi te moć navike njihovog cijeloga života i paziti da ne inzistiramo čak ni u onome što je u prehrani pravilno. Ne nagonimo nikoga da učini prenaglu promjenu. Meso treba zamijeniti korisnom hranom koja nije skupa. U tom pogledu vrlo mnogo ovisi o kuharici. Trudom i spretnošću moći će se pripremiti jela koja će biti hranjiva i ukusna i koja će, velikim dijelom, zamijeniti mesnu hranu.

U svakom slučaju pripremite svoju savjest, upotrijebite snagu volje, uzimajte dobru, zdravu hranu, i promjenu ćete ostvariti bez muke, a želja za mesom će uskoro nestati.

Nije li vrijeme da svi napuste mesnu prehranu? Kako mogu oni koji nastoje postati čisti, oplemenjeni i sveti, da bi kao takvi bili u društvu nebeskih andela, i dalje uzimati za hranu išta od onoga što ima tako štetno djelovanje na dušu i tijelo? Kako mogu oduzimati život Božjim stvorenjima da bi njihovo meso trošili kao poslasticu? Naprotiv, neka se vrate zdravoj i ukusnoj hrani, danoj čovjeku u početku; neka sami pokazuju milost prema nijemim

životinjama što ih je Bog stvorio i nad kojima nam je dao vlast, i neka tako nauče i svoju djecu.

Poglavlje 25 - Krajnosti u prehrani

Svi oni koji tvrde da vjeruju u zdravstvenu reformu, nisu stvarno i njezini izvršitelji. Mnogi misle da se reforma sastoji samo u odbacivanju nekih nezdravih jela. Oni ne razumiju jasno zdravstvena načela, njihovi su stolovi još uvijek natovareni štetnim jelima te su daleko od toga da postanu primjerom u kršćanskoj umjerenosti i uzdržljivosti.

Druga skupina, u želji da postavi pravi primjer, odlazi u drugu krajnost. Neki mogu priuštiti sebi poželjniju hranu i, namjesto da se hrane onim što bi najbolje nadoknadilo spomenuti nedostatak, oni se mire sa slabom, siromašnom prehranom. Ova im hrana ne pruža sastojke potrebne za dobru krv. Njihovo zdravlje ispašta, njihova radna sposobnost slabi, tako da njihov primjer govori protiv, namjesto u prilog zdravstvene reforme.

Drugi misle da, kako je za zdravlje potrebna jednostavna hrana, ne treba ulagati poseban trud prigodom izbora, odnosno pripreme namirnica. Neki prisiljavaju sebe na život s vrlo oskudnom prehranom, koja je nedostatno bogata da bi mogla za-dovoljiti potrebe organizma i oni zbog toga trpe posljedice.

Oni koji samo djelomice shvaćaju načela reforme, često su izrazito kruti, ne samo u iznošenju svojih pogleda već i u inzistiranju na njima kod svojih obitelji i susjeda. Utjecaj njihovih promašenih reformi, o kojima svjedoči njihovo nesigurno, slabo zdravlje, njihova nastojanja da svoja gledišta silom nametnu dru-gima, daju mnogima lošu sliku o reformi prehrane i navode ih da je u cijelosti odbace.

Oni koji razumiju zakone zdravlja i koji se rukovode načelom, klonit će se krajnosti u popuštanja apetitu ili u ograničavanja. Oni su usvojili svoj novi način prehrane ne samo zbog zadovoljavanja apetita već i zbog izgradivanja tijela. Oni nastoje očuvati svaku raspoloživu snagu u najboljem stanju za uzvišenu službu Bogu i svome bližnjem. Apetit je pod upravom razuma i savjesti, i oni kao nagradu dobivaju zdravlje tijela i uma. Budući da ne opterećuju druge nametanjem svojih nazora, njihov primjer je svjedočanstvo u prilog pravim načelima. Ove osobe imaju veliki utjecaj na dobro.

U reformi prehrane zdrav je razum zastupljen u svom punom svjetlu. Ovaj predmet treba proučavati široko i duboko, a nitko neka ne kritizira druge zato što njihovo postupanje nije u skladu s njegovim u svakom pogledu. Nije moguće načiniti jedno nepovredivo pravilo koje će se moći primijeniti na sva-čije navike, i neka nitko sebe ne smatra mjerilom za sve druge. Svi ne mogu jesti iste vrste jela. Jela koja su za nekoga ukusna i zdrava, možda će za nekoga drugoga biti neukusna ili čak štetna. Netko uopće ne može piti mlijeko, dok drugi jednostavno uživaju pijući ga.

Neki ne mogu probaviti grašak ili grah, dok ih drugi smatraju korisnima i zdravima. Za neke je priprema jela od grubo mljevenih žitarica dobra hrana, dok ih drugi ne mogu jesti.

One koji žive u novoosnovanim zemljama ili u predjelima u kojima vlada siromaštvo, gdje su voće i orašasti plodovi rijetkost, ne treba prisiljavati da isključe iz svoje prehrane mlijeko i jaja. Istina je da temperamentni ljudi, kod kojih su životinjski nagoni snažni, trebaju izbjegavati stimulativnu i podražavajuću hranu. Posebice u obiteljima s djecom koja su se predala osjetilnim strastima ne treba koristiti jaja. Ali kad je riječ o osobama čiji su organi za stvaranje krvi slabi — posebno ako se ne može doći do drugih vrsta hrane koje pružaju potrebne sastojke — ne treba se u cijelosti odreći mlijeka i jaja. Samo treba brižno voditi računa da se dobije mlijeko zdravih krava i jaja od zdrave peradi, koji su dobro hranjeni i njegovani; a jaja se trebaju tako kuhati da budu što probavljivija.

Reforma prehrane treba biti napredna, progresivna. Usporedno s učestalošću oboljenja kod životinja, uzimanje mlijeka i

jaja postaje sve opasnije. Potrudimo se da na njihovo mjesto 321 stavimo nešto drugo što će biti zdravo i jeftino. Učimo ljude posvuda da, koliko je moguće, kuhaju bez mlijeka i jaja, a da njihova hrana ipak bude i korisna i ukusna.

Običaj da se uzima samo dva objeda dnevno uglavnom se smatra korisnim za zdravlje; pa ipak je, u odredenim odolnostima, nekome potreban i treći objed. Ovaj bi, ako se već uzima, trebao biti veoma lak i od hrane koja se najlakše probavlja. Hrana najbolje prilagodena za ve černji objed jesu "krekeri" — vrsta engleskog keksa — ili dvopek i voće ili kava od žitarica.

Neki stalno strahuju da će im hrana škoditi, ma kako bila jednostavna i zdrava. Takvima želim reći: Ne mislite da će vam hrana škoditi; uopće ne mislite o njoj. Jedite prema svojoj naj- boljoj prosudbi; i kad ste se molili Bogu da blagoslovi hranu za okrepu vašeg tijela, vjerujte da On čuje vašu molitvu i budite spokojni.

Budući da načelo zahtijeva od nas da odbacimo ono što nadražuje želudac i škodi zdravlju, ne zaboravimo da siromašna prehrana uvjetuje siromaštvo krvi. Otuda potječu bolesti koje se najteže liječe. Organizam se nedostatno hrani, čime nastaju teškoće u probavi i opća klonulost. Oni koji koriste ovakav način prehrane nisu uvijek siromaštvom prisiljeni da tako postupaju, već se za to opredjeljuju svojim neznanjem i nemarom, ili zato da bi sproveli svoje pogrešne zamisli u vezi s reformom.

Bog se ne slavi ako zanemarujemo i zloupotrebljavamo svoje tijelo i onesposobljujemo ga tako za službu Njemu. Jedna od prvih dužnosti svakog domaćina jest da se brine za tijelo, dajući mu hranu koja je ukusna i koja jača. Daleko je bolje imati manje skupu odjeću i namještaj nego škrtariti u uzimanju hrane.

Neki domaćini otkidaju od obiteljskog stola da bi mogli skupo pogostiti svoje posjetitelje. To je nerazumno. Prigodom primanja gostiju trebamo biti jednostavniji. Neka ono što treba obitelji bude na prvome mjestu.

Nerazumna štednja i izvještačeni običaji često nas sprečavaju da pokažemo znakove gostoljubivosti tamo gdje treba i gdje bi ona bila na blagoslov. Uobičajena priprema hrane na našim stolovima treba se urediti tako da možemo smireno primiti iz-nenadne goste, a da na domaćicu ne padne teret izvanredne pripreme hrane.

Svi bi trebali naučiti što trebaju jesti i kako to kuhati, odnosno pripremati. Muškarci i žene trebaju steći znanje o jednostavnoj, zdravoj pripremi hrane. Često će se svojim poslom naći tamo gdje ne mogu doći do dobre hrane; i tada će svoje kuharsko umijeće upotrijebiti u dobru svrhu.

Dobro razmislite o svojoj prehrani. Idite postupno od uzroka k posljedici. Njegujte samosvladavanje. Neka vaš apetit bude pod vlašću razuma. Nikada ne mučite svoj želudac pretjeranim uzimanjem hrane, ali ne uskraćujte sebi dobru, ukusnu hranu potrebnu za zdravlje.

Uski nazori nekih samozvanih pobornika zdravstvene reforme nanosili su veliku štetu predmetu higijene. Branitelji higijene bi trebali držati na umu da će se reforma prehrane velikim dijelom ocjenjivati po tome kako su opskrbljivali svoje stolove; i namjesto da usmjeravaju svoje postupke tako da joj nanose sramotu, neka svojim primjerom bace takvu svjetlost na ova načela da ona posluže kao preporuka poštenim, nepristranim ljudima. Veliki je sloj ljudi koji će se suprotstaviti svakom pokretu u reformi, ma kako razumnom, ako ona postavlja ograničenja njihovim željama i apetitu. Oni pitaju ukus namjesto razum ili zakone zdravlja. Sve one koji napuste utrtu stazu običaja i zastupaju interese reforme spomenuti će sloj smatrati radikalnima, ma kako njihovo postupanje bilo dosljedno. Pobornici higijene bi trebali nastojati da ovakvim osobama uskrate 324 povod za njihov kritički stav, ne trudeći se samo da utvrde u kojoj se mjeri mogu razlikovati od drugih, već da im pridu što je moguće bliže, bez žrtvovanja načela.

Kad oni koji zastupaju higijensku reformu odlaze u krajnosti, onda nije čudno što mnogi od onih koji ih smatraju predstavnicima zdravstenih načela sasvim odbace zdravstvenu reformu. Ove krajnosti često nanesu više zla za kratko vrijeme nego što se može popraviti tijekom jednog cijelog života.

Reforma se u higijeni temelji na širokim i dalekosežnim načelima, a potrudimo se da je mi sami ne podcijenimo uskim nazorima i postupanjem. Medutim, neka nitko ne dopusti protivnicima i rugačima, ili pak želji da zadovolji ili utječe na druge, da ga odvrate od pravih načela ili navedu na lakouman stav prema njima. Oni koji se rukovode načelom bit će čvrsti i odlučni u zastupanju onoga što je pravo; ipak, u svim svojim dodirima s drugima oni će izražavati plemenit Kristov duh i pravu uzdržljivo st.

Poglavlje 26 - StimuIansi i narkotici

Pod pojmom stimulansi i narkotici podrazumijeva se veliki broj proizvoda koji, kad se uzimaju kao hrana i piće, podražuju želudac, truju krv i uzbuduju živce. Njihova je uporaba pravo zlo. Ljudi traže uzbudenja uz stimulativna sredstva, jer su rezultati za neko vrijeme zadovoljavajući. Ali je zato reakcija uvijek neizostavna. Uzimanje neprirodnih podražavajućih sredstava uvijek navodi na pretjerivanje, i aktivno uvjetuje tjelesnu degeneraciju i propadanje.

Začini

U ovo doba brzine, što je hrana manje stimulativna, to bolje. Začini su štetni po svojoj naravi. Senf, biber, kopar, ukiseljeno povrće i slično podražuju želudac i čine krv grozničavom i ne-čistom. Upaljeni želudac pijanice često se prikazuje kao ilustracija djelovanja alkohola. Slična upala nastaje upotrebom stimulativnih začina. Obična hrana naskoro više ne zadovoljava apetit. Organizam osjeća potrebu i prohtjev za nečim što podra-žuje više.

Čaj i kava

Čaj djeluje kao stimulans i do odredene mjere uzrokuje stanje opijenosti. Djelovanje kave i mnogih drugih omiljenih pića je slično. Prvi je dojam dobro raspoloženje. Živci želuca postaju podraženi; taj podražaj se dalje prenosi na mozak koji zauzvrat izaziva pojačanu aktivnost srca i kratkotrajnu snagu za cijeli organizam. Umor se zaboravlja; snaga kao da se povećala. Um se budi, mašta postaje življom, bujnijom.

Stoga mnogi vjeruju da im čaj ili kava čine veliko dobro. Ali to je zabluda. Čaj i kava ne hrane organizam. Njihov se učinak ostvaruje prije nego što nastane vrijeme za probavu i asimila-ciju, tako da je ono što mislimo da je snaga samo stanje živčane uzbudenosti. Kad prode djelovanje stimulansa, neprirodna snaga jenjava, a kao posljedica nastaje razmjerni stupanj tromosti i klonuća.

Pri stalnoj uporabi ovih podražujućih sredstava nastaju gla-vobolja, nesanica, lupanje srca, smetnje u probavi, drhtanje i mnoga druga zla; jer stimulansi troše životne snage. Zamore-nim živcima trebaju mir i tišina namjesto stimulacije i preko- 327 mjernog rada. Prirodi je potrebno vrijeme da obnovi i povrati iscrpljene snage. Kad se prirodne snage potiču uporabom sti-mulanasa, za neko će se vrijeme postizati bolji učinci u radu; ali kako se stalnim uzimanjem tih sredstava organizam iscrpljuje, postupno će postati sve teže dovesti snage na željenu razinu. Tako postaje sve teže nadzirati zahtjev za stimulansima, sve dok volja ne bude svladana a čovjek ne zapadne u stanje u kojemu se čini da više nema snage kojom bi se suprotstavio neprirodnom zahtjevu. Tako nastaje potreba za sve jačim i jačim stimulansima, sve dok iscrpljena priroda ne postane nesposobnom za odaziv.

Navika pušenja

Duhan je spor, podmukao, ali vrlo štetan otrov. Bilo u kom obliku ga uzeli, on govori o svom sastavu i opasniji je stoga što je njegovo djelovanje sporo i jedva primjetno u početku. On uzbuduje a zatim paralizira živce. On slabi i pomućuje mozak. On često snažnije djeluje na živce nego alkoholno piće. On je blaži ali podmukao i njegovo je djelovanje teško iskorijeniti iz organizma. Pušenje izaziva žed za alkoholnim pićem i u mnogo slučajeva polaže temelj alkoholizmu.

Pušenje je nepraktično, skupo, prljavo, oskvrnjuje samog pušača i napada njegovu okolinu. Pristaše pušenja se nalaze po-svuda. Teško je proći kroz neko mnoštvo a da vam neki pušač ne puhne svoj otrovni dah u lice. Neugodno je i nezdravo provoditi vrijeme u odjeljku vlaka ili u nekoj prostoriji u kojoj je zrak zasićen alkoholnim parama i duhanskim dimom. Dok ljudi sami tvrdoglavo uzimaju ove otrove, s kojim pravom oni zagaduju i zrak što ga drugi moraju udisati?

Pušenje stvara neiskazanu štetu medu djecom i mladeži. Ne-zdravi običaji bivših naraštaja utječu na današnju djecu i mladež. Slabost uma i tijela, poremećen živčani sustav i neprirodni prohtjevi prenose se kao naslijede s roditelja na djecu. Kada djeca prihvate i nastave iste navike, ona povećavaju i ovjekovječuju zle posljedice. Tjelesna, umna i moralna izopačenost, koja postaje jednim od velikih razloga za uzbunu, za svoj nastanak duguje zahvalnost u nemalom stupnju upravo pušenju.

Dječaci počinju pušiti u vrlo ranoj dobi. Navika koja se tako stvara, kad su tijelo i um izrazito podložni djelovanju pu-šenja, podriva tjelesne snage, uvjetuje kržljanje tijela, otupljuje um i izopačuje moralna osjetila.

Što se može učiniti za poduku djece i mladeži o zlima što nastaju zbog običaja u kojima im roditelji, učitelji i svećenici daju primjer? Možemo vidjeti i dječake koji su netom izronili iz najranijeg djetinjstva kako puše. Ako im to tko spomene, oni će reći: "Moj tata puši." Oni pokazuju na svećenika ili na ravnatelja nedjeljne škole i kažu: "Kad takav čovjek puši, zašto bi onda meni škodilo ako činim isto što i on?" Mnogi od onih koji se zalažu za trezvenjaštvo i umjerenost odani su pušenju. Kakvu moć mogu imati takve osobe u zadržavanju plime neumjerenosti?

Obraćam se onima koji tvrde da vjeruju i poštuju Božju riječ: Možete li vi kao kršćani popuštati navici koja paralizira vaš um i koja vas lišava moći da pravilno cijenite neprolazne vrijednosti? Možete li vi svakog dana mirno uskraćivati Bogu službu koja Mu pripada, možete li svojim bližnjima uskraćivati službu koju biste im inače mogli posvetiti, kao i silu dobrog primjera?

Jeste li razmislili o svojoj odgovornosti Božjih povjerenika nad sredstvima koja su u vašim rukama? Koliko od Božjeg novca izdajete za duhan? Izračunajte iznos koji ste na taj način potrošili u svom dosadašnjem životu. Koliki je izdatak što ste ga potrošili na tu oskvrnjujuću strast u usporedbi s onim što ste dali za pomoć siromašnima i za širenje Radosne vijesti?

Nijednom ljudskom biću nije potreban duhan, a ipak mnogi ljudi ginu od prohtjeva za novcem koji je upotrijebljen gore nego da je bačen. Zar vi niste vršili pronevjeru Božjih dobara? Niste li bili krivi za uskraćivanje onoga što ste dužni Bogu i svojim bližnjima? "Ne znate li da ne pripadate sami sebi jer ste kupljeni? Proslavite, dakle, Boga svojim tijelom!" (1. Korinćanima 6,19.20)

"Vino je podsmjevač, žestoko piće bukač, i tko se njima odaje, neće steći mudrosti. ... Komu: ah? komu: jao? komu: svade? komu: uzdasi? komu: rane nizašto? komu: zamućene oči? Onima što kasno sjede kod vina, koji su došli kušati vino začinjeno. Ne gledaj na vino kad rujno iskri, kad se u čaši svjetlucavo prelijeva: pije se tako glatko, a na kraju ujeda kao zmija i žaca kao guja ljutica." (Izreke 20,1; 23,29-32)

Nikada ljudska ruka nije načinila bolju ilustraciju poniženja i ropstva žrtve alkoholizma. Zanesen, degradiran, čak i onda kad dode k svijesti o svojoj bijedi, on nema silu da se otrgne od zamke; on će "kad se otrijezni, još tražiti". (Izreke 23,35)

Nikakav dokaz koji bi prikazao djelovanje alkoholnog pića na pijancu nije potreban. Pomućene, pićem izbezumljene ruševine čovječanstva — duše za koje je Krist umro, i nad kojima andeli plaču — nalaze se na svakom koraku. One su ljaga za našu ponosnu civilizaciju. Oni su sramota, prokletstvo i propast svake zemlje.

Tko bi mogao opisati bijedu, agoniju i očaj skrivene u domu alkoholičara? Pomislite na ženu, često nježno odgojenu, osjetljivu, obrazovanu i profinjenih manira, povezanu s nekim koga piće pretvara u izbezumljenog pijanicu ili u demona. Mislite zatim na djecu, lišenu udobnosti doma, odgoja i obrazovanja, koja žive u velikom strahu od onoga koji bi trebao biti njihova zaštita i ponos, odgurnutu u svijet sa žigom sramote na sebi, često s nasljednim prokletstvom žedi jednog pijanice.

Pomislite na grozne nesreće koje se zbog djelovanja alkohola dogadaju svakoga dana. Službenik željeznice propušta reagirati na signal ili pogrešno razumije izdanu naredbu. Vlak nastavlja put, nastaje sudar, mnogi su životi izgubljeni. Ili se nasukao brod, a putnici i posada odlaze u vodeni grob. Istragom se utvrduje da je netko na nekom odgovornom mjestu bio pod utjecajem alkohola. Do koje mjere čovjek može udovoljavati ovoj strasti da bi mu se spokojno povjerili životi ljudskih bića? Samo ako se potpuno odrekne alkohola, može mu se pokloniti takvo povjerenje.

Blaža alkoholna pića

Osobama koje su naslijedile prohtjev za neprirodnim stimu-lansima, vino, pivo ili prevreli jabučni sok nikako ne bi smjeli biti na očima ili nadohvat ruke; jer je tako ova kušnja stalno pred njima. Smatrajući da je sok od jabuka neškodljiv, mnogi ne prezaju da ga kupuju bez ograničenja. Ali on ostaje sladak samo zakratko; a tada počinje vrenje. Oštar okus koji se tada razvija čini ga sve prihvatljivijim za mnoge apetite, i onaj koji ga pije nije sklon priznati da je to piće postalo žestoko ili prevrelo.

Za zdravlje je opasan čak i sladak sok od jabuka, iako jed-nostavno proizveden. Kad bi ljudi s pomoću mikroskopa vidjeli što ima u jabučnom soku kojega kupuju, malo bi ga njih bilo spremno piti. Često su oni koji proizvode jabučni sok za tržište nepažljivi kad je riječ o stanju voća što ga koriste, tako da se cijedi sok i od crvljivih i trulih jabuka. Oni koji ne bi ni pomislili da jedu zatrovane, trule jabuke na bilo koji drugi način, pit će od njih načinjen sok i nazivati ga izvrsnim; ali mikroskop pokazuje da je to ukusno piće, čak i onda kad je svježe iscijedeno, sasvim neupotrebljivo.

Opijanje isto tako zbiljski nastaje od vina, piva i prevrelog jabučnog soka kao i zbog uživanja jačih pića. Uzimanje ovih pića budi prohtjev za onim jačim, i tako nastaje navika pijenja alkoholnih pića. Umjereno pijenje je škola u kojoj se ljudi pri-premaju za karijeru pijanice. Ipak, djelovanje ovih blažih sti-mulanasa je tako podmuklo da je žrtva, još prije nego što je uopće uočila opasnost, već na širokom putu pijanstva.

Neki, koje se nikada ne smatra stvarno pijanima, uvijek su pod utjecajem blagih alkoholnih pića. Oni su stalno "u vatri", nestabilna razuma, labilni. Zamišljajući da su sigurni, oni stalno idu dalje dok se ne sruši svaka brana, dok se ne žrtvuje svako načelo. Najčvršće se odluke potkopavaju, najuzvišenija razmišljanja nisu dostatna da pod nadzor razuma stave izopačeni apetit.

Biblija nigdje ne dopušta uprabu opojnog vina. Vino što ga je Krist načinio od vode na svadbenoj svečanosti u Kani bilo je čisti sok od grožđa. "Kao što o ... grozdu vele: `Ne uništavajte ga, u njemu je blagoslov!'" (Izaija 65,8)

Krist je bio Onaj koji je u Starom zavjetu uputio opomenu izraelskom narodu: "Vino je podsmjevač, žestoko piće bukač, i tko se njima odaje, neće steći mudrost." (Izreke 20,1) On s'm nikada nije načinio takvo piće. Sotona kuša ljude da popuste toj kušnji, jer će to pomutiti razum i otupjeti moć duhovnog razumijevanja, dok nas Krist uči da budemo gospodari nad nižom prirodom. On nikada ne stavlja pred ljude ono što bi za njih bila kušnja. Cijeli je Njegov život bio primjer samoodricanja. Kad je prigodom svog četrdesetodnevnog posta u pustinji Isus zbog nas podnosio najokrutniju kušnju koju ljudsko biće može podnijeti, On je to činio da bi slomio silu apetita i prohtjeva. Krist je bio Onaj koji je zapovjedio da Ivan Krstitelj ne pije ni vina ni silovita pića. On je dao nalog o sličnom odricanju za Manoahovu ženu. Krist nije stupao u proturječje s vlastitim učenjem. Neprevrelo vino što ga je načinio za svadbene

goste bilo je zdravo i osvježavajuće piće. To vino je naš Spasitelj pio i sa svojim učenicima prigodom prve večere Gospodnje. To vino uvijek treba upotrebljavati za večeru Gospodnju kao simbol Spasiteljeve krvi. S ovim se obredom ne smije dovoditi u vezu ništa što bi moglo poslužiti z1u.

U svjetlosti onoga što uče Sveto pismo, priroda i razum o uporabi alkoholnih pića, kako kršćani mogu sudjelovati u uzgoju hmelja za pripremanje piva ili u proizvodnji vina ili prevrelog jabučnog soka za tržište? Ako ljube svoje bližnje kao sebe same, kako mogu doprinositi da se na njihov put stavi ono što će za njih biti zamka?

Neumjerenost često počinje u domu. Uzimanjem bogate, nezdrave hrane organi za probavu postaju slabi, a nastaje i prohtjev za hranom koja je još stimulativnija. Time se apetit priprema da stalno traži nešto jače. Prohtjev za stimulansima postaje sve češćim i sve je teže oduprijeti mu se. Organizam postaje više ili manje napunjen otrovnim sastojcima, i što on postaje slabijim, želja za takvim sredstvima postaje jačom. Jedan korak u pogrešnom pravcu priprema put za drugi. Mnogi od onih koji neće biti odgovorni za stavljanje vina i bilo koje druge vrste alkoholnih pića na svoje stolove, napunit će svoje stolove hranom koja izaziva takvu žed za alkoholnim pićem da će biti gotovo nemoguće odoljeti kušnji. Loše navike u jelu i piću razaraju zdravlje i utiru put k pijanstvu.

Kad bi se u mladež koja oblikuje društvo i daje mu ton mogla usaditi prava načela u pogledu na umjerenost, naskoro bi se potreba za kampanjama protiv neumjerenosti znatno smanjila. Neka roditelji otpočnu kampanju protiv neumjerenosti kod svojih kućnih ognjišta, načelima kojima će učiti svoju djecu da ih slijede od ranog djetinjstva, i tada se mogu nadati uspjehu.

Majke imaju dužnost da pomognu svojoj djeci kako bi iz-gradila dobre navike i čistoću ukusa. Odgajajte njihov apetit; učite ih da se gnušaju stimulanasa. Odgajajte svoju djecu tako da steknu moralnu čvrstoću, kojom će se suprotstaviti zlu koje ih okružuje. Učite ih da drugi ne trebaju vršiti utjecaj na njih i da se ne trebaju pokoravati jakim utjecajima, već sami vršiti dobar utjecaj na druge. Uloženi su mnogi pokušaji da se svlada neumjerenost; ali mnogi pokušaji nisu pravilno usmjereni. Oni koji zastupaju reformu umjerenosti trebaju biti u cijelosti svjesni zla koja proistječu iz uzimanja nezdrave hrane, začina, čaja i kave. Svim djelatnicima u području umjerenosti želimo brzinu kojom Bog djeluje; ali ih pozivamo da bace dublji pogled u predmet zla protiv kojeg se bore i da budu dosljedni u djelu reforme.

Ljudima s kojima radimo trebamo stalno predočavati da prava ravnoteža izmedu umnih i moralnih snaga uvelike ovisi o tjelesnom stanju organizma. Svi narkotici i neprirodni stimulansi koji slabe i ponižavaju tjelesnu narav čovjeka vode k srozavanju umnog stanja i moralnih moći na nižu razinu. Neumjerenost počiva na temelju moralne izopačenosti svijeta. Popuštajući izopačenom apetitu, čovjek gubi moć da se usprotivi kušnji.

Zadaća onih koji provode reformu umjerenosti jest da po-učavaju i savjetuju ljude u tom smjeru. Učite ih da su zdravlje, karakter i čak život izloženi propasti uporabom stimulanasa koji uzbuduju iscrpljene snage i prisiljavaju ih na neprirodnu, grčevitu aktivnost.

Kad je riječ o čaju, kavi, duhanu i alkoholnim pićima, sigurno je jedino ne doticati, ne kušati i ne imati s njima ništa. Ono čemu vode čaj, kava i slična pića, isto je ono čemu vode alkoholna pića i duhan, a u odredenim slučajevima je isto tako teško ostaviti uživanja tih sredstava kao što je teško pijanici osloboditi se alkohola. Oni koji se pokušavaju osloboditi ovih stimulativnih sredstava osjećat će nedostatak neko vrijeme i mučit će se bez njih. Ali ustrajnošću će savladati te prohtjeve i sve će manje osjećati njihov nedostatak. Možda će prirodi biti potrebno malo vremena da se oporavi od zloupraebe kojoj je bila izložena; ali dajte joj priliku, i ona će ponovno živnuti i izvršavati velikodušno i dobro svoju zadaću.

Poglavlje 27 - Prodaja i zagrana alkohola

Jao onom koji kuću gradi nepravedno, i gornje odaje diže 337 bez prava; koji kaže: `Sagradit ću sebi kuću prostranu i prozračne gornje odaje!' koji probija prozore, oblaže ih cedrovinom crveno obojenom. Jesi li zato kralj što se cedrom razmećeš? Ali tvoje oči i srce idu samo za dobitkom, da krv nevinu prolijevaš, da nasilje činiš i krivdu. (Jeremija 22,13-17)

Posao trgovca alkoholom

Ovaj biblijski tekst ilustrira djelatnost onih koji proizvode i prodaju opojna pića. Zapravo, njihov je posao pljačka. Za novac što ga primaju ne daju uzvratno ništa odgovarajuće vrijednosti. Svaki novčić što ga zarade donosi prokletstvo onome koji ga je potrošio.

Bog je podašnom rukom obdario ljude svojim blagoslovima. Kad bi se Njegovi darovi razumno upotrijebili, kako bi onda svijet malo znao o siromaštvu i očaju! Ono što Njegove blagoslove pretvara u prokletstvo jest zloća ljudi. Kao posljedica gramzivosti i halapljivosti, žitarice i voće koje smo dobili za održavanje našeg života pretvaraju se u otrove koji donose bijedu i propast.

Iz godine u godinu troše se milijuni i milijuni litara opoj- 338 nih pića. Milijuni i milijuni dolara troše se na kupnju bijede, siromaštva, bolesti, ponižavanja, strasti, kriminala i smrti. Zbog

svog dobitka trgovac alkoholnim pićem daje svojim žrtvama ono što izopačuje i donosi propast umu i tijelu. On obitelji alkoholičara nanosi siromaštvo i bijedu.

On ne prestaje nuditi svoju robu ni onda kad njegova žrtva umre. On pljačka udovicu, a djecu dovodi do prosjačkog štapa. On ne oklijeva toj ojadenoj obitelji oduzeti i same životne potrepštine, da bi naplatio dug što mu ga muž i otac duguje. Plač sirote djece i suze namučene majke ga samo ljute i razdražuju. Što njemu znači ako ovi jadnici umru od gladi? Što je to njemu ako oni budu otjerani u poniženje i propast? On se bogati jadnim primanjima onih koje gura u propast.

Javne kuće, podzemlje, sudnice, zatvori, sirotišta, prihvatilišta za duševno poremećene, bolnice — svi su velikim dijelom puni zahvaljujući djelatnosti prodavača alkoholnih pića. Kao i tajanstveni Babilon iz Otkrivenja, on trguje "tijelima i dušama čovječjim". Iza prodavača alkohola stoji moćni uništavač duša, a svaka lukavština koju zemlja ili pakao mogu izmisliti koristi se da bi pokorila ljudska bića pod njegovu moć. Njegove su zamke postavljene u velikom gradu i malim mjestima, na željeznici, na velikim prekooceanskim brodovima, u poslovnim prostorima, u dvoranama za zabavu, u ljekarnama, pa čak i u crkvi na euharistijskom svetom stolu. Ništa se nije propustilo učiniti kako bi se rodila i njegovala strast za uzimanjem opojnih sredstava. Na takoreći svakom uglu stoji restoran, krčma sa svojim

sjajnim svjetlima, dobrodošlicom i vedrim raspoloženjem, koji pozivaju radnog čovjeka, bogatog besposličara i bezazlenu mladež koja ništa ne sluti.

U privatnim blagovaonicama i sastajalištima visokog društva dame dobivaju omiljena pića pod zvučnim imenima, koja su zapravo otrovni alkohol. Za one koji su bolesni i iscrpljeni naširoko se reklamiraju "laka" i gorka pića, koja se najvećim dijelom sastoje od alkohola.

Da bi se i kod djece probudio prohtjev za alkoholom, alkohol se stavlja u slatkiše. Takvi se slatkiši prodaju u prodavaonicama prehrambenih proizvoda. Poklanjanjem takvih bombona prodavač alkohola mami djecu u svoje krugove.

Posao se nastavlja iz dana u dan, iz mjeseca u mjesec, iz godine u godinu. Očevi, muževi i braća, oslonac, nada i ponos nacije, stalno iščezavaju u jazbinama trgovaca alkoholom, da bi se vratili ojadeni i propali.

Još je strašnije kad prokletstvo udari u samo srce doma. Kod žena se sve više stvara navika uzimanja alkohola. U mnogim su domaćinstvima mala djeca, čak i u dobi bezazlenosti i bespomoćnosti svog najranijeg djetinjstva, u svakodnevnoj opa-snosti zbog zanemarivanja, lošeg postupanja i zloće svojih pijanih majki. Sinovi i kćeri rastu pod sjenkom ovog zastrašujućeg zla. Kakvi su izgledi za njihovu budućnost, ako ne da potonu i niže od svojih roditelja?

Iz takozvanih kršćanskih zemalja ovo prokletstvo se odnosi u krajeve u kojima vlada idolopoklonstvo. Siroti, neupućeni urodenici uče se da upotrebljavaju alkohol. Čak i medu nezna-bošcima, intelektualci uvidaju i podižu svoj glas protiv alkohola kao smrtonosnog otrova; ali je njihov trud da svoje zemlje zaštite od pustošenja što ih on donosi bio uzaludan. Ljudi iz civiliziranih zemalja silom nameću duhan, alkohol i opojna sredstva nezna-božačkim narodima. Nekontrolirane strasti urodenika, stimulirane pićem, povlače ih u degradaciju pred onim što im je nepoznato, tako da slanje misionara u takve zemlje postaje gotovo beznadnim pothvatom.

Dodirom s ljudima koji su ih trebali upoznati s Bogom, ne-znabošci su zavedeni u zla koja postaju uzrokom propasti čitavih plemena i rasa. Tako ljudi iz civiliziranih nacija postaju omraženi u tamnim dijelovima svijeta.

Odgovornost Crkve340

Ljubav prema alkoholu predstavlja silu u ovome svijetu. Ona ima na svojoj strani ujedinjene moć novca, naviku i strast. Njezina se moć osjeća čak i u Crkvi. Ljudi čiji novac potječe, posredno ili neposredno, od prodaje alkoholnih pića, dobrostojeći su članovi Crkava. Mnogi od njih velikodušno daju za "popularna do-bročinstva". Njihovim prilozima podupiru se crkvene ustanove i izdržavaju se svećenici. Oni odreduju smjernice financijske moći Crkve.

Crkve koje primaju takve vjernike zapravo daju potporu prodaji alkohola. Vrlo često svećenik nema hrabrosti da se zauzme za ono što je pravo. On vjernicima svoje crkve ne govori o tome što je Bog rekao o djelatnost prodavača alkoholnih pića. Kad bi govorio otvoreno, bio bi to — po njegovom sudu — napad na vjernike njegove crkve, žrtvovanje svoje popularnosti i omiljenosti, gubitak plaće.

Medutim, nad sudom ili mišljenjem Crkve stoji Božji sud. On koji je rekao prvom ubojici: "Krv brata tvoga iz zemlje k meni viče" (Postanak 4,10), neće za svoj oltar prihvatiti darove trgovaca alkoholom. Njegov se gnjev raspaljuje protiv onih koji svoju krivnju pokušavaju prikriti velom velikodušnosti. Njihov je novac umrljan krvlju. Na njemu je prokletstvo.

Što će mi mnoštvo žrtava vaših? — govori Jahve. —341

Kad mi lice vidjet dolazite, tko od vas ište da gazite mojim predvorjima? Prestanite mi nosit ništavne prinose. ... Kad na molitvu ruke širite, ja od vas oči odvraćam. Molitve samo množite, ja vas ne slušam. Ruke su vam u krvi ogrezle. (Izaija 1,11-15)

Od pijanice se može očekivati nešto bolje. Njemu su bili povjereni talenti kojima je trebao slaviti Boga i biti na blagoslov svijetu, ali njegova je okolina postavila zamku njegovoj duši i izvukla korist od njegovog poniženja. Oni su uživali u raskošnom životu, dok su sirote žrtve koje su pokrali živjele u siromaštvu i bijedi. A Bog će za ovo pozvati na odgovornost onoga koji je druge gurao u propast. Onaj koji vlada na nebesima nije izgubio iz vida ni prvi uzrok ni posljednju posljedicu pijanstva. On, koji se brine o vrapcu i odijeva travu u polju, neće proći pored onih koji su načinjeni na Njegovu sliku, otkupljeni Njegovom krvlju, a da ne prigne uho k njihovim uzvicima. Bog pamti sva ova zla koja su uzročnici stalnih zločina i bijede.

Ovaj će svijet i možda Crkva dati potporu čovjeku koji je stekao bogatstvo ponižavanjem ljudske duše. Oni će možda imati osmijeh za onoga tko vodi ljude, korak po korak, stazom sramote i poniženja. Ali Bog ovo sve vidi i donosi pravičan sud. Trgovac alkoholom će, u očima svijeta, možda biti dobar poslovan čovjek; ali Gospodin kaže: "Teško njemu!" Protiv njega će biti podignuta optužba za beznadnost, bijedu i patnju što ih je donio svijetu prodajom alkohola. On će morati dati odgovor za neimaštinu i bol majki i djece koji su patili zbog nedostatka hrane, odjeće i krova nad glavom i koji su izgubili svu nadu i radost. On će morati dati odgovor za duše koje je nepripremljene gurnuo u vječnu propast. A oni koji suraduju s njim u njegovom poslu sudionici su u njegovoj krivnji. Takvima Bog kaže: "Ruke su vam u krvi ogrezle."

Zakoni o proizvodnji i prodaji alkohola

Mnogi zastupaju dopuštenje prodaje alkohola kao zakonsku mjeru koja ograničuje zlo alkoholizma. Ali to odobrenje stavlja ovo zlo pod zaštitu zakona. Vlasti odobravaju postojanje

takvih zakona i one time podupiru zlo koje oni, kako sami vjeruju, ograničavaju. Pod zaštitom zakona koji dopuštaju proizvodnju alkoholnih pića, osnovane su pivovare, pecare i pogoni za proizvodnju vina po cijeloj zemlji, i trgovac alkoholom obavlja svoj posao kraj naših vrata.

Njemu je često zabranjeno da prodaje alkohol onome koji je pijan ili za koga se zna da je okorjeli alkoholičar; dok poduka mladih da postanu pijanice napreduje sigurnim koracima. Sam opstanak trgovine alkoholom ovisi o rađanju alkoholičarske strasti u mladima. Mladež se zavodi, korak po korak, dok se ne ustali navika uzimanja alkohola i ne nastane žeđ koja zahtijeva zadovoljenje po svaku cijenu. Manje je zlo dati alkohol okorjelom pijanici, čija je propast u većini slučajeva već neizbježna, nego dopustiti da naša mladež bude namamljena u propast zbog ove strašne navike.

Odobravanjem prodaje alkohola, pred očima onih koji nastoje učiniti promjenu nabolje stalan je izazov. Osnovane su ustanove u kojima se pomaže žrtvama neumjerenog života da svladaju svoju strast. To je plemenito djelo; ali sve dok je prodaja alkohola odobrena zakonom, žrtve ove strasti će imati malo koristi od prihvatilišta za alkoholičare. Oni ne mogu tamo ostati zauvijek. Oni ponovno moraju zauzeti svoje mjesto u društvu. Proh- tjev za alkoholnim pićem, premda prigušen, nije sasvim uništen;

i kad kušnja, kao i obično, navali, oni prečesto padaju kao lak plijen.

Čovjek koji drži opasnu životinju i koji, svjestan sklonosti te životinje, dopusti da ona čini što hoće, smatra se odgovornim pred zakonima zemlje za zlo koje ta životinja može nanijeti. U zakonima što ih je dobio izraelski narod, Bog je izdao naredbu da, ako životinja za koju se znalo da je opasna usmrti ljudsko biće, vlasnik te životinje svojim životom treba platiti cijenu neopreznosti ili zle ćudi životinje. Po istom bi pravilu vlasti koje daju slobodu prodavaču alkohola trebale pozvati na odgovornost za posljedice takve prodaje. I ako smrću treba platiti zlo što ga nanese životinja kojoj je dana sloboda, koliko je veće zlo odobravati rad trgovaca alkoholom!

Izgovor za izdavanje ovakvih odobrenja jest da ona ostvaruju profit državnoj blagajni. A koliki je taj prihod kad se usporedi s golemim troškovima koji nastaju zbog kriminalaca, umobolnika i beskućnika koji su svi plod i rezultat trgovine alkoholom! Čovjek pod utjecajem alkohola vrši zločin; on se privo- di pred sud, i oni koji su ozakonili prodaju alkohola prisiljeni su baviti se posljedicama svog poslovanja. Oni su odobrili prodaju sredstava koje će normalnog čovjeka načiniti umno bolesnim; sada, međutim, takvog čovjeka moraju poslati u zatvor ili na vješala, dok su njegova žena i djeca često ostavljeni bez sredstava za život i postaju teretom zajednici u kojoj žive.

Kad razmišljamo samo o novčanoj strani ovog predmeta, kakva je ludost trpjeti takvo poslovanje! Međutim, koji prihod može nadoknaditi gubitak ljudskog razuma, unakaženje i

izo-bličenje Božje slike u čovjeku, propast na koju su osudena djeca koja postaju beskućnici i poniženе osobnosti, propast koja u takvoj djeci ovjekovječuje zle sklonosti njihovih očeva — alkoholičara?

Zabrana

Čovjek koji je stekao naviku uzimanja alkohola nalazi se u nezavidnoj, očajnoj situaciji. Njegov je mozak obolio, njegova je volja oslabljena. Što se tiče bilo koje sile u njemu samome, njegova strast se ne može staviti pod nadzor. Njega se nikakvim riječima ne može uvjeriti da se odrekne sebe. Odvučen u jazbine zla, onaj koji je donio odluku da ostavi piće biva naveden da ponovno posegne za čašom i, uz prvi dah opojnog pića, svladana je i pogažena svaka dobra odluka i uništen svaki trag volje. Netom što je okusio sredstvo koje odvodi u ludilo, nestaje i svaka pomisao o njegovim posljedicama. Zaboravljena je žena čije je srce slomljeno. Sada raskalašeni otac više se ne brine za svoju gladnu i golu djecu. Ozakonjenjem ovakve trgovine, zakon pokazuje da se slaže s propašću ljudske duše i odbija da obustavi tu trgovinu koja puni svijet zlom.

Mora li se ovo trajno odigravati? Hoće li se duše uvijek morati boriti za pobjedu, a sve vrijeme pred sobom gledati otvorena vrata kušnji? Mora li prokletstvo neumjerenosti zauvijek počivati na civiliziranom svijetu kao uzročnik propasti? Mora li ono svake godine, kao vatra koja proždire, zahvaćati tisuće sretnih domova? Ako brod počinje tonuti primijećen s obale, ljudi na obali ovo neće nezainteresirano promatrati. Oni će staviti svoje živote na kocku da bi spasili putnike od vodenoga groba. Nije li isto tako potrebno založiti se da ih spasimo od sudbine alkoholizma!

Alkoholičar i njegova obitelj nisu jedini koji su na udaru poslovanja trgovaca alkoholom, niti je teret troškova jedino zlo

koje trpi zajednica. Mi smo svi zajedno utkani u tkivo čovje-čanstva. Zlo što snade bilo koji dio velikog ljudskog bratstva donosi propast svima.

Mnogi ljudi koji iz ljubavi za zaradom i udobnošću ne žele čuti za ograničavanje prodaje alkohola utvrdili su, ali prekasno, da je ta trgovina imala i ima veze s njima. Takav je čovjek vidio svoju djecu omamljenu pićem i njihove propale osobnosti. Život bez zakona dovodi do razuzdanosti. Imovina je u opasnosti. Život nije više siguran. Nesreće na moru i kopnu se množe. Bolesti koje se legu u jazbinama prljavštine i bijede nalaze svoj put ka gospodskim i raskošnim domovima. Poroci što ih čine djeca iz domova pijanstva i zločina prenose zarazu sinovima i kćerima iz plemenitih i obrazovanih domova.

Nema čovjeka čije dobro nije pogodeno trgovinom alkoholom. Nema čovjeka koji se, zbog svoje osobne sigurnosti, ne bi zauzeo da je razori.

Prije svih ostalih ustanova kojima su isključivo povjereni interesi javnosti, zakonodavne bi ustanove i palače pravde trebale biti oslobodene od prokletstva poroka i neumjerenosti. Guverneri, senatori, veleposlanici, suci, ljudi koji odlučuju o zakonima zemlje, ljudi koji u svojim rukama drže živote, dobar ugled i imovinu svojih sugradana, trebali bi biti ljudi stroge umjerenosti i uzdržanosti. Samo će tako njihovi umovi moći razlučivati izmedu onoga što je dobro i što je zlo. Samo tako mogu steći čvrstinu načela i mudrost da donose pravdu i pokažu milost. Ali što govore podaci? Koliko takvih ljudi, zbo uporabe jakih pića imaju pomućen um i nejasan osjećaj o onome što je pravo i što nije! Koliko okrutnih zakona je stupilo na snagu, koliko nedužnih osoba je osudeno na smrt — zbog nepravde zakonodavaca, svjedoka, porotnika, pravnika, i samih sudaca koji su bili pod utjecajem alkohola! Ima mnogo takvih koji su "jaki piti vino", i "junaci u miješanju silovita pića", "koji zlo zovu dobro, a dobro zlo", koji "pravdaju bezbožnika za poklon, a pravednima uzimaju pravdu". O takvima Bog kaže:

Yao onima ... Zato, kao što plameni jezici proždiru slamu i kao što nestaje suha trava u plamenu, tako će korijen njihov istrunuti, poput praha razletjet se pupoljak njihov, jer odbaciše Zakon Jahve nad Vojskama i prezreSe riječ Sveca Izraelova. (Izaija 5,22.24)

Štovanje Boga, postojanost nacije, dobrobit zajednice, doma i pojedinca traže da se uloži svaki napor kako bi ljudi shvatili činjenice o zlim posljedicama neumjerenosti. Naskoro ćemo biti svjedoci pogubnih rezultata ovog strašnog zla, ako već dosad nismo bili. Tko će se odlučno suprotstaviti djelu uništenja i propasti? Zasad ova borba jedva da je počela. Pokrenimo vojsku ljudi koji će stati na put prodaji otrovnih alkoholnih pića koja oduzimaju razum ljudima. Jasno iznesimo i prikažimo opasnost od trgovine alkoholom i pridonesimo oblikovanju javnoga mnijenja koje će tražiti da se ta trgovina zabrani. Pružimo ljudima poremećenim zbog pića priliku da se oslobode ovog ropstva. Neka glas naroda zahtijeva od svojih zakonodavaca da stanu na put toj sramnoj trgovini.

"Izbavi one koje vode u smrt; i spasavaj one koji posrćući idu na stratište. Ako kažeš: Wismo za to znali', ne razumije li onaj koji ispituje srca?" (Izreke 24,11.12)

"Što ćeš reći kada ti se nametnu kao gospodari tvoji?" (jeremija 13,21)

Poglavlje 28 - Sluga u Domu

Obnova i duhovno uzdizanje čovječanstva počinju u domu. 349 Djelatnost roditelja temelj je svake druge djelatnosti. Društvo se sastoji od obitelji i ono je što od njega čine glave obitelji. Iz srca "izvire život" (Izreke 4,23); a dom je srce društva, Crkve i naroda. Od utjecaja doma ovise dobrobit društva, uspjeh Crkve, uspjeh i blagostanje naroda.

U Isusovom su životu prikazani važnost i mogućnosti obi-teljskog života. On koji je došao s Neba da postane nama Uzorom i Učiteljem, proveo je trideset godina kao član obiteljskog domaćinstva u Nazaretu. Biblijski su zapisi o tim Njegovim go-dinama vrlo kratki. Nije bilo moćnih čuda koja bi privukla ljudsko mnoštvo. Tada nije bilo mnoštva koje bi išlo za Njim ili se okupljalo da čuje Njegove riječi. Pa ipak, On je tijekom svih tih godina ispunjavao svoju božansku zadaću. Živio je kao je-dan od nas, sudjelovao u životu doma, pokoravao se kućnim pravilima i redu, izvršavao svoje dužnosti, nosio terete. Pod za-klonom skromnog doma, sudjelujući u svemu onome što je sva-kodnevnica čovjeka na zemlji, "Isus je napredovao u mudrosti, rastu i milosti `pred Bogom i ljudima'". (Luka 2,52)

Tijekom svih tih godina osamljenosti, Njegov je život izvi- 350 rao u vrelima razumijevanja i spremnosti na pomoć. Njegovo trajno nadahnuće bili su Njegova nesebičnost i blago strplje-

nje, Njegov je život bio kao kvasac koji je djelovao medu dije-lovima društva. Nitko za Njega nije rekao da je učinio neko čudo; pa ipak je od Njega izlazila vrlina — sila izlječenja, životodavna sila ljubavi, onima koji su bili kušani, bolesni i razoča-rani. Od svoga ranog djetinjstva Isus je na nenametljiv način služio drugima, i stoga su Ga mnogi rado slušali kad je otpočeo svoj javni rad.

Rane Isusove godine više su nego uzorne za mladež. One 351 su pouka, a trebale bi biti i ohrabrenje svakom ocu i majci.

Krug dužnosti u obitelji i susjedstvu je ono pravo polje djelovanja za one koji žele raditi na duhovnom uzdizanju svojih bližnjih. Ne postoji važnije područje napora od onoga koje je povjereno utemeljiteljima i zaštitnicima doma. Ne postoji nijedna djelatnost povjerena čovjeku koja obuhvaća veće i dalekosežnije rezultate od djelatnosti očeva i majki.

Budućnost društva odreduje se po današnjoj djeci i mladima, a o domu ovisi što će ti mladi i djeca postati. Nedostatku pravog odgoja u domu mogu se pripisati većina bolesti, bijede i zločina koji nanose prokletstvo čovječanstvu. Kad bi život u domu bio čist i iskren, kad bi djeca koja su napustila njegovo toplo ognjište bila pripremljena da se uhvate u koštac sa životnim odgovornostima i opasnostima, kako bi svijet bio drukčiji!

Da bi se unijele pozitivne promjene u život žrtava zlih navika, ulažu se golemi napori, gotovo se neograničeno troše vrijeme, novac i radna energija. Pa čak su i ovi napori nedostatni za

podmirenje ove velike potrebe. A kako je rezultat neznatan! Kako je mali broj ovisnika trajno osloboden svojih poroka!

Većina tih ljudi teži k boljemu životu, ali njima nedostaju hrabrost i odlučnost da se otrgnu od sile navike. Oni se boje potrebnih napora, nevolja i žrtve, a njihovi su životi upropašteni i uništeni. Tako i ljudi najsnažnijih umova, ljudi uzvišenih ideala i plemenitih sposobnosti, prirodno i svojim obrazovanjem i odgojem sposobni da zauzmu položaje od povjerenja i odgo-vornosti, postaju degradirani i izgubljeni za ovaj život i za onaj vječni.

Kako je za one koji su uistinu na putu reforme k boljemu, gorka borba u kojoj nastoje povratiti svoje dostojanstvo! I tijekom cijeloga svog života, oronula zdravlja, kolebljive snage volje, oslabljena uma i oslabljene duševne snage, mnogi žanju žetvu svog zlog sijanja. Koliko bi se više moglo postići da su se s problemom zla u svojem životu pozabavili u početku!

Ova zadaća velikim dijelom počiva na roditeljima. Kad bi se, u pokušajima da se odoli porastu neumjerenosti i drugih zala koja kao rak izjedaju tijelo društva, odvojilo više vremena za savjetovanje roditelja o tome kako oblikovati navike i karakter svoje djece, tada bismo poželi stostruko više dobra. Tamo gdje je navika tako strašna kao sila zla, u njihovoj je moći da od nje načine silu na dobro. Oni imaju posla s rijekom na samomu izvoru, i njihova je dužnost da je pravilno usmjere.

Roditelji mogu položiti temelje zdravog, sretnog života za svoju djecu. Oni ih mogu odaslati iz domaćeg ognjišta opskrbljene moralnom izdržljivošću kojom će se moći usprotiviti kušnji, hrabrošću i snagom kojom će se uspješno boriti s problemima života. Oni ih mogu nadahnuti ambicijama i razviti snagu kojima će izgraditi život na hvalu Bogu i na blagoslov svijetu. Oni mogu za njihove noge pripremiti prave staze, kroz svjetlost sunca i kroz sjenku, kojima će putovati k stanovima na visini.

Zadaća doma prostire se i izvan kruga njegovih članova. Kršćanski dom treba postati živom poukom koja će prikazati vrline i odlike pravih životnih načela. Takav prikaz bit će sila na dobro u ovome svijetu. Utjecaj pravog doma na ljudska srca i život jest nešto znatno moćnije nego ijedna održana propovijed. Kada mladi izadu iz takvog doma, onda su pouke koje su u njemu stekli usadene u njihova srca. Plemenita načela života unose se u druge domove, tako da u zajednici djeluje ozračje i utjecaj koji duhovno uzdiže.

Ima mnogo onih kojima naš dom može biti blagoslovom. Naše društvene večeri ne trebaju biti u duhu svjetovnih običaja, već po Kristovom Duhu i u skladu s naukom Njegove Ri- ječi. Izraelci su na sve svoje svečanosti pozivali siromahe, došljake i levite, koji su istodobno bili i pomoćnici svećenika u Svetištu i vjerski učitelji i misionari. Narod je s njima postupao kao sa svojim gostima, koji su trebali dijeliti blagodati njihova gostoprimstva prigodom svih društvenih i vjerskih svečanosti, i za koje su se oni, u slučaju bolesti ili oskudice, nježno

starali. Ovakve i mi trebamo primati u svoje domove radosna srca. Koliko takav duh ljubaznosti može pridonijeti da razvedri i ohrabri srce medicinske sestre — misionarke ili učiteljice opterećene brigama, majku opterećenu teškim poslovima, ili pak stare i nemoćne koji su prečesto bez doma, koji se bore sa siromaštvom i mnogim razočaranjima.

"Kada daješ objed ili večeru," rekao je Isus, ne pozivaj ni svojih prijatelja, ni svoje braće, ni svoje rodbine, ni bogatih susjeda, da ne bi i oni tebe za uzvrat pozvali, te tako primio plaću. Nego, kad prireduješ gozbu, pozivaj siromahe, sakate, hro- me i slijepe! Tada će ti biti blago, jer ti nemaju čim uzvratiti!

To će ti se uzvratiti o uskrsnuću pravednika. (Luka 14,12-14)

To su gosti zbog kojih, kad ih pozovete, nećete osjećati veliki teret. Neće biti potrebno da pripremate obilan i skup prijam. Neće biti potrebno da se trudite oko raznog ukrašavanja za tu priliku. Toplina srdačne dobrodošlice, mjesto kraj vašeg ognjišta, mjesto za vašim stolom, prednost sudjelovanja u zajedničkoj molitvi za mnoge od njih bit će kao mali kutak Neba.

Izrazi našeg razumijevanja i naklonosti trebaju se preliti preko granica naše sebičnosti i preko obiteljskih zidova. Dragocjene prilike se pružaju onima koji žele od svojih domova učiniti blagoslov za druge. Društveni utjecaj je divna sila. Ako hoćemo, mi ga možemo upotrijebiti kao sredstvo pružanja pomoći onima koji su oko nas.

Naši domovi trebaju biti zaklon mladima koji su pod teretom kušnji. Mnogi stoje na raskrižju dvaju putova. Svaki utjecaj i svaki dojam odlučuju o izboru koji presudan za njihovu sudbinu u ovom životu i za vječnost. Zlo ih priziva k sebi. Njegova su stjecišta blistava i privlačna. Ona imaju dobrodošlicu za svakoga tko dode. Posvuda oko nas su mladi koji nemaju svoj dom, a i mnogi čiji domovi nemaju silu koja će im pomoći i koja će ih uzdignuti; te mlade tako odnosi struja zla. Oni propadaju u samoj sjenci naših vrata.

Takvim mladima trebamo pružiti ruku u znak razumijevanja. Blage, jednostavno izgovorene riječi, i jednostavni znakovi pažnje otjerat će oblake kušnji koji se navlače nad svodom duše. Pravi izraz toplog razumijevanja sadrži silu da otvori vrata onih srca kojima treba miomiris riječi koje su kao i Kristove riječi jednostavni, nježni dodir duha Kristove ljubavi. Ako pokažemo zanimanje za mlade, pozovemo ih u svoje domove i okružimo vedrim, ljubaznim ozračjem, mnogi od njih će rado okrenuti smjer svojih koraka na stazu koja ide naviše.

Životne prilike

Naše je vrijeme ovdje kratko. Mi samo jednom možemo proći kroz ovaj svijet; i dok tako prolazimo, učinimo od života najviše što možemo. Djelo na koje smo pozvani ne zahtijeva bogatstvo, drušveni položaj ili veliki talent. Ono zahtijeva blag, samopožrtvovni duh i nepokolebljiv cilj pred očima. Svjetiljka ma kako mala, ako stalno gori, može poslužiti da se

upale mnoge druge svjetiljke. Možda će sfera našeg utjecaja biti uska, naša sposobnost mala, naše prilike malobrojne, stečeno znanje ograničeno; ipak, koristimo li vjerno prilike da učinimo dobro u

svojim domovima, pružaju nam se lijepe mogućnosti. Ako otvo-rimo svoja srca i domove božanskim načelima života, mi ćemo postati korita kojima će protjecati rijeke životvorne sile. Iz naših će domova teći rijeke zdravlja, koje će donositi život, ljepotu i plodnost tamo gdje su sada neplodnost i suša.

Poglavlje 29 - Graditelji Doma

Onaj koji je Adamu dao Evu za družicu i ženu učinio je svoje prvo čudo na jednoj svadbenoj svečanosti. U svečanoj dvo-rani, u kojoj su se prijatelji i rodbinaa zajedno radovali, Krist je otpočeo svoj javni rad. Time je On odobrio brak, označujući ga kao ustanovu koju je sam osnovao. On je odredio da muškarac i žena budu sjedinjeni u svetoj zajednici braka, da zasnivaju obitelji čiji će članovi, okrunjeni čašću, biti priznati kao članovi nebeske obitelji.

Krist je ukazao čast bračnoj vezi i time što je učinio da ona bude simbol jedinstva koje postoji izmedu Njega i onih koje je izbavio. On s'm je Zaručnik; a Crkva je zaručnica o kojoj On kao o svojoj izabranici kaže: "Sva si lijepa, prijateljice moja, i nema mane na tebi." (Pjesma 4,7)

"Krist je ljubio Crkvu i sam sebe predao za nju, da je posveti čisteći je ... da bude sveta i bez mane. Tako su i muževi dužni ljubiti svoje žene kao svoja tjelesa. ... Tko svoju ženu ljubi, ljubi samoga sebe." (Efežanima 5,25-28)

Obiteljska je veza najtješnja, najnježnija i najsvetija veza na Zemlji. Ona je po Božjoj namisli trebala biti blagoslov čovje-čanstvu. I ona jest blagoslov gdje god se bračni zavjet sklapa u razumu, u Božjem strahu, uz dužno poštovanje prema odgo-vornostima što ih brak sobom donosi.

Oni koji namjeravaju stupiti u bračni odnos trebaju misliti o tome kakav karakter i utjecaj će imati dom što ga osnivaju. Kad postanu roditelji, njima će biti povjereno sveto blago. Velikom mjerom o njima ovisi dobrobit njihove djece u ovom svijetu i njihova sreća za vječnost. Takoder, u velikoj mjeri oni odlučuju kakvog će tjelesnog i moralnog kova biti njihovi mališani. A stanje u društvu ovisi o tome kakav je dom; težina ili snaga utjecaja što ga vrši svaka obitelj, padat će ili na onu stranu vage koja se podiže, ili na onu koja se spušta.

Izbor životnog sudruga treba biti takve naravi da se na najbolji način očuvaju tjelesna, umna i duhovna dobrobit roditelja i djece te da omogući i roditeljima i djeci život na blago- slov bližnjima i na slavu Stvoritelju.

Prije nego što preuzmu odgovornosti koje brak donosi, mladić i djevojka trebaju imati iskustva u praktičnom životu, koja će ih pripremiti za njihove dužnosti i terete. Ne treba preporučivati rano sklapanje brakova. U odnos koji je tako važan kao brak, i toliko dalekosežan po svojim rezultatima odnosno posljedicama, ne bi trebalo stupiti na brzinu, bez odgovarajućih priprema, i prije nego što su umne i tjelesne snage već dobro oblikovane.

Bračni drug možda neće posjedovati svjetovno bogatstvo, ali zato treba posjedovati znatno veći blagoslov zdravlja. I neka, u većini slučajeva, ne postoji velika razlika u godinama. Zane-marivanje ovakvog pravila može ozbiljno ugroziti zdravlje onoga tko je mladi. A djeca su često lišena tjelesne i umne krepkosti. Od ostarjeloga oca ili majke oni ne mogu očekivati

odgovarajuće staranje i prijateljstvo koje zahtijeva njihov mladi život i, smrću oca ili majke, baš u vrijeme kad su im ljubav i savjet najpotrebniji, oni mogu trpjeti veliki gubitak.

Samo u Kristu se sigurno može zasnovati bračna zajednica. Ljudska ljubav treba uzimati svoje najtoplije niti od božanske ljubavi. Samo tamo gdje Krist vlada može postojati duboka, istinska i nesebična naklonost i ljubav.

Ljubav je dragocjeni dar što ga primamo od Isusa. Čista i sveta ljubav nije osjećaj, već načelo. Oni koji se rukovode istinskom ljubavlju, nisu nerazumni niti slijepi. Naučeni od Svetoga Duha, oni ljube Boga i svoje bližnje kao same sebe.

Neka oni koji razmišljaju o braku stave na vagu svaki osje- ćaj i neka promatraju sve ono što se odigrava u karakteru onoga s kojim žele sjediniti svoju životnu sudbinu. Neka svaki korak ka sklapanju bračnog saveza odiše skromnošću, jednostavnošću, iskrenošću i ozbiljnom željom da se zadovolji i proslavi Bog. Stupanje u brak utječe na život koji slijedi na ovoj Zemlji i na onaj u vječnosti. Iskreni kršćanin neće stvarati planove koje Bog ne može odobriti.

Ako uživaš prednost imati roditelje koji se boje Boga, zatraži od njih savjet. Iznesi im svoje nade i planove, uči se iz pouka što su ih napisala njihova životna iskustva, i uskraćene će ti biti mnoge boli srca. Prije svega, neka Krist bude tvoj Savjetnik. Proučavaj Njegovu Riječ uz molitvu.

Rukovodena time, neka djevojka kao životnog suputnika prihvati samo onoga koji ima čiste, muževne crte karaktera, onoga koji je marljiv, ambiciozan i pošten, onoga koji ljubi Boga i boji Ga se. Neka mladić traži djevojku koja će biti njegova potpora, koja je spremna nositi svoj dio tereta života, čiji će ga utjecaj oplemeniti i učiniti boljim, i koja će ga svojom ljubavlju učiniti sretnim.

"Od Jahve je žena razumna. ... Muževljevo se srce uzda u nju, ... Ona mu čini dobro, a ne zlo, u sve dane vijeka svojeg. ... Svoja usta mudro otvara, i pobožan joj je nauk na jeziku. Na vladanje pazi ukućana i ne jede kruha besposlice. Sinovi njezini podižu se i sretnom je nazivaju, i muž njezin hvali je. Mnoge su žene biile vrsne, ali ti ih sve nadmašuješ." Onaj tko je našao dobru ženu, "našao je sreću i stekao milost od Jahve." (Izreke 19,14; 31,11.12.26-29; 18,22)

Ma kako oprezno i mudro stupili u brak, malo parova je potpuno sjedinjeno odmah po završetku svadbene svečanosti. Stvarna zajednica dviju osoba stvar je godina provedenih u braku.

Kad se mladenci sučele sa životom i njegovim teretom zbrke i briga, tada nestaje romantika kojom mašta tako često obavija stupanje u brak. Muž i žena upoznaju karakter jedno drugoga, što je u njihovom dotadašnjem odnosu bilo nemoguće. Ovo je najkritičnije razdoblje u

njihovom bračnom iskustvu. Sreća i dobrobit cijelog njihovog budućeg života ovise o tome hoće li sada pravilno postaviti smjernice. Oni često jedno u drugome zamjećuju neočekivane slabosti i nedostatke; ali srca koja je sjedinila ljubav zapažat će i dotad nepoznate divne crte karaktera. Svatko neka nastoji otkrivati vrline, a ne nedostatke. Često i naš stav i ozračje što nas okružuje odlučuju o tome što će nam kod drugoga biti otkriveno. Mnogi izricanje ljubavi smatraju slabošću i drže se rezervirano, što odbija njihovog partnera. Ovaj duh koči struju simpatije i razumijevanja. Budući da je potisnuto ustranu, ono što je društveno i plemenito vene, a srce postaje pusto i hladno. Dobro se čuvajmo ove zablude. Ljubav ne može postojati dugo bez izričaja. Ne dopusti da srce onoga koji je povezan s tobom skapava u nedostatku nježnosti i razumijevanja.

Iako će možda nastati poteškoće, nevolje i razočaranja, neka tada muž i žena ne misle da je njihova veza promašaj ili razočaranje. Donesite odluku da budete jedno drugome sve što je moguće. Nastavite s nježnošću koju ste ranije pokazivali. U svakom pogledu ulijevajte uvijek jedno drugome hrabrost u borbama života. Razmišljajte o tome kako ćete pridonijeti sreći jedno drugog. Njegujte uzajamnu ljubav i uzajamni obzir. Tada će stupanje u brak, umjesto da bude kraj ljubavi, biti njezin pravi početak. Toplina istinskog prijateljstva, ljubav koja upućuje srce srcu, jesu predokus nebeskih radosti.

Oko svake obitelji postoji sveti krug koji treba očuvati da ga nitko ne naruši. U taj krug nijedna druga osoba nema prava ući. Neka muž ili žena nikome ne dopuste da sudjeluje u svijetu povjerljivosti koji je isključivo njihov.

Neka svatko pruža ljubav namjesto da je zahtijeva. Njegujte ono što je najplemenitije u vama, i budite brzi da zamijetite dobre crte jedno drugoga. Spoznaja da vas netko cijeni i poštuje divan je poticaj i zadovoljstvo. Razumijevanje i poštivanje potiču težnju za stjecanjem vrlina, a kad daje poticaj na plemenitije ciljeve, sama ljubav postaje jačom.

Ni muž ni žena ne trebaju "ulijevati" svoju osobnost u osobnost svojega partnera. Svatko od njih ima svoj osobni odnos s Bogom. Neka svatko za sebe traži savjet od Boga za pitanja: "Što je dobro?", "Što nije dobro?", "Kako mogu najbolje ispuniti cilj i svrhu života?" Neka bogatstvo vaše ljubavi otječe k Onome koji je dao svoj život za vas. Neka vam Krist bude prvi, posljednji i najbolji u svemu. Dok se vaša ljubav prema Njemu produbljuje i jača, vaša ljubav jedno prema drugom će se čistiti i jačatia.

Duh što ga Krist pokazuje prema nama duh je što ga muž i žena trebaju pokazivati jedno prema drugome. "I živite u ljubavi kao što je Krist vas ljubio i predao samoga sebe za nas. ... Štoviše, kao što je Crkva pokorna Kristu, tako neka budu i žene u svemu svojim muževima! Muževi, ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu i sam sebe predao za nju." (Efežanima 5,2.24.25)

Neka ni muž ni žena ne nastoje vršiti neku samovoljnu vlast jedno nad drugim. Ne pokušavajte prisiliti jedno drugoga da se pokori vašim željama. Ovo ne možete činiti i zadržati ljubav svog bračnog sudruga. Budite blagi, strpljivi i puni obzira, razumijevanja i ljubaznosti. Božjom milošću učinit ćete jedno drugoga sretnim, kao što ste obećali prigodom svog bračnog zavjeta.

Sreća u nesebičnoj službi

Ali ne zaboravite da sreću nećete naći ako ogradujete sebe od ostalog svijeta i zadovoljite se time što izlijevate sve svoje osjećaje jedno drugome. Prihvatite svaku pruženu priliku da pridonesete sreći onih koji su oko vas. Ne zaboravite da se istinska radost može naći samo u nesebičnoj službi.

Popustljivost i nesebičnost odlikuju riječi i postupke svih onih koji žive novim životom u Kristu. Dok se trudite da živite Njegovim životom, nastojeći istodobno i pobijediti sebe i sebičnost u sebi i služiti potrebama drugih, stjecat ćete pobjedu za pobjedom. Time će vaš utjecaj biti na blagoslov svijetu.

Muškarci i žene će moći dosegnuti ideal što ga Bog ima za njih ako prihvate Krista kao svog Pomoćnika. Ono što ljud-ska mudrost ne može, ostvarit će Njegova milost za one koji Mu se srcem predaju. Njegova providnost sjedinit će srca spo-nama koje su nebeskog podrijetla. Ljubav neće biti samo uzajamno izgovaranje nježnih i laskavih riječi. Nebeski razboj tka osnovu i potku, odnosno uspravne i vodoravne niti, savršenije i čvršće nego zemaljski razboji. Rezultat neće biti samo komad tkanine, već tkivo koje će moći podnijeti svaku kušnju. Srce će biti povezano sa srcem zlatnim sponama ljubavi koja nika-da ne prestaje.

Bolji od zlata dom je pun mira,

Gdje se sva blaga domaćeg ognjišta stječu; Oltar ljubavi i sreća .i.- ivota,

S posvetom majke, sestre il' žene.

Ma kako skroman dom,

.11' iskušan tugom po naredbi Neba,

Blagoslovi nikada kupljeni i nikada prodani, Koji se stječu tamo skuplji su od čistoga zlata.

Nepoznat

Poglavlje 30 - Izgor i priprema doma

Evandelje je djelotvorno sredstvo koje pojednostavljuje ži- 363 votne probleme. Ako slijedimo njegove upute, onda će mnoge od nejasnih situacija postati jasne, i mi ćemo biti pošteđeni mnogih zabluda. Ono nas uči da vrijednosti oko sebe cijenimo po njihovoj stvarnoj cijeni i da u ono što ima najveću vrijednost — u ono što je trajno — uložimo i svoje najveće napore. Ova pouka treba onima na kojima počiva odgovornost izbora doma. Oni ne bi trebali dopustiti da ih išta odvrati od ovog uzvišenog cilja. Neka oni drže na umu da dom na Zemlji treba biti simbol doma na Nebu i, istodobno, priprema za taj dom. Život je škola pripreme iz koje roditelji i djeca trebaju prijeći u višu školu u Božjim stanovima. U odabiru mjesta za novi dom neka vas rukovodi ova misao. Neka na vaš izbor ne utječu želja za bogatstvom, zahtjevi mode ili običaji društva. Priklonite se k onome što će voditi jednostavnosti, čistoći, zdravlju i pravoj vrijednosti.

Veliki gradovi u svijetu postaju leglom zla. Gdje god se našli, očima i ušima postajemo svjedocima zla. Posvuda su postavljeni mamci koji navode na razvrat i rasipanje novca. Plima pokvarenosti i zločina stalno raste. Svaki novi dan donosi izvješća o nasilju svih vrsta — o kradama, ubojstvima, samoubojstvima i drugim nepojmljivim zločinima.

Život u velikim gradovima je nepredvidiv i neprirodan. Ne- obuzdana strast za zgrtanjem novca, vrtlog uzbuđenja i traženja zadovoljstava, žeđ za razmetanjem, raskoš i rasipanje — sve su to sile koje, zajedno s velikim mnoštvom čovječanstva, odvraćaju um od stvarne svrhe života. One otvaraju vrata velikom z1u. Ovo zlo ima gotovo neodoljivu moć nad mladeži.

Jedno od najlukavijih i najopasnijih kušnji koje salijeću djecu i mladež u velikim gradovima jest strast za zadovoljstvima. Veliki je broj slobodnih dana: razne igre i konjske trke privlače tisuće mladih, i tako ih taj vrtlog uzbuđenja i zadovoljstva odvlači od ozbiljnih životnih dužnosti. Novac koji se treba čuvati za uzvišenije ciljeve baca se na zadovoljstva.

Politikom industrijskih koncerna i kao rezultat akcija rad-ničkih sindikata i štrajkova, uvjeti života u velikim gradovima postaju sve teži. Pred nama su ozbiljne poteškoće; i za mnoge će obitelji odlazak iz velikih gradova postati nužnim.

Fizički ambijent velikih gradova je često opasan za zdravlje. Stalna opasnost od zaraze, onečišćeni zrak, voda i hrana, pretrpana, mračna i nezdrava ljudska boravišta samo su neka od mnogih zala s kojima se tu srećemo.

Božja namjera nije bila da se ljudi tiskaju u velikim grado-vima, zbijeni u neprikladnim i nezdravim stanovima. On je u početku postavio naše prve roditelje usred divnih prizora i zvukova, i On želi da se i mi u njima radujemo. Što neposrednije stupamo u sklad s Božjim prvobitnim planom, naši izgledi da sačuvamo zdravlje tijela, uma i duše bit će povoljniji.

Skup i bogato opremljen stan, razmetanje, raskoš i udobnost ne pružaju nužno uvjete za sretan i koristan život. Isus je došao na ovu Zemlju da izvrši najveće djelo ikada učinjeno medu ljudima. Došao je kao Božji izaslanik da bi nam pokazao kako treba živjeti da bismo osigurali ono što je u životu najdragocjenije. Kakvi su bili uvjeti što ih je svemogući Otac odabrao za svojega Sina? Osamljen dom u galilejskim brdima; domaćinstvo održavano poštenim, nesebičnim radom; život jednostavnosti; svakodnevni sukob s poteškoćama i okrutnostima života; samopožrtvovnost, razumno raspolaganje sredstvima i strpljiva, zadovoljna služba; proučavanje Božje riječi u krilu majke, s otvorenim svitkom svetih spisa; tišina zore i sutona u zelenoj dolini; svjedočenje prirode; razmišljanja o stvaranju i Božjoj promisli; zajednica duše s Bogom — to su bili uvjeti i okolnosti Isusovog ranog života.

Tako je bilo s velikom većinom najboljih i najplemenitijih ljudi svih vjekova. Čitajte povijest o Abrahamu, Jakovu i Josipu, izvješća o Mojsiju, Davidu i Iliji. Proučavajte život ljudi kasnijih naraštaja koji su u cijelosti dostojno zauzimali položaje povjerenja i odgovornosti, ljudi čiji je utjecaj bio najdjelotvorniji u duhovnom uzdizanju svijeta.

Kako su mnogi od ovih potekli iz seoskih domova, oni su malo znali o udobnostima. Oni nisu provodili svoju mladost u zadovoljstvima. Mnogi su bili prisiljeni uhvatiti se u koštac sa

siromaštvom i okrutnošću života. Oni su rano naučili raditi a njihov aktivan život, proveden vani, dao je njihovim sposobnostima snagu i elastičnost. Prisiljeni da ovise isključivo o onome što imaju, oni su naučili pobjedivati teškoće i premošćivati zapreke, i tako su stekli hrabrost i ustrajnost. Oni su naučili pouku o samopouzdanju i o nadziranju samog sebe. Velikim dijelom zaklonjeni od zlog društva, bili su zadovoljni zadovoljstvima koja im je pružala priroda i korisno društvo. U svom su ukusu bili jednostavni i u svojim navikama umjereni. Oni su se rukovodili načelima i tako su se razvijali kao čisti, jaki i kao stvarne osobnosti. Kad su bili pozvani u svoje životno djelo, oni su unijeli u njega tjelesnu i umnu snagu, vedrinu duha, sposobnost da planiraju i sprovode u djelo, nepokolebljivost u suprotstavljanju z1u, koji su ih načinili sigurnom silom na dobro u svijetu u kojem su živjeli.

Dar zdravoga tijela, zdravoga uma, plemenitog karaktera bolji je od bilo kojeg drugog naslijeda u materijalnom bogatstvu što biste ga mogli podariti svojoj djeci. Oni koji shvaćaju

u čemu je pravi uspjeh u životu, blagovremeno će postupati po razumu. U svom izboru doma oni će imati na umu ono što je u životu najbolje.

Namjesto da živite tamo gdje se mogu vidjeti samo djela ljudske ruke, gdje ono što čujete i vidite često navodi misli na zlo, gdje metež i buka stvaraju napetost i nemir, idite tamo gdje pred očima možete imati djela Božjih ruku. Nadite mir duhu u ljepoti, tišini i miru prirode. Neka vaše oči počivaju na zelenim poljima, gajevima i brežuljcima. Pogledajte gore na plavo nebo, nepomućeno gradskom prašinom i dimom, udišite okrepljujući nebeski zrak. Idite tamo

gdje ćete, daleko od pomućenosti i razvrata gradskog života, moći biti prijatelj svojoj djeci, gdje ih možete učiti da upoznaju Boga preko Njegovih djela i gdje ih možete pripremiti za život poštenja i upotrebljivosti.

Jednostavnost u opremanju stana

Naše izopačene navike uskraćuju nam mnoge blagoslove i radosti, i onesposobljuju nas da živimo najkorisnijim životom. Namještaj fine i skupe izrade je ne samo bacanje novca, već i onoga što je tisuću puta dragocjenije. Takav namještaj unosi u dom teško breme brige, rada i neprilika.

Kakvo je stanje u mnogim domovima, posebno tamo gdje su prihodi ograničeni i gdje domaći poslovi uglavnom počivaju na majci? Najbolje prostorije opremljene su stilskim namještajem koji ne odgovara stvarnim mogućnostima onih koji tu žive i neprikladan je za stvarne potrebe i radosti. Tu su skupocjeni sagovi profinjenog tkanja, bogatno tapeciran namještaj i otmjene zavjese. Na stolovima, policama i na svakom drugom raspoloživom prostoru nagomilani su razni ukrasi, zidovi su prekriveni slikama, sve dok pogled na sve to ne počne zamarati. Koliko li tek posla treba uložiti da bi se sve to održavalo u redu i u čistom stanju! Ovo održavanje i druge tako stečene navike u obitelji u njezinom uskladivanju s prohtjevima mode stalni su danak i zahtijevaju od domaćice beskrajan trud.

U mnogim domovima supruga i majka nema vremena za čitanje kako bi bila stalno obaviještena o dogadajima, ona nema vremena za druženje sa svojim mužem, prezaposlena je da bi bila u stalnom dodiru sa svojom djecom koja se razvijaju. Nedostaju vrijeme i mjesto na kojemu će dragocjeni Spasitelj biti voljeni i dragi Prijatelj. Postupno, ona tone u jednolične kućanske poslove, dok njezina snaga, vrijeme i zanimanje tonu u stvari koje upotrebom propadaju. Ona se prekasno trgne da bi shvatila kako je postala stranac u svojem vlastitom domu. Dragocjene prilike koje je nekad imala da utječe na svoje mile i pripremi ih za uzvišeniji život, nestale su zauvijek neiskorištene.

Neka oni koji stvaraju dom odluče živjeti mudrije. Neka vaš prvi cilj bude da načinite ugodan dom. Potrudite se da se opskrbite onim što će olakšati posao i doprinijeti zdravlju i udobnosti. Predvidite primanje gostiju, za koje nam je Krist rekao da ih trebamo rado primati, i o kojima On kaže: "Kralj će im odgovoriti: `Zaista, kažem vam meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće.'" (Matej 25,40)

Opremite svoje domove onim što je skromno i jednostavno, onim što podnosi premetanje, što se lako može održavati u čistom stanju i što se bez velikog izdatka može zamijeniti. S malo ukusa, vrlo jednostavan dom može postati privlačan i lijep ako u njemu vladaju ljubav i zadovoljstvo.

Lijep okoliš

Bog voli ono što je lijepo. On je ljepotom odjenuo Zemlju i nebesa. On očinskom radošću promatra kako su Njegova djeca ushićena onim što je stvorio. On želi da mi okružimo svoje domove ljepotom prirodnih pojedinosti.

Gotovo svi koji žive izvan gradova, ma kako bili siromašni, mogu oko svojih domova urediti mali travnjak, nekoliko drveta koja će donositi hlad, cvjetne grmove ili mirisno cvijeće. A sve će to, daleko više od bilo kojih umjetnih ukrasa, poslužiti sreći članova obitelji. Ovo će u obiteljski život unijeti blagotvorno i oplemenjujuće ozračje, jačat će ljubav prema prirodi i privlačiti članove obitelji bliže međusobno i bliže Bogu.

Poglavlje 31 - Majka

Ono što su roditelji sada, to će najčešće biti i njihova djeca.

Njihovo tjelesno stanje, sklonosti i želje, njihove umne i moralne osobine u većoj ili manjoj mjeri izražavaju se u njihovoj djeci.Što su ideali plemenitiji, što su veće umne i duhovne kvalitete, i što su bolje razvijene tjelesne snage roditelja, bolja će biti životna sprema koju će dati svojoj djeci. Njegovanjem onoga što je najbolje u njima samima, roditelji vrše utjecaj na oblikovanje društva i na duhovno uzdizanje budućih naraštaja.

Očevi i majke trebaju shvatiti svoju odgovornost. Svijet je pun zamki za mlade noge. Život ispunjen osjetilnim i sebičnim zadovoljstvima privlači ljudsko mnoštvo. Ljudi ne mogu razabrati skrivene opasnosti ili strašan kraj staze za koju misle da je put k sreći. Njihove snage se troše popuštanjem željama i strastima, i milijuni nalaze propast za ovaj život i za vječnost. Roditelji ne smiju zaboraviti da se djeca moraju suočiti s ovim kušnjama. Neka otpočnu s pripremama još prije rodenja djeteta, osposobljujući ga da se uspješno bori u bitkama sa zlom.

Odgovornost ponajprije počiva na majci. Ona, čijom se krvlju dijete hrani i čime se oblikuje njegova tjelesna grada, usaduje u njega i mane i duhovne sastavnice koje utječu na oblikovanje uma i karaktera. Hebrejska majka Jokabeda, koja se, jaka vjerom, "ne poboja kraljeve odredbe" (Hebrejima 11,23), rodila je Mojsija, izbavitelja izraelskog naroda. Ana, žena molitve, požrtvovnosti i nebeskog nadahnuća, rodila je Samuela, dijete koje je primalo upute s Neba, čvrstog i nepodmitljivog suca, osnivača svetih škola u Izraelu. Elizabeta, rodaka Marije iz Nazareta, rodila je Spasiteljeva navjestitelja i preteču.

Umjerenost i samosvladavanje

Sveto pismo govori o pažljivosti kojom majka treba štititi i čuvati svoje životne navike. Kad je Gospodin htio podignuti Samsona kao izbavitelja Izraela, majci se javio "andeo Gospodnji" s pose-bnim uputama za njezine navike kao i o odgoju njezinog djeteta. "Neka se čuva", rekao je andeo i dodao: "Ne pij odsad ni vina ni žestoka pića, i ne jedi ništa nečisto." (Suci 13,13.7)

Mnogi roditelji pridaju neznatnu važnost utjecaju na dijete prije rodenja; ali Nebo se prema tome ne postavlja tako. Poruka poslana preko Božjeg andela i dana dvaput na najsvečaniji način pokazuje da zaslužuje našu najbrižljiviju pozornost.

Riječima što ih je uputio hebrejskoj majci, Bog govori svim majkama svih vjekova. "Neka se čuva", rekao je andeo, "od svega što sam joj kazao." Dobro djeteta ovisit će o majčinom načinu života. Njezine želje i navike trebaju stajati pod vlašću načela. Postoji nešto što ona treba izbjegavati, nešto čemu se treba su-protstaviti ako želi ispuniti Božju namjeru za nju da joj podari dijete. Ako je ona prije rodenja djeteta sebična, ako popušta svojim željama, ako je

nestrpljiva, ako zanovijeta, ove osobine će se pokazati u sklonostima djeteta. Tako su mnoga djeca kao nasljedstvo primila gotovo nesavladive sklonosti k zlu.

Ali ako se majka nepokolebljivo pridržava pravih načela, ako je umjerena i nesebična, ako je blaga i obazriva, ona će moći darovati svom djetetu iste dragocjene osobine. Zapovijed kojom je majci bilo zabranjeno da pije vino bila je vrlo odredena i izričita. Svaka kap žestokog pića što je uzme u svoja usta da bi zadovoljila želju, ugrožava tjelesno, umno i moralno zdravlje njezinog djeteta i neposredan je grijeh protiv njezinog Stvoritelja.

Mnogi savjetnici tvrde da treba ispuniti svaku želju majke; ako poželi bilo koju vrstu hrane, ma kako štetnu, ona treba slobodno zadovoljiti svoj prohtjev. Takav savjet je pogrešan i štetan. Ni u kom slučaju ne treba zanemariti tjelesne potrebe majke. O njoj ovise dva života i o njezinim željama treba nježno voditi računa i nesebično zadovoljiti njezine potrebe. Ali tada, više nego u bilo koje drugo vrijeme, ona bi trebala u prehrani i svakom drugom pogledu izbjegavati sve ono što može umanjiti njezinu tjelesnu i umnu snagu. Po zapovijedi samoga Boga, njoj je dana najsvečanija obveza da se svladava.

Pretjerani rad

Majčinoj snazi treba pokloniti nježnu skrb. Umjesto da svoju dragocjenu snagu troši u iscrpljujućem radu, njezine brige i teret treba smanjiti. Muž i otac često nije upoznat s fizičkim zakonima koje treba razumjeti zbog dobra svoje obitelji. Utonuo u bitku za svakodnevni život, ili upregnut u stvaranje materijalnih bogatstava, opterećen brigom i strahovanjima, on majci i supruzi prepušta terete koji nadilaze njezine snage u najkritičnijem razdoblju i uvjetuju slabost i oboljenje.

Mnogi bi muževi i očevi mogli naučiti korisnu pouku o nježnom brigovodstvu vjernog pastira. Kad se od Jakova zahti-jevalo da pode na brzo i teško putovanje, on je odgovorio:

"Ali mu on odvrati: `Zna moj gospodar da su djeca nejaka. Osim toga, valja mi se brinuti o ovcama i kravama koje doje: ako bi se tjerale prebrzo samo jednog dana, sve bi pocrkale. ... Ja ću ići polako, uz korak marve pred sobom i uz korak djece, dok stignem k svome gospodaru u Seir.'" (Postanak 33,13.14)

Neka na napornom putu života muž i otac "polako ide", prema onome koliko može izdržati njegov sudrug i suputnik. Usred svijeta koji je u žurbi za bogatstvom i moći, neka on nauči održati ritam svojih koraka, tješeći i podupirući bračnog druga koji je pozvan da ide uz njega.

Vedrina

Majka treba njegovati duh vedrine, zadovoljstva i sreće. Svaki napor u tome pravcu obilno će biti uzvraćen kao tjelesna dobrobit i moralni karakter njezine djece. Duh vedrine pridonijet će sreći njezine obitelji i uvelike unaprijediti njezino osobno zdravlje.

Neka muž pomaže supruzi svojim razumijevanjem i nesma-njenom pažnjom i ljubavlju. Ako želi da ostane svježa i vedra kako bi u svome domu bila kao sunce, neka joj pomogne u nošenju njezinih tereta. Njegova nježnost i topla ljubaznost bit će za nju dragocjeni poticaj, tako da će sreća koju potiče donijeti u njegovo vlastito srce radost i mir.

Muž i otac koji je mrzovoljan, sebičan i bahat nije samo s'm nesretan, već on time baca sjenku na članove svoga do ma. Posljedice što će ih žeti bit će kad vidi svoju ženu kako je potištena i bolesna, i svoju djecu pod udarom zlih posljedica njegove neugodne naravi.

Ako majci uskratiš pažnju i razumijevanje koje ona treba dobiti, ako dopustiš da se njezina snaga iscrpi zbog pretjeranog rada ili strahovanja i neizvjesnosti, tada će njenoj djeci biti oduzeta životna snaga, elastičnost uma i vedar polet koje bi trebali steći. Bit će daleko bolje da joj osiguraš radostan i vedar život, da je sačuvaš od nestašice, iscrpljujućeg rada i zamornih briga, te da se potrudiš da djeca naslijede dobro tjelesno zdravlje, kako bi vlastitim snagama mogli krčiti sebi put kroz život.

Velika je čast i odgovornost povjerena očevima i majkama — da budu svojoj djeci namjesto Boga. Njihov karakter, njihov svakodnevni život, njihove odgojne mjere tumačit će djeci riječi nebeskog Oca. Njihov će utjecaj zadobiti ili odbiti povjerenje djeteta u Božja obećanja.

Prednost roditelja u odgajanju djece

Sretni su roditelji čiji je život stvarni odsjaj božanskog života, tako da Božja obećanja i zapovijedi pobuduju u djeci zahvalnost i štovanje. Roditelji čija nježnost, pravično postupanje i strpljivost tumače djetetu Božju ljubav, pravdu i strpljivost, i koji time što uče svoje dijete da ih voli ima u njih povje- renja i bude im poslušno, uče ga istodobno da voli, ima povjerenja i bude poslušno svom nebeskom Ocu. Roditelji koji u dijete usade takav dar, poklonili su mu blago dragocjenije od bogatstva svih vjekova — blago koje će ostati za vječnost.

U djeci koja su joj povjerena svaka majka ima svetu zadaću od Boga.

"Uzmi ovog sina, ovu kćerku," kaže Bog, "uči ih za mene, daj im karakter kojim će oni biti kao stupovi prekrasno izradeni u dvoru, da bi svijetlili u dvorovima Gospodnjim kroz cijelu vječnost."

Majka često misli da je njezin posao nešto nevažno. To je posao koji se visoko cijeni. Njezine brige i tereti su drugima malo poznati. Njezini dani su ispunjeni nizom malih dužnosti, od kojih sve zahtijevaju strpljenje, samosvladavanje, taktičnost, mudrost, samopožrtvovnu ljubav; pa ipak ona se ne može hvalisati onim što je učinila kao nekim velikim postignućem. Ona je samo vodila skrb da sve u domu teče besprijekorno; često je bila umorna i zabrinuta, trudila se da s djecom razgovara blago, brinula se da im ne bude dosadno i da budu sretni, i vodila male noge na pravu stazu. Ona misli da nije ništa postigla.

Ali to nije tako. Nebeski anđeli promatraju brižnu majku, oni bilježe sve terete koje ona nosi iz dana u dan. Možda svijet neće čuti za njezino ime, ali je ono zato zapisano u Janjetovoj knjizi života.

Prilika dana majci

Bog je na Nebu; svjetlost i slava s Njegova prijestolja poči-

vaju na vjernoj majci dok se ona trudi uzdići i odgojiti svoju djecu da se suprotstave utjecaju zla. Nijedno se drugo djelo ne može po važnosti usporediti s njezinim. Njezina zadaća nije da kao umjetnik oblikuje ljepotu na platnu, niti da je kao kipar kleše u mramoru. Njezina zadaća nije da kao pisac moć-nim riječima utjelovi plemenitu misao, niti da kao glazbenik u melodiji izrazi uzvišen osjećaj. Njezina je zadaća da Božjom pomoći razvije u ljudskoj duši sličnost s božanskim karakterom.

Majka koja ovo razumije smatrat će svoje prilike neprocje-njivima. Ona će uz ozbiljne napore nastojati svojim karakterom i svojim odgojnim metodama predočiti svojoj djeci sliku naj-uzvišenijeg ideala. Ona će s puno ozbiljnosti, strpljivo, hrabro i ustrajno usavršavati vlastite sposobnosti, kako bi mogla pravilno upotrijebiti najuzvišenije moći svojega uma u odgajanju svoje djece. Pri svakom koraku ona će s ozbiljnošću pitati: "Što je Bog rekao?" Ona će marljivo proučavati Njegovu Riječ. Ona neće skidati svoj pogled s Krista, da bi time iskustva njezinog svakodnevnog života, u skromnom nizu briga i dužnosti, bila pravi odsjaj jednog pravog Života.

Poglavlje 32 - Dyete

Uputa koju je andeo dao hebrejskim roditeljima nije samo 379 savjetovala način života majke, već i kako se podiže dijete. Nije bilo dostatno da Samson, dijete koje je trebalo izbaviti izraelski narod, rodenjem dobije dobro naslijede. Ono je trebalo nastati kao posljedca brižnog odgoja. Od najranijeg djetinjstva ono je trebalo stjecati navike stroge umjerenosti.

Slične upute izrečene su i u vezi s Ivanom Krstiteljem. Prije rodenja djeteta otac je dobio sljedeću poruku s Neba:

"Imat ćeš radost i veselje, i mnoge će obradovati njegovo rodenje. Dakako, bit će velik pred Gospodinom. Sigurno neće piti ni vina ni opojna pića; napunit će se Duhom Svetim još u majčinoj utrobi." (Luka 1,14.15)

Prema nebeskim zapisima o plemenitim ljudima, Spasitelj je rekao da nitko nije bio veći od Ivana Krstitelja. Zadaća koja je njemu povjerena bila je takve naravi da je zahtijevala ne samo tjelesnu snagu i izdržljivost, već i najviše umne i duševne kvalitete. Pravilna tjelesna priprema za ovo djelo bila je tako važna da je Nebo poslalo najvišeg andela s porukom koja je sadržavala upute za djetetove roditelje.

Upute o podizanju hebrejske djece uče nas da se ne smije 380 zanemariti ništa od onoga što utječe na tjelesno dobro djeteta.

Ne postoji ništa što je nevažno. Sve ono što utječe na zdravlje tijela povezano je s umom i karakterom.

Važnost ranog odgajanja djece ne može se prenaglasiti. Na-učene pouke i navike stečene u dobi najranijeg djetinjstva pove-zanije su s oblikovanjem karaktera i usmjeravanjem životnog puta negoli sve upute i odgoj u kasnijim godinama.

Roditelji trebaju o tome razmisliti. Oni trebaju shvatiti načela koja su osnova njege i odgoja djece. Oni trebaju biti sposobni odgajati njihovo tjelesno, umno i moralno zdravlje. Roditelji trebaju proučavati zakone prirode. Oni se trebaju upoznati s organima ljudskoga tijela. Trebaju shvatiti zadaću pojedinih organa, njihov medusobni odnos i medusobnu ovisnost. Oni trebaju proučavati odnos umnih i tjelesnih snaga, kao i uvjete što ih zahtijeva zdrava aktivnost svakoga od njih. Preuzimanje roditeljske odgovornosti bez ovakvih priprema je grijeh.

Premalo se razmišlja o uzrocima smrtnosti, bolesti i pojava degeneracije, koji danas postoje i u najciviliziranijim i naj-blagoslovljenijim zemljama. Ljudski rod ide stazom nadolje, on se izopačuje. Više od trećine ljudi umire u dobi djetinjstva*; a od onih koji dosegnu zrelu mušku ili žensku dob, uvjerljiva većina pati od bolesti u bilo kojem obliku, a samo neznatan dio dostiže granicu ljudskog života.

Većina zala koja nanose bijedu i propast ljudskom rodu mogla bi se izbjeći, a sila za takvu borbu dobrim dijelom počiva na roditeljima. Nikakva "tajanstvena sudbina" ne otima malu djecu iz našeg naručja. Bog ne želi njihovu smrt. On ih daje roditeljima da ih odgajaju za koristan život ovdje na Zemlji i za slavnu vječnost. Da su očevi i majke činili što je bilo u njihovoj moći da daju svojoj djeci dobro naslijede i da su zatim mudrim postupanjem nastojali ukloniti sve nepovoljnosti koje su njihova djeca stekla rodenjem, svijet bi bio svjedokom promjene nabolje.

Njega dojenčadi

Što je život djeteta tiši i jednostavniji, to će biti povoljniji za njegov tjelesni i umni razvitak. Majka bi trebala u svakoj okolnosti nastojati biti tiha, staložena i uzdržana. Mnoge bebe su neobično osjetljive na živčana uzbudenja, i majčino nježno, staloženo postupanje djelovat će ublažujuće, što će za dijete biti od neprocjenjive koristi.

Bebama treba toplina, ali mi često činimo ozbiljnu grešku kad ih držimo u pregrijanim prostorijama, lišene velikim dijelom svježeg zraka. Štetan je običaj pokrivati lice djeteta dok spava, jer to sprečava slobodno disanje.

Malo dijete treba ograditi od svega što bi slabilo ili trovalo njegov organizam. Najljubomornije treba paziti da sve oko nje ga bude ukusno i čisto. Dok je, s jedne strane, nužno zaštiti malu djecu od iznenadnih ili prevelikih promjena temperature, starajmo se da ona, bilo da spavaju ili su budna, danju ili noću, udišu čist i svjež zrak koji krijepi.

* Izvještaj o smrtnosti djece bio je vjerodostojan u vrijeme kad je ovo pisano — 1905. godine. Suvremena medicina i pravilna njega djece u velikoj su mjeri smanjili stopu smrtnosti dojenčadi i djece. (Primjedba nakladnika)

Dok pripremamo dječju odjeću, prije mode i želje da njome izazovemo divljenje kod drugih, težimo k onome što će biti pri-kladno, udobno i zdravo. Neka majka ne troši svoje vrijeme na vezenje i ručni rad da bi mala odjeća divno izgledala, opterećujući time sebe nepotrebnim poslom nauštrb svojeg vlastitog zdravlja i zdravlja svojega djeteta. Ona se ne bi trebala "izgubiti" u šivanju, koje nemilosrdno opterećuje oči i živce, u vrijeme kad su joj odmor i korisne tjelesne vježbe jako potrebni. Ona treba prihvatiti svoju dužnost da čuva svoju snagu kako bi bila sposobna ispuniti ono što se od nje zahtijeva.

Ako dječja odjeća u sebi sjedinjuje toplinu, zaštitu i udobnost, bit će uklonjen jedan od glavnih uzroka razdraženosti i nespokojstva. Dijete će biti zdravije, a majka neće njegu djeteta smatrati tako velikim opterećenjem za svoju snagu i vrijeme.

Tjelesni povoji otežavaju aktivnost srca i pluća i stoga ih treba izbjegavati. Nikada ne sputavajmo nijedan dio tijela odjećom koja sabija organe i ograničuje im slobodu kretanja.

Sva dječja odjeća treba biti dovoljno prostrana da omogućuje najslobodnije i najpotpunije disanje, i tako načinjena da se njezina težina oslanja na ramena djeteta.

U nekim zemljama još vlada običaj da se ramena i udovi djeteta ostave neodjeveni. Nijedna osuda ovog običaja nije prestroga. Budući da su udovi udaljeni od središta cirkuliranja krvi, njima je potrebna veća zaštita nego ostalim dijelovima tijela. Arterije koje prenose krv k ekstremitetima su velike, i one osiguravaju dostatnu količinu krvi potrebnu za toplinu i prehranu tkiva. Ali kad su udovi nezaštićeni ili nedovoljno odjeveni, arterije i vene se sužavaju, nježni dijelovi tijela se hlade i time nastaju smetnje u cirkulaciji krvi.

U podizanju djece, silama prirode trebaju sve raspoložive prednosti za usavršavanje tjelesne građe. Ako su ruke i noge nedostatno zaštićene, djeca, a posebno djevojčice, ne mogu izlaziti van sve dok dani ne postanu topli. Tako moraju ostajati u kući u strahu od prehlade. Ali kad su djeca dobro odjevena, slobodno kretanje i igra na svježem zraku bit će im korisna, bilo ljeto ili zima.

Majke koje žele da njihovi dječaci i djevojčice budu krepki i zdravi, neka ih pravilno odijevaju i neka ih oduševe da pri svakom umjerenom vremenu budu dugo na svježem zraku. Možda će biti teško raskinuti lance navike, i odijevati i odgajati djecu u skladu sa zdravstvenim zakonima; ali će rezultat obilno nagraditi uloženi trud.

Prehrana djeteta

Hrana koju priroda pruža najbolja je hrana za malo dijete. Ne uskraćujmo djetetu nepotrebno ovu hranu. Okrutno je ako se majka pokušava osloboditi obveze njegovanja djeteta, svoje nježne dužnosti, zbog svoje udobnosti ili zabave u društvu.

Majka koja dopušta da netko drugi hrani njezino dijete, treba dobro razmisliti o mogućim posljedicama. Većim ili manjim di-jelom, dadilja usaduje djetetu koje njeguje vlastitu ćud i tem-perament.

Teško bi se mogla precijeniti važnost podizanja i odgajanja djece u vezi s pravilnim navikama u prehrani. Djecu treba naučiti da jedu kako bi živjela, a ne da žive kako bi jela. Ovu pouku treba započeti dok je dijete još u rukama majke. Dijete treba dobivati hranu obvezatno u redovnim razmacima i rjeđe što postaje starije. Ne dajte mu slatkiše niti hranu koju stariji jedu, a koju ono ne može probaviti. Brižno će staranje i urednost u prehrani male djece ne samo poduprijeti zdravlje i time pridonijeti da ona postanu mirna i blage naravi, već će položiti temelje navikama koje će im biti na blagoslov u kasnijim godinama.

Kad djeca izađu iz najranijeg djetinjstva, i dalje treba brižno voditi računa o oblikovanju njihovih ukusa i želja. Često im se dopušta da jedu ono što oni hoće i onda kad oni hoće, bez obzira na njihovo zdravlje. Uloženi trud i sredstva koja se tako razbacuju na nezdrave

poslastice navode djecu da vjeruju kako je u životu najvažnije i najviša sreća — imati slobodu udovoljavanja željama i apetitu. Posljedica ovakvog odgoja je proždrljivost, zatim slijedi bolest, nakon koje obično počinje uzimanje otrovnih medikamenata i pilula.

Roditelji trebaju izgradivati želje svoje djece ne dopuštajući im da uzimaju nezdravu hranu. U nastojanju da način prehrane podvrgnemo pravilu, pazimo da ne bismo pali u zabludu i zahtijevali od djece da jedu ono što nije ukusno ili da jedu više nego što im je potrebno. Djeca imaju svoja prava, ona imaju svoj izbor, i kad je taj izbor razuman, njega treba poštovati.

Brižno pazimo na urednost u obrocima. Neka se ništa ne jede izmedu obroka, nikakve poslastice, orasi, voće niti hrana bilo koje vrste. Neurednost u prehrani remeti zdravlje probavnih organa, sve na račun zdravlja i dobrog raspoloženja. I kad djeca sjednu za stol, zdrava hrana im ne prija; njihov apetit zahtijeva ono što je za njih štetno.

Majke koje ispunjavaju želje svoje djece nauštrb zdravlja i vedre naravi siju sjeme zla koje će niknuti i donijeti rod. Popuštanje njihovim željama razvija se s rastom djece, a kao žrtva padaju umna i tjelesna otpornost. Majke koje ovo čine s gorčinom žanju ono što su posijale. One vide kako njihova djeca rastu, umom i karakterom nepripremljena za vršenje plemenitog i korisnog djela u društvu i domu. Djelovanjem nezdrave hrane stradaju duhovne jednako kao i umne i tjelesne snage. Savjest otupljuje, a sposobnost primanja korisnih utjecaja se smanjuje.

Budući da djecu treba učiti da vladaju svojim apetitom i jedu tako da očuvaju zdravlje, objasnite im da se oni, zapravo, odriču samo onoga što bi im bilo na štetu. Oni se odriču onoga što je štetno u korist nečega što je bolje. Neka postavljeni stol bude zanimIjiv i privlačan, pun dobara što ih je dobri Bog tako izobilno podario. Neka vrijeme objeda bude vrijeme vedrine i sretnog raspoloženja. I dok uživamo u Božjim darovima, obratimo se Darovatelju izrazima zahvalnosti.

Njegovanje bolesne djece

U mnogo slučajeva se uzroci bolesti djece mogu tražiti u pogreškama u postupanju. Uzroci tegoba mogu biti neurednost u objedovanju, nedostatno odijevanje za hladnih večeri, nedostatak aktivnog kretanja, što utječe na zdrav krvotok, ili pak nedostatak čistog zraka za njegovo pročišćavanje. Neka roditelji pokušaju pronaći uzrok oboljenja i tada neka što prije stanu na put nezdravim okolnostima.

Svi roditelji mogu naučiti mnogo o njezi i preventivnim postupcima, te i o samom liječenju u slučaju bolesti. Majka po-sebice treba znati što treba učiniti kod uobičajenih slučajeva oboljenja u obitelji. Ona treba znati kako da njeguje svoje bolesno dijete. Njezina ljubav i pronicljivost trebaju je osposobiti da služi svome djetetu, što se ne može povjeriti tudim rukama.

Proučavanje fizioloških činjenica

Roditelji se trebaju truditi da kod svoje djece odmalena po-taknu zanimanje za proučavanje fiziologije te da ih poučavaju njezinim jednostavnim načelima. Učite ih kako da na najbolji način sačuvaju svoje tjelesne, umne i duhovne snage i kako da iskoriste svoje darove, da bi njihov život bio na blagoslov drugima i na slavu Bogu. Ovakvo znanje je od neprocjenjive vrijednosti za mlade. Obrazovanje u predmetima koji se tiču života i zdravlja važniji su za njih nego znanje iz mnogih predmeta koji se predaju u školama.

Roditelji trebaju živjeti više za svoju djecu, a manje za dru-štvo. Proučavajte predmete o zdravlju i praktično primjenjujte svoje znanje. Učite svoju djecu da donose zaključke, polazeći od uzroka k posljedici. Naučite ih da, ako žele imati zdravlje i sreću, moraju poštivati zakone prirode. Premda možda nećete vidjeti tako brz napredak kao što biste željeli, ne gubite odlučost, već nastavite svoju zadaću strpljivo i ustrajno.

Učite djecu od kolijevke da primjenjuju samoodricanje i samosvladavanje. Učite ih da se raduju ljepotama prirode i da korisnim poslovima sustavno razvijaju tjelesne i umne snage. Odgajajte ih tako da steknu zdravu tjelesnu gradu i dobre moralne osobine, vedro raspoloženje i dopadljivo ponašanje. Usadite u njihova nježna srca uvjerenje o tome kako Bog nije planirao da mi živimo samo zbog zadovoljavanja sadašnjih potreba ili prohtjeva, već za svoje vječno dobro. Naučite ih da je popuštati kušnji slabost i bezbožnost, a da je opirati se kušnji plemenitost i muževnost. Ove će pouke biti kao sjeme posijano na dobru zemlju, i one će donijeti rod koji će obradovati vaša srca.

Neka roditelji, prije svega drugog, okruže svoju djecu ozračjem vedrine, ljubaznosti i ljubavi. Dom gdje je ljubav, koja se iskazuje pogledima, riječima i postupcima, mjesto je na kojemu anđeli rado prebivaju.

Roditelji, neka svjetlost ljubavi, vedrine i radosnog zado-voljstva uđe u vaša srca, i neka njihovo drago, vedro ozračje prožme vaš dom! Pokazujte duh blagosti i strpljivosti, a pobudite ga i u svojoj djeci i njegujte sve ono što će unijeti vedrinu u vaš obiteljski život. Tako stvoreno ozračje bit će za djecu ono što je za biljni svijet svjetlost sunca, i donijet će zdravlje i svježinu umu i tijelu.

Poglavlje 33 - Ecaj doma

Za djecu bi dom trebao biti najprivlačnije mjesto na svijetu, a prisutnost majke najveća draž. Djeca su osjetljiva, odana stvorenja. Njih je lako zadovoljiti, ali i lako ožalostiti. Blagim načinom odgajanja, riječima i postupcima koji odišu ljubavlju, majke mogu privezati djecu za svoje srce.

Mala djeca vole biti u društvu i rijetko se mogu zabavljati sama. Ona teže za razumijevanjem i nježnošću. Ona vjeruju da će ono čemu se ona raduju obradovati i majku i prirodno je što odlaze k njoj sa svojim malim radostima i tugama. Majka ne treba ranjavati njihova osjetljiva srca, ravnodušno se odnoseći prema onome što je za nju beznačajno, ali za njezinu djecu od velike važnosti. Njezino razumijevanje i odobravanje su dragocjeni. Pogled koji znači odobravanje, riječ potpore i pohvale djelovat će na njihova srca kao sunčeve zrake, i često će cijeli dan učiniti sretnim.

Umjesto da svoju djecu odbija od sebe, jer je možda uzne-mirena zbog njihove buke ili iscrpljena zbog slušanja njihovih malih želja, majka treba pripremiti zabavne igre ili neki lak zadatak kojim će uposliti nemirne ruke i zabaviti njihov dinamičan um.

Razumijevanjem njihovih osjećaja, pripremanjem igara i pomažući im da nečim korisnim ispune svoje vrijeme, majka će zadobiti povjerenje svoje djece i moći će ispraviti njihove loše navike te obuzdati nastupe sebičnosti i ljutitosti. Izgovorena u pravo vrijeme, riječ upozorenja ili ukora bit će od velike koristi. Ljubavlju koju označavaju strpljivost i budnost, ona može upraviti srca svoje djece u dobromu smjeru i u njima oblikovati lijepe i privlačne crte karaktera.

Majke trebaju paziti da ne bi podizale svoju djecu tako da postanu nesamostalna i previše zaokupljena sobom. Nikada im ne dajte povoda da vjeruju kako su ona središte svih zbivanja, i da se sve mora okretati oko njih. Neki roditelji troše mnogo vremena i pažnje zabavljajući svoju djecu, medutim, djecu bi trebalo naučiti da se zabavljaju sama, da upotrebljuju vlastitu dovitljivost i spretnost. Tako će naučiti da budu zadovoljna vrlo jednostavnim radostima. Učimo ih da hrabro podnose svoja mala razočaranja i kušnje. Namjesto da se uzbuduju zbog svake be-značajne boli ili povrede, učite ih da brzo prijedu preko malih smetnji i neugodnosti. Pokušajte izmisliti način na koji ćete svoju djecu naučiti da misle na druge.

Ne dopustite da djeca osjete kako su zanemarena. Opterećene mnogim brigama, majke često misle da ne mogu odvojiti vremena u kojem bi strpljivo poučavale svoju djecu i pružile im ljubav i razumijevanje. Ali neka ne zaborave da će njihova djeca, ako kod svojih roditelja i u svojem domu ne nadu ono što će zadovoljiti njihovu potrebu za razumijevanjem i druženjem, potražiti to na nekom drugom mjestu, gdje će njihov um i karakter biti u opasnosti.

U nedostatku vremena i mašte mnoge majke uskraćuju svojoj djeci neka bezazlena zadovoljstva, dok će dopustiti da se njihove nemirne ruke i oči uhvate posla čiji je cilj samo ukrašavanje, koji će zapravo poslužiti samo da u njima pobudi taštinu i izo- 390 pačenost ukusa. I dok tako rastu do svoje spolne zrelosti, ove lekcije donose plod oholosti i moralne ništavosti. Promatrajući pogreške što ih čini njezino dijete, majka je vrlo zabrinuta, a ne shvaća da žetva koju žanje potječe od sjemena što ga je sama posijala.

Neke majke nisu postojane u načinu na koji postupaju sa svojom djecom. Neko vrijeme dopuštaju im sve što je na njihovu štetu, a onda im ne dopuštaju da učine nešto što je bezazleno i što bi njihovo djetinje srce učinilo vrlo sretnim. U ovome pogledu one ne postupaju po ugledu na Krista; On je ljubio djecu i imao razumijevanja za njihove osjećaje, njihova mala zadovoljstva i za kušnje kojima su bila izložena.

Odgovornost oca

Muž i otac je glava obitelji. Od njega supruga očekuje ljubav i razumijevanje, kao i pomoć u odgoju djece; i to je umjesno. Djeca su njegova kao što su i njezina, i oboje su podjednako zainteresirani za njihovo blagostanje i sreću. Od svoga oca djeca očekuju potporu i sigurnu ruku; on treba imati jasnu predodžbu o životu, o utjecajima u društvu koji okružuju njegovu obitelj; nadasve, on se treba rukovoditi Božjom ljubavlju i strahom, i naukom Njegove Riječi, da bi mogao dobro voditi korake svoje djece.

Otac je zakonodavac obitelji; on bi se, kao Abraham, trebao postarati da Božji zakon bude pravilo života njegove obitelji. Bog kaže za Abrahama: Njega sam izlučio zato da pouči svoju djecu i svoju buduću obitelj kako će hoditi putem Jahvinim, radeći što je dobro i pravedno, tako da Jahve mogne ostvariti što je Abrahamu obećao. (Postanak 18,19) Tada se ocu neće dogoditi da propusti stati na put zlu, on neće dopustiti da dode do nerazumnog, popustljivog odvajanja takozvanih ljubimaca u obitelji; svoje uvjerenje o očinskoj dužnosti neće podvrgavati zahtjevima pogrešno usmjerene ljubavi. Abraham nije samo davao prave upute i prave zapovijedi već je i održavao autoritet pravednih zakona. Bog nam je dao uredbe koje nas trebaju rukovoditi. Ne dopustimo djeci da odlutaju sa sigurne staze, obilježene u Božjoj riječi, i odu na putove što navode na opasnost i posvuda se širom otvaraju. Blago ali odlučno, ustrajno i s molitvom obuzdavajte njihove zle sklonosti, upozoravajući ih na štetnost njihovih zlih želja.

U svojoj obitelji otac treba biti odlučan u sprovodenju dra-gocjenih vrlina — energičnosti, postojanosti, poštenja, strpljivosti, hrabrosti, marljivosti i prave korisnosti. On treba sam pokazati primjer onoga što zahtijeva od svoje djece, pokazujući tražene vrline u vlastitom muževnom držanju.

Ali, očevi, ne razočaravajte svoju djecu! Ujedinite ljubav s autoritetom, blagost i razumijevanje s nepokolebljivošću u svemu onome što se može i što se ne može. Žrtvujte dio svojeg slobodnog vremena za svoju djecu; postanite njihov prijatelj; budite im drug u onome što rade, u igri i sportu, stecite nji hovo povjerenje. Njegujte prema njima prijateljski odnos, posebno prema svojim sinovima. Tako će vaš utjecaj imati veliku moć na dobro.

Otac treba činiti svoj dio zadaće da bi njegov dom bio sretan. Ma kakve bile njegove brige i poslovni problemi, oni ne bi smjeli baciti sjenku na njegovu obitelj; neka na njegovom licu sjaji osmijeh i neka se čuju ugodne riječi kad ulazi u svoj dom.

Otac je, u odredenom smislu, svećenik doma, koji polaže jutarnju i večernju žrtvu na obiteljski oltar. A žena i djeca neka se sjedine s njim u molitvi i u pjesmi hvale. Neka otac jutrom, prije nego što ode na svoj svakodnevni posao, okupi oko sebe svoju djecu i neka ih, kleknuvši pred Božji oltar, povjeri brizi nebeskog Oca. Kad minu brige dana, neka se obitelj ponovno sjedini i uputi Bogu molitvu zahvalnosti i neka podigne glas zahvalne pjesme za božansku skrb i vodstvo tijekom dana.

Očevi i majke, ma kako bio neodložan i hitan vaš posao, ne propustite okupiti svoju obitelj oko Božjeg oltara. Tražite 393 zaštitu svetih andela u svojem domu. Ne zaboravite da su vaši mili izloženi kušnjama. Oko staze mladih i starih svakodnevno vrebaju napadi i razne smetnje. Oni koji žele da njihov život bude ispunjen strpljivošću, ljubavlju i vedrinom, moraju se mo-

liti. Mi ćemo moći izboriti pobjedu nad sobom samo ako pri-mamo stalnu pomoć od Boga.

Dom treba biti mjesto na kojemu prebivaju vedrina, ljuba-znost i ljubav; tamo gdje ove vrline prebivaju, prebivat će i sreća i mir. Možda će na nas nalijetati nevolje, ali ne zaboravimo da su one dio sudbine čovječanstva. Premda se na obzorju našeg neba možda navlače oblaci, neka strpljivost, zahvalnost Bogu i ljubav održavaju vedrinu u srcu. U takvim domovima žive Božji andeli.

Supružnici se trebaju skrbiti o sreći jedno drugoga, nikada ne propuštajući pokazati znakove malih pažnji i ljubaznosti, koji unose raspoloženje i vedrinu u svakodnevni život. Izmedu bračnih drugova treba vladati savršeno povjerenje. Oni trebaju njegovati zajednički odnos spram svojih odgovornosti. Oni trebaju zajednički raditi na najsvetijem dobru svoje djece. Oni nikada ne bi smjeli u prisutnosti djece kritizirati planove i namjere jedno drugoga, ili izražavati sumnju u rasudivanje jedno drugoga. Žena se treba truditi da ne oteža nastojanja svog muža 394 oko djece. Muž, s druge strane, treba "visoko držati" ruke svoje žene i uvijek joj pružati razuman savjet i nježnu potporu.

Ne dopustite da se izmedu vas i vaše djece stvori zapreka hladnoće i zatvorenosti. Kao roditelji, vi trebate dobro poznavati svoju djecu, pokušavajući razviti razumijevanje za njihov

ukus i sklonosti; uživite se u njihove osjećaje i zamijetite i ono što je skriveno u njihovim srcima.

Roditelji, dopustite da vaša djeca vide da ih volite i da ćete učiniti sve u vašoj moći da bi ona bila sretna. Ako tako postupate, oni nužni zahtjevi što ih postavljate dobit će daleko veći značaj u njihovim djetinjim očima. Upravljajte svojom djecom s blagošću i razumijevanjem, ne zaboravljajući opomenu: "Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih malenih, jer anđeli njihovi, kažem vam, na nebesima neprestano gledaju lice Oca moga nebeskog." (Matej 18,10) Ako želite da anđeli izvršuju kod vaše djece djelo što im ga je Gospodin povjerio, surađujte s njima tako što ćete činiti svoj dio.

Podignuti i vođeni mudrom i nježnom rukom pravoga doma, djeca neće poželjeti skrenuti sa staze u traganju za užicima i društvom. Za njih zlo neće imati privlačnu moć. Duh koji vlada u domu oblikovat će njihov karakter; oni će steći navike i usvojiti načela koja će biti jaka obranu u borbi protiv kušnji kad napuste domaće ognjište i zauzmu svoje mjesto u svijetu.

Djeca, kao i roditelji, imaju važne dužnosti u domu. Oni trebaju shvatiti da su dio organizacije doma. Oni u njemu primaju hranu i odjeću, uživaju ljubav i nježno staranje. Stoga će oni, noseći svoj dio tereta u domu i pridonoseći sreći obitelji čiji su članovi, moći odgovoriti na mnoga dobročinstva koja primaju.

Djeca katkad padaju u kušnju da se pobune protiv neke zabrane; ali u poznijim godinama oni će zahvaljivati svojim roditeljima za odano staranje i za budno oko, koji su ih čuvali i vodili u doba kad su još bili neiskusni.

Poglavlje 34 - Pravi odgoj misionarsko ograzovanje

Pravi odgoj je obrazovanje i priprema za misionarski rad. Svi su sinovi i kćeri Božje pozvani da budu misionari; mi smo svi pozvani da služimo Bogu i svojim bližnjima, a cilj našeg odgoja i obrazovanja treba biti opremanje za ovu službu.

Priprema za službu

Neka kršćanski roditelji i učitelji uvijek pred sobom imaju ovaj cilj. Mi ne znamo na koji će način naša djeca moći poslužiti. Oni će možda provesti svoj život u krugu obitelji; možda će se uključiti u jedan od uobičajenih životnih poziva, ili će otići kao učitelji u neznabožačke zemlje; ipak, svi su bez razlike pozvani da postanu Božji misionari, nositelji Božje milosti svijetu.

Bog ljubi djecu i mladež u svježini njihovih sposobnosti, unjihovoj odlučnosti i hrabrosti, u moći brzog razumijevanja što je imaju, i On ih želi dovesti u sklad s božanskim silama. Oni trebaju steći obrazovanje koje će ih pripremiti da radom unesebičnoj službi ponesu Kristov stijeg.

Kao što je govorio za svoje prve učenike, Krist je rekao i za svoju djecu u posljednjem vremenu: Kao što ti mene posla usvijet, i ja njih poslah u svijet." (Ivan 17,18) Isus je rekao da će oni biti Božji poslanici preko kojih će se javljati Njegov Duh, da će nositi crte Njegovog karaktera i raditi Njegovo djelo.

Naša djeca stoje kao na nekom raskrižju. Posvuda se nalaze mamci koji ih pozivaju na sebična zadovoljstva, na popuštanje porocima i strastima; odvlače ih sa staze postavljene za one koje je Gospodin spasio. Njihov izbor odlučuje o tome hoće li njihov život biti na blagoslov ili na prokletstvo. Prepuni energije, nestrpljivo čekajući da iskušaju svoje još neispitane sposobnosti, oni moraju pronaći neki odušak za svoje prepunjene spremnike mogućnosti. Oni će biti aktivni, bilo na dobro ili na zlo.

Božja riječ ne sputava aktivnost, naprotiv, ona joj pruža pravo usmjerenje. Bog ne traži od mladih da budu manje ambiciozni. Ne sputavajmo one osobine karaktera koje čovjeka čine doista uspješnim i donose mu poštovanje ljudi — neugušivu želju da učine što veće dobro, njihovu čvrstu volju, neumorni duh, marljivost i nepokolebljivu ustrajnost. Neka, uz Božju milost, ove osobine posluže za cilj ostvarenja ideala koji su viši od sebičnih i svjetovnih interesa koliko je Nebo više od Zemlje.

Na nama kao roditeljima i kršćanima počiva odgovornost da svojoj djeci damo prave upute. Vodimo ih obazrivo, mudro i nježno na staze dužnosti u kojima nam je sam Krist ostavio primjer. Na nama počiva sveti Božji zavjet da podignemo i pripremimo svoju djecu za

Njegovu službu. Naša je prva dužnost da ih okružimo ozračjem koje će ih pripremiti da izaberu život službe, a isto tako naša je dužnost da djeci pružimo potrebno obrazovanje.

"Da, Bog je tako ljubio ... da je dao svoga jedinorodenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni." "Krist vas je ljubio i predao samoga sebe za nas." Ako ljubimo, mi ćemo davati. "Po primjeru Sina Čovječjega, koji nije došao da mu služe, nego da on služi" — ovo je velika pouka koju sami trebamo naučiti i njome poučiti druge. (Ivan 3,16; Efežanima 5,2; Matej 20,28)

Usadimo u srca mladih spoznaju da oni ne pripadaju sami sebi. Oni su Kristovi. Oni su otkupljeni Njegovom krvlju, Njegova ljubav polaže pravo na njih. Oni žive jer ih On održava svojom silom. Njemu pripada njihovo vrijeme, njihova snaga, njihove sposobnosti. Sve ovo oni trebaju razviti, pripremiti i upotrijebiti Njemu u službu.

Čovjek, stvoren po Božjem obličju, malo manji od andela, najveća je dragocjenost medu onim što je On stvorio. Bog želi da čovjek postigne i postane najviše od onoga što mu je On omogućio, i da primljene snage upotrijebi na najbolji način.

Život je nešto tajanstveno i sveto. On je zrcalo samog Boga, koji je izvor svekolikog života. Prilike koje nam se pružaju u tom životu su dragocjene; mi ih trebamo iskoristiti s puno ozbiljnosti. Jednom izgubljene, one zauvijek nestaju.

Bog postavlja pred nas vječnost, s uzvišenom stvarnošću koju ona sadrži; On nam pruža predsliku onoga što je besmrtno i nepropadljivo. On nam pruža dragocjenu istinu koja nas oplemenjuje, da bismo mogli napredovati na sigurnoj stazi, na putu k cilju koji je dostojan ulaganja svih naših sposobnosti.

Dok promatra sićušno sjeme što ga je sam načinio, Bog u njemu vidi prekrasan cvijet, grm ili ponosno stablo s velikom krošnjom. On ovako vidi mogućnosti što ih dobiva svako ljudsko biće. Naše postojanje na ovoj Zemlji ima odredenu svrhu. Bog je dao svoj plan za naš život i On želi da mi ostvarimo najviše vrijednosti u razvitku svojeg karaktera.

On želi da mi stalno rastemo, da napredujemo u svetosti, sreći i korisnosti. Svima su povjerene sposobnosti, i zadaća je svih da ih nauče poštovati kao svete darove od Gospodina i da ih pravilno upotrijebe. On očekuje od mladih da njeguju svaki potencijal što ga sadrži njihova osobnost i da svaku danu spo-sobnost pravilno upotrijebe. On želi da se oni raduju svemu onome što je korisno i uzvišeno u ovome životu, da budu plemeniti i da čine dobro te tako sakupljaju blago za vječni život.

Neka njihovo stremljenje bude da postižu vrhunske rezultate u svemu onome što je nesebično, uzvišeno i plemenito. Neka gledaju na Krista kao na svoj Primjer i Ugled. Neka njeguju sveti

ideal što ga je On pokazao u svojem životu, naime, uzvišeni cilj da svojim življenjem u svijetu učine svijet boljim. To je djelo na koje su mladi pozvani.

Široki temelj

Najuzvišeniji od svih nauka je nauk o spašavanju duša. Naj-veličanstvenije djelo ka kome ljudi mogu težiti jest posao pri-dobivanja ljudi, da se obrate od grijeha k svetosti. Da se taj posao ostvari, treba položiti širok temelj. Tu spada široko obrazovanje koje će od roditelja i učitelja zahtijevati umni i tjelesni napor u mjeri koju ne zahtijevaju nastavni programi u drugim predmetima. Rezultat takvog obrazovanja treba biti nešto više od oblikovanja intelektualne osobnosti. Obrazovanje se ne može smatrati potpunim sve dotle dok i tijelo i um i srce ne steknu obrazovanje u ravnopravnoj mjeri. Da bi karakter dostigao najpotpuniji i najuzvišeniji razvitak, potreban je pravi odgoj. Razvijajte sve umne i tjelesne sposobnosti i pravilno ih oblikujte. Ako prihvatimo dužnost da njegujemo i koristimo svaku silu koju smo dobili od Boga, mi ćemo postati uspješniji Božji suradnici.

Pravi se odgoj odnosi na cijelo biće. Kroz njega se učimo kako pravilno upotrijebiti svoje vlastite snage. On nas osposobljava da najbolje koristimo snagu mozga, kostiju i mišića, da svoje tijelo, um i srce stavimo u korisnu službu. Neka snage uma, kao uzvišenije snage, upravljaju našim tijelom. Neka se naše prirodne želje i sklonosti pokore pod vlast savjesti i naše duhovne osobnosti. Krist, kao Onaj koji stoji na čelu ljudske obitelji, želi nas voditi u službi za Njega visokim i svetim stazama čistoće. Pod čudotvornim djelovanjem Njegove milosti mi se trebamo usavršiti i upotpuniti u Njemu.

Isus je svoje obrazovanje stekao u domu. Njegova je prva zemaljska učiteljica bila njegova majka. S njenih usana i iz spisa proroka On je stjecao znanja o nebeskim istinama. On je živio u seoskom domu i vedro i odano nosio svoj dio tereta domaćinstva. On, koji je bio Zapovjednik Neba, postao je pokoran sluga, mio i poslušan sin. Naučio je struku i, zajedno s Josipom, radio u stolarskoj radionici. Ulicama maloga gradića On je odlazio i vraćao se sa svog skromnog posla, odjeven kao običan radnik.

Ljudi toga doba cijenili su vrijednost neke stvari po njezinom izgledu. Dok je slabila u moći, religija je rasla u sjaju i raskoši. Tadašnji su se učeni ljudi, služeći se razmetanjem i vanjskim sjajem, trudili nametnuti svoju vlast. Isusov način života je bio u oštroj suprotnosti svemu tome. Njegov je život otkrivao bezvrijednost onoga čemu su ljudi pridavali veliki značaj. On se nije otimao da pohada škole tog vremena, koje su pridavale veliki značaj onome što je bilo bezvrijedno, a omalovažavale velike stvari. Svoje obrazovanje On je stekao iz nebeskih izvora, u korisnom radu, u proučavanju svetih Pisama, u prirodi i iz životnih iskustava — što su bili Božji udžbenici, koji su i danas puni uputa za sve koji imaju voljne ruke, oko koje vidi i srce koje razumije.

"Dijete je raslo i jačalo, napunjujući se mudrošću. I milost je Božja počivala na njemu." (Luka 2,40)

Ovako pripremljen, Isus je pošao na svoju zadaću; kad god je dolazio u dodir s ljudima, širio je ozračje blagoslova i zračio silom koja preporada srca, koju svijet dotad nije vidio ni osjetio.

Dom je prva škola koju dijete pohada; na tome se mjestu polaže kamen temeljac za život službe. Nije dostatno samo teorijski usadivati načela ovakvog života. Ona trebaju postati kosturom cjelokupnog životnog obrazovanja.

Dijete treba vrlo rano naučiti pouku o spremnosti na pomoć. Čim se njegova moć razumijevanja dostatno razvije, njemu treba dati dužnosti koje će obavljati u domu. Poduprimo dijete u njegovoj želji da pomogne svojim roditeljima, da stekne vrline samoodricanja i samosvladavanja, da svoju sreću i udobnost stavlja iza sreće i udobnosti drugih, da iskoristi svaku mogućnost da pomogne svojoj braći, sestrama i prijateljima u igri, da bude pažljiv prema starima, prema bolesnim i nesretnim ljudima. Duh nesebične službe potpunije će se razviti u životu djece što je prisutniji u životu njihovog doma. Ona će se tako naučiti da budu radosna u službi i žrtvovanju za dobro drugih.

Djelo škole

Svojim radom škola treba upotpuniti odgoj pružen u domu. U školskom odgoju i obrazovanju treba stalno imati pred očima razvitak cijeloga bića — tjelesnog, umnog i duhovnog — kao i poučavanje u požrtvovnoj službi za druge.

Služba za Krista u malim stvarima svakodnevnog života imat će, prije svega drugog, silu da preporada karakter i priprema mlade za život nesebične službe. Na roditeljima i učiteljima počiva zadaća da potaknu kod djece ovakav duh i da ga pravilno usmjere. Doista nema posla koji bi imao većeg značaja. Duh službe je duh Neba, i andeli su spremni suradivati u svim pokušajima da se razvije i potakne ovakav duh.

Božja riječ mora biti temelj takvom odgoju i obrazovanju. Samo Božja riječ sadrži načela takvog odgoja u svoj svojoj cje-lovitosti. Sveto pismo treba biti temelj proučavanja i poučavanja. Osnovna mudrost se sastoji u poznavanju Boga i Onoga koga je On poslao.

Svako dijete i svaki mladić i djevojka trebali bi poznavati sebe. Oni se trebaju upoznati s tjelesnom gradom koju im je

Bog dao, i sa zakonima na temelju kojih se ona održava. U tu će im svrhu poslužiti poznata područja obrazovanja. Svatko od njih treba ovladati nekim korisnom strukom, jer će tako postati muškarci i žene praktičnih sposobnosti, spremni za dužnosti svakodnevnog života. Ovome treba dodati obučavanje i obrazovanje u raznim područjima misijskog rada.

Učite se poučavajući druge

U stjecanju znanja mladi ljudi trebaju napredovati što brže, i doprijeti što dalje. Neka raspon onoga što uče bude širok onoliko koliko njihove snage mogu obuhvatiti. Neka oni, učeći, prenose svoje znanje dalje. Ovim će njihovi umovi steći snagu i elastičnost. Vrijednost njihovog obrazovanja određuje se prema tome kako primjenjuju znanje što su ga stekli. Ako provodimo dugo vrijeme u učenju, a ne trudimo se prenijeti na druge ono što smo stekli, često će se to pokazati ne kao podrška stvarnom napretku, već kao zapreka. Učenik se treba potruditi, u domu i u školi, da nauči kako poučavati i kako prenositi stečeno znanje. Ma za koji se poziv pripremao, on treba tijekom cijelog svog života istodobno biti i učitelj i učenik. Tako će moći stalno napredovati, i Bog će biti njegova uzdanica. On će se pritom potpuno osloniti na Onoga koji je neograničen u mudrosti, koji može otkriti tajne skrivene vjekovima, koji može naći rješenje za najteže probleme onih koji se u Njega uzdaju.

Božja riječ daje poseban značaj utjecaju druženja za muškarce i žene. Koliko veću moć ima utjecaj medusobnog druženja djece i mladeži. Prijateljstvo koje ih veže, načela koja prihvaćaju, navike koje prijateljstvom stječu bit će presudni za njihovu korisnost ovdje na Zemlji, i u budućnosti koja ih čeka na Nebu.

Činjenica pred kojom bi trebala zadrhtati srca roditelja je zastrašujuća; naime, utjecaji koji prevladavaju u većini škola i drugih obrazovanih ustanova na koje oni šalju svoju djecu imaju porazan utjecaj na karakter, odvraćaju razum od pravih životnih ciljeva i izopačuju moralnu osobnost. U dodiru s onima koji su nevjernici, koji vole zadovoljstva, koji su izopačeni u svojem načinu života, mnogi se mladi lišavaju jednostavnosti i čistoće, vjere u Boga i duha požrtvovnosti, koji su im usadili i njegovali njihovi roditelji dok su im pružali svoje brižne savjete i dok su se za njih ozbiljno molili Bogu.

Mnogi od onih koji stupaju u škole sa željom da se pripreme za rad u nesebičnoj službi za druge, gube se u proučavanju svjetovnih predmeta. U njima se rada ambicija da se istaknu u svojem obrazovanju i dostignu položaj i čast u svijetu. Oni gube iz vida svrhu stupanja u školu i predaju se sebičnim, svjetovnim ciljevima. Oni često stječu navike koje su porazne za ovaj i za vječni život.

Muškarci i žene sa širim shvaćanjima, nesebičnim planovima i plemenitim željama pripadaju po pravilu onima koji su ove svoje osobine stekli u medusobnom druženju u mladim godinama. U svom cjelokupnom odnosu prema izraelskom narodu Bog je uvijek podvlačio važnost nadzora nad društvom u kojem se kreću njihova djeca. Sve uredbe gradanskog, vjerskog i društvenog života bile su tako sačinjene da očuvaju djecu od štetnog društva i da ih, već od najranije dobi upoznaju s načelima i pravilima što ih sadrži Božji zakon. Pouka dana prigodom radanja ovog naroda trebala je ostaviti dubok dojam na sve. Prije nego što je pogubljenjem prvorodenaca došlo posljednje strašno zlo na Egipćane, Bog je zapovjedio

svome narodu da sakupi svoju djecu u svoje domove. Dovratnici su na svim kućama bili obilježeni krvlju, i tako su trebali svi biti sigurni pod zaštitom zajamčenom ovim znakom. Tako trebaju i danas roditelji koji ljube Boga i koji ga se boje čuvati svoju djecu pod "svezom zavjetnom", pod svetom zaštitom Kristove krvi spasenja.

"Ja sam im predao riječ tvoju, i svijet ih zamrzi, jer više ne pripadaju svijetu, kao što ni ja ne pripadam svijetu." (Ivan 17,14) "Nemojte se prilagodivati ovomu svijetu! Naprotiv, preobličavajte se obnovom svoga uma da mognete uočavati što je volja Božja: što je dobro, ugodno i savršeno!" (Rimljanima 12,2)

Ne budite s nevjernicima pod jednim te istim jarmom: Što ima pravednost s bezakonjem? Što li je zajedničko svjetlu i tmini? Kakav li sklad izmedu hrama Božjega i idola? A mi smo hram Boga živoga, kao što reče Bog: stanovat ću medu njima i medu njima hodati. Ja ću biti njihov Bog, a oni će biti moj narod.

Zato izidite izmedu njih i odvojite se — ... Ne dotičite se ničega nečista, i ja ću vas primiti! Ja ću vam biti Otac, a vi ćete mi biti sinovi i kćeri, veli Gospodin, Svemogua (2. Korinćanima 6,14-18)

"Sakupite djecu." Goel 2,16;) "Poučavaj ih o zakonima i odredbama." (Izlazak 18,20)

"Tako neka stavljaju moje ime nad sinove Izraelove, i ja ću ih blagoslivljati." (Brojevi 6,27)

"Svi narodi zemlje vidjet će da je nada te zazvano ime Jahvino." (Ponovljeni zakon 28,10)

"Tada će Ostatak Jakovljev, medu brojnim narodima, biti kao rosa koja od Jahve dolazi, kao kapljice kiše na travi koji ne čeka čovjeka niti iščekuje sina čovječjeg." (Mihej 5,6)

Mi se ubrajamo u Izrael. Sve upute što ih je primio Izrael starog doba o odgoju i podizanju djece, sva obećanja o blagoslovu kroz poslušnost, dobili smo i mi.

Božja riječ koja nam je upućena glasi: "Blagoslovit ću te, ... i sam ćeš biti blagoslov." (Postanak 12,2)

Krist je rekao za svoje prve učenike i za sve one koji će povjerovati u Njega kroz njihovu riječ: "Ja sam im predao slavu koju si ti meni dao, da budu jedno kao što smo mi jedno — ja u njima, a ti u meni — da postanu potpuno jedno, da svijet upozna da si me ti poslao i da si njih ljubio kao što si mene ljubio." (Ivan 17,22.23)

Divne, divne riječi, gotovo izvan domašaja vjere! Stvoritelj svih svjetova ljubi one koji se predaju u Njegovu službu, kao što ljubi svojega Sina. Čak i danas mi imamo tu prednost da uživamo Njegovu naklonost do ove zadivljujuće mjere. On nam je poklonio Svjetlost i Veličanstvo Neba, i s Njime nam povjerio sve nebesko blago. Isto onako kako nam je obećao život u vječnosti, Bog nam pruža obilne darove već u ovom životu. On želi da mi, kao oni

koji su svrha Njegove milosti, uživamo u svemu onome što će oplemeniti, uzdignuti i razviti naš karakter. On je spreman i čeka da udahne mladima silu odozgo, kako bi mogli stati pod Kristov krvlju poprskan stijeg, raditi kao što je On radio, voditi duše na sigurne staze, postaviti noge mnogih duša na Stijenu Vjekova.

Svi oni koji žele raditi u skladu s Božjim planom odgoja i obrazovanja, dobit će Njegovu božansku potporu, uživat će Njegovu stalnu nazočnost i Njegovu održavateljsku silu. On kaže svakome od nas:

"Odvaži se i budi hrabar! Ne boj se i ne strahuj, jer kuda god pođeš, s tobom je Jahve, Bog tvoj. ... I nikada te neću na-pustiti niti ću te ostaviti." (Jošua 1,9.5)

Kao što dažđi i snijeti s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni, da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje zbog čega je poslah. Da, s radošću ćete otiči, i u miru ćete biti vođeni. Gore će i brda klicati od radosti pred vama, i sva će stabla u polju pljeskati. Umjesto trnja rast će čempresi, umjesto koprive mirta će nicati. I bit će to Jahvi na slavu, kao znak vječan, neprolazan. (Izaija 55,10-13)

U društvu po cijelome svijetu vlada nered, i nužan je te-meljit preobražaj. Obrazovanje i odgoj što ga mladež primi imat će presudnu ulogu u oblikovanju ustrojstva društva.

"Oni će nanovo dići drevne razvaline, sazdati opet mjesta poharana, ruševine prošlih pokoljenja."

"A vas će zvati Svećenici Jahvini ... njihova će biti radost vječita. Jer ja, Jahve, ljubim pravdu."

"Vjerno ću ih nagraditi i sklopiti s njima Savez vječni. Slavno će im biti sjeme medu pucima i potomstvo medu narodima. Tko god ih vidi, prepoznat će da su sjeme što ga Jahve blagoslovi." ...

"Kao što zemlja tjera svoje klice, kao što u vrtu niče sjemenje, učinit će Gospod da iznikne pravda i hvala pred svim narodima." (Izaija 61,4.6-8.9.11)

Poglavlje 35 - Prava spoznaja Boga

Mi živimo na ovome svijetu da bismo, po primjeru našeg

Spasitelja, vršili službu za Boga. Mi se nalazimo na ovoj Zemlji da bismo postali slični Bogu u karakteru i da bismo Ga svojim životom službe otkrili ovome svijetu. Da bismo mogli biti Božji suradnici, da bismo postali slični Njemu i otkrili Njegov karakter, mi Ga moramo dobro poznavati. Mi Ga moramo upoznati onako kako nam se On otkriva.

Poznavati Boga osnova je svakog pravog odgoja i svake prave službe. To je jedini siguran čuvar od kušnje. Jedino nas poznavanje Boga može načiniti sličnima Njemu u karakteru.

Ta spoznaja treba svima koji rade na spašavanju svojih bliž-njih. Preobražaj karaktera, neokaljanost života, uspjeh u službi, odanost pravim načelima — sve ovo stoji u ovisnosti o pravom poznavanju Boga. To znanje je najvažniji dio pripreme za ovaj i za vječni život.

"A razboritost je spoznaja Presvetog." (Izreke 9,10)

Time što poznajemo Njega, nama je dano sve "što je potrebno za život i pobožnost". (2. Petrova 1,3)

A ovo je vječni život", rekao je Isus, "spoznati tebe, jedino

pravog Boga, i onoga koga si poslao, Isusa Krista. (Ivan 17,3)

"Ovako govori Jahve: Mudri neka se ne hvale mudrošću, ni junak neka se ne hvali hrabrošću, ni bogati neka se ne hvali bogatstvom. A tko se hvaliti hoće, neka se hvali time što ima mudrost da mene spozna. Jer ja sam Jahve koji tvori dobrotu, pravo i pravdu na zemlji, jer to mi je milo — riječ je Jahvina." (jeremija 9,23.24)

Mi trebamo proučavati ono što je On otkrio o sebi.

S Bogom ti se sprijatelji i pomiri, i vraćena će ti opet biti sreća. Ded prihvati Zakon iz njegovih usta, u srce svoje riječ njegovu usadi. ... Svesilni će postat tvoje suho zlato, ... Da, Svesilni bit će tvoje radovanje, i lice ćeš k Bogu dizati slobodno. Molit ćeš mu se, i uslišat će tebe, ispunit ćeš što si mu zavjetovao. Što god poduzeo, sve će ti uspjeti, i putove će ti obasjavat svjetlost. Jer on ponizuje ponos oholima, dok u pomoć smjernim očima pritječe. (Job 22,21-29)

"Uistinu, njegova se nevidljiva svojstva, njegova vječna moć 411 i božanstvo, promatrana po njihovim djelima, opažaju od po-stanka svijeta. Tako nemaju isprike." (Rimljanima 1,20)

Priroda i ono što sada u njoj vidimo daju nam samo blijedu predodžbu o slavi Edena. Grijeh je umrljao ljepotu zemlje; tragovi zla mogu se vidjeti na svakoj tvari. Ipak je ostalo i mnogo lijepoga. Priroda nam govori da je Onaj koji je neograničen u moći, velik u dobroti, milosti i ljubavi, stvorio zemlju i obdario je životom i radošću. Iako je izgubilo svoju pravu ljepotu,

sve što je stvoreno otkriva djelo ruku velikog Umjetnika. Kamo god se osvrnuli, možemo čuti Božji glas i gledati dokaze Njegove dobrote.

Od veličanstvenog zvuka grmljavine i stalne huke starog oceana, do umilnih pjesama što ispunjuju šumu glazbom i me-lodijama, tisuće glasova iz prirode govore Njemu u hvalu. Mi smo svjedoci Njegove slave na zemlji i u moru, na nebu, sa zadivljujućim preljevima boja koje se stalno mijenjaju, stvarajuć1 očaravajuće prizore, ili se stapaju u lijepo suzvučje. Vječni brežuljci nam nijemo govore o Njegovoj moći. Stabla koja u svjetlosti sunca mašu svojim zelenim zastavama i cvijeće u svojoj nježnoj ljepoti govore o Onome tko ih je stvorio. Živo zelenilo, koje kao tepih pokriva zemlju, govori nam o Božjoj nježnoj skrbi za svoja najmanja stvorenja. Morske špilje i dubine zemlje ot- krivaju Njegova blaga. On koji je stavio u ocean bisere, ametist i hrizolit medu stijene, ljubitelj je onoga što je lijepo. Sunce, koje se podiže na nebeskom svodu, veleposlanik je Onoga koji je život i svjetlost svemu što je stvoreno. O Bogu govore sav sjaj i ljepota što krase zemlju i obasjavaju nebesa.

"Veličanstvo njegovo zastire nebesa, zemlja mu je puna slave." (Habakuk 3,3)

"Dan danu to objavljuje, a noć noći glas predaje. Nije to riječ, a ni govor nije, nije ni glas što se može čuti, al' po zemlji razliježe se jeka, riječi sve do nakraj svijeta se.žu." (Psalam 19,3-5)

Sve što je stvoreno govori o Njegovoj nježnoj, očinskoj brizi i o Njegovoj želji da pruži sreću svoj svojoj djeci. Moćna sila koja djeluje u cijeloj prirodi i koja sve održava nije, kako to tvrde neki znanstvenici, samo načelo koje sve prožima, samo pokretačka energija. Bog je Duh; ipak, On je Biće koje ima osobnost; jer je sebe ovako otkrio:

"A Jahve je pravi Bog. Živi je on Bog i Kralj vječni. ... Bogovi koji nisu stvorili neba ni zemlje moraju nestati s lica zemlje i ispod neba... Jakovljev dio nije kao oni: jer je on sve stvorio... On stvori zemlju snagom svojom, mudrošču svojom uspostavi krug zemaljski, i umom svojim razape nebesa." (Jeremija 10,10.11.1612)

Priroda nije Bog

Djelo Božjih ruku u prirodi nije s'm Bog u prirodi. Tvari u prirodi su izražaj Božjeg karaktera i moći; ali mi se prema prirodi ne trebamo odnositi kao prema Bogu. Umjetničke ruke ljudi stvaraju divna djela, predmete za divljenje; i ta djela nam otkrivaju nešto o karakteru i svijetu mašte i misli onoga tko ih je načinio; ali načinjena stvar nije stvaratelj. I ako je netko, ili nešto, zaslužio divljenje i slavu, onda to nije djelo, već stvaratelj djela. Prema tome, budući da je priroda samo izražaj Božjeg karaktera i stvaralaštva, onaj tko treba biti uzvišen nije priroda, već Bog prirode, Bog koji je stvorio prirodu.

Dodite, prignimo koljena i padnimo nice, i poklonimo se Jahvi koji nas stvori!

U njegovoj su ruci zemaljske dubine, njegovi su vrhunci planina. Njegovo je more, on ga je stvorio, i kopno koje načiniše ruke njegove. (Psalam 95,64.5)

On napravi Vlašiće i Štapce, on obrće mrak u zoru, a dan u najglušu noć.

Jer, gle, on sazda planine i stvori vjetar, otkriva čo-vjeku misao svoju, on tvori zoru i mrak, i penje se na vrh visova zemaljskih.

On poziva morske vode i lijeva ih zemlji preko lica — Jahve mu je ime. (Amos 5,8; 4,13; 9,6)

Stvaranje Zemlje

Djelo stvaranja ne može se objasniti znanstvenim putem. Koja znanstvena grana može pružiti objašnjenje tajne života?

"Vjerom doznajemo da je svijet stvoren Božjom riječju, tako da je vidljivo proizvedeno od nevidljivoga." (Hebrejima 11,3)

Ya tvorim svjetlost i stvaram tamu. ... Ja, Jahve, činim sve to. ... Ja sam načinio zemlju i čovjeka na njoj stvorio; svojim sam rukama razapeo nebesa i zapovijedam svim vojskama njihovim. ... Pozovem ih samo, i odmah dolaze. (Izaija 45, 7-12; 48,13)

Bog nije ovisio o praiskonskoj tvari pri stvaranju svijeta. "Jer on reče — i sve postade, naredi — i sve se stvori." (Psalam 33,9) Sve tvari, materijalne i duhovne, pokazale su se na glas Gospodina Boga i bile su stvorene Njemu po volji. Nebesa i sva vojska njihova, zemlja i sve što je na njoj nastali su dahom Njegovih usta.

Bog je prigodom stvaranja čovjeka istupio neposredno, kao Osoba. Bog je stvorio čovjeka na svoju sliku, ali to Njegovo djelo — premda je bilo savršeno u svakom pogledu — bilo je bez života. Tada je Bog kao Osoba, sam nositelj života i postojanja, udahnuo dah života u to svoje djelo i čovjek je postao živo, razumno biće. Svi su dijelovi ljudskog organizma stavljeni u "pogon". Sve je počelo vršiti svoju funkciju, od tog je trenutka sve bilo podvrgnuto odredenim zakonima — srce, arterije, vene, jezik, ruke, noge, osjetila, sposobnosti uma. Čovjek je postao živa duša. Kroz Krista kao Riječ, Bog kao Osoba stvorio je čovjeka i obdario ga razumom i moći.

Kad smo u tajnosti nastajali, On je poznavao naše ustrojstvo; Njegove su oči vidjele našu gradu, premda još nepotpunu; svaki je dio našega tijela bio zapisan u Njegovoj knjizi još prije nego što je i jedan od njih nastao.

Božji je plan bio da čovjek, ispred svih ostalih oblika stvaranja, kao kruna stvaralačkog djela, iskaže Božje namjere i otkrije Njegovu slavu. A za čovjeka nije predvideno da se uzdiže da bi bio kao Bog.

Kliči Jahvi, zemljo sva! Služite Jahvi u veselju! Pred lice mu dodite s radosnim klicanjem! Znajte da je Jahve Bog: on nas stvori, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove. Udite s hvalama na vrata njegova, u

dvore njegove s pjesmama; hvalite ga, ime mu slavite! Jer dobar je Jahve, dovijeka je ljubav njegova, od koljena do koljena vjernost njegova. ... Uzvisujte Jahvu, Boga našega, padnite pred svetu goru njegovu: jer svet je Jahve, Bog naš. (Psalam 100,1-4; 99,9)

Bog neumorno upošljava kao svoje službenike i podupire sve što je stvorio. On djeluje preko prirodnih zakona, koristeći ih kao svoja oruda. Prirodni zakoni nisu samostalni. Priroda u svome djelovanju svjedoči o umnoj nazočnosti i aktivnom su-djelovanju Bića koje se kreće po svojoj volji.

Dovijeka, o Jahve, riječ tvoja ostaje ... Od koljena do koljena tvoja je vjernost; učvrstio si zemlju, i ona stoji. Po tvojim zakonima stoje zauvijek, jer sve tebi služi.

Što se god Jahvi svidi, to čini na nebu i na zemlji, na moru i u bezdanima.

Jer on zapovijedi i postadoše. Postavi ih zauvijek i dovijeka, po zakonu koji neće proči. (Psalam 119,89-91; 135,6; 148,5.6)

Zemlja ne može zahvaliti nekoj sebi svojstvenoj sili što godinu za godinom donosi svoje bogate rodove i nastavlja svoj put oko Sunca. Ruka Svemogućeg Boga stalno djeluje, ona vodi ovaj planet. Ono što održava Zemlju u njezinom položaju i putanji jest stalno djelovanje Božje sile. Božjom se silom podiže Sunce na nebu. On otvara prozore neba i daje kišu.

"Kao vunu snijeg razbacuje, prosipa mraz poput pe-pela." (Psalam 147,16)

"Kad mu glas zaori, huče vode na nebesima, oblake diže s kraja zemlje; stvara kiši munje, vjetar izvodi iz skrovišta njegovih." (jeremija 10,13)

Njegovom silom cvate biljni svijet, izbija svaki list, cvjeta svaki cvijet i razvija se svaki plod.

Ustroj se ljudskog tijela ne može u cijelosti shvatiti. On sadrži u sebi tajne koje zbunjuju i najveće umove. Dok slušamo otkucaje pulsa, i kad razmišljamo o tome kako za svakim udi-sajem dolazi sljedeći udisaj, vidjet ćemo da to nije kao neki mehanizam koji, kad se jednom stavi u pokret, nastavlja svoj rad. U Bogu mi živimo, mičemo se i jesmo. Moć vječno prisutnog Boga u savršenom redu održava rad srca i puls, svaki živac i mišić u živom organizmu.

Biblija nam prikazuje Boga u Njegovom visokom i svetom prebivalištu, ali ne u stanju mirovanja, ne u tišini i osamljenosti, već okružena milijunima i milijardama svetih bića, koja čekaju da izvrše Njegovu volju. Preko tih vjesnika On je u stalnom aktivnom dodiru sa svakim

dijelom svog stvorenog kraljevstva. On je svuda prisutan svojim Duhom. Uz suradnju svojega Duha i svojih anđela, On stoji na službi čovječanstvu.

Njegovo prijestolje stoji visoko iznad svih nemira i ludosti ove zemlje; pred Njegovim božanskim očima sve stoji otvoreno i raskriljeno; i On iz svog veličajnog i mirnog prebivališta beskonačnosti i vječnosti, upravlja onako kako Njegova providnost smatra za najbolje.

"Put čovjeka nije u njegovoj vlasti ... čovjek koji hodi ne može upravljati korake svoje!" (jeremija 10,23)

"Uzdaj se u Jahvu svim srcem. ... Misli na nj na svim svojim putovima, i on će ispraviti tvoje staze." (Izreke 3,5.6)

"Oko je Jahvino nad onima koji ga se boje, nad onima koji se uzdaju u milost njegovu: da im od smrti život spasi, da ih hrani u danima gladi." (Psalam 33,18.19)

"Kako li je dragocjena, Bože, dobrota tvoja, pod sjenu krila tvojih ljudi se sklanjaju." (Psalam 36,8)

"Blago onom kome je pomoćnik Bog Jakovljev, kome je ufanje u Jahvi, Bogu njegovu." (Psalam 146,5)

"Dobrote tvoje, Jahve, puna je zemlja." (Psalam 119,64)

"On ljubi pravdu i pravo, puna je zemlja dobrote Jah-vine." (Psalam 33,5)

"Nado svih krajeva svijeta i mora dalekih. Učvrščuješ bregove jakošću svojom silom opasan. Krotiš huku mora, huku valova i buku naroda." (Psalam 65,6-8)

"Dveri jutra i večeri radošću napunjaš. ... Ti okruni godinu dobrotom svojom. ... Pustinjski pašnjaci kaplju od obilja." (Psalam 65,9.12.13)

Yahve podupire sve koji posrću i pognute on uspravlja. Oči sviju u tebe su uprte, ti im hranu daješ u pravo vrijeme. Ti otvaraš ruku svoju, do mile volje sitiš sve živo. (Psalam 145,14-16)

Božja osobnost otkrivena u Kristu

Bog je sebe, kao Osobu, otkrio u svome Sinu. Isus, odsjaj Očeve slave, i "otisak njegove biti", došao je na ovaj svijet kao naš osobni Spasitelj. Kao naš osobni Spasitelj On se uznio na Nebo. Kao naš osobni Spasitelj On posreduje u nebeskim dvorima. Pred Božjim prijestoljem, za naše interese, služi Netko "kao Sin čovječji". (Hebrejima 1,3; Otkrivenje 1,13)

Svjetlost svijeta, Krist, pokrio je "sjajnost slave" svojega Bo-žanstva i došao živjeti kao čovjek među ljudima, kako bi im omogućio da dođu k svome Stvoritelju, a ne da nađu smrt u

plamenu. Otkad je grijeh donio razdor izmedu čovjeka i njegovog Stvoritelja, nikada nijedan čovjek nije vidio Boga, osim u objavi Isusa Krista.

"Ja i Otac jedno smo", rekao je Isus. "Nitko ne pozna Sina nego Otac, i nitko ne pozna Oca nego Sin i onaj komu Sin htjedne objaviti." (Ivan 10,30; Matej 11,27)

Krist je došao reći ljudskim stvorenjima ono što Bog želi da znaju. Na nebu, na zemlji, na prostranim vodama oceana, mi vidimo djelo Božjih ruku. Sve što je stvoreno svjedoči o Njegovoj moći, mudrosti i ljubavi. Ipak, dok promatramo zvijezde, oceane ili vodopade, mi ne možemo shvatiti Osobnost Boga onako kao što nam je otkrivena u Kristu.

Bog je vidio da je prijeko potrebna jasnija objava od prirode, da bi ljudima predstavio svoju Osobnost i svoj karakter. On je poslao na svijet svoga Sina, da u mjeri u kojoj su ljudske oči mogle podnijeti pokaže narav i osobine nevidljivog Boga.

Objavljen učenicima

Razmotrimo one riječi što ih je Krist izgovorio u Gornjoj sobi, u noći prije svog raspeća. Njegov čas kušnje se bližio, i On je pokušavao utješiti svoje učenike koji su i sami bili pred vratima okrutnih kušnji.

"Neka se ne uznemiruje vaše srce! Vjerujte u Boga i u me vjerujte! U kući Oca moga ima mnogo stanova. Kad ne bi bilo tako, zar bih vam rekao: Idem da vam pripravim mjesto!'"

Gospodine — reče mu Toma — ne znamo kamo ideš. Kako bismo mogli poznavati put? Ja sam put, istina i život — reče mu Isus. — Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni. Kad biste mene poznavali, poznavali biste i Oca mog. Vi ga već sada poznajete i vidjeli ste ga!

"Filip mu reče: Gospodine, pokaži nam Oca, i dosta nam je! Toliko sam vremena s vama — odgovori mu Isus — i ti me, Filipe, nisi upoznao. Tko je vidio mene, vidio je i oca. Pa kako veliš: `Pokaži nam Oca!'? Zar ne vjeruješ da sam ja u Ocu i da je Otac u meni? Ja ne govorim sam od sebe riječi koje vam kažem: Otac koji boravi u meni čini svoja djela." (Ivan 14,1-10)

Učenici još nisu razumjeli Kristove riječi koje su se odnosile na Njegov odnos prema Bogu. Mnogo toga iz Njegova učenja bilo im je još uvijek nejasno. Krist je želio da steknu jasniju, odredeniju spoznaju o Bogu.

"Ovo sam vam govorio u slikama. Dolazi čas kad vam više neću govoriti u slikama, nego ću vam otvoreno govoriti o Ocu." (Ivan 16,25)

Kad je, na dan Pedesetnice, Duh Sveti sišao na učenike, oni su potpunije razumjeli one istine što ih je Krist iznosio u svojim pričama. Veliki im je dio Njegovog učenja, koji je nekada za njih bila tajna, postao jasan. Ali čak ni tada učenici nisu primili potpuno ispunjenje Kristovog obećanja. Oni su primili onu spoznaju o Bogu koju su mogli nositi, dok se ono cjelovito

ispunjenje Kristova obećanja, naime, da će im jasno reći o Ocu, tek trebalo ispuniti. Tako je to i danas. Naša je spoznaja o Bogu djelomična i nepotpuna. Kad se završi sukob i kad Čovjek Krist pred svojim Ocem oda svoje priznanje svojim vjernim suradnicima koji su bili Njegovi pravi svjedoci u svijetu grijeha, oni će tada razumjeti ono što je za njih danas još tajna.

Krist je ponio sa sobom u nebeske dvorove svoju posve-ćenu ljudsku narav. Onima koji Ga primaju On daje moć da budu sinovi Božji, i da ih Bog, napokon, primi kao svoje, da žive s Njim kroz cijelu vječnost. Ako su tijekom ovog života odani i vjerni Bogu, na kraju "gledat će njegovo lice, a njegovo će ime biti na njihovim čelima". (Otkrivenje 22,4) A što drugo može biti sreća Neba, nego vidjeti Boga? Koja veća radost može biti, koju može doživjeti grešnik spašen Kristovom milošću, nego da gleda u Božje lice i da Ga upozna kao Oca?

Sveto pismo jasno govori o odnosu izmedu Boga i Krista, i podjednakom jasnoćom prikazuje Osobnost i jedinstvenost svakoga od njih.

"Bog koji je nekoć u mnogo navrata i na mnogo načina govorio ocima po prorocima, na kraju, to jest u ovo vrijeme, govorio nam je po Sinu, ... koji je odsjev njegova sjaja i otisak njegove biti, koji svemir uzdržava svojom silnom riječi, sjede, pošto je ostvario očišćenje grijeha, s desne strane Veličanstva u Nebu i postade toliko uzvišeniji od andela koliko je baštinio odličnije ime od njih. Zbilja, komu od andela ikada reče: `Ti si moj Sin; ja te danas rodih.' I još: Ja ću mu biti Otac i on će mi biti Sin?'" (Hebrejima 1,1-5)

Osobnost Oca i Sina, kao i jedinstvo koje medu njima postoji, prikazani su u sedamnaestom poglavlju Evandelja po Ivanu, u Kristovoj molitvi za svoje učenike:

Ne molim samo za njih nego i za one koji će po njihovoj riječi vjerovati u me, da svi budu jedno. Kao što si ti, Oče, u meni, i ja u tebi, tako neka i oni u nama budu jedno, da svijet vjeruje da si me ti poslao! (Ivan 17,20,21)

Jedinstvo koje postoji izmedu Krista i Njegovih učenika ne uništava osobnost nijednoga od njih. Oni su jedno u namjeri, u razumu, u karakteru, ali ne i u osobnosti. Na ovaj način su Bog i Krist jedno.

Božji karakter objavljen u Kristu

Uzimajući na sebe ljudsku narav, Krist je došao postati jedno sa čovječanstvom i istodobno grešnim ljudskim bićima objaviti svog nebeskog Oca. On koji je od početka bio u Božjoj nazočnosti, koji je bio obličje nevidljivog Boga, s'm je mogao otkriti čovjeku karakter Božanstva. On je u svakom pogledu bio načinjen kao i oni ka kojima je došao. Postao je tijelom kao što smo i mi. On je osjećao glad, žed i umor. On se održavao hranom i osvježavao snom. On je dijelio s ljudima njihovu sudbinu; ipak, On je bio neokaljani Božji Sin. Na Zemlji je bio stranac i gost — na svijetu, ali ne od svijeta — izložen kušnja-

ma kao što su danas muškarci i žene izloženi kušnjama, a ipak je živio životom bez grijeha. Blag, pun razumijevanja, suosjećajan, uvijek pun obzira prema drugima, On je predočavao Božji karakter i neumorno radio u službi za Boga i ljude.

yer me Jahve pomaza — rekao je Isus — Posla me da radosnu vijest donesem ubogima, da isctjelim srca slom-ljena; da zarobljenima navijestim slobodu ... i vraćanje vida slijepcima, ... da navijestim godinu milosti Jahvine ... da razveselim ožalošćene. (Izaija 61,1; Luka 4,18; Izaija 61,2)

"Ljubite svoje neprijatelje", poziva nas Krist, "i molite za one koji vas progone, kako biste postali sinovi svoga Oca nebeskog"; "jer je on dobar prema nezahvalnima i zlima". "Koji čini da njegovo sunce izlazi nad zlima i dobrima, i da kiša pada pravednima i nepravednima." "Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš!" (Matej 5,44,45; Luka 6,35; Matej 5,45; Luka 6,36)

"Zahvaljujući milosrdnom srcu Boga našega, zbog koga će nas pohoditi Sunce s visine, da obasja one koji prebivaju u tami i sjeni smrtnoj, da upravi korake naše na put mira." (Luka 1, 78. 79)

Slava križa

Središte objave Božje ljubavi čovjeku nalazi se na križu. Jezik je nemoćan da iskaže njegovo puno značenje, pero ga ne može

opisati, ljudski um ne može shvatiti. Gledajući križ Golgote, 424 možemo samo reći: Da, Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorodenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni. (Ivan 3,16)

Krist razapet za naše grijehe, Krist koji je ustao iz groba, Krist koji se uznio na Nebo — to je nauk o spasenju koji trebamo naučiti i njemu učiti druge.

To je bio Krist

"On, božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jed-nakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu." (Filipljanima 2,6-8)

"Isus Krist koji je umro — još bolje: koji je uskrsnuo — koji je s desne strane Bogu." "Odatle slijedi da može zauvijek spasavati one koji po njemu dolaze k Bogu, jer uvijek živi da posreduje za njih." (Rimljanima 8,34; Hebrejima 7,25)

"Nemamo, naime, nekoga velikog svećenika koji ne bi mogao suosjećati s našim slabostima, nego jednoga koji je iskušan u svemu (kao i mi), samo što nije sagriješio." (Hebrejima 4,15)

Putem Kristova dara mi primamo svaki blagoslov. Kroz taj dar nam iz dana u dan pritječe rijeka Božje dobrote. Kroz taj jedan dar dobili smo svaki cvijet s nježnim nijansama boja i svojim divnim mirisom. Bog je stvorio Sunce i Mjesec. Nema zvijezde koja krasi večernje nebo, koju On nije stvorio. Svaka kap kiše što padne na zemlju, svaka zraka svjetlosti koja dode na ovaj naš nezahvalni svijet, svjedoče o Božjoj ljubavi u Kristu. Sve ovo dobivamo zahvaljujući jednom neizrecivom Daru, Božjem jedinorodenom Sinu. On je bio prikovan na križ da bi sve ovo obilje poteklo iz Božje ruke.

"Gledajte koliku nam je ljubav Otac iskazao, da se zovemo djeca Božja." (1. Ivanova 3,1)

"Odvijeka se čulo nije, uho nijedno nije slušalo, oko nijedno nije vidjelo, da bi koji bog, osim tebe, takvo što činio onima koji se uzdaju u njega." (Izaija 64,3)

Znanje koje preporađa

Spoznaja Boga kako nam je dana u Kristu spoznaja je koju trebaju imati svi koji su spašeni. Ta spoznaja preporada karakter. Kad je prihvatimo, ona će preobraziti dušu na Božju sliku. Ona će cijelom biću uliti božansku duhovnu snagu.

"A mi svi, koji otkrivena lica odrazujemo kao ogledalo slavu Gospodnju, preobražavamo se u tu istu sliku, uvijek sve slavniju, jer dolazi od Gospodina, od Duha." (2. Korinćanima 3,18)

Spasitelj je rekao za svoj vlastiti život: Kao što sam i ja vršio zapovijedi Oca svog te ostajem u njegovoj ljubavi. (Ivan 15,10) "On me ne ostavlja sama, jer ja uvijek činim što je njemu ugodno." (Ivan 8,29) Kao što je Isus bio u ljudskoj naravi, tako Bog želi da Njegovi sljedbenici budu u Njegovoj. Njegovom silom mi trebamo živjeti životom čistoće i plemenitosti, kakvim je i On živio.

"Zato", kaže apostol Pavao, sagibam svoja koljena pred Ocem od koga svako očinstvo u nebesima i na zemlji ima ime. Neka vam dadne, prema bogatstvu svoje slave, da se ojačate u snazi po njegovu Duhu u nutarnjega čovjeka, da Krist stanuje u vašim srcima po vjeri; da u ljubavi uvriježeni i utemeljeni budete sposobni shvatiti zajedno sa svim svetima koja je tu širina, duljina, visina i dubina, i upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju; da budete ispunjeni do sve punine koja dolazi od Boga. (Efežanima 3,14-19)

"Zato i mi ... ne prestajemo moliti za vas i prositi da vas Bog napuni potpunom spoznajom svoje volje sa svakovrsnom mudrosti i duhovnim razumijevanjem, tako da živite dostojno Gospodina, da mu budete ugodni u svemu; da budete plodonosni svakom vrstom dobrih djela i da napredujete u spoznaji Boga; da se, ojačani svakovrsnom snagom kako to odgovara moći njegova božanstva, osposobite za savršenu postojanost i strpljivost." (Kološanima 1,9-11)

Bog nas poziva da prihvatimo ovu spoznaju, uz koju je sve drugo samo taština i ništavilo.

Poglavlje 36 - Opasnost mudrovanja

Jedno od najvećih zala koja prate znanstvena istraživanja i trku za znanjem jest sklonost postavljanju ljudskog rasudivanja iznad razine njegove prave vrijednosti i izvan njegovih stvarnih granica. Mnogi daju sebi slobodu da donose sud o Stvoritelju i Njegovim djelima na temelju svoje ograničene znanstvene spoznaje. Mnogi pokušavaju definirati Božju narav, Njegove osobine i prava, i upuštaju se u nagadanje i razne pretpostavke o Svemogućem Bogu. Oni koji zalaze u ovakva "istraživanja" gaze po zabranjenom tlu. Njihovo traganje neće donijeti vrijedne rezultate; ono se može vršiti samo na štetu i propast duše.

Zato što su popustili svojoj želji da saznaju ono što im je Bog uskratio, naši prvi roditelji su bili zavedeni u grijeh. U svojoj želji da steknu ovo znanje, oni su izgubili sve što je bilo vrijedno imati. Da Adam i Eva nisu dotaknuli zabranjeno stablo, Bog bi im podario znanje na kojem nije bilo prokletstva grijeha, znanje koje bi im donijelo vječnu radost. Ono što su dobili slušajući kušača bila je spoznaja grijeha i njegovih posljedica. Svojom neposlušnošću čovječanstvo se otudilo od Boga, a Zemlja je bila odvojena od Neba.

Ovo je pouka za nas. Područje u koje je Sotona odveo naše prve roditelje isto je u koje on mami ljude i danas. On preplavljuje svijet pričama koje gode ljudskoj taštini i mašti. Koristeći svaku raspoloživu varku, on kuša ljude i navodi ih da "mudruju" o Bogu. Tako ih on pokušava spriječiti da steknu znanje o Bogu koje bi za njih značilo spasenje.

Panteističke teorije

U odgojne ustanove i mnoge Crkve danas se uvlače spiritu-alistička učenja koja potkopavaju vjeru u Boga i Njegovu Riječ. Mnogi od onih koji govore da vjeruju u Sveto pismo prihvatili su teoriju po kojoj je Bog bit koja prožima cijelu prirodu; ali ova je teorija najopasnija vrsta prijevare, ma kako divna bila njezina odjeća. Ona lažno predstavlja Boga i nanosi sramotu Njegovu veličanstvu i slavi. A ona, nesumnjivo, naginje ne samo k tomu da zavede, već i da ponizi čovjeka. Područje u kojem ona prebiva je tama, njezine su sastavnice osjetilne strasti. Posljedica prihvaćanja ove teorije je odvajanje od Boga. Ona znači propast za palu ljudsku narav.

Naše stanje nastalo kao posljedica grijeha je neprirodno; te tako sila koja nas treba vratiti u prijašnje stanje mora biti nadnaravna, jer će u suprotnom biti bezvrijedna. Samo jedna sila može raskinuti okove zla na ljudskim srcima, a to je Božja sila u Isusu Kristu. Samo krv Krista raspetog na križu može očistiti od grijeha. Samo nas Njegova milost može osposobiti da se suprotstavimo sklonostima svoje grešne naravi i da ih pobijedimo. Po spiritualističkoj teoriji o Bogu, Njegova milost nema nikakvog djelovanja. Ako je Bog bitak koji prožima cijelu prirodu, onda On živi u svim ljudima; da bi, prema tome, čovjek ostvario svetost, treba samo razviti silu koja se nalazi u njemu samome.

Ako nastavimo slijediti ove teorije do njihovog logičnog za-ključka, one će sa sobom zauvijek odvući cijeli razuman odnos spram kršćanskog nauka. One isključuju potrebu za pokajanjem i čine da čovjek vjeruje kako je s'm sebi spasitelj. Sudeći po 429 onome što se u ovim teorijama govori o Bogu, Njegova Riječ gubi svaku silu; oni koji ih prihvaćaju nalaze se u velikoj opasnosti da cijelo Sveto pismo, na kraju, smatraju izmišljotinom. Možda će oni vjerovati da su vrline bolje od zla; ali budući da su Bogu oduzeli mjesto koje Mu pripada kao vrhovnom Biću, oni svoje povjerenje poklanjaju ljudskoj moći koja je bez Boga bezvrijedna. Ljudska volja, lišena podrške, neće imati stvarnu moć da se suprotstavi zlu i njime ovlada. Obrambene snage u duši su slomljene. Čovjek više nema ništa što bi ga zaštitilo od grijeha. Kad se jednom odbace i prezru ograničenja koja postavlja Božja riječ i Božji Duh, mi nismo svjesni do koje dubine čovjek može pasti.

"Svaka je Božja riječ prokušana, štit onima koji se u nj uzdaju. Ne dodaji ništa njegovim riječima, da te ne prekori i ne smatra lažljivim. ... Opakoga će uhvatiti njegova zloća i sapet će ga užad njegovih grijeha." (Izreke 30,5.6• 5,22)

Pokušaj prodiranja u božanske tajne

"Što je sakriveno, pripada Jahvi, Bogu našemu, a objava nama i sinovima našim zauvijek." (Ponovljeni zakon 29,28) Objavu koju je Bog o sebi dao u svojoj Riječi dobili smo da o Njemu razmišljamo. Mi se možemo truditi razumjeti Boga. Ali, ne za-virujmo iza toga! I najviši um bi se mogao napregnuti do krajnjih granica, stvarajući razne pretpostavke i nagadajući o Božjoj naravi, medutim, njegov će napor ostati neplodan. Ovaj nam problem nije povjeren da ga rješavamo. Nema tog ljudskog uma koji bi bio sposoban shvatiti Božju narav. Neka se nitko ne upušta u takva nagadanja. Tišina će u ovom slučaju značiti rječitost. Svemogući Bog ne može biti predmet raspravljanja. Ni sami andeli nisu smjeli sudjelovati u savjetovanju Oca i Sina, kada se stvarao plan spasenja. Ljudska bića nisu pozvana da se miješaju u tajne Svevišnjega. Mi nismo ništa bolji od male djece kad je riječ o spoznaji o Bogu; ali upravo kao mala djeca mi možemo ljubiti Boga i biti Mu poslušni. Umjesto da nagadamo i "mudrujemo" o Njegovoj naravi ili Njegovim božanskim pravima, prignimo uho riječima što ih je On dao u svojoj nadahnutoj Riječi:

Mateš li dubine Božje proniknuti, dokučiti savršenstvo Svesilnoga? Od neba je više: što još da učiniš? Od šeola dublje: što još da mudruješ? Duže od zemlje — šire od mora!

Ali otkuda nam Mudrost dolazi? Na kojemu mjestu Razum prebiva? Čovjek njezina ne poznaje puta, u zemlji živih nisu je otkrili. Bezdan govori: `U meni je nema!' a more: We nalazi se kod mene!' Zlatom se čistim kupiti ne može, ni cijenu njenu srebrom odmjeriti; ne mjeri se ona zlatom ofirskim, ni oniksom skupim pa ni safirom. Sa zlatom, staklom ne poreduje se, nit se daje za sud od suha zlata. Čemu spominjat prozirac, koralje, bolje je steći

Mudrost no biserje. Što je prema njoj topaz etiopski? Ni čistim zlatom ne procjenjuje se. Ali, otkuda nam Mudrost dolazi? Na kojemu mjestu Razum prebiva?

Sakrivena je očima svih živih; ona izmiče pticama nebeskim. Propast paklena i Smrt izjavljuju: Za slavu njenu mi smo samo čuli.' Jedino je Bog put njen proniknuo, on jedini znade gdje se nalazi. Jer pogledom granice zemlje hvata i opaža sve pod svodom nebeskim. Kad htjede vjetru odredit tet inu i mjerilom svu vodu izmjeriti, kad je zakone daždu nametnuo i oblacima gromovnim putove, tad ju je vidio te izmjerio, učvrstio i do dna ispitao. A potom je rekao čovjeku: Strah Gospodnji — eto što je mudrost; 71a se kloni' — to ti je razumnost. (lob 11, 7-9; 28,12-28)

Mudrost se ne može naći ni ispitivanjem skrovišta Zemlje, 431 niti u uzaludnim pokušajima da se prodre u tajne Božjega Bića. Ali se zato može naći poniznim prihvaćanjem objava što ih je On dao i pokoravanjem života Njegovoj volji.

Božje tajne otkrivene u prirodi ne mogu razumjeti ni najjači umovi. Božansko nadahnuće otvara mnoga pitanja na koja ne može odgovoriti ni najvrsniji znanstvenik. Ova pitanja ne postoje zato da bismo na njih davali odgovor, već zato da skrenu naše misli na dubinu Božjih tajni i da nam ukažu kako je naše znanje ograničeno; da u svemu onome što se dogada u našem svakodnevnom životu ima mnogo toga što je nepojmljivo ograničenim bićima.

Skeptici neće vjerovati u Boga jer ne mogu shvatiti beskrajnu i neograničenu moć u kojoj On otkriva sebe. Medutim, Boga treba priznati isto tako na temelju onoga što On o sebi ne otkriva, jednako kao i na temelju onoga što je dano i otkriveno našoj ograničenoj moći razumijevanja. Bog je "postavio" tajne u svojoj božanskoj objavi, kao i u prirodi, koje nas trebaju voditi u našoj vjeri. Ovo mora biti ovako. Mi bismo bez prestanka mogli istraživati, uvijek pronalaziti odgovore, stalno učiti, pa ipak će iza toga biti nešto što će za nas biti nesagledivo.

Tko je šakom izmjerio more, i nebesa premjerio pedljem? Tko je mjericom izmjerio zemlju, i planine na mjerila, a tezuljom bregove?

Tko je pokrenuo duh Jahvin, koji ga je uputio savjet-nik? S kim se on posvjetova, tko je njemu mudrost ulio, naučio ga putovima pravde? Tko li ga je naučio znanju, pokazao mu put k umnosti?

Gle, narodi su kao kap iz vedra, vrijede kao prah na tezulji. Otoci, gle, lebde poput truna! Libanon je malen za lomaču, a zvijeri njegovih nema dosta za paljenicu. Svi

narodi ko ništa su pred njim, ništavilo su njemu i praznina. 432 S kime ćete prispodobit Boga? I s kakvim ga likom usporedit?

Zar ne znate? Zar niste čuli? Nije li vam odiskona otkriveno? Zar niste shvatili tko zasnova zemlju? On stoluje vrh kruga zemaljskoga kom su stanovnici poput skakavaca. Kao zastor

nebesa je razastro, kao šator za stan razapeo. Podignite oči i gledajte: tko je to stvorio? Onaj koji na broj izvodi vojsku njihovu, i koji ih sve zove po imenu.

Zašto kateš, Jakove, i ti, Izraele, govoriš: Moj put sa-kriven je Jahvi, Bogu mom izmiče moja pravica?' Zar ne znaš? Zar nisi čuo? Jahve je Bog vječni, krajeva zemaljskih stvoritelj. On se ne umara, ne sustaje, i um je njegov neizmjerljiv. Umornome snagu vraća, jača nemoćnoga. (Izaija 40,12-28)

Upoznajmo se s veličinom našeg Boga preko riječi što ih je, posredovanjem Duha Svetoga, stavio u usta svojih proroka. Prorok Izaija piše:

One godine kad umrije kralj Uzija, vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište. Iznad njega stajahu serafi; svaki je imao po šest krila: dva krila da zakloni lice, dva da zakrije noge, a dvama je krilima letio. I klicahu jedan drugome: `Svet! Svet! Svet Jahve nad Vojskama! Puna je sva zemlja Slave njegove!' Od gromka glasa onih koji klicahu stresoše se dovraci na prago-vima, a Dom se napuni dimom.

Rekoh: Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana, u narodu nečistih usana prebivam, a oči mi vidješe Kralja, Jahvu nad Vojskama!'

Jedan od serafa doletje k meni: u ruci mu žerava koju uze kliještima sa žrtvenika; dotače se njome mojih usta i reče: `Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten.' (Izaija 6,1-7)

"Nitko nije kao ti, Jahve, ti si velik i silno je ime tvoje. Tko da se tebe ne boji, kralju naroda?" (jeremija 10,67)

Yahve, proničeš me svega i poznaješ, ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti već misli moje poznaješ. Hodam li ili let im, sve ti vidiš, znani su ti svi moji putovi. Riječ mi još nije na jezik došla, a ti, Jahve, sve već znadeš. S leda i s lica ti me obuhvaćaš, na mene si ruku svoju stavio. Znanje to odveć mi je čudesno, previsoko da bih ga dokučio. (Psalam 139,1-6)

"Velik je naš Gospodin i svesilan, nema mjere mudrosti nje-govoj." (Psalam 147,5)

"Jer pred Jahvinim su očima čovjekovi putovi, i on motri sve njegove staze." (Izreke 5,21)

"On otkriva dubine i tajne, zna što je u tminama i svjetlost prebiva u njega." (Daniel 2,22)

"Tako govori Gospodin koji čini ovo što je od vječnosti predvidio." Tko je naime upoznao Gospodnju misao? Tko li

mu je bio savjetnik? Tko li mu je nešto prije dao da bi mu 434 morao uzvratiti? Sve je od njega, po njemu i za njega. Njemu pripada slava zauvijek. (Djela 15,18; Rimljanima 11,34-36)

"Kralju vjekova, besmrtnomu, nevidljivomu", "koji je jedini besmrtan i koji boravi u nepristupačnoj svjetlosti, kojega nitko od ljudi nije vidio i ne može vidjeti. Njemu čast i vječna slava." (1. Timoteju 1,17; 6,16)

"Zar vas veličanstvo njegovo ne plaši i zar vas od njega užas ne spopada?" (job 13,11)

"Zar Bog nije u visini nebeskoj i zar zvijezdama tjeme on ne vidi?" (job 22,12)

"Zar se njemu čete izbrojiti mogu i svjetlo njegovo nad kim ne izlazi?" (Job 25,3)

Da, Bog gromori glasom veličajnim, djela velebna, neshvatljiva stvara. Kad snijegu kaže: 7asnijeti po zemlji!' i pljuskovima: Zapljuštite silno!' Svakom čovjeku zapečati ruke da svi njegovo upoznaju djelo...

Tko, dakle, može u svjetlost gledati na nebesima što se sja blistavo kada oblake rastjeraju vjetri? Sa sjevera ko zlato je bljesnulo: veličanstvom strašnim Bog se odjenu! Da, Svesilnog doseći ne možemo, neizmjeran je u moći i sudu, velik u pravdi, nikog on ne tlači. Zato ljudi svi neka ga se boje! Na mudrost oholu on i ne gleda! (Job 37,5-7.21-24)

"Tko je kao Jahve, Bog naš,koji u visinama stoluje i gleda odozgo nebo i zemlju?" (Psalam 113,5.6)

"U vihoru i oluji put je njegov, oblaci su prašina koju podižu njegovi koraci." (Nahum 1,3)

Velik je Jahve i svake hvale dostojan, nedokučiva je veličina njegova! ... Razglašuju spomen velike dobrote tvoje i pravednosti tvojoj kliču. ... Nek te slave, Jahve, sva djela tvoja i tvoji sveti nek te blagoslivlju! Neka kazuju slavu tvoga kraljevstva, neka o sili tvojoj govore, da objave ljud-skoj djeci silu tvoju i slavu divnoga kraljevstva tvoga.

Kraljevstvo tvoje kraljevstvo je vječno, tvoja vladavina za sva pokoljenja. ... Nek usta moja kazuju hvalu Jahvinu, i svako tijelo nek slavi sveto ime njegovo — uvijek i dovijeka. (Psalam 145,3.7.10-13.21)

Što bismo više i više shvaćali tko je Bog i tko smo mi u Njegovim očima, drhtali bismo pred Njim od straha. Neka sudbina onih koji su se u stara vremena usudivali slobodno raspolagati onim što je Bog posvetio posluži ljudima današnjeg vremena kao opomena. Kad su se Izraelci, na povratku iz zemlje Filistejaca usudili otvoriti Kovčeg saveza što su ga nosili sobom, taj je njihov čin nepoštovanja bio bolno kažnjen.

Sjetimo se, takoder, kazne koja je stigla Uzu. Kad se za Da-vidove vladavine Kovčeg saveza prenosio u Jeruzalem, Uza je pružio svoju ruku da prihvati kovčeg. Zbog toga što se usudio dotaknuti simbol Božje nazočnosti, bio je kažnjen trenutačnom smrću.

Kad je Mojsije, nalazeći se kod grma koji je gorio, prišao bliže da bi promatrao zadivljujući prizor, čuo je naredbu:

"Ne prilazi ovamo! Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo... Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati." (Izlazak 3,5.6)

Jakov ostavi Beer Šebu i zaputi se u Haran. Stigne u neko mjesto i tu prenoći, jer sunce bijaše već zašlo. Uzme jedan kamen s onog mjesta, stavi ga pod glavu i na tom mjestu legne.

I usni san: ljestve stoje na zemlji, a vrhom do neba dopiru, i andeli Božji po njima se penju i silaze. Uza nj je Jahve te mu govori:

`Ja sam Jahve, Bog tvoga praoca Abrahama i Bog Izakov. Zemlju na kojoj ležiš dat ću tebi i potomstvu...

Dobro znaj: ja sam s tobom; čuvat ću te kamo god podeš te ću te dovesti natrag u ovu zemlju; i neću te ostaviti dok ne izvršim što sam ti obećao.'

Jakov se probudi od sna te reče: `Zaista se Jahve nalazi na

ovome mjestu, ali ja nisam znao!' Potresen, uzviknu: `Kako je strašno ovo mjesto! Zaista, ovo je kuća Božja, ovo su vrata ne-beska!' (Postanak 28, 10-17)

U Svetištu šatora sastanka koji se nalazio u pustinji, i u Sve-tinji jeruzalemskog hrama, koji su bili zemaljski simboli Božje nazočnosti, jedna odaja je čuvala svetost Njegove prisutnosti. Samo je jednoj ruci bilo dopušteno da podigne kerubinima protkan zastor, koji se nalazio na ulazu u ovu odaju. Podignuti ovaj zastor i usuditi se nepozvan ući u svetu tajanstvenost Svetinje nad svetinjama, značilo je smrt. Slava Svevišnjega Boga počivala je nad zlatnim poklopcem Kovčega saveza — slava u koju nitko nije mogao gledati i ostati živ. Odredenog dana u godini, koji je bio predviden za službu u Svetinji nad svetinjama, veliki svećenik je drhteći ulazio i stupao pred Božju nazočnost, dok su oblaci od kadenja zaklanjali slavu od njegovih očiju. U svim je prostorijama hrama zamuknuo svaki zvuk. Nijedan svećenik

nije služio kod oltara. Mnoštvo naroda, klanjajući se u tihom strahopoštovanju, prinosilo je svoje molitve tražeći Božje vodstvo.

"Sve se to njima dogodilo da bude za primjer, a napisano je za opomenu nama kojima je zapalo da živimo u posljednjim vremenima." (1. Korinćanima 10,11)

"Ali je Jahve u svojem svetom Hramu: nek zemlja sva zašuti pred njime!" (Habakuk 2,20)

yahve kraljuje — zadršću narodi; sjedi nad kerubimima — zemlja nek se potrese! Velik je Jahve na Sionu, uzvišen nada sve narode. Nek slave ime tvoje veliko i strašno: ono je sveto! (Psalam 99,1-3)

yahve je u svom svetom Hramu, na nebeskom sjedi prijestolju. Oči njegove motre, vjedama proniče sinove ljud-ske. (Psalam 11,4)

Yer Jahve gleda sa svog uzvišenog svetišta, s nebesa na zemlju. (Psalam 102,19)

"Iz svoga prebivališta motri sve stanovnike zemaljske: on je svima srca stvorio i pazi na sva djela njihova. ... Zemlja sva neka pred Jahvom strepi, neka ga se boje svi stanovnici svijeta!" (Psalam 33,14.15.8)

Istraživanjima čovjek ne može pronaći Boga. Neka se nitko ne usuduje dignuti zastor koji zaklanja Njegovu slavu. "Kako su nedokučive njegove odluke, i kako neistraživi njegovi putovi!" (Rimljanima 11,33) Dokaz je Njegove milosti to što je Njegova moć skrivena; jer bi podizanje zastora koji skriva Božju nazočnost značilo smrt. Nijedan smrtni um ne može zaviriti u tajni svijet u kojem radi i prebiva Svemoćni Bog. O Njemu mi možemo razumjeti samo ono što je On našao za dobro da nam otkrije. Razum se mora pokoriti nadmoćnijem autoritetu. Neka srce i razum pognu glavu pred velikim JA SAM.

Poglavlje 37 - Pogrešno i pravilno u odgoju

Vrhovni um u "savezu zla" neumorno radi na tome da odvrati pozornost ljudi od Božjih riječi i stavi pred njihove oči ljudske nazore. On bi želio da mi ne čujemo Božji glas koji nam govori: "To je put, njime idite, bilo da vam je krenuti nadesno ili nalijevo." (Izaija 30,21) Služeći se izopačenim odgojnim i obrazovnim metodama, on se najviše trudi zasjeniti nebesku svjetlost.

Okruženi mnoštvom filozofskih nagađanja i pretpostavki te znanstvenim istraživanjima koja ne priznaju Boga, tisuće ljudi postaju skeptici. U današnjim se školama vrlo temeljito i iscrpno predaju i objašnjavaju zaključci do kojih su znanstvenici došli na temelju svojih znanstvenih istraživanja; dok se istodobno jasno daje do znanja da, ako ovi znanstvenici imaju pravo, Biblija ga ne može imati. Skepticizam je privlačan za ljudski um. Mladež u njemu vidi jednu vrstu neovisnosti koja očarava njihovu maštu, i oni tako bivaju prevareni. Sotona tada likuje. On zalijeva sjeme sumnje posijano u mlada srca. On se brine da ono raste i donese plod, da bi naskoro mogla biti požnjevena bogata žetva nevjerstva.

Da je sijanje skepticizma u srca mladih toliko opasno, po-

kazuje činjenica što je ljudsko srce mladih podložno z1u. Sve ono što slabi vjeru u Boga oduzima duši silu da se odupre kušnji. Ono uklanja jedinu stvarnu zaštitu od grijeha. Nama trebaju škole u kojima će mladi naučiti da se prava veličina sastoji u štovanju Boga, što se treba pokazati u otkrivanju Njegova karaktera u svakodnevnom životu. Mi trebamo upoznati Boga preko Njegove Riječi i Njegovih djela, da bi naš život mogao biti ostvarenje Njegove namjere.

Nekršćanski pisci

Mnogi smatraju da je, ako žele steći obrazovanje, od presudne važnosti da proučavaju djela nekršćanskih pisaca, stoga što takva djela sadrže mnoštvo dragocjenih misli. Ali od koga potječu ti biseri uma? Njihov je izvor Bog i samo Bog. On je izvor svake svjetlosti. Zašto bismo onda gazili po mulju bezbrojnih zabluda u djelima neduhovnih pisaca, da bismo našli samo nekoliko bisera mudrosti, kad nam cijela istina stoji nadohvat ruke?

Kako ljudi koji su u ratu protiv Boga mogu steći znanje kojim se katkad razmeću? Sam Sotona je stekao svoje obrazovanje u nebeskim dvorovima, on vlada znanjem i o dobru i o zlu. On miješa dragocjeno sa zlim i tako stječe moć da vara ljude. Ali hoćemo li ga mi prihvatiti kao anđela svjetlosti samo zbog toga što je odjeven u odore nebeske slave? Kušač ima svoje pomoćnike, obrazovane po njegovim metodama, nadahnute njegovim duhom i pripremljene za njegovo djelo. Hoćemo li mi s njima suradivati? Hoćemo li mi prihvatiti djela njegovih slugu kao nešto što je nužno za stjecanje obrazovanja?

Kad bismo vrijeme i napore što ih sada ulažemo u nastojanju da shvatimo velike i vrijedne misli nevjernika posvetili proučavanju dragocjenih predmeta iz Božje riječi, tada bi se tisuće onih koji sada sjede u tami i u sjenci smrti, radovale u slavi Svjetlosti života.

Znanje iz povijesnih i teoloških znanosti

Mnogi drže da je, u svrhu pripreme za kršćansko djelo, nužno da steknu široko poznavanje povijesnih i teoloških spisa. Oni vjeruju da će im to znanje biti od pomoći prilikom propovijedanja evandelja. Medutim, to njihovo naporno razmatranje ljudskih mišljenja ne utječe na jačanje njihova djelova-nja i službe već, naprotiv, na njihovo slabljenje. Kad promatram knjižnice pune glomaznih svezaka u kojima su sadržane povijesne i teološke znanosti, razmišljam, zašto trošiti novac na ono što nije hrana? Šesto poglavlje Evandelja po Ivanu govori nam što se može naći u takvim djelima. Krist kaže: "Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, sigurno neće nikada ogladnjeti. Tko vjeruje u me, sigurno neće nikada ožednjeti... Ja sam živi kruh koji je sišao s neba. Ako tko jede od ovoga kruha, živjet će zauvijek. Riječi koje sam vam ja rekao jesu duh i život." (Ivan 6,35.51.47.63)

Ima jedan dio povijesti za koji nema prigovora. Sveta povijest bila je jedan od predmeta u proročkim školama. Trag Gospod- njih stopa utisnut je u izvještajima koji govore o njegovom po- stupanju prema narodima. I mi danas trebamo razmišljati o to- mu kako se Bog ponašao prema narodima na Zemlji. U povi-jesti trebamo vidjeti ispunjenje proročanstava te proučavati ulogu Božje promisli u velikim reformatorskim pokretima, i upoznati slijed dogadaja i previranje naroda na Zemlji pred veliki završni sukob.

Ovakav pristup donijet će bogatstvo i širinu našim nazorima i pomoći nam da saznamo nešto o odnosima i ovisnostima u životu, o tome kako smo svi divno povezani velikim bratstvom zajednica i naroda, i do koje mjere nasilje i ponižavanje, kojemu je jedan narod izložen, znači gubitak za sve.

Ako povijesti pristupimo na uobičajen način, vidjet ćemo da nam ona govori o čovjekovim dostignućima, o njegovim vojnim pobjedama, o njegovom uspjehu u postizanju moći i prestiža. Ono što nedostaje jest Božje posredovanje u meduljudskim odnosima. Mali broj ljudi se u svojem proučavanju povijesti bavi praćenjem Božjih namjera u podizanju i padu naroda.

Teologija je, s druge strane, po onome kako se predaje i uči, u velikoj mjeri samo izvještaj ljudskih pretpostavki, i ima samo jednu svrhu — naime, da "pomrači um, koristeći se riječima u kojima nema znanja". Veoma često motiv koji pokreće na prikupljanje ovakve literature nije u tolikoj mjeri želja za stjeca-njem hrane za razum i dušu, koliko težnja ljudi da se upoznaju s filozofima i teolozima, želja da predstave kršćanstvo koristeći se stručnim nazivljem i poznatim izričajima.

Sve knjige koje su napisane ne mogu služiti svetom životu. "Naučite se od mene", rekao je veliki Učitelj, "uzmite jaram moj na sebe," naučite biti krotki i ponizni kao što sam ja. Vaš vam intelektualni ponos neće biti od pomoći u dodiru s dušama koje ginu bez kruha života. Dok proučavate svjetovnu literaturu, vi joj dopuštate da zauzme mjesto koje pripada praktičnim poukama što biste ih trebali primiti od Krista. Ljudi se ne mogu hraniti rezultatima ovakvih proučavanja. Veoma malo od iscrpljujućih istraživanja i proučavanja može osigurati ono što će nam pomoći da budemo uspješni u spašavanju duša.

Spasitelj je došao da "javi evandelje siromasima". (Luka 4,18) Krist je u svojem učenju koristio najjednostavnije izraze i najjasnije slike. Izvještaj Božje riječi kaže da Ga je "mnogi narod slušao s radoku". (Marko 12.37) Onima koji žele raditi Njegov posao za ovo vrijeme treba dublje poznavanje pouka što ih je On dao.

Najuzvišenije u cjelokupnom obrazovanju su riječi živoga Boga. Oni koji služe ljudima trebaju sami jesti kruha života. Taj kruh će im usaditi duhovnu snagu i tada će biti pripremljeni da služe svim društvenim slojevima.

Klasična književnost

Veliki broj mladih ljudi na višim školama i sveučilištima poklanja dobar dio najboljih godina svog života učenju grčkog i latinskog jezika. I dok su zaokupljeni proučavanjem, njihov se um i karakter oblikuju po štetnim nazorima neznabožačke književnosti, jer se obrada takve književnosti općenito smatra nužnim dijelom studija tih jezika.

Oni koji dobro poznaju djela klasika, izjavljuju da su "grčke tragedije pune rodoskvrnuća, ubojstava i žrtvovanja ljudi požudnim i osvetoljubivim bogovima". Za svijet bi daleko bolje bilo kad bi se obrazovanje stjecalo s izvora koji su oslobodeni ovakvih sadržaja. "Hoće li ko hoditi po živom ugljevlju a nogu da ne ožeže?" (Izreke 6,28) "Tko će čisto izvuć iz nečista? Nitko!" Gob 14,4) Zar možemo očekivati da mladi razviju kršćanski karakter ako se njihovo obrazovanje gradi na temelju učenja onih koji prkose načelima Božjeg zakona?

Ne štujući ograničenja, upadajući u lakoumna zadovoljstva, 444 raskalašenost i zlo, mladi ljudi samo oponašaju ono čime se hrani njihov razum. Ima poziva u kojima je znanje grčkog i latinskog jezika nužno. Neki jednostavno moraju učiti te jezike. Unatoč tome, znanje potrebno za praktične svrhe može se steći i bez obrade književnosti koja je izopačena i koja izopačuje.

Mnogima znanje grčkog i latinskog jezika nije potrebno. Pro-učavanje mrtvih jezika treba igrati podredenu ulogu u odnosu na predmete koji se bave pravilnom uporabom čovjekovih tjelesnih i umnih snaga. Vrijeme poklonjeno proučavanju mrtvih jezika, odnosno bilo koje književnosti, izgubljeno je ako ćemo zbog toga zanemariti pripremu za praktične dužnosti života.

Što nose sa sobom studenti kad napuste školu? Kamo vodi njihov put? Kakav je njihov plan za budućnost? Jesu li stekli ono znanje koje će ih opremiti da uče druge? Jesu li pripremljeni za ulogu pravog oca i prave majke? Mogu li oni, kao mudra savjetnici, stajati na čelu obitelji? Jedino obrazovanje koje zaslužuje to ime jest ono koje pomaže mladima da budu slični Kristu, koje ih oprema da nose odgovornosti života i stoje na čelu svojih obitelji. Takvo obrazovanje ne treba stjecati proučavanjem klasične neznabožačke književnosti.

Uzbudljiva i zabavna književnost

Mnoga od omiljenih suvremenih izdanja puna su uzbudljivih priča, koje odgajaju mlade u duhu pokvarenosti i vode ih na staze prokletstva. Oni koji su po godinama samo djeca već su zreli u poznavanju kriminala. Na zlo ih potiču priče koje čitaju. Opisane akcije oni obnavljaju u svojoj mašti, sve dok se u njima ne probudi želja da vide koliko su "uspješni" u kriminalnim pothvatima i bijegu ispred ruke zakona.

Prizori opisani u zamišljenim vizijama budućnosti su za vrlo aktivne umove djece i mladeži — stvarnost. Dok čitaju maštovite opise revolucija, u kojima je — kao plod mašte pisca — opisana najraznovrsnija tehnika rušenja zakonskih prepreka, u kojima je samosvladavanje nešto nepoznato, mnogi postaju obuzeti duhom tih opisa. Oni postaju zavedeni da vrše zločine koji će, ako je moguće, biti još bezdušniji nego u opisu zabavnih pisaca. Moral društva prožetog ovakvim utjecajima opada. Sjeme bezakonja sije se naširoko. Neka se stoga nitko ne čudi kad vidi da je ishod toga prava žetva kriminalnih djela.

Djela u kojima se opisuju romantične, lakoumne i uzbudljive priče su, gotovo u nesmanjenom obujmu, prokletstvo za čitatelja. Pisac će, možda, reći da njegovo djelo sadrži moralnu poruku, možda je kroz njegovo djelo protkana nit religioznih osjećaja; ali sve to služi da bi zaklonilo besmisao i bezvrijednost.

Svijet je preplavljen književnošću koja vrvi od zavodljivih zabluda. Ono što Biblija naziva neistinom i dvoličnošću, mladi prihvaćaju kao istinu i rado se drže obmane koja donosi propast za njihovu dušu.

Postoje romani koji su pisani s ciljem da pouče istini ili da otkriju neko veliko zlo. Neka od ovih djela su dobro obavila svoju zadaću, ali su i unatoč tome nanijela i neizrecivu štetu. U njima su misli i opisi visoke književne vrijednosti, koji uzbuduju maštu i pokreću cijeli koloplet misli koje su pune opasnosti, osobito po mladež. Ovi se prizori bezbroj puta ponavljaju u njihovoj mašti. Lektira takve vrste onesposobljuje um za praktičnu upotrebljivost i duhovnu aktivnost. Ona uništava zanimanje za Bibliju. Nebeski predmeti nalaze malo mjesta u mislima onih koji je čitaju. Kad se um bavi nečistim prizorima, budi se strast kojoj je kraj grijeh.

Čak su štetni i oni romani u kojima nema ni traga nečega što je nečisto i koji su, možda, nastali s ciljem da poučavaju uzvišena načela. Oni potiču naviku brzog i površnog čitanja, čiji je cilj samo pratiti radnju koja se odigrava. Oni time pridonose razaranju moći koju ima spontana i snažna umna aktivnost; oni onesposobljuju dušu da razmišlja o velikim pitanjima ljudskih dužnosti i sudbine.

Ovakvi romani stvaraju omraženost prema životnim dužno-stima, jer njeguju ljubav prema životu u kojem je razonoda na prvom mjestu. Nije rijedak slučaj da takva djela, zbog svog uzbudIjivog i opojnog djelovanja, postanu uzrokom nekog umnog ili tjelesnog oboljenja. Navika čitanja romana je krivac za mnoge jadne, napuštene domove, ona je od mnogih ljudi načinila trajne invalide, mnogi su završili u duševnim bolnicama.

Često se govori o tome da bi mladima, kako bi ih se odvratilo od uzbudljive i bezvrijedne književnosti, trebalo ponuditi romane više kakvoće. To je isto kao kad bismo pokušali pijanicu izliječiti tako što bismo mu, namjesto rakije ili vinjaka, dali neko blaže alkoholno piće poput vina, piva ili prevrelog voćnog soka. Uživanje bi ovih pića u njemu stalno podgrijavalo želju za jačim pićima. Jedina sigurnost za pijanicu i jedina zaštita za trezvenjaka jest potpuno uzdržavanje od alkohola. Isto se pravilo može primijeniti i na ljubitelja romana. Jedina sigurnost je potpuno odricanje.

Mitovi i bajke

U odgajanju djece i mladih u današnje se vrijeme pridaje veliki značaj bajkama, mitovima i izmišljenim pričama. Knjige ovog žanra čitaju se u školama, a mogu se naći i u mnogim domovima. Kako mogu kršćanski roditelji pustiti svojoj djeci da uzimaju u ruke knjige koje su tako pune izmišljotina? Kad djeca zapitaju što znače te priče, za koje su utvrdili da su u proturječju s onim što ih roditelji uče, odgovor što ga dobiju glasi da priče nisu istinite; ali taj odgovor ne uklanja negativne posljedice čitanja takve lektire. Ono s čime se djeca susreću u ovim knjigama vodi ih pogrešnim putem. Ono u njih usaduje pogrešne životne nazore, stvara i njeguje u njima želju i težnju k onome što je nestvarno.

Vrlo rasprostranjeno čitanje takve književnosti jedna je od vještih Sotoninih varki. On se trudi da odvrati misli mladih i starih od velike zadaće izgradnje karaktera. On očekuje od ovih zabluda, koje vrše poguban utjecaj na dušu i kojima on preplavljuje svijet, da odvuku za sobom našu djecu i mladež. On stoga ulaže svaki napor da njihove misli odvrati od Božje riječi te ih tako spriječi da steknu spoznaju o istinama koje bi im bile zaštita u životu.

Nikada ne stavljajmo knjige koje sadrže izopačenu istinu u ruke naše djece i mladeži! Ne dopustimo da naša djeca, tijekom samog procesa stjecanja obrazovanja, upiju nazore koji će se pokazati kao sjeme grijeha. Kad oni čiji je um zreo ne bi dolazili u dodir s takvom

književnosti, sami bi bili sigurniji, a njihov bi primjer i utjecaj što ga vrše na dobro uvelike unaprijedio njihovo zalaganje da zaštite mlade umove od kušnji.

Mi imamo u izobilju onoga što je istinito i božanskog po-drijetla. Oni koji su žedni znanja ne moraju ići na zamućene izvore. Gospodin kaže:

Prigni uho svoje i čuj riječi moje i upravi svoje srce mojem znanju ... Da bi uzdanje tvoje bilo u Jahvi, upu- čujem danas i tebe. Napisah ti trideset što savjeta što pouka, da te poučim riječima istine da uzmogneš pouzdanim riječima odgovoriti onomu tko te zapita. (Izreke 22,17-21)

Svjedočanstvo podiže on u Jakovu, Zakon postavi u Izraelu, da ono što naredi ocima našim oni djeci svojoj objave, slavu Jahvinu i silu njegovu da sazna budući naraštaj, i sinovi koji će se roditi da djeci svojoj kazuju da u Boga ufanje svoje stave. (Psalam 78,5.4.67) "Gospodnji blagoslov obogaćuje, i ne prati ga nikakva muka." (Izreke 10,22)

Kristov nauk

Krist je u Evandelju iznio načela istine. U Njegovom nauku mi imamo prednost da se napajamo s čistih potoka koji teku ispod Božjeg prijestolja. Krist je mogao pružiti ljudima znanje koje bi nadmašilo sva dotadašnja znanja i zasjenilo svako drugo otkriće. On im je mogao otkrivati tajnu za tajnom; k tim divnim otkrivenjima on je mogao dodati plodove aktivne, ozbiljne misli naraštaja koji će nastati do kraja vremena. Ali on se ni za trenutak nije odricao učenja nauka o spasenju. Svoje vrijeme, svoje sposobnosti i svoj život On je shvatio i upotrijebio kao sredstvo kojim će nositi spasenje ljudskim srcima. Svrha Njegova dolaska bila je da nade i spasi što je izgubljeno, i stoga nije dopustio da ga išta odvrati od provodenja tog poslanja.

Krist je pružao samo ono znanje koje se moglo praktično primijeniti. Ono što je učio i savjetovao ljude bilo je unutar onoga što se dogadalo u njihovom svakodnevnom životu. On nije izlazio u susret znatiželji koja je vodila mnoge da dodu k Njemu sa svojim drskim i zlobnim pitanjima. Isus je sva ovakva zapitkivanja pretvarao u priliku da uputi ljudima svečan i oz- biljan poziv. Onima koji su bili vrlo nestrpljivi u želji da uberu plod s drveta znanja, On je nudio rod s drveta života. Ljudi su morali uvidjeti da je svaka ulica zatvorena, a da je otvoren jedino put koji vodi k Bogu. Oni su se mogli obilno napajati s izvora vječnog života, a svaki je drugi izvor bio zatvoren.

Naš Spasitelj nikome nije savjetovao da pohada rabinske škole tadašnjeg vremena, jer bi se um takvog polaznika izopačio dok bi stalno slušao: "Oni kažu", ili "rečeno je". Zbog čega bismo mi onda prihvatili nepouzdane ljudske riječi kao uzvišeno znanje, ako nam je veće i pouzdano znanje nadohvat ruke?

Na moj um i na moje životno djelo presudan je utjecaj imalo ono što sam imala prilike vidjeti o vječnim vrijednostima, kao i o ljudskim slabostima koje su mi bile pokazane. Ja ne vidim ništa što bi moglo poslužiti kao povod da se odaje slava čovjeku. Ja ne vidim zašto bi se trebalo osloniti na mišljenje ljudi koji posjeduju svjetovnu mudrost, i koje nazivaju "velikanima" i zašto bi ih trebalo uzvisivati. Kako mogu oni koji nemaju božansku objavu imati pravu predodžbu o Božjim namjerama i putovima? Takvi ljudi ili u cijelosti poriču Boga i niječu Njegovo postojanje, ili daju neko objašnjenje o Njegovoj moći, koristeći se pritom vlastitim ograničenim predodžbama.

Odlučimo biti učenici Onoga koji je stvorio nebo i Zemlju, Onoga koji je postavio zvijezde na nebeskom svodu i odredio zadaću Suncu i Mjesecu.

Kad mladi misle da trebaju dostići najviše u razvoju svojih umnih moći, to je umjesno. Mi ne želimo postavljati granice u obrazovanju, jer mu ni Bog nije postavio granice. Ali naša dostignuća neće ničemu služiti ako se ne koriste na slavu Bogu i na dobro čovječanstvu.

Nije dobro opteretiti um učenjem koje zahtijeva golemo zalaganje, a u kojem nema praktične primjene. Ovakvo će obrazovanje biti na štetu onome koji uči. Naime, ono umanjuje želju i sklonost prema onim područjima znanosti koja će nas pripremiti da budemo korisni i osposobiti nas da izademo u susret svojim odgovornostima. Praktična je nastava daleko dragocjenija od bilo koje količine "suhog teoretiziranja". Čak ni posjedovanje znanja nije dostatno. Nama je potrebna sposobnost da to znanje pravilno upotrijebimo.

Vrijeme i novčana sredstva koja toliki troše na razmjerno nepotrebno obrazovanje, treba posvetiti stjecanju obrazovanja koje će od njih stvoriti praktične muškarce i žene, sposobne da nose odgovornosti života. Takvo će obrazovanje imati najvišu vrijednost.

Nama treba znanje koje će jačati um i dušu, koje će od nas oblikovati bolje muškarce i žene. Odgoj srca je mnogo va-žniji od samog knjiškog stjecanja znanja. Dobro je, i čak nužno, posjedovati znanje svijeta u kojem živimo; ali ako iz svoje računice isključimo vječnost, počinit ćemo nepopravljivu pogrešku.

Student može sve svoje snage posvetiti stjecanju znanja; ali ako najprije ne stekne znanje o Bogu, ako ne poštuje zakone koji upravljaju njegovim bićem, on će uništiti samoga sebe. Zbog loših navika on sve manje poštuje samoga sebe i gubi vlast nad sobom. On ne može pravilno razmišljati o onome što je za njega od najveće važnosti. On je lakouman i neumjeren u postupanju prema svojem tijelu. Ne poštujući prava načela, on propada za ovaj život i za vječnost.

Kad bi mladi shvatili vlastitu slabost, oni bi mogli naći svoju snagu u Bogu. Ako teže tome da On bude njihov Učitelj, oni će postati mudri u Njegovoj mudrosti, a njihov će život donositi

plodove blagoslova svijetu. Ali ako svoje vrijeme posvete samo svjetovnim i filozofskim znanostima i na taj se način odvoje od Boga, izgubit će sve ono što život čini bogatim.

Poglavlje 38 - Težnja za pravom mudrosti

Mi trebamo u jasnoj svjetlosti vidjeti aktualne probleme 451 velike borbe u kojoj sudjelujemo. Takoder trebamo potpunije shvatiti vrijednost istina Božje riječi, kao i opasnost koja počiva u pokušaju velikog varalice da od njih odvrati naše misli.

Beskrajna vrijednost žrtve koja je bila nužna za naše spasenje otkriva činjenicu da je grijeh strahovito zlo. Grijehom nastaje poremećaj u cjelokupnom ljudskom tijelu, a zbog njega dolazi do izopačenosti uma i neprirodnog stanja mašte. Grijeh je desetkovao pozitivne osobine ljudske duše. Kušnje koje dolaze izvana nalaze odjeka u srcu, i noga neosjetno skreće k z1u.

Kao što je Žrtva koja je bila prinesena zbog naših grijeha ispunila svoju svrhu, tako treba biti i naše očišćenje od prljavštine grijeha. Božji zakon neće opravdati niti jedan zao postupak; nijedna nepravda ne može izbjeći osudu Zakona. Moral Evandelja ne priznaje drugo mjerilo osim savršenstva božanskog karaktera. Kristov je život bilo savršeno ostvarenje svakog zahtjeva Zakona. Isus je rekao: ... kao što sam i ja čuvao zapo-

vijedi Oca svoga." Njegov nam život služi kao uzor poslušnosti i službe. Jedino Bog može obnoviti srce. "Da, Bog u svojoj dobrohotnosti izvodi u vama i htjeti i djelovati." A nama upućuje poziv: "Sa strahom i trepetom radite oko svoga spasenja! (Ivan 15,10; Filipljanima 2,13.12)

Djelo koje pokreće na razmišljanje

Ispraviti pogreške ili unijeti promjene u način ponašanja ne može se uz nekoliko slabašnih povremenih napora. Izgradnja karaktera nije djelo jednog dana ili jedne godine, već djelo cijeloga života. Borba za pobjedu nad samim sobom, za svetost i savršenstvo, jest borba koja traje koliko i život. Bez stalnoga truda i stalne aktivnosti mi ne možemo govoriti o napretku u posvećenom životu i o zadobivanju pobjedničke krune.

Najjači dokaz da je čovjek pao i da više ne uživa prvobitne prednosti jest činjenica da je povratak tako skup. Put povratka se može osvajati samo upornom borbom, centimetar po centimetar, sat po sat. U samo jednom trenutku, jednim nepromišljenim i nerazumnim postupkom mi se možemo naći u vlasti sile zla; ali da bismo raskinuli okove i počeli živjeti svetijim životom, morat će proći više nego samo jedan trenutak. Mi ćemo možda donijeti odluku, možda ćemo i početi ostvarivati dobre zamisli; ali do postizanja konačnog uspjeha moramo uložiti trud, vrijeme, ustrajnost, strpljivost i žrtvu.

Mi ne možemo dopustiti sebi da postupamo po svom nagonu. Ni za jedan trenutak ne smijemo prestati bdjeti. Opsjednuti brojnim kušnjama, moramo se ili čvrsto usprotiviti, ili se predati. Dodemo li do kraja svog života nezavršenog posla, gubitak će biti vječan.

Život apostola Pavla bio je život stalne borbe sa samim sobom. On je rekao: "Iz dana u dan mrem." (1. Korinćanima 15,31) Njegova volja i želje bili su u svakodnevnom sukobu s

onim što je bilo njegova dužnost, i s Božjom voljom. Umjesto da popušta sklonostima, on je vršio Božju volju, ma kakvu žrtvu to od njega zahtijevalo.

Na kraju svog života, ispunjenog borbom i sukobima, osvrćući se na svoje borbe i pobjede, apostol Pavao je mogao reći: "Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga, pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac." (2. Timoteju 4,7.8)

Kršćanski je život bitka i napredovanje. U ovom ratovanju nema predaha; ovdje se traži stalno i ustrajno zalaganje. Pobjedu nad Sotoninim kušnjama mi možemo održati samo nesmanjenim i neprekidnim naporima. Kršćanska se čistoća i poštenje moraju postizati snažnom energijom i održavati odlučnom dosljednoku u sprovodenju donesenih odluka.

Nitko ne može očekivati da napreduje naviše ako ne uloži čvrste, ustrajne napore. Svatko treba razviti svoj rat; nitko drugi ne može voditi našu bitku. Mi smo osobno odgovorni za ishod borbe; jer čak ni Noa, Job ili Daniel nisu mogli svojom pravdom spasiti svojega sina ili kćer.

Nauk koji treba savladati

U kršćanstvu postoji jedan nauk koji treba savladati — nauk mnogo dublji, širi i viši od bilo kojeg ljudskog nauka, upravo koliko je i Nebo više od Zemlje. Um valja ukrotiti, treba ga obučiti; jer mi trebamo vršiti službu za Boga na način koji nije u skladu s našim urodenim sklonostima. Moramo savladati nasljedne i stečene sklonosti k z1u. Često se mora odbaciti obrazovanje i odgoj što smo ih stjecali tijekom cijelog života, da bismo mogli postati učenicima u Kristovoj školi. Naša se srca

trebaju naučiti da budu postojana u Bogu. Mi moramo steći navike razuma koje će nas osposobiti da se odupremo kušnji.

Mi se moramo naučiti gledati gore. Načela Božje riječi — načela koja su visoka kao nebo i koja obuhvaćaju vječnost — trebamo shvatiti kao nešto što se odnosi na naš svagdašnji život. U skladu s tim načelima treba biti svaki naš postupak, svaka riječ, svaka misao. Sve ovo treba biti u skladu s Kristovom voljom i pokoreno Njemu.

Dragocjene vrline Svetoga Duha ne stječu u jednom trenutku. Hrabrost, čvrstoću, blagost, vjeru, nepokolebljivo pouzdanje u Božju moć da spašava, stječemo iskustvom koje se gradi godinama. Božja djeca trebaju zapečatiti svoju budućnost životom koji će biti ispunjen povećanim trudom i čvrstom privrženošću onome što je pravo.

Nemamo vremena za gubljenje

Nama ne preostaje vremena za gubljenje. Ne znamo kad će doći kraj našem kušanju. U najboljem slučaju, pred sobom imamo kratak životni vijek, i ne znamo kad će strijela smrti pogoditi naše srce. Ne znamo kad ćemo biti pozvani da napustimo svijet i sve ono što njemu pripada. Pred nama se prostire vječnost. Zastor samo što nije podignut. Još samo malo godina, i tko danas živi, čut će nalog:

"Nepravednik neka samo i dalje čini nepravdu! Okaljan neka se i dalje kalja! Pravednik neka i dalje živi pravedno! Svet neka se i dalje posvećuje!" (Otkrivenje 22,11)

Jesmo li spremni? Jesmo li upoznali Boga, Vladara Neba, Za-konodavca, i Isusa Krista koga je Bog poslao na svijet kao svog predstavnika? Kada djelo našeg života dode svome kraju, hoćemo li biti spremni reći kao što je rekao Krist, naš Primjer:

"Ja tebe proslavih na zemlji dovršivši djelo koje si mi dao izvršiti. ... Ja javih ime tvoje." (Ivan 17,4-6)

Božji se andeli trude odvratiti naše misli od nas samih i od onoga što je svjetovno. Ne dopustimo da rade uzaludno.

Umovi koji su bili predani nekontroliranim mislima, tre-baju doživjeti promjenu. "Zato opašite bokove pameti svoje, trijezni budite i savršeno se pouzdajte u milost koju vam donosi Objavljenje Isusa Krista. Kao poslušna djeca ne supriličujte se prijašnjim požudama iz doba neznanja. Naprotiv, kao što je svet Onaj koji vas pozva, i vi budite sveti u svem življenju. Ta pisano je: Budite sveti, jer sam ja svet." (1. Petrova 1,13-16)

Misli trebaju biti upravljene k Bogu. Mi moramo uložiti ozbiljne napore da bismo prebrodili zle sklonosti svoje tjelesne naravi. Naši napori, naše samoodricanje i ustrajnost trebaju biti u razmjeru s beskrajnom vrijednošću onoga k čemu težimo. Samo ako pobjedujemo kao što je Krist pobjedivao, steći ćemo vijenac života.

Potreba za samoprijegorom

Velika opasnost koja prijeti čovjeku jest obmanjivanje sa-moga sebe, umišljenost, i s time povezano odvajanje od Boga koji je izvor njegove snage. Ako sila Božjeg Svetog Duha nije utjecala na promjenu naših prirodnih sklonosti, onda će one u sebi sadržavati sjeme moralne smrti. Sve dotle dok ne usposta-vimo živu vezu s Bogom, mi se nećemo moći oduprijeti nesvetim posljedicama udovoljavanja samome sebi, samoljublju i ku-šnjama koje vode ka grijehu.

Da bismo mogli primiti pomoć od Krista, mi moramo biti svjesni svoje potrebe. Moramo dobro poznavati sebe. Krist može spasiti samo onoga tko je svjestan činjenice da je grešan.

Mi se možemo osloniti na božansku snagu samo onda kad uvidi-mo svoju krajnju bespomoćnost i kad se odreknemo svakog sa-mopouzdanja.

Samoodricanje ne treba biti oznaka samo početka kršćan-skog života. Ono treba označavati svaki korak što ga činimo prema Nebu. Sva naša dobra djela ovisna su o moći koja je izvan nas samih; stoga naše srce stalno čezne za Bogom, da bismo priznavali svoje grijehe u ozbiljnosti skrušena srca. Mi smo okruženi smrtnim opasnostima; i samo ćemo onda biti sigurni kada osjećamo svoju slabost i kad se rukom vjere uhvatimo za svojeg 456 moćnog Spasitelja.

Krist, praizvor prave mudrosti

Mi moramo odbaciti nebrojeno mnogo toga što odvlači našu pozornost. Postoji mnogo toga što guta naše vrijeme i budi zna-tiželju, a završava ni u čemu. Ideali najuzvišenije vrijednosti zah-tijevaju našu punu pozornost i energiju, koje se tako često troše na nešto što je razmjerno beznačajno.

Prihvaćanje novih teorija i pretpostavki, po sebi, ne donosi novi život duši. Čak je i poznavanje činjenica i teorija koje po sebi imaju važnost, od male vrijednosti ako za njih ne postoji praktična primjena. Mi trebamo biti svjesni odgovornosti da svojoj duši pružimo hranu koja će hraniti i povoljno utjecati na duhovni život.

`7 uhom svojim osluhneš mudrost i obratiš svoje srce razboru; ako ga potraž iš kao srebro i tragaš za njim kao za skrivenim blagom — tada ćeš shvatiti strah Gospodnji i naći ćeš Božje znanje. Tada ćeš shvatiti pravdu, pravicu, pravednost i sve staze dobra, jer će mudrost ući u tvoje srce i spoznaja će obradovati tvoju dušu. Oprez će paziti na te i razboritost će te čuvati. ... Životno je drvo onima koji se nje drže, i sretan je onaj tko je zadrž i. (Izreke 2,2-11; 3,18)

Pitanje o kojem trebamo razmišljati glasi: "Što je istina — istina koju treba njegovati, voljeti, štovati i slušati?" Branitelji znanosti doživjeli su poraz u svojim pokušajima da Boga definiraju znanstvenim putem. Pitanje kojim bi se oni trebali baviti u ovo vrijeme je: "Što je istina koja će nas privesti k spasenju naših duša?"

"Što mislite vi o Kristu?" — ovo je pitanje od najveće va 457 žnosti. Primate li Ga kao svog osobnog Spasitelja? Svima koji

Ga primaju On poklanja silu da postanu sinovi Božji.

Svojim učenicima Krist je otkrio Boga na takav način da je u njihovim srcima ostvario posebno djelo, kakvo želi ostva-riti i u našim srcima. Mnogi gube iz vida živu moć Spasiteljeva primjera, zato što mnogo polažu na teoriju. Njega više nema u njihovim očima kao skromnog, samopožrtvovnog djelatnika. Oni trebaju gledati na Isusa. Nama svakoga dana

treba nova, svježa objava Njegove prisutnosti. Slijedimo neposrednije Njegov primjer samoodricanja i samopožrtvovnosti.

Mi trebamo doživjeti iskustvo što ga je Pavao doživio kad je pisao: "Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sada živim u tijelu, u vjeri živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene." (Galaćanima 2,20)

Poznavanjem Boga i Isusa Krista, koje se zrcali u karakteru, mi se uzdižemo iznad svega drugog što se cijeni na Zemlji ili Nebu. To je ono najviše obrazovanje. To je ključ koji otvara vrata nebeskoga grada. Po Božjoj namjeri ovo će poznavanje steći svi oni koji se uzdaju u Krista.

Poglavlje 39 - Znanje stečeno kroz

Božju riječ

Cijelo Sveto pismo je objava Božje slave u Kristu. Kad pri 458 hvatimo Pismo, kad u njega vjerujemo i kad smo poslušni nje-govim uputama, ono postaje veličanstveno orude u djelu pre-poroda karaktera. Ono je veličanstveni poticaj, pogonsko gorivo koje oživljuje i osvježava tjelesne, umne i duhovne snage, pravilno usmjeravajući životne staze.

Razlog što se mladi, pa i oni u zrelim godinama, tako lako zavedu na staze kušnje i grijeha je to što ne proučavaju Božju riječ i ne razmišljaju o njezinim istinama kako bi trebalo. Nedostatak čvrste, nepokolebljive volje, koji se odražava u karakteru, nastaje zbog zanemarivanja svetih uputa Božje riječi. Oni se dostatno ne trude upraviti svoj um na ono što će ih nadahnuti čistim, svetim mislima i odvratiti od onoga što je nečisto i neistinito. Malo je takvih koji se opredjeljuju za ono bolje, koji dolaze pred Kristove noge, kao što je učinila Marija, da prime pouke od božanskog Učitelja. Malo je takvih koji Njegove riječi slažu u srce i sprovode ih u svojem životu.

Kad prihvatimo biblijske istine, one oplemenjuju um i dušu. Kad bi mladi i stari cijenili Božju riječ onako kako treba, odlikovali bi se unutarnjim poštenjem i snagom načela, i to bi ih osposobilo da se odupru kušnji.

Poučavajmo i pišimo o dragocjenim predmetima iz Svetoga pisma. Posvetimo snagu misli, svoje dobre sklonosti proučavanju dubokih istina Božje riječi; marljivo zapošljavajmo svoje umne snage u tom pravcu. Ne proučavajte filozofiju ljudskih pretpostavki, već nauk Onoga koji je istina. Nema literature koja bi se po vrijednosti mogla usporediti s najstarijom Knjigom.

Tjelesni um ne nalazi zadovoljstvo u razmišljanju o Božjoj riječi; ali umu koji je obnovljen Svetim Duhom, kroz svete stranice svijetle božanska ljepota i nebeska svjetlost. Ono što je za

tjelesan um neplodna pustinja, postaje za duhovni um zemlja puna izvora života.

Spoznaja o Bogu iz objave Njegove Riječi znanje je koje trebamo pružiti svojoj djeci. Već od najranije "zore", od najranijih početaka razumijevanja, oni se trebaju dobro upoznati s imenom Isus i sa životom Isusa Krista. Neka ih njihova prva lekcija nauči da je Bog njihov Otac. Prvo što trebaju naučiti jest poslušnost koja dolazi iz ljubavi. Čitajmo im Božju riječ u ozračju ozbiljnosti i nježnosti, ponavljajmo im njezine pouke dio po dio, razmjerno s njihovom moći razumijevanja i tako da se pokrene njihovo zanimanje. I neka se, iznad svega, upoznaju s njegovom ljubavlju otkrivenom u Kristu, i s velikom poukom što ih sadrži ta ljubav:

"Ako je Bog tako ljubio nas, i mi smo dužni ljubiti jedni druge." (1. Ivanova 4,11)

Neka Božja riječ mladima bude hrana za um i dušu. Neka Kristov križ postane predmet cjelokupnog obrazovanja, središte svekolikog učenja i proučavanja. Neka Božja riječ i križ postanu sastavnim dijelom praktičnog iskustva u svakodnevnom životu. Spasitelj će ne taj način postati svakodnevni Prijatelj mladih. Svaka njihova misao bit će podvrgnuta poslušnosti i odanosti Kristu. S apostolom Pavlom oni će moći reći:

"A ja, Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem je meni svijet raspet i ja svijetu." (Galaćanima 6,14)

Tako se oni kroz vjeru upoznaju s Bogom, na temelju osob-

nog uvjerenja i osobne spoznaje. Oni su za sebe utvrdili istinitost Njegovih riječi i pouzdanost Njegovih obećanja. Oni su okusili i sada znaju da je Gospodin dobar.

Ljubljeni učenik Ivan stekao je znanje iz osobnog iskustva. Tako je mogao posvjedočiti:

"Što bijaše od početka, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu — da, Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama — što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama. A naše je zajedništvo s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom." (1. Ivanova 1,1-3)

Na taj način može svatko na temelju vlastitog iskustva "po-tvrditi da je Bog istinit". (Ivan 3,33) On može posvjedočiti o onome što je u vezi s Kristovom silom sam vidio, čuo i osjetio. On može reći:

"Meni je bila potrebna pomoć. Tu pomoć sam našao u Isusu. Svaka moja potreba je bila zadovoljena, utažena je bila glad moje duše; Biblija je za mene Kristovo otkrivenje. Vjerujem u Isusa jer je On za mene božanski Spasitelj. Vjerujem u Sveto pismo, jer sam utvrdio da je ono Božji glas koji govori mojoj duši."

Onaj koji je stekao spoznaju o Bogu i o Njegovoj Riječi u osobnom iskustvu spreman je uključiti se u proučavanje prirodnih znanosti. Za Krista stoji napisano: "U njoj bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo." (Ivan 1,4) Prije nego što je grijeh došao na Zemlju, Adam i Eva su u Edenu bili okruženi jasnom, divnom, božanskom svjetlošću. Ta je svjetlost obasjavala sve ono s čime su se susretali. Ništa nije moglo zasjeniti njihovo opažanje karaktera Božjih djela. Ali kad su podlegli kušaču, ova ih je svjetlost napustila. Kad su izgubili haljine svetosti i čistoće, oni su bili lišeni svjetlosti koja je obasjavala prirodu. Oni više nisu znali čitati stranice Božje knjige prirode. Oni više nisu mogli otkrivati Božji karakter u Njegovim djelima. Tako i današnji čovjek ne može pravilno shvaćati i tumačiti ono što ga priroda uči. On će prirodu i njezine zakone uzdizati iznad Boga koji je stvorio prirodu i prirodne zakone, sve dok se ne pokori vodstvu božanske mudrosti. U ovome je i odgovor na pitanje zašto se

ljudski nazori i shvaćanja znanosti tako često suprote nauku Božje riječi. Priroda je, kao nekada za Adama i Evu u Edenu, ponovno obasjana za one koji prime svjetlost Kristova života. Ono što nas priroda uči možemo pravilno protumačiti u svjetlosti koja svijetli s križa Golgote.

Onaj tko Boga i Njegovu Riječ poznaje iz osobnog iskustva, ima nepokolebljivu vjeru u božansko nadahnuće Svetoga pisma. On ne ispituje Bibliju na temelju ljudskih predodžbi o znanju; naprotiv, on ispituje ljudske predodžbe na temelju nepogrešiva mjerila. On je svjestan činjenice da prava znanost u sebi ne može imati ništa što bi bilo u suprotnosti s onim što uči Božja riječ, i budući da oboje imaju istog Autora, pravilnim pristupom jednom i drugom otkrit će se da stoje u skladu. Sve ono što je takozvanoj znanosti u proturječju sa svjedočanstvom Božje riječi, samo je puko ljudsko nagadanje.

Onome tko ovako pristupi proučavanju prirodnih znanosti znanstveno će istraživanje otvoriti nesagledive riznice misli i spoznaja. Dok razmišlja o prirodi i njezinim zakonitostima, on dobiva novu veličinu i nov način razumijevanja istine. Knjiga prirode i pisana Riječ bacaju svjetlost jedno na drugo. I priroda i Božja riječ pomažu mu da bolje upozna Boga, dajući mu pouke o Božjem karakteru i o zakonima kroz koje On djeluje.

Iskustvo psalmista je iskustvo što ga svaki čovjek može steći primanjem Božje riječi kroz prirodu i kroz Njegovu objavu. On kaže:

Obradovao si me djelima svojim, o Jahve, kličem zbog djela ruku tvojih. (Psalam 92,5)

"Do neba je, Jahve, dobrota tvoja, do oblaka vjernost tvoja. Pravednost je tvoja ko Božji vrhunci, a sudovi tvoji ko duboko more: Kako je dragocjena, Bože, dobrota tvoja, pod sjenu krila tvojih ljudi se sklanjaju; potocima svojih slasti ti ih napajaš. U tebi je izvor životni, tvojom svjetloSču mi svjetlost vidimo." (Psalam 36, 6-10)

"Blaženi oni kojih je put neokaljan, koji hode po za-konu Jahvinu! Blaženi oni koji čuvaju propise njegove, čitavim srcem njega traže." (Psalam 119,1.2)

Kako će mladić čistim sačuvati put svoj? Čuvajući riječi tvoje. Svim srcem svojim tebe tražim. ... Put istine ja sam odabrao, pred oči sam stavio odluke tvoje. (Psalam 119,9.10.30)

"U srce pohranih riječ tvoju da protiv tebe ne sagri-ješim. ... Hodit ću putem prostranim, jer naredbe tvoje is-tražujem." (Psalam 119,11.45)

"Otvori oči moje da gledam divote tvoga Zakona! ... Jer tvoja su svjedočanstva uživanje moje, tvoja su pravila moji savjetnici. ... Draži mi je zakon usta tvojih no tisuće zlatnika i srebrnika." (Psalam 119,18.24.72)

"O, kako ljubim Zakon tvoj, po cio dan o njemu raz-mišljam. ... Divna su tvoja svjedočanstva, stoga ih čuva duša moja. ... Tvoje su mi naredbe pjesma u zemlji kojom putujem." (Psalam 119,97.129.54)

Tvoje su riječi prokušane veoma, zato ih tvoj sluga ljubi. ... Srž je riječi tvoje istina, vječan je sud pravde tvo-je. ... Nek živi duša moja i neka te hvali, a tvoji sudovi nek mi na pomoć budu! (Psalam 119,140.160.175)

Koji tvoj Zakon ljube, velik mir uživaju, ni o što se oni ne spotiču. Pomoć tvoju čekam, o Jahve, tvoje zapovijedi

izvršavam. Moja duša čuva propise tvoje i ljubi ih veoma. (Psalam 119,165-167)

"Objava riječi tvojih prosvjetljuje, bezazlene urazu-mljuje." (Psalam 119,130)

"O, kako ljubim Zakon tvoj, po cio dan o njemu raz-mišljam. Tvoja me zapovijed mudrijim učini od dušmana mojih jer ona je sa mnom vječito. Umniji sam od svih svojih učitelja jer razmišljam o svjedočanstvima tvojim. Razumniji sam i od staraca jer tvoje čuvam naredbe." (Psalam 119,97-100)

"Po tvojim naredbama postajem razuman, stoga mrzim sve putove lažne. ... Svjedočanstva tvoja vječna su mi baština, ona su radost mome srcu." (Psalam 119,104.111)

Jasnije Božje objave

Mi se imamo prednost uspinjati sve više i više u želji da dobijemo jasnija otkrivenja Božjeg karaktera. Kad se Mojsije molio: "Pokaži mi svoju slavu", Gospodin ga nije ukorio, već je uslišao njegovu molitvu. Bog je rekao svome sluzi: "Učinit ću da prođe sve dobro moje ispred tebe, i povikat ću po imenu: Gospod pred tobom." (Izlazak 33,18.19)

Grijeh pomračuje naš um i slabi našu moć razumijevanja. A onda, kad se grijeh očisti i izagna iz našega srca, svjetlost spoznaje Gospodnje slave u liku Isusa Krista, koja obasjava Nje-govu Riječ i ogleda se u prirodi, otkrivat će Ga sve snažnije kao Onoga tko je "milostiv, žalostiv, spor na gnjev i obilan mi-losrdem i istinom". (Izlazak 34,6)

Njegovom svjetlošću gledamo svjetlost, sve dok um, srce i duša ne budu preporođeni u obličje Njegove svetosti.

Onima koji se ovako oslone na božanska obećanja objavljena u Njegovoj Riječi, otvaraju se divne mogućnosti. Pred njima se otvaraju beskrajne riznice istine, beskrajni izvori sile. Tada su oni na pragu slavnih otkrivenja. Pred njihovim će se očima pokazati prednosti i dužnosti za koje nisu ni slutili da postoje u Svetom pismu. Svi oni koji hode stazom skrušene poslušnosti i vrše Njegovu volju, pronicat će sve više u tajne Božjih otkrivenja.

Neka onaj tko proučava uzme Bibliju kao svoj vodič i neka se čvrsto drži njezinih načela; tako će sebi stvoriti stvarne mogućnosti da postigne svaki dobar ideal. Tamo gdje Bog nije vr-hunski autoritet, filozofske struje ljudske naravi dovode u zbrku i sramotu. A ona dragocjena vjera, nadahnuta Božjim Duhom, ulijeva snagu i plemenitost karaktera. Kad se u cijelosti oslonimo na Njegovu dobrotu, Njegovu milost i ljubav, moći ćemo sve jasnije i jasnije stjecati razumijevanje istine; težnja za čistoćom srca i za nepomućenošću misli bit će viša i sve-tija. Duša koja prebiva u prečistom ozračju svetih misli preobražava se u razgovoru s Bogom proučavanjem Njegove Riječi. Istina je tako velika, tako dalekosežna, tako duboka, tako široka, da naša osobnost iščezava i nestaje iz vida. Naše srce postaje mekše i dobiva vrline poniznosti, blagosti i ljubavi.

Kao rezultat poslušnosti, prirodne snage našeg bića dobivaju novu veličinu. Nakon proučavanja Božje riječi imat ćemo gipkiji, uzvišeniji i plemenitiji um. Ako smo, kao Daniel, slušači i tvorci Riječi, moći ćemo napredovati kao i on u svim područjima znanosti. Kad steknemo čistoću uma, mi dobivamo i snagu uma. Svaka umna sposobnost je osvježena i oživljena. Mi možemo steći takvo obrazovanje i odgoj, da svi koji dolaze s nama u dodir vide što može postati onaj koji je u vezi s Bogom mudrosti i moći.

Obrazovanje u vječnom životu

Naše životno djelo ovdje na Zemlji je priprema za vječni život. Obrazovanje što smo ga ovdje otpočeli nećemo završiti u ovom životu; ono će se nastaviti kroz cijelu vječnost — uvijek će napredovati, nikada se neće završiti. Božja mudrost i ljubav sve će se više otkrivati u planu spasenja. I Spasitelj će, dok vodi svoju djecu na izvore žive vode, otvarati pred njima bogate riznice znanja. Iz dana u dan pred našim će se umom u novoj ljepoti otvarati divna Božja djela, dokazi Njegove moći u stvaranju i održavanju svemira. U svjetlosti Božjeg prijestolja tajne će iščezavati, a duša će biti ispunjena čudenjem promatrajući jednostavnost onoga što se nikada ranije nije shvatilo.

"Doista, sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada — licem u lice! Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat." (1. Korinćanima 13,12)

Poglavlje 40 - Pomoć u svakodnevnom živIjenju

Ima jedna rječitost koja je daleko moćnija od samih riječi, 469 to je rječitost koja se sastoji u tihom, dosljednom životu čistog, pravog kršćanina. Ono što čovjek jest vrši veći utjecaj od onoga što kaže.

Vojnici koji su bili poslani k Isusu donijeli su na povratku izvještaj da nikada čovjek nije govorio kao On. Oni su ovo mogli reći stoga što nikada čovjek nije živio kao što je On živio. Da je Njegov život bio drukčiji, On ne bi mogao govoriti kao što je govorio. Njegove su riječi u sebi imale silu koja uvjerava, jer su dolazile iz čistog i svetog srca, punog ljubavi i sućuti, dobra i istine.

Odlučujući trenutak u našem utjecaju na druge je osobni karakter i iskustvo. Da bismo druge mogli uvjeriti o moći Kristove milosti, naše se srce i život moraju upoznati s tom njegovom silom. Evandelje što ga propovijedamo za spasenje duša mora biti ono evandelje kojim je naša duša spašena. Naš će utjecaj na ovaj skeptični svijet biti djelotvoran samo onda ako imamo živu vjeru u Krista kao svog osobnog Spasitelja. Ako želimo izvući grešnika iz bujice nemirne rijeke, onda prvo na- še noge trebaju imati čvrst oslonac na Stijeni, Isusu Kristu.

Obilježje kršćanstva nije neka vrsta vanjskog znaka; ono se ne sastoji u nošenju križa ili krunice, već je ono što otkriva zajednicu čovjeka s Bogom. Mi trebamo silom Njegove milosti uvjeriti svijet da je Bog poslao svojega Sina da bude Otkupitelj svijeta. Nijedan utjecaj na svijetu ne može obuzeti ljudsku dušu takvom snagom kao utjecaj nesebičnog života. Kršćanin koji voli i koji je blag i ljubazan najjači je dokaz u prilog evandelju.

Odgoj kroz kušnje

Živjeti takvim životom, širiti takav utjecaj na svakom koraku zahtijeva napor, samopožrtvnost i disciplinu. Mnogi lako doživljuju razočaranje u kršćanskom životu jer nisu shvatili ovo. Mnogi od onih koji iskreno posvete svoj život Bogu na službu, iznenadeni i razočarani zaključuju da se baš tada, kao nikada dotada, sučeljuju sa zaprekama i opterećuju kušnjama i pote-škoćama. Oni se mole da steknu karakter koji će biti sličan Kri-stovom karakteru, kako bi bili spremni za rad u Božjem djelu, a zaključuju kao da njihovo okružje privlači sve zlo koje postoji u njihovoj naravi. S čudenjem uvidaju kako mane i nedostaci, o čijem postojanju ranije nisu niti slutili, odjednom izlaze na svjetlost dana. Kao nekada Izraelci, oni se pitaju: "Ako nas Bog vodi, zašto sve To dolazi na nas?"

To dolazi na njih upravo zato što ih Bog vodi. Kušnje i prepreke su Božje iskušane metode odgoja, to su uvjeti što ih je Bog odredio za postizanje uspjeha. Onaj koji čita ljudska srca bolje od njih samih poznaje njihov karakter. On vidi da neki posjeduju potencijalne, još neizražene sposobnosti i vrline, koje se, ako se pravilno usmjere, mogu upotrijebiti za napredak Njegovog djela na Zemlji. Zato svojom providnošću stavlja takve osobe u različite

okolnosti u kojima će oni otkriti nedo-statke u svom karakteru, koji su im dotad bili nepoznati. On im pruža priliku da te nedostatke isprave i da se pripreme za Njegovo djelo. Da bi ih očistio, On često dopušta da na njih dođe plamen patnji i nevolja.

To što se od nas traži da ponesemo kušnje i nevolje pokazuje nam da Gospodin u nama vidi nešto dragocjeno, nešto što želi u nama razviti. Da u nama nije vidio ništa od onoga čime bi Njegovo ime moglo biti proslavljeno, On ne bi trošio vrijeme da nas načini boljima. U svoju peć On ne baca bezvrijedno kamenje. U svojoj peći on oplemenjuje dragocjenu rudu. Kovač stavlja u vatru željezo i čelik, da bi utvrdio s kakvom vrstom metala radi. Gospodin dopušta da Njegovi izabranici budu stavljeni u peć patnji i nevolja, da bi ispitao njihov karakter, njihovu narav, i da bi utvrdio jesu li prikladni za rad u Njegovom djelu.

Lončar uzima glinu i oblikuje je kako mu je volja. On je mijesi i obrađuje. On je kida u komade, pa je zatim ponovno sjedinjuje. On je vlaži pa je zatim suši. Ostavlja je da stoji neko vrijeme i uopće je ne dira. U trenutku kad ona postane posve elastična, pogodna za obradu, on nastavlja posao, oblikujući od nje posudu. On stvara od nje oblik koji želi i obrađuje ga na lončarskom kolu, gdje glina dobiva svoj konačan oblik. Tada je suši na suncu i peče u peći. Time od gline postaje posuda, spremna za uporabu. Na isti način nas i veliki Umjetnik želi kaliti i oblikovati. Kao što je glina u ruci lončara, tako smo mi u Njegovoj ruci. Naša zadaća nije da pokušavamo raditi lončarov posao. Naš je udio pokoriti se i pustiti velikom Umjetniku da nas oblikuje po svojoj volji.

"Ljubljeni! Ne čudite se požaru što bukti među vama da vas iskuša, kao da vam se događa štogod neobično! Naprotiv, radujte se kao zajedničari Kristovih patnja da i o Objavljenju njegove slave mognete radosno klicati." (1. Petrova 4,12.13)

Ptica zatočena u krletki neće pjevati pjesmu kojoj je njezin gospodar želi naučiti pri punoj dnevnoj svjetlosti i dok sluša mnogo drugih glasova. U takvim uvjetima ptica će naučiti tu i tamo neki djelić pjesme, ali nikada cijelu melodiju. Ali u mraku, ili u pokrivenoj krletki, ona se neumorno trudi naučiti pjesmu, dok je napokon ne nauči i dok ne odjekne savršena melodija. Tada se ptica odnosi s tog mjesta, i ona kasnije može pjevati naučenu pjesmu i na dnevnoj svjetlosti. Ovako Bog postupa sa svojom djecom. Ima jedna pjesma koju nas On želi naučiti; a kad smo je naučili, usred sjenki patnji i stradanja, možemo je nakon toga stalno pjevati.

Mnogi su nezadovoljni onim što su postigli u svom životnom djelu. Možda im se ono što ih okružuje čini neprikladnim i nesimpatičnim; dok vjeruju da su sposobni za veće odgovornosti, oni troše svoje vrijeme u svom svakodnevnom poslu. Često su obuzeti osjećajem da su njihovi napori besplodni, da nisu cijenjeni, da je njihova budućnost nesigurna i neizvjesna.

Ne zaboravimo da posao što ga moramo izvršiti, koji možda ne odgovara našem izboru, trebamo prihvatiti kao Božji izbor za nas. Bila ona ugodna ili ne, mi smo dužni vršiti dužnost koja nam je najbliža. I što god nakaniš učiniti, učini dok možeš, jer nema ni djela, ni umovanja, ni spoznaje, ni mudrosti u Pod-zemlju u koje ideš. (Propovjednik 9,10)

Ako Gospodin od nas traži da odnesemo vijest Ninivi, Njemu neće biti po volji ako odemo u Jopu ili u Kafarnaum. On ima odredeni razlog zašto nas šalje baš na mjesto na koje je upravio naše korake. Možda će upravo na tome mjestu biti netko kome treba pomoć što je mi možemo pružiti. Onaj koji je Filipa poslao etiopskom rizničaru, Petra rimskom kapetanu i malu izraelsku djevojčicu u pomoć Naamanu, vojskovodi aramejskog kralja, šalje danas muškarce, žene i mlade kao svoje predstavnike onima kojima trebaju božansku pomoć i vodstvo.

Božji planovi — najbolji planovi

Naši planovi nisu uvijek Božji planovi. U Njegovim je očima možda najbolje za nas i za Njegovo djelo da spriječi naše najbolje namjere, kao što je učinio s Davidom. Medutim, u jedno možemo biti sigurni: Bog će blagosloviti i za napredak svojega djela upotrijebiti one koji sebe i sve što imaju iskreno posvete Njemu na slavu. Ako Bog vidi da je najbolje da ne izade u susret nečijim željama, On će mu dati znakove svoje ljubavi i povjeriti mu drugi posao.

U svojoj nježnoj skrbi i briz za nas, On koji nas razumije bolje nego mi sami sebe, često nam ne dopušta da sebično sprovodimo zadovoljenje osobnih nastojanja. On ne pušta da prodemo pored domaćih, svetih dužnosti koje su nam najbliže. Od ovih dužnosti se često sastoji "obuka", koja je odluču-juća u našoj pripremi za uzvišeniju zadaću. Naši planovi često padaju u vodu, da bi planovi što ih je Bog odredio za nas uspjeli.

Od nas se nikada ne traži da učinimo pravu žrtvu za Boga. Bog traži od nas da se zbog Njega odreknemo mnogih stvari, ali mi se time samo odričemo onoga što za nas čini prepreku na putu za Nebo. Čak i onda kad se od nas traži da se odreknemo onoga što je po sebi dobro, mi možemo biti spokojni da nam Bog na taj način stvara uzvišenije dobro.

U budućem životu koji je pred nama bit će razjašnjene tajne koje su nas uznemiravale i donosile nam razočaranje. Tada ćemo uvidjeti da su naše naoko neuslišane molitve i izjalovljene nade bile naši najveći blagoslovi.

Svaku dužnost, ma kako bila skromna, smatrajmo svetom jer je ona dio službe Bogu. Neka naša svakodnevna molitva bude: "Gospodine, pomozi mi da učinim najbolje sa svoje strane. Nauči me kako da bolje izvršavam svoju dužnost. Podari mi snagu i vedrinu u poslu što ga radim. Pomozi i da u službu koju obavljam unesem služenje iz ljubavi, po primjeru Spasitelja."

Pouka iz Mojsijevog života

Sjetite se Mojsijevog iskustva. Obrazovanje što ga je kao faraonov unuk i budući prijestolonasljednik stekao u Egiptu, bilo je vrlo temeljito. Kako je Mojsije trebao postati mudar čovjek, nije počinjen nikakav propust, jer su Egipćani posjedovali znanje. On je stekao najviše gradansko i vojno obrazovanje. Po završetku obrazovanja osjećao se potpuno spremnim da spasi izraelski narod iz okova ropstva. Ali Bog je ovo promatrao iz drugoga kuta. Njegova je promisao predvidjela da se Mojsije priprema u pustinji kao pastir četrdeset godina.

Obrazovanje stečeno u Egiptu bilo je Mojsiju bez sumnje korisno s mnogih točaka gledišta; ali ono što je stekao kao pastir bila je najdragocjenija priprema za njegovo životno djelo. Po naravi je Mojsije bio nagao. Kao uspješan vojskovoda zemlje čiji je prestolonasljednik bio, i kao miljenik faraona i naroda, on je navikao primati pohvale i laskanja. Privukao je na sebe pozornost ljudi. Tako je on vjerovao da će svojom silom uspjeti izvršiti djelo spasenja izraelskog naroda. Daleko različitije su bile pouke što ih je morao naučiti kao Božji predstavnik. Dok je kao pastir vodio svoja stada kroz divlje planinske predjele i u doline sa zelenim pašnjacima, Mojsije je stekao vjeru i strpljivost, skromnost i nesebičnost. Tamo je naučio kako se treba skrbiti o slabima, kako njegovati bolesne, tražiti zalutale, kako postupati i ponašati se prema onima koji su nepokorni, kako se starati za janjce, kao i za stare i iznemogle.

Dok je vršio ovu zadaću, Mojsije se približio velikom Pastiru. On je bio u tijesnoj zajednici s Onim koji je u Bibliji poznat kao "svetac Izraelov". Tamo je prestao stvarati planove o svom velikom pothvatu. On se trudio da vjerno obavlja dužnost koja mu je bila povjerena. On je shvatio da se nalazi u prisutnosti Boga. Sva priroda mu je govorila o nevidljivom Bogu. On je poznavao Boga kao osobu, i dok je razmišljao o Njegovom karakteru, sve ga je više obuzimao osjećaj Božje prisutnosti. Našao je utočište u Božjim vječnim rukama.

Nakon ovog iskustva, Mojsije dobiva poziv s Neba da svoj pastirski štap zamijeni palicom vlasti; da napusti svoje ovce i stane na čelo izraelskog naroda. Božji ga je nalog zatekao kao nekoga tko nije imao povjerenja u sebe, sporog na jeziku i bojažljivog. Obuzeo ga je osjećaj nedostojnosti da bude onaj kroz čija će usta govoriti Bog. Ali kako je cijelo svoje povjerenje položio u Boga, on je prihvatio zadaću koja mu je bila povjerena. Veličina poslanja koje je trebao izvršiti zahtijevala je najbolje snage njegovog uma. Bog ga je blagoslovio u njegovoj dragovoljnoj poslušnosti i on je postao rječit, pun pouzdanja, pribran, spreman da izvrši najveću zadaću koja je ikada bila povjerena čovjeku. Za njega stoji napisano: "Ne pojavi se više prorok u Izraelu ravan Mojsiju — njega je Jahve poznavao licem u lice!" (Ponovljeni zakon 34,10)

Neka oni koji misle da njihov rad nije cijenjen, i koji teže za položajem s većom odgovornošću, ne zaborave riječi: "Jer niti sa istoka niti sa zapada, niti iz pustinje niti sa

bregova ... Bog koji sudi: ovoga snizuje, onog uzvisuje!" (Psalam 75,7.8) Svaki čovjek ima svoje mjesto u vječnom nebeskom planu. Hoćemo li to mjesto zauzeti, ovisi o našoj osobnoj odanosti i vjernosti u suradnji s Bogom.

Čuvajmo se samosažaljenja. Nikada se ne prepuštaj osjećaju da te tvoja okolina ne cijeni kako bi trebalo, da tvoji napori ne nailaze na podršku, da je tvoja zadaća preteška. Neka sjećanje na ono što je Krist zbog nas pretrpio uguši svaku pomisao na gundanje. S nama se postupa bolje nego s Gospodinom Isusom. "A ti tražiš za se čudesa! Ne traži toga!" (Jeremija 45,5) U svojem djelu Gospodin nema mjesta za one koji njeguju veću želju za krunom nego za križem. On traži ljude koji su uporniji pri dužnosti nego u primanje nagrade — ljude kojima je više stalo do načela nego do uzvisivanja.

Možda oni koji su skromni i koji svoju zadaću obavljaju za Boga neće odavati tako blistavu pojavu kao oni koji su bučni, umišljeni i puni žurbe; ali njihov posao ima veću vrijednost. Često se oni koji podižu veliku paradu, koji privlače pozornost na sebe, postavljaju izmedu ljudi i Boga; ali njihov je posao samo promašaj. "Početak je mudrosti: steci sebi mudrost I svim svojim imanjem steci razboritost. Veličaj je, i uzvisit će te; donijet će ti čast kad je prigrliš." (Izreke 4,7.8)

Mnogi postaju stereotipni, neprilagodljivi i kruti u pogrešnom smjeru, i zato im nedostaje odlučnosti da nadziru sebe i provedu reformu u svojem životu. Do ovoga, svakako, ne mora doći. Oni trebaju njegovati i razvijati svoje sposobnosti da bi postigli najbolje rezultate u svojoj službi i tako uvijek bili poželjni i korisni. Oni će biti cijenjeni po kvalitetama koje posjeduju.

Ako netko trenutačno nema sposobnosti potrebne za višu dužnost, Gospodin će položiti teret ne samo na njih, već i na one koji su njihove sposobnosti ispitali, koji su upoznali njihove kvalitete i njihovu vrijednost, koji će ih spretnom rukom povesti u prednji plan. To su oni koji svoj posao obavljaju odano iz dana u dan i koji će, u vrijeme kad će to biti Bogu ugodno, čuti Njegov poziv: "Popni se na višu stepenicu."

Dok su pastiri vjerno čuvali svoja stada na betlehemskim brežuljcima, njih su posjetili nebeski andeli. I danas, dok ponizni Božji pomagači obavljaju vjerno svoju dužnost, uz njih stoje nebeski andeli, koji slušaju njihove riječi i promatraju kako rade svoj posao, da bi utvrdili mogu li im se povjeriti veće odgovornosti.

Bog ne cijeni ljude po bogatstvu, obrazovanju ili društvenom položaju. Mjerilo po kojem ih On cijeni jest čistoća pobuda i ljepota njihovog karaktera. On želi vidjeti u kojoj mjeri oni posjeduju silu Njegovog Duha i u kojoj je mjeri njihov život odsjaj Njegovog života. Biti veliki u Božjem kraljevstvu znači biti kao malo dijete, u poniznosti i jednostavnosti svoje vjere, u čistoći kršćanske ljubavi. "Znajte", rekao je Isus, "da vladari naroda okru-tno

postupaju s njima, i da se velikaši služe svojom vlašću protiv njih. Neka ne bude tako medu vama! Naprotiv, tko želi biti velik medu vama, neka bude vaš poslužnik!" (Matej 20,25.26)

Od svih darova što ih Nebo može podariti ljudima, najveća čast je zajednica s Kristom u Njegovim patnjama. Ni Henok koga je uzelo Nebo, ni Ilija koji se uznio na Nebo u vatrenim kolima, nisu primili veću čast od Ivana Krstitelja, koji je završio u tamnici potpuno sam. "Jer vam je s obzirom na Krista dano kao milost ne samo da vjerujete u njega nego i da trpite za nj." (Filipljanima 1,29)

Planovi za budućnost

Mnogi ne znaju izgraditi odredene planove za budućnost. Njihov je život nesreden. Oni ne mogu ocijeniti kakav će biti kraj njihovih briga i poslova, i to ih često ispunjava strahovanjem i nemirom. Ne zaboravimo da je život Božje djece u ovome svijetu život putnika. Mi nemamo mudrost kojom bismo stvarali plan za vlastiti život. Nije naše da dajemo obrise vlastitoj budućnosti. Vjerom se Abraham pokori kad primi poziv da ode u zemlju koju je imao primiti u baštinu. Ode, iako nije znao kamo ide. (Hebrejima 11,8)

U svojem životu na Zemlji Krist nije gradio planove za sebe osobno. On je prihvatio ono što je Bog predvidio za Njega, i Njegov Mu je Otac iz dana u dan otkrivao svoje planove. Mi se trebamo osloniti na Boga, da bi naš život bio isključivo izvr-šavanje Njegove volje. Kad Njemu povjerimo svoje putove, On će upraviti naše korake.

Preveliki je broj onih koji, planirajući sjajnu budućnost, dožive posvemašnji promašaj. Neka Bog planira za vas. Kao malo dijete, povjerite se ruci Onoga koji će "čuvati korake svojih vjer-nika". (1. Samuelova 2,9) Bog svoju djecu nikada ne vodi drukčije nego što bi oni sami izabrali kad bi mogli vidjeti kraj od samoga početka, i shvatiti slavu plana na čijem ispunjenju oni suraduju s Njim.

Plaća

Kad je Krist pozivao one koji su trebali postati Njegovi uče-nici, On im za ovaj život nije davao nikakva laskava obećanja. Kad je riječ o dobitku ili časti ovoga svijeta, nije im obećavao ništa; a niti oni nisu postavljali nikakve uvjete za ono što bi trebali dobiti. Dok je Matej sjedio i naplaćivao carinske pristojbe, Isus mu je rekao: —Hajde za mnom!' On ostavi sve te ustade i pode za njim. (Luka 5,27.28)

Prije nego što je napustio svoju službu, Matej nije čekao da dobije odredenu plaću koja bi odgovarala iznosu koju je dobivao u svom dotadašnjem zanimanju. Ništa ne pitajući, bez oklijevanja je pošao za Isusom. Njemu je bilo dostatno to što je znao da će biti sa Spasiteljem, da će moći slušati Njegove riječi i postati jedno s Njim u Njegovom radu.

Isto je bilo i s učenicima koji su prije njega primili poziv. Kad je Isus pozvao Petra i njegove prijatelje da Ga slijede, oni su odmah ostavili svoje čamce i mreže. Neki od ovih učenika imali su prijatelje koji su ovisili o njihovoj potpori u izdržavanju; ali čuvši Spasiteljev poziv oni nisu oklijevali ili pitali: "Kako ću živjeti i prehraniti svoju obitelj?" Oni su bili poslušni pozivu; a kad ih je Isus kasnije pitao: —Kad vas poslah bez kese, bez torbe i obuće, je li vam što nedostajalo?"Ništa', odgovoriše mu." (Luka 22,35)

Naš Spasitelj i danas upućuje poziv na svoj posao, kao kad je zvao Mateja, Ivana i Petra. Ako je Njegova ljubav dirnula naše srce, pitanje o plaći neće biti na prvomu mjestu u našim mislima. Mi ćemo biti radosni što suradujemo s Kristom i neće nam biti teško uzdati se u Njegovo brigovodstvo. Ako je Bog naša sila, onda ćemo imati jasne predodžbe o dužnosti koja nam je povjerena, naše ambicije će biti nesebične; plemenita svrha naše zadaće pokrenut će i unijeti novi život u naše srce, ona će nas podignuti visoko iznad sebičnih i nečistih pobuda.

Bog će se postarati

Mnogi od onih koji govore da su Kristovi sljedbenici ispunjeni su strahom i nemirom jer se boje povjeriti Bogu. Oni se Bogu ne predaju u cijelosti, jer se boje okolnosti i posljedica koje bi mogle proisteći iz takvog predanja. Oni će naći mir tek kad se odluče potpuno predati Bogu.

Ima mnogo takvih čija srca jecaju pod teretom briga, jer se trude dostići mjerila ovoga svijeta. Oni su se opredijelili za služenje svijetu, prihvatili su njegovu pometnju i probleme, prisvojili njegove običaje. Njihov karakter tako postaje izopačen, njihov život teče u znaku muke i nevolje. Njihove se životne snage iscrpljuju stalnom zabrinutošću. Naš Gospodin želi da oni odlože ovaj ropski jaram. On ih poziva da prihvate Njegov jaram i kaže: "Jer jaram je moj sladak, a moje breme lako." Briga je slijepa i ona ne može prosuditi budućnost; ali Isus vidi kraj od samog početka. Za svaki problem On ima način kako će donijeti olakšanje. "Ne uskraćuje Jahve dobara onima koji idu u nedužnosti." (Matej 11,30; Psalam 84,12)

Naš nebeski Otac ima tisuću načina da se pobrine za nas, o kojima mi ništa ne znamo. Oni koji prihvate načelo da je služenje Bogu od najveće važnosti za njih, vidjet će kako problemi iščezavaju, a pred svojim će nogama ugledati ravnu stazu.

Vjerno izvršavanje današnjih dužnosti najbolja je priprema za sutrašnje kušnje. Ne skupljajte sve odgovornosti i brige sutrašnjeg dana, da biste ih dodali teretu današnjeg dana. "Svakom je danu dosta njegove muke." (Matej 6,34)

Nadajmo se i budimo hrabri. Nerazumno je i grijeh je očajavati u Božjoj službi. On poznaje svaku našu potrebu. Naš Bog koji čuva zavjet sjedinjuje svemoćnost Kralja nad kraljevima s blagošću i brigom nježnog pastira. Njegova moć nema mjere i ona je jamstvo za sigurno ispunjenje Njegovih obećanja svima onima koji se u Njega uzdaju. On ima sredstvo i način

kojim će ukloniti svaki problem, kojim će pružiti podršku onima što rade u Njegovoj službi i koji cijene sredstva što ih On koristi.

Njegova je ljubav iznad svake druge ljubavi, kao što je Nebo iznad Zemlje. On se skrbi za svoju djecu brigom i ljubavlju koja je neizmjerna i vječna.

U najcrnjim danima, kad je sve naoko užasno i strašno, imajte vjeru u Boga. On čini kako je Njemu po volji, vodeći sve na dobro svojem narodu. Snaga onih koji Ga ljube i koji Mu služe postajat će iz dana u dan sve jačom.

On može i spreman je pružiti svojim slugama svu potrebnu pomoć. On će im podariti mudrost za njihove različite potrebe.

Apostol Pavao, koji je u životu mnogo pretrpio, kaže: "A on mi je odgovorio: `Dosta ti je moja milost, jer se moja snaga savršeno očituje u slabosti.' Prema tome, vrlo ću se rado — radije nego da tražim oslobodenje — hvaliti svojim slabostima da se na meni nastani snaga Kristova. Zato uživam u slabostima, u uvredama, u nevoljama, u progonstvima, u tjeskobama koje podnosim za Krista. Jer kada god sam slab, onda sam jak." (2. Korinćanima 12,9.10)

Poglavlje 41 - Ti dodiru s drugima

U svakom obliku našeg ponašanja prema bližnjima u živo- tu potrebni su samosvladavanje, obzirnost i sućut. Mi se svi veoma razlikujemo po naravi, navikama i odgoju, tako da i različito gledamo na pojave oko sebe. Mi različito prosudujemo. Naša poimanja o tome što je istina i nazori o tome kako voditi život nisu u svakoj pojedinosti isti. Ne postoje niti dvije osobe na svijetu čija se životna iskustva podudaraju u svemu, u svakoj pojedinosti. Kušnje kojima je izložen jedan, nisu one kojima je izložen drugi. Dužnosti koje su za jednoga lake, za drugoga su vrlo teške i složene.

Mi smo po svojoj naravi tako slabašni i tako podložni po-grešnim shvaćanjima da bi svatko od nas trebao biti oprezan kad ocjenjuje drugog. Nama je malo poznato kakav utjecaj vrše naši postupci na život drugih ljudi. Ono što sami učinimo ili kažemo beznačajno je u našim očima; ali kad bi naše oči bile otvorene, vidjeli bismo da to može biti presudno za najvažnije posljedice u prilog dobru ili z1u.

Obzirnost prema onima koji nose breme

Mnogo je onih koji su nosili malo tereta, čije je srce znalo za tako malo stvarne strepnje, koji su osjetili tako malo brige za druge da ne mogu razumjeti posao onoga koji ima teret što ga nosi. Oni ne mogu shvatiti i cijeniti njegovo breme ništa više nego što malo dijete može shvatiti brigu i muku oca opte-rećenog odgovornostima. Možda će se dijete naći u čudu dok promatra očeve brige i strahovanja. U očima djeteta sve je to nepotrebno. Ali kad godine iskustva obogate njegov život, kad samo dode u prigodu da nosi vlastito breme, osvrnut će se na život svojega oca i shvatit će ono što mu je nekada bilo tako neshvatljivo. S gorkim iskustvom stječe se i znanje. Posao mnogih koji nose breme ne nailazi na razumijevanje, djelo se njegovih ruku ne cijeni, dok ga napokon smrt ne uzme pod svoje okrilje. Kada drugi preuzmu njegovu dužnost, kada trebaju podignuti breme što ga je on odložio, i kad se sami sučele s poteškoćama koje su bile njegova svakodnevica, razumjet će na kakvu su kušnju bili stavljeni njegova vjera i hrabrost. Tada se iz vida često gube pogreške koje su sami bili tako brzi ispraviti. Iskustvo ih uči da trebaju imati razumijevanja i sućuti. Bog dopušta da ljudi budu postavljeni na odgovorna mjesta. Kad počnu činiti pogreške, On ima moć da ih ukori ili ukloni. Budimo oprezni i ne dotičimo se osudivanja, jer je to isključivo Božji posao.

Način Davidova postupanja sa Šaulom krije u sebi jednu pouku. Šaul je, po Božjoj naredbi, bio pomazan za izraelskog kralja. Bog je kasnije zbog njegove neposlušnosti objavio da će mu se oduzeti kraljevstvo: pa ipak, s kakvom je nježnošću, ljubaznoku i obzirnošću David postupao sa Šaulom! S namjerom da ubije Davida, Šaul se našao u pustinji i bez zaštitne pratnje ušao upravo u špilju u kojoj su se skrili David i njegovi ljudi. I rekoše Davidu ljudi njegovi: `Evo dana za koji ti je rekao Jahve: Ja ću predati tvoga neprijatelja u tvoje ruke,

postupaj s njim kako ti se mili.' ... pa reče svojim ljudima: `Očuvao me Jahve da takvo što učinim svome gospodaru, da dignem ruku na njega, jer je pomazanik Jahvin.' Naš nas Spasitelj poziva: "Nemojte suditi, da ne budete sudeni! Jer kako budete sudili, onako će se i vama suditi; kako budete mjerili, onako će se i vama mjeriti." Ne zaboravite da će pred Boga naskoro biti predočen izvještaj o vašem životu. "Zato nemaš isprike — tko god ti bio — o čovječe koji sudiš, jer u čem sudiš drugom, ti samog sebe osuduješ, budući da ti, suče, običavaš činiti isto." (1. Samuelova 24,4-6; Matej 7,1.2; Rimljanima 2,1)

Uzdržimo se kad nismo u pravu

Mi ne možemo dopustiti sebi da se uzbudimo ili razdražimo zbog nekih stvarnih ili zamišljenih nepravdi koje su nam počinjene. "Ja" je neprijatelj koga se treba najviše bojati. Zlo nigdje nema kobnije djelovanje nego kroz ljudsku strast koja nije pod vlašću Svetoga Duha. Nema te ostvarive pobjede koja bi bila tako dragocjena kao pobjeda nad samim sobom.

Mi ne smijemo dopustiti svojim osjećajima da se lako po-vrijede. Mi ne trebamo živjeti da štitimo svoje osjećaje i svoj ugled, već da spašavamo duše. Kad se kod nas pobudi zanimanje za spašavanje duša, mi prestajemo razmišljati o malim nesuglasicama do kojih tako često dolazi u našem odnosu s drugima. Ma što drugi o nama mislili ili nam činili, to ne treba ometati naše jedinstvo s Kristom, tu našu duhovnu zajednicu. "Kakva je, naime, slava u tome ako ćete krivi strpljivo podnositi udarce? Ali ako ćete strpljivo podnositi trpeći što dobro činite, to je ugodno kod Boga." (1. Petrova 2,20)

Ne vraćajte milo za drago. Koliko do vas stoji, uklanjajte svaki uzrok nesporazuma. Izbjegavajte da dode do zla. Učinite 486 sve što je u vašoj moći, ne žrtvujući načelo, da se pomirite s drugima i da stupite s njima u dobre odnose. Dakle: ako doneseš dar svoj na žrtvenik i tu se sjetiš da ti brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar tu pred žrtvenikom, hajde i najprije se izmiri s bratom, pa onda dodi i prinesi dar svoj! (Matej 5,23.24)

Ako su ti upućene nestrpljive riječi, nikad ne odgovaraj u istome duhu. Ne zaboravi da "blag odgovor ublažava jarost". (Izreke 15,1) A tišina ima u sebi čudesnu moć. Riječi što ih uputimo u znak odgovora nekome tko je ljut mogu katkad samo razdražiti. Ali kad ljutitost dočekamo tišinom, u duhu nježnosti i obzirnosti, ona će brzo odumrijeti.

Kad smo pod naletom oštrih, optužujućih riječi, neka se naš razum oslanja na Božju riječ. Neka naš um i srce ispunja-vaju Božja divna obećanja. Ako se prema tebi nepravedno postupa ili ako si lažno optužen, namjesto da uzvratiš odgovorom punim ljutitosti, ponavljaj u sebi ova dragocjena obećanja:

"Ne dopusti da te svlada zlo, već zlo svladaj dobrom!" (Rim-ljanima 12,21)

"Prepusti Jahvi putove svoje, u njega se uzdaj, i on će sve voditi. Pravda će tvoja zasjati ko svjetlost i tvoje pravo ko sunce podnevno." (Psalam 31,5.6)

"Nema ništa sakriveno što neće trebati da se otkrije; ništa tajno što neće trebati da se dozna!" (Luka 12,2)

"Pustio si da nam zajašu na vrat: prošli smo kroz oganj i vodu, onda si pustio da odahnemo." (Psalam 66,12)

Mi smo skloni očekivati sućut i moralnu potporu od svoje okoline, umjesto da gledamo na Isusa. Bog u svojoj milosti i dobroti često dopušta da nas iznevjere oni u koje mi polažemo povjerenje, da bi nas naučio kako je pogrešno uzdati se u čovjeka i stvarati sebi uporište od onoga što je tjelesno. Uzdajmo se u Boga u cijelosti, ponizno i nesebično. Bog poznaje patnje što ih osjećamo u dubini našeg bića, koje ne možemo ni izreći. Onda kad sve izgleda mračno i neobjašnjivo, mislite na Kristove riječi: "Što ja činim, ne možeš razumjeti sada, ali ćeš razumjeti poslije." (Ivan 13,7)

Proučavajte Josipov i Danielov život. Bog nije sprečavao zavjere ljudi koji su im željeli zlo; ali je učinio da je sve to bilo na dobro njegovih slugu, koji su i usred kušnji i sukoba sačuvali svoju vjernost i odanost Bogu.

Dok živimo u ovome svijetu, mi ćemo se sučeljavati s ne-prijateljskim utjecajima. Mi ćemo nailaziti na izazove koji će našu narav staviti na kušnju; dobre osobine jednog kršćanina razvijaju se u sučeljavanju s takvim izazovima u pravom duhu. Ako u nama prebiva Krist, mi ćemo biti strpljivi, plemeniti i puni obzira, vedri usred mrzovolje i izazova. Mi ćemo pobjedivati svoje "ja" iz dana u dan, iz godine u godinu, rastući do plemenitog junaštva. Ovo je zadaća koja nam je povjerena; ali bez Isusove pomoći, bez čvrste odluke, bez nepokolebljivosti u sprovodenju postavljene zadaće, bez stalnog oprezna i stalne molitve, mi je nećemo moći izvršiti. Svatko treba voditi vla-stiti rat. Čak ni Bog ne može oplemeniti naš karakter i učiniti korisnim naš život, ako još nismo postali Njegovi suradnici. Oni koji bježe od borbe, lišavaju se snage i radosti što proistječe iz pobjede.

Mi ne trebamo voditi osobni dnevnik o kušnjama i poteš-koćama, mukama i brigama. Sve se ovo zapisuje u knjige i o svemu tome Nebo vodi računa. Dok premišljamo o onome što nije bilo dobro, iz našeg će sjećanja nestati mnogo od onoga što je dobro i o čemu je korisno misliti, kao što je milosrdna skrb kojom nas Bog u svakom trenutku okružuje i ljubav kojoj se dive andeli, jer je Bog dao svog Sina da umre za ljude. Ako kao Kristovi suradnici osjećate da ste imali više problema i kušnji od drugih, ne zaboravite da je za vas pripremljen mir koji je nepoznat onima koji se uklanjaju od takvog bremena. U službi za Krista je utjeha i radost. Svijet treba uvidjeti da život s Njim nije promašaj.

Ako ti je teško i ako u tvojem srcu nema radosti, ne govori o svojim osjećajima. Ne bacaj sjenku na život drugih. Re-ligija koja je hladna i bez sunca, nikada ne privlači duše ka Kristu. Ona ih odbija od Njega i šalje ih u mreže što ih je Sotona raširio za noge onih koji su zalutali. Namjesto da razmišljaš o svojim razočaranjima, razmišljaj o sili koju možeš primiti u Kristovo ime. Neka tvoja mašta bude zaokupljena onim što je nevidljivo. Neka se tvoje misli bave dokazima Božje velike ljubavi prema tebi. Silom vjere ti možeš podnijeti nevolju, oduprijeti se kušnji i održati se pod naletom razočaranja. Krist živi na Nebu kao naš Zastupnik, naš Branitelj. Sve ono što On postiže u svojoj posredničkoj službi je naše.

Zar ti ne misliš da Krist cijeni one koji potpuno žive za Njega? Zar ne vjeruješ da je On uz one koji su, kao ljubljeni učenik Ivan u prognanstvu, na teškim mjestima, okruženi kuš-njama? Bog neće pustiti da ijedan od Njegovih iskrenih suradnika ostane sam, da bude izložen nesrazmjerno većem neprijatelju i bude pobijeden. Kao dragocjeni dragulj, On čuva one čiji je život sakriven s Kristom u njemu. Za svakoga od njih On kaže: "Stavit ću te kao pečatnjak, jer tebe izabrah." (Hagaj 2,23)

Govori o Božjim obećanjima, govori o Isusovoj spremnosti da nas blagoslovi. On nas ne zaboravlja niti za jedan kratak tren. Ako usprkos neugodnim okolnostima spokojno prebivamo u Njegovoj ljubavi i u svojim mislima se zatvorimo s Njim, svijest o Njegovoj prisutnosti stvorit će u nama duboku, nepomućenu radost. Krist je rekao za sebe: "Tada ćete saznati da Ja Jesam i da ništa od sebe ne činim, već da govorim ono što me Otac nauči. Onaj koji me posla sa mnom je. On me ne ostavlja sama, jer ja uvijek činim što je njemu ugodno." (Ivan 8,28.29)

Krist je bio okružen Očevom prisutnoku; Njemu se nije dogadalo ništa osim onoga što je Božja beskrajna ljubav dopu- štala radi blagoslova svijetu. Ovdje je bio Njegov izvor utjehe, a taj izvor utjehe je namijenjen i nama. Onaj tko je prožet Kri-stovim Duhom, prebiva u Njemu. Sve ono što se dogada u Nje-govom životu dolazi od Spasitelja koji ga okružuje svojom pri-sutnošću. Njega se ništa ne može dotaknuti osim onoga što dolazi uz Kristovo dopuštenje. Sva naša stradanja i patnje, sve kušnje i nevolje našega života, sve naše tuge i boli, sva naša progonstva i neimaštine — ukratko: sve to djeluje za naše dobro. Sva naša iskustva i okolnosti u kojima živimo Božji su djelatnici preko kojih nam Bog daruje dobro.

Ako mi osjećamo Božju veliku strpljivost s nama, nećemo zateći sebe kako sudimo drugima i optužujemo ih. Kako bi oni koji su se družili s Isusom dok je On živio na Zemlji bili iznenadeni da su, kad su Ga već upoznali, čuli kako izgovara riječi optužbe, riječi u kojima se zrcali nalaženje tudih pogrešaka i nestrpljenje. Nikada ne zaboravimo da oni koji ljube Krista, trebaju Ga i predočavati svojim karakterom.

"Ljubite srdačno jedan drugoga bratskom ljubavi! U davanju časti prednjačite jedan drugome!" "Ne vraćajte zlo za zlo, ni uvredu za uvredu, već naprotiv blagoslivljajte, jer ste na to pozvani da baštinite blagoslov!" (Rimljanima 12,10; 1. Petrova 3,9)

Gospodin Isus očekuje od nas da poštujemo prava svakog čovjeka. Imajmo obzira prema svačijim ljudskim pravima i prema pravima koja ima kao kršćanin. Sa svima postupajmo pažljivo i s puno obzira, kao s Božjim sinovima i kćerima.

Kršćanstvo želi stvoriti od čovjeka biće s dopadljivim po-našanjem. Krist je uvijek bio ljubazan, čak i prema onima koji su Ga progonili. Njegovi pravi sljedbenici će pokazati isti duh. Sjetite se Pavla koji je bio doveden pred vladare. Njegov je govor pred kraljem Agripom istup prave ljubaznosti kao i uvjerljivo govorničko umijeće. Evandelje ne daje potporu formalnoj ugladenosti, kako je to u svijetu uobičajeno, već nas uči ljubaznosti koja izvire iz stvarne plemenitosti srca.

Da ne bi došlo do uzrujavanja, grube osude i nedoličnih riječi, neće biti dostatna niti najveća brižljivost i vanjski znakovi pristojnosti. Pravo uljudno ponašanje neće doći do izražaja sve dok je nečija osobnost središte svih zbivanja. U srcu mora prebivati ljubav. Pobude temeljitog kršćanina nastaju iz duboke ljubavi srca prema velikom Učitelju. Budi se nesebično zanimanje za braću, dolazeći kroz korijene ljubavi prema Kristu. Plemenitost, pristojnost i ljupkost u ponašanju plod su ljubavi u srcu. Ona osvjetljuje lik i čini glas krotkim; ona oplemenjuje i uzdiže cijelo biće.

Život se uglavnom ne sastoji od velikih žrtava i zadivljujućih dostignuća, već iz malih pojedinosti. Najčešći je slučaj da upravo veliko dobro ili veliko zlo stupa na pozornicu našega života preko tih sitnica koje su naoko tako nedostojne opažanja. Propuštajući da ustrajemo kad smo stavljeni na kušnju u sitnicama, stvaraju se naši nepoželjni običaji i naš karakter se izopačuje; a kada dodu veće kušnje, mi zaključujemo da smo nespremni. Jedino ako postupamo po načelu u svakodnevnim kušnjama kojima smo izloženi, mi možemo zadobiti snagu da budemo postojani i čvrsti u pogubnim i teškim okolnostima.

Mi nikada nismo sami. Uvijek imamo jednog Suputnika, bio On nama poželjan ili ne. Držite na umu da je Bog uvijek prisutan, ma gdje se našli i ma čime se bavili. Njegovim osjetilima ne može izbjeći ništa od onoga što je izgovoreno, učinjeno i što se nalazi u našim mislima. Bog koji je svet i koji mrzi grijeh svjedok je svake vaše riječi i postupka. Prije nego što nešto kažete ili učinite, uvijek najprije mislite na ovo. Kao kršćanin, ti si član kraljevske obitelji, sin nebeskog Kralja. Ne izgovori nijednu riječ, ne učini nijedan postupak koji bi nanio sramotu tom "lijepom imenu koje nosiš". (Jakov 2,7)

Temeljito proučavajte Kristov božansko-ljudski karakter i u svakoj se prilici pitajte: "Kako bi postupio Isus kad bi sad bio na mojem mjestu?" To bi trebalo biti mjerilo naše dužnosti. Ne

uključujte se nepotrebno u društvo onih koji bi svojim ponašanjem utjecali na slabljenje vaše namjere da činite dobro, ili koji bi pokušavali baciti ljagu na vašu savjest. Ne činite ništa medu stranim ljudima, na ulici, u autobusu, u domu, što bi bilo makar i nagovještaj nekakvog zlog karaktera. Svaki dan činite nešto čime ćete unaprijediti, uljepšati i oplemeniti život što ga je Krist otkupio svojom krvlju.

Uvijek postupajte po načelu, nikada na temelju trenutnog osjećaja. Krotošću i nježnošću ublažite prirodnu naglost svog po-našanja. Ne upuštajte se u lake i nerazumne igrarije. Neka se s vaših usana ne omakne nijedna niska šala. Čak ni svojim mislima ne trebamo dopustiti da se raspojasaju. Postavimo im granice i podvrgnimo ih poslušnosti Kristu. One se trebaju baviti onim što je sveto. Kristovom milošću one će tada biti čiste i prave.

Mi trebamo u sebi stalno osjećati silu čistih misli. Za svaku dušu, bez razlike, jedina sigurnost je pravilan rad misli. "Jer on je onakav kako u sebi misli." (Izreke 23,7) Moć obuzdavanja svoga "ja" jačat će stalnom primjenom. Ono što je u početku teško, stalnim ponavljanjem postaje sve lakše, sve dok pravilne misli i postupci ne prerastu u običaj. Ako hoćemo, mi se možemo odvratiti od svega onoga što je jeftino i ponižavajuće, i popeti se na visoku uzvišicu; mi tako možemo zadobiti poštovanje ljudi i Božju naklonost.

Naučite se dobro govoriti o drugima. Ističite dobre osobine onih s kojima dolazite u dodir i s kojima se družite, a njihove pogreške i propuste primjećujte što je moguće rjede. Kad padnete u kušnju da se žalite na nešto što je netko rekao ili učinio, izrazite se pohvalno u pogledu neke pojedinosti iz života ili karaktera te osobe. Njegujte spremnost da se zahvaljujete. Slavite Boga za divnu ljubav koju je pokazao dopustivši da Krist umre za nas. Nikada se ne isplati razmišljati o onome što nas muči. Bog nas poziva da razmišljamo o Njegovoj milosti i ljubavi, s kojom se nijedna druga ljubav ne može usporediti, kako bismo bili nadahnuti duhom zahvalnosti.

Ozbiljni se Kristovi suradnici nemaju vremena baviti po-greškama drugih ljudi. Mi sebi ne možemo dopustiti da živimo na račun tudih pogrešaka ili propusta. Zle riječi su dvostruko prokletstvo; one većom težinom padaju na onoga tko ih je izgovorio nego na onoga kome su upućene. Onaj tko razbacuje sjeme razdora i sukoba, u svojoj duši žanje plodove smrti. Sam postupak iznalaženja onoga što je zlo kod drugih, razvija zlo kod onoga koji se time bavi. Baveći se nedostacima drugih ljudi, mi se preobražavamo upravo u taj lik. Ali kad promatramo Isusa, dok govorimo o Njegovoj ljubavi i savršenstvu Njegovog karaktera, mi se preobražavamo u Njegovo obličje. Kad razmišljamo o ponosnom idealu što ga je On pred nas postavio, mi ćemo biti podignuti u ozračje čistoće i svetosti, u Božju prisutnost. I dok živimo na ovoj Zemlji, iz nas će izlaziti svjetlost koja će obasjavati sve koji s nama dolaze u dodir.

Namjesto da kritiziram i osudujem druge oko sebe, trebam reći: "Moram graditi svoje spasenje. Ako sam suradnik onoga koji želi spasiti moju dušu, ja moram marljivo promatrati

svoj život. Moram izdvojiti svako zlo iz svojega života. Moram svladati svaki nedostatak. Moram postati novi stvor u Kristu. Umjesto da budem uzrokom slabosti onih koji vode borbu protiv zla, ja ću ih tada moći jačati riječima ohrabrenja." Mi smo pretjerano ravnodušni prema drugima. Mi prečesto zaboravljamo da naš suradnik pati od nedostatka snage i vedrine. Pokušajmo ih uvjeriti da se za njih zanimamo i s njima suosjećamo. Pomozimo im svojim molitvama i recimo im da se molimo za njih.

Nisu svi oni koji tvrde da su Kristovi suradnici Njegovi pravi učenici. Medu onima koji nose Njegovo ime i koji čak pripadaju krugu Njegovih suradnika, ima onih koji Ga ne predstavljaju svojim karakterom. Oni se ne rukovode načelom. Takve su osobe često uzrok zbunjenosti i razočaranja za one koji s njima suraduju, koji su mladi u kršćanskom iskustvu; ali nitko od njih ne mora biti zaveden na pogrešan put. Krist nam je ostavio savršen Primjer. On nas poziva da podemo za Njim.

Kukolja će biti u pšenici sve do kraja vremena. Kad su one sluge, u očekivanju da će ih njihov gospodar pohvaliti, zatražile odobrenje da počupaju ljulj, gospodar im je rekao: "Ne — odgovori im — da ne biste, čupajući ljulj, počupali s njim i pšenicu. Ostavite oboje neka raste do žetve!" (Matej 13,29.30)

U svojoj milosti i velikom strpljenju, Bog se strpljivo odnosi prema onima koji su izopačena karaktera, podmukli ili dvolični. Medu Kristovim izabranim učenicima bio je i izdajnik Juda. Zar bismo onda trebali biti iznenadeni i razočarani kad utvrdimo da medu onima koji danas rade za Krista ima takvih koji su licemjerni i podli? Ako je Onaj koji čita srca mogao trpjeti onoga za koga je znao da je Njegov izdajnik, kakvo treba biti strpljenje koje ćemo mi pokazivati prema onima koji griješe.

Nisu svi kao Juda, čak ni oni koji su naoko puni nedostataka. Petar, koji je bio nagao, brz i samouvjeren, često je odavao negativniji dojam od Jude. Spasitelj ga je češće ukoravao. Ali mi znamo kako je Petrov život bio ispunjen služenjem i žrtvom. Kako je to snažno svjedočanstvo o sili Božje milosti! Mi trebamo, koliko nam naše sposobnosti dopuštaju, postupati s drugima kao što je Isus činio u odnosu na svoje učenike dok je hodio i razgovarao s njima na Zemlji.

Promatrajte, u prvom redu, sebe kao misionare medu onima koji rade zajedno s vama u Božjem djelu. Često je potrebno uložiti golemu količinu vremena i truda da bismo zadobili jednu dušu za Krista. A kad se jedna duša obrati iz grijeha u pravdu, nastaje radost medu nebeskim andelima. Mislite li da su službeni duhovi koji se brinu za ove duše zadovoljni kad vide kako se neki koji tvrde da su kršćani ravnodušno ponašaju prema dušama za koje je Krist umro? Kad bi Isus postu-pao s nama onako kako mi prečesto postupamo jedan s drugome, tko bi od nas mogao biti spašen?

Ne zaboravite da vi ne možete čitati srca. Vi ne poznajete pobude koje su uzrok postupcima što ih vi osudujete. Ima mnogo onih koji nisu stekli pravi odgoj; njihov karakter je izopačen, oni su grubi i "neotesani" i naoko u svakom pogledu na po-grešnom putu. Ali Kristova milost ih može preoblikovati. Nikada ih ne gurajte u stranu, nikada ih ne tjerajte u razočaranje i očaj riječima: "Razočarao si me i neću ti niti pokušati pomoći." Nekoliko riječi koje smo izgovorili na brzinu, pod utje-cajem izazova — upravo ono što smatramo da su zaslužili — može prekinuti nit utjecaja koji je trebao činiti sponu što veže njihovo srce s našim.

Dosljedan život, strpljivost i uzdržljivost, duh koji nije po-dložan izazovu, uvijek je najuvjerljiviji dokaz, i najsvečanija vrsta poziva. Ako ste imali prilike i prednosti koje drugi nisu imali, razmislite o tome i budite uvijek mudri, obazrivi i nježni učitelji.

Da bi u vosku ostao jasan i siguran otisak pečata, vi nećete brzopleto i grubo udariti pečatom po vosku; naprotiv, pažljivo ćete stavljati pečat na meki vosak i mirno, ravnomjerno ga pritiskati dok otisak ne očvrsne. Na sličan način treba postupati s ljudskim dušama. Trajno djelovanje kršćanskog utjecaja odaje tajnu njegove sile; ono ovisi o vašoj postojanosti u prikazivanju pravog Kristovog karaktera. Pomozite onima koji su pogriješili, govorite im i o vlastitim iskustvima. Ispričajte im kako su vam strpljivost, plemenitost i spremnost na pomoć, što su ih vaši suradnici u Božjem djelu pokazali prema vama, pružili hrabrost i nadu u trenucima kad ste činili teške pogreške.

Sve do konačnog Suda vi nećete moći znati kakav je bio utjecaj blagog i obzirnog ponašanja prema onima koji su bili nedosljedni, nerazumni i nedostojni. Kad se suočimo s neza-hvalnošću i grubim nepoštovanjem onoga što je sveto, mi smo brzi pokazati svoj prijezir i ogorčenost. Oni koji su skrivili to i očekuju, oni su pripremljeni na to. Ali ako naidu na blago razumijevanje i obzir, oni doživljavaju iznenadenje i često se u njima bude plemenite želje i težnja za plemenitijim životom.

"Braćo, ako i upadne tko u kakav prekršaj, takvog vi duhovni ispravljajte u duhu blagosti! I pazi na samoga sebe da i ti ne budeš iskušan! Nosite bremena jedan drugoga, te ćete tako ispuniti zakon Kristov!" (Galaćanima 6,1.2)

Svi koji govore da su Božja djeca trebaju imati na umu da će kao misionari biti dovedeni u dodir sa svim vrstama osobnosti. Postoje profinjeni i "sirovi", neotesani umovi; ponizni i ponosni, religiozni i skeptični, obrazovani i neuki, bogati i si romašni. S ovako različitim ljudima ne može se postupati na jedan te isti način; a ipak su svima potrebni blagost i razumijevanje. Neka naši umovi u medusobnom dodiru postanu savr-

šeniji i bolji. Mi smo ovisni jedan o drugome, tijesno povezani jedan s drugim sponama ljudskog bratstva.

Nebo što čini da svatko ovisi o drugomu, Bio gospodar il sluga, ili pak prijatelj,

Poziva svakoga da drugog pozove u pomoć,

Dok slabost jednoga ne uveća snagu svih nas.

Kršćanstvo dolazi u dodir sa svijetom kroz društvene odnose. Svaki muškarac ili žena koji su primili božansku svjetlost trebaju osvjetljavati mračnu stazu onih koji ne znaju za bolji put. Posvećena Kristovim duhom, moć utjecaja u društvu mora dobiti uzvišeniju veličinu u privodenju duša k Spasitelju. Krista ne bismo smjeli skrivati u srcu kao što se sebično čuva dragocjeno blago, kako bi se njemu radovao samo njegov vlasnik. Krist u nama treba biti izvor vode koja teče u život vječni i donosi osvježenje svima koji stupaju s nama u dodir.

Poglavlje 42 - Razvitaki služga

Kršćanski je život više nego što se misli. On se ne sastoji samo od nježnosti, strpljivosti, krotkosti i dobrote. To su bitne osobine; ali ono što je takoder potrebno jest hrabrost, snaga, energija i ustrajnost. Staza na koju Krist ukazuje je uska, to je staza samoodricanja. Stupiti na ovu stazu i napredovati kroz poteškoće i razočaranje znači da treba biti nešto više od slabića.

Sila karaktera

Traže se ljudi koje odlikuje čvrstoća, koji neće čekati da se prethodno poravna put pred njihovim nogama i ukloni svaka prepreka, ljudi koji će svježinom svoje revnosti podignuti klonule ruke obeshrabrenih djelatnika, ljudi čija srca gore plamenom kršćanske ljubavi i čije su ruke jake i pouzdane za rad u službi za Učitelja.

Neki od onih koji se uključuju u misionarsko djelo su slabi, njima nedostaje snaga živaca, obeshrabreni su, lako se razočaraju. Njima nedostaje nešto što će ih poticati naprijed. Nedostaju im pozitivne osobine karaktera koje daju silu da se nešto učini — duh i energija koji raspaljuju duhovno oduševljenje. Oni koji žele postići uspjeh moraju biti hrabri i ispunjeni nadom. Oni ne trebaju razvijati samo pasivne osobine, kao što je strpljivost, već i one aktivne. Kad se od njih očekuje da daju odgovor blag koji utišava srdžbu, oni moraju imati i hrabrost jednog junaka kojom će se suprotstaviti z1u. Uz ljubav koja sve trpi, njima treba sila karaktera koja će od njihova utjecaja stvoriti silu na dobro.

Neki nemaju čvrstoću karaktera. Njihovi planovi i namjere nemaju odredene obrise i postojanost. Oni su od vrlo male praktične koristi u svijetu. Oni moraju savladati tu svoju slabost, neodlučnost i nedjelotvornost u radu. Karakter pravog kršćanina sadrži onu nesalomljivost koja se ne može pretopiti i postati žrtvom nepovoljnih okolnosti. Nama je nužna moralna kralježnica, poštenje kojemu se ne može laskati, koje nitko ne može podmititi ili zastrašiti.

Bog želi da iskoristimo svaku pruženu priliku, da bismo se sigurno pripremili za rad u Njegovom djelu. On očekuje da mi tome djelu poklonimo sve svoje snage, da bi naša srca bila uvijek budna i spremna da prime svetost i ozbiljne odgovornosti u Božjem djelu.

Mnogi od onih koji imaju sposobnosti za iznimno djelo, ostvaruju malo jer su sebi postavili mali cilj. Tisuće ljudi prelaze preko pozornice života kao da ne postoji nešto veliko za što bi živjeli, nikakav visok ideal koji bi mogli dosegnuti. Jedan razlog tomu je to što oni sami sebe premalo vrednuju, što sebi daju nisku ocjenu. Krist je platio za nas nepojmljivu cijenu, i mi bismo stoga trebali cijeniti sebe prema cijeni koju je On za nas platio.

Ne budite zadovoljni ostvarenjem razmjerno niskog ideala. Mi nismo ono što bismo trebali biti, odnosno što je Božja volja za nas. Bog nas je obdario darom razuma, snagom da

razmišljamo i donosimo sud. Taj nam dar nije dan da bismo ostali neaktivni, ili da bismo se izopačili baveći se onim što je tjelesno i nečisto, već da ga razvijemo do idealnog stupnja, da ga oplemenimo, posvetimo i upotrijebimo za dobrobit Njegovog kraljevstva.

Nitko se ne treba pomiriti s tim da bude samo mehani-zam kojim će upravljati razum neke druge osobe. Bog nam je dao sposobnost razmišljanja i djelovanja; samo onda ako postupate pažljivo, ako očekujete mudrost od Njega, vi ćete mo- ći nositi terete. Ostanite u osobnosti koja vam je dana od Boga. Ne budite sjenka ničije osobnosti. Očekujte da Bog djeluje u vama, s vama i kroz vas.

Nikada ne pomišljajte da ste dostatno naučili i da je sada trenutak da smanjite jačinu svojih napora. Ozbrazovanje uma je mjerilo čovjekove osobnosti. Neka vaše obrazovanje ne prestaje cijelog života; svakog dana učite i praktično koristite stečeno znanje.

Ne zaboravite da vi, ma koji bio položaj na kojem vršite svoju dužnost, otkrivate pobude i karakter koji se razvija. Bilo što radili, radite točno i marljivo; svladajte sklonost da težite nekom lakom poslu.

Isti duh i načela što ih unosite u svoj svakodnevni posao unijet ćete i u cjelokupan život. Oni koji traže određenu količinu posla, određenu visinu plaće, koji očekuju da im sve besprijekorno odgovara, ne želeći se pritom bilo čemu prilagoditi niti ičemu poučiti, nisu oni koje Bog poziva da rade za Njegovu stvar. Oni koji ispituju mogućnosti da utroše što je moguće manje svojih tjelesnih, umnih i moralnih snaga nisu suradnici na koje će Bog izliti svoje obilne blagoslove. Njihov primjer ima zarazno djelovanje. Njihova glavna pobuda je osobni probitak. Oni na koje se mora paziti i koji rade samo u granicama onoga što im je o danoj dužnosti objašnjeno, nisu oni za koje će se reći da su bili dobri i odani na poslu. Božjem su djelu potrebni oni suradnici u čijem će se radu vidjeti energija, poštenje, marljivost i koji su spremni činiti sve ono što je potrebno.

Mnogi postaju beskorisni i neuspješni u radu, izbjegava-jući odgovornosti iz straha ili bojazni od neuspjeha. Time oni propuštaju priliku da se nauče iz iskustva koje ne mogu dobiti čitanjem, učenjem i svim ostalim prednostima.

Čovjek može oblikovati okolnosti, ali okolnostima ne treba dopustiti da oblikuju čovjeka. Uzmimo okolnosti kao oruđa s kojima ćemo raditi. Ovladajmo njima, ali im ne dopustimo da one ovladaju nama.

Ljudi koji imaju moć jesu ljudi koji su nailazili na otpor, čije su namjere bile osujećivane, kojima se stajalo na put. Prepreke na koje nailaze pokazuju im se kao blagoslov na dobro, jer potiču njihove snage na aktivnost. Oni stječu povjerenje u sebe. Sukobi i problemi traže da se izrazi i praktično pokaže povjerenje u Boga, kao i čvrstoća koja razvija snagu.

Kristova služba nije bila "škrta". Svoj rad On nije mjerio satima. On se predao djelu za dobrobit čovječanstva, zajedno sa svojim vremenom, srcem, dušom i snagom. Kad su došli teški dani, On je naporno radio, tijekom dugih noći je bio prignut u molitvi, tražeći od Boga milost i ustrajnost da bi još više mogao postići u svome djelu. S jakim uzvicima i suzama On je slao Nebu svoje molbe, tražeći od svog nebeskog Oca da ojača Njegovu ljudsku narav, kako bi se bio spreman usprotiviti zlom neprijatelju koji je radio na svom djelu prijevare; molio se za silu kojom će moći ispuniti svrhu svojega poslanja i pomoći čovječanstvu da se podigne iz ponora u koji je palo. Nje-gova poruka suradnicima glasi: "Dadoh vam ugled da i vi tako činite kao što ja vama učinih." (Ivan 13,15)

"Ljubav Kristova potpuno nama ovladava", kaže apostol Pavao (2. Korinćanima 5,14). Ovo je bila pokretačka sila u njegovom životu; ta ga je sila rukovodila u svemu što je činio. Ako bi ikada za trenutak pokleknuo u svojoj revnosti u radu za Božje djelo, jedan pogled na križ činio je da on ponovno zapregne bedra svojega uma i da se dalje probija na putu samoodricanja. Aktivno radeći za svoju braću, on se u velikoj mjeri oslanjao na izražaj velike Božje ljubavi u Kristovoj žrtvi, koja je imala silu da ukroti srca.

Kako su ozbiljne i dirljive njegove riječi: "Ta, poznato vam je milosrde Gospodina našega Isusa Krista, kako je radi vas od bogataša postao siromah da vi postanete bogataši njegovim si-romaštvom." (2. Korinćanima 8,9) Vi znate s koje visine je On sišao, poznata vam je i dubina poniznosti u koju se spustio. Njegove su noge pošle stazom žrtve i nisu skrenule s nje sve dok nije položio svoj život. Za Njega nije bilo odmora izmedu nebeskog prijestolja i križa. Njegova je ljubav prema čovjeku učinila da je radosno primao svako poniženje i svaku uvredu.

Pavao nas opominje da "ne gledamo samo na svoju vlastitu korist nego i na korist drugih". On nas poziva da imamo um koji je bio "u Kristu Isusu! On, božanske naravi, nije se ljubomorno držao svoje jednakosti s Bogom, nego se nje lišio uzevši narav sluge i postavši sličan ljudima. Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to do smrti na križu." (Filipljanima 2,4-8)

Pavao je od srca duboko želio da ljudi uvide kolika je bila Kristova poniznost. Kad bi ljudi mogli shvatiti i predočiti za-divljujuću žrtvu koju je prinijelo Veličanstvo Neba, Pavao je živio u uvjerenju da bi iz njihova srca iščezla sebičnost. Apostol se zadržava u svome izlaganju na svakoj točki, želeći nam na odredeni način omogućiti da shvatimo Spasiteljev zadivljujući postupak u korist grešnika. On nas prvo upućuje na položaj što ga je Krist imao na Nebu, kad je bio u krilu svojega Oca; zatim ga otkriva kao Onoga koji odlaže svoju slavu, dobrovoljno se mireći s ponižavajućim uvjetima ljudskog života, prihvaćajući odgovornosti sluge i postajući poslušan do smrti, i to do najsramnije i najbolnije smrti — smrti na križu. Možemo li predočiti ovaj prekrasan izražaj Božje ljubavi a ne biti zahvalni i sretni, obuzeti dubokom

spoznajom činjenice da nismo svoji? Takvom Gospodaru ne treba služiti nerado i iz sebičnih pobuda.

"Znajte", kaže apostol Petar, da niste otkupljeni nečim raspadljivim — srebrom ili zlatom. (1. Petrova 1,18) O, kad bi to bilo dostatno da se plati cijena ljudskog spasenja, kako bi to lako učinio Onaj koji kaže: "Moje je zlato, moje je srebro" (Hagaj 2,8). Ali je samo dragocjenom krvlju Božjega Sina grešnik mogao biti iskupljen. Oni koji odustaju od Kristove službe, propuštajući priliku da prihvate ovu divnu žrtvu, propast će u svojoj sebičnosti.

Jednostavnost cilja

U Kristovu je životu sve bilo podredeno velikom djelu otkupljenja čovjeka zbog kojeg je došao na Zemlju. Njegovi učenici trebaju u svojem životu i djelovanju pokazati isto posvećenje, isto samoodricanje i žrtvu, isto pokoravanje zahtjevima Božje riječi.

Tko god primi Krista kao svog osobnog Spasitelja, težit će za prednošću da služi Bogu. Kad razmišlja o onome što je Nebo za njega učinilo, njegovo se srce pokreće bezgraničnom ljubavlju i zahvalnošću punom divljenja. On nestrpljivo čeka da oda izražaj svoje zahvalnosti, stavljajući svoje sposobnosti na oltar službe Bogu. On čezne pokazati svoju ljubav prema Kristu i prema onome koga je On otkupio. On osjeća potrebu za radom, naporom i žrtvom.

Pravi Božji suradnik će dati najbolje od sebe, jer će čineći tako odavati slavu svojem Učitelju. On će činiti ono što je dobro, da bi time izrazio svoje štovanje prema Božjim zahtjevima. On će se revno truditi da poboljša i usavrši sve svoje sposobnosti. Svaku dužnost on će obavljati kao Bogu. Jedino što će on željeti bit će da Kristu uzdigne izraz svoje odanosti i savršene službe.

Ima jedna slika koja prikazuje vola koji stoji izmedu pluga i oltara, sa sljedećim natpisom: "Spreman za oboje" — spreman da naporno ore, ili da bude prinesen na oltar kao žrtva. Ovako izgleda slika pravog Božjeg djeteta — spreman da ide tamo gdje ga poziva dužnost, spreman da se odrekne sebe i žrtvuje za svojega Spasitelja.

Poglavlje 43 - Uzvišenje iskustvo

Nama stalno treba novo otkrivenje Krista, svakodnevno is- kustvo koje će biti u skladu s Njegovim naukom. Nama su nadohvat ruke uzvišene stečevine. Po Božjem planu za nas, mi trebamo stalno napredovati u znanju i vrlinama. Božji je Zakon odjek Njegova glasa koji poziva sve ljude: "Popni se na višu stepenicu; budi svet, još svetiji." Svakoga dana mi imamo priliku napredovati u savršenstvu kršćanskog karaktera.

Onima koji rade u službi za Učitelja treba iskustvo koje će biti daleko uzvišenije, dublje i šire nego što su mnogi od njih ikada poželjeli. Mnogi od onih koji su već članovi velike Božje obitelji malo znaju o tome što znači gledati Njegovu slavu i preobražavati se iz slave u slavu. Mnogi imaju nejasnu predodžbu o Kristovoj slavi, pa ipak njihova srca trepte od radosti. Oni čeznu za punijim i dubljim osjećajem Spasiteljeve ljubavi. Oni trebaju njegovati čežnju duše za Bogom. Sveti Duh radi s onima koji dopuštaju da s njima radi, pretapa one koji dopuštaju da ih pretapa i oblikuje one koji dopuštaju da ih oblikuje. Rastite u ozračju duhovnih misli i u svetom zajedništvu s Kristom. Vi ste vidjeli samo prve zrake rane zore Njegove slave. I dok napredujete stazom upoznavanja Boga, vi ćete saznati da je pravednička staza kao svjetlost svanuća, koja je sve jasnija do pot-punog dana. (Izreke 4,18)

"Ovo vam rekoh", rekao je Isus, "da radost moja bude u vama te da radost vaša bude potpuna!" (Ivan 15,11)

Imajući uvijek pred sobom svoje poslanje, Krist je vidio i kraj svoje službe. U Njegov zemaljski život, koji je bio tako pun napornog rada i žrtve, ulazila je vedrina pri pomisli da sve te muke i stradanja neće biti uzalud. Time što daje svoj život za život palih ljudi, On će obnoviti Božju sliku u sinovima ljudskog roda. On će nas podignuti iz prašine, oblikovati iznova naš karakter po ugledu na svoj vlastiti, i učiniti da bude divan kroz Njegovu slavu.

Krist je vidio muku svoje duše i bio zadovoljan. On je vidio razmjere vječnosti i sreću onih koji će kroz Njegovu poniznost primiti oprost grijeha i vječni život. On je bio ranjen za njihove prijestupe, izbijen za njihova bezakonja; kar bješe na Njemu njihova mira radi, i ranom Njegovom oni su se iscijelili. Slušao je kako iskupljeni pjevaju pjesmu Mojsija i Janjeta. Iako je tek trebao primiti krštenje krvlju, iako su grijesi svijeta trebali biti položeni kao breme na Njegovu nevinu dušu, iako je bio u sjenci neizrecivr boli; ipak, gledajući u radost koju je nazirao pred sobom, odlučio je podnijeti križ i prezreti sramotu.

Ovu radost trebaju s Njime dijeliti svi Njegovi sljedbenici. Ma kako budućnost bila veličanstvena i slavna, Božji plan nije da se naša nagrada sačuva u cijelosti samo za dan spasenja. Mi trebamo, čak i ovdje, sudjelovati u Spasiteljevoj radosti. Po ugledu na Mojsija, mi trebamo ustrajati kao da gledamo nevidljivog Boga.

Crkva je sada u borbenom raspoloženju. Mi smo sada sučeljeni sa svijetom tame, koji je gotovo potpuno predan idolopoklonstvu.

Gospodnja radost

Devedeset i devet su sigurno počivale

U sjenci tora,

A jedna je bila izgubljena, daleko u brežuljcima, Daleko, daleko od zlatnih vrata — od ovčjeg zbora,

Tamo na divljoj, krševitoj guduri i grbi,

Daleko od nježne pastirske skrbi.

"Gospodine, evo tvojih devedeset i devet; Zar one Ti dovoljne nisu?"

Ali Pastir nježno zbori, ali Pastir odgovori: yedna od mojih ovaca odlutala je od mene, I gubitak se ne može mjeriti u novcu,

Pa premda je put grub i strm,

Idem u šikaru pretrat iti svaki grm,

I naći svoju ovcu.

Ali nitko od iskupljenika nikada nije saznao Kako su duboke bile vode što ih je On pregazio I kako su mračne bile noći što ih je probdio, Dok nije našao svoju ovcu izgubljenu.

Daleko u pustoši On čuo je njezin plač i grč, Bespomoćan i klonuo, spreman na grki vrč.

"Gospodine, otkuda ove kaplje krvi duž cijeloga puta Što obilježavaju planinsku stazu?"

"One su prolivene za onu koja je napustila tor Prije no što ju je pastir doveo natrag u zbor." "Gospodine, zašto na Tvojim rukama rane i krv?" "U njih su noćas zaboli izdajnički trn."

I kroz gromovima prolamane planine,

I s kamenih strmi,

Podigao se uzvik k vratima Neba, kao kad zagrmi: "Radujte se, našao sam svoju ovcu izgubljenu!"

A oko prijestolja — gdje nema ni suza ni plača Pjevali su andeli kroz plavu sjenu:

"Radujte se, radujte se, jer Gospodin svoje vrača!"

— Elisabeth C. Clephane

(prepjev Đ. G. Porobija)

Ali blizu je dan u koji će završiti bitka, i pobjeda biti osi- gurana. Božja se volja treba izvršiti na Zemlji, kao što je na Nebu. Silno mnoštvo spašenih neće znati ni za jedan drugi zakon osim Zakona Neba. Svi će oni činiti sretnu, sjedinjenu obitelj odjevenu u haljine zahvalnosti — haljine Kristove pravde. Sva će priroda u svojoj nenadmašnoj ljupkosti prinositi Bogu glas zahvalnosti i obožavanja. Svijet će se kupati u nebeskoj svjetlosti. Svjetlost Mjeseca bit će kao svjetlost Sunca a svjetlost Sunca će biti sedmerostruko jača nego što je sada na Zemlji. Godine će protjecati u radosnom zadovoljstvu. Zvijezde jutarnje pjevat će zajedno, sinovi će Božji klicati od radosti, a Bog i Krist će se ujediniti u objavljivanju: "Više neće biti grijeha, niti će više biti smrti."

Ove vizije buduće slave, prizori oslikani Božjom rukom, trebaju biti dragocjeno blago za Njegovu djecu.

Stanite na prag vječnosti i slušajte dragu dobrodošlicu upućenu onima koji su u ovome životu suradivali s Kristom, koji su smatrali prednošću i čašću da stradaju za Njega. Udruženi s andelima, oni bacaju svoje krune pred noge Iskupitelja i uzvikuju: Dostojno je Janje koje je zaklano da primi moć, bogatstvo, mudrost, snagu, čast, slavu i hvalu ... Onomu koji sjedi na prijestolju, i Janjetu: hvala, čast, slava i vlast u vijeke vjekova! (Otkrivenje 5,12.13)

Tu su i iskupljeni koji pozdravljaju one koji su ih uputili k podignutom Spasitelju. Oni se ujedinjuju u proslavljanju Onoga koji je umro da bi ljudska bića imala život koji se može usporediti s Božjim životom. Borba je završena. Sve su patnje i nevolje došle svome kraju. Cijelo je Nebo ispunjeno pjesmama

pobjede, dok spašeni stoje oko Božjeg prijestolja. Svi se pridružuju u radosnom pripjevu: "Dostojno je Janje zaklano, koje nas je iskupilo Bogu."

"Poslije toga se, najedanput, pojavi pred mojim očima veliko mnoštvo, koje nitko nije mogao izbrojiti, iz svakog naroda i plemena, puka i jezika. Stajali su pred prijestoljem i pred Janjetom, obučeni u bijele haljine, s palmama u rukama, i vikali jakim glasom: Spasenje je djelo našega Boga, koji sjedi na pri-jestolju, i Janjeta!" (Otkrivenje 7,9.10)

Ovo su — nato mi reče — oni što dolaze iz velike nevolje; oni su prali svoje haljine i obijelili ih u krvi Janjetovoj. Zato stoje pred prijestoljem Božjim i služe mu dan i noć u njegovu hramu. A onaj koji sjedi na prijestolju spustit će se na njih da boravi s njima. I više nigda neće ogladnjeti ni ožednjeti; više ih

nigda neće moriti ni sunce ni ikakva žega, On će otrti svaku suzu s njihovih očiju. Smrti više neće biti; neće više biti ni tuge, ni jauka, ni boli, jer stari svijet prode. (Otkrivenje 7,14-17; 21,4)

Uvijek imajmo pred sobom ovu viziju o onome što nismo vidjeli. Samo ćemo tako moći shvatiti pravu vrijednost onoga što je vječno i onoga što je prolazno. To će nam pokloniti silu da pokrećemo druge na bolji život.

S Bogom na gori

"Popnite se k meni na goru", Bog nas poziva. Prije nego što je Mojsije mogao biti Božje orude u spašavanju Izraela, njemu je bilo odredeno četrdeset godina zajednice s Bogom u osami planine. Prije nego što je nosio poruku Faraonu, Mojsije je govorio s andelom u grmu koji je gorio. Prije no što je, kao predstavnik Božjeg naroda, primio Božji zakon, on je bio pozvan na brdo gdje je gledao Njegovu slavu. Prije nego što je izvršio presudu nad idolopoklonicima, bio je skriven u rascjepu stije-ne, i tada je Gospodin rekao: "Pred tobom ću izustiti svoje ime Jahve. Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću ... krivca nekažnjena na ostavlja." (Izlazak 33,19; 34,6.7)

Prije nego što su učenici krenuli na svoju zadaću, bili su pozvani da podu na Goru s Isusom. Primanju sile i slavi Pede-setnice prethodili su noć zajednice sa Spasiteljem, sastanak na 509 gori u Galileji, trenutak rastanka na Maslinskoj gori i obećanje andela, zatim dani provedeni u molitvi i zajednici u gornjoj so-bi u Jeruzalemu.

Kad se Isus pripremao za kakvu veliku kušnju ili neku važnu zadaću, povlačio se u samoću planina i provodio noć u molitvi sa svojim Ocem. Poslanju apostola, propovijedi na Gori, preobraženju, strahotama sudnice i križa, i slavi uskrsnuća — pret-hodila je noć molitve.

Prednost molitve

I nama je potrebno odredeno vrijeme za razmišljanje i molitvu i za primanje duhovnog osvježenja. Mi dovoljno ne cijenimo silu i djelotvornost molitve. Molitva udružena s vjerom učinit će ono što ne može postići nijedna sila na Zemlji. Rijetko se dogada da se dva puta nademo u situaciji koja je identična u svakom pogledu. Pred nama su uvijek novi dogadaji i nove kušnje kroz koje trebamo proći, kod kojih prethodna iskustva ne mogu biti dostatno dobar vodič. Mi trebamo imati stalnu svjetlost od Božjeg prijestolja.

Krist stalno šalje poruke onima koji očekuju i koji slušaju Njegov glas. U noći borbe u Getsemaniju, zaspali učenici nisu čuli Isusov glas. Oni su imali nejasan osjećaj prisutnosti nebeskih andela, ali su izgubili silu i slavu onoga što se odigravalo. Zbog pospanosti i umorne obamrlosti, oni su propustili steći svjedočanstvo koje bi u njihova srca ulilo snagu za strašne dogadaje pred njima. Tako i danas, upravo oni kojima su božanske upute najviše potrebne propuštaju ih primiti jer ne stupaju u zajednicu s Nebom.

Kušnje kojima smo svakodnevno izloženi zahtijevaju da mo-litva postane potreba. Opasnosti vrebaju na svakoj stazi. Oni koji se trude spasiti druge od zla i propasti osobito su izloženi

kušnjama. U stalnom dodiru sa zlom njima treba čvrst oslonac u Bogu, da ne bi sami propali. Stepenice koje s uzvišice vode dolje k onome što je nisko kratke su i odlučujuće. U jednom trenutku mi možemo donijeti odluke koje će staviti vječni pečat na naše stanje. Kad jednom propustimo pobjedu, naša duša ostaje nezaštićenom. Jedna zla navika, ako joj se čvrsto ne odupremo, ojačat će do čvrstoće čeličnih lanaca, koji će sputati i zarobiti cijelog čovjeka.

Razlog zbog koga je tako mnogo ljudi u kušnjama prepušteno sebi jest to što ne stavljaju Boga uvijek pred sebe. Kada dopustimo da se naša zajednica s Bogom prekine, naša nas obrana napušta. Ni sve vaše dobre želje i namjere neće vas opremiti tako da se možete suprotstaviti zlu. Vi morate biti muškarci i žene molitve. Neka vaše molbe koje upućujete Bogu ne budu blijede, povremene i nestalne, već ozbiljne, ustrajne i neprestane. Nije uvijek nužno saviti svoja koljena da bismo se molili

Bogu. Razvijte običaj da razgovarate sa Spasiteljem kad ste sami, kad hodate i onda kad ste zauzeti svojim svakodnevnim poslom. Neka se vaše srce uvijek diže u tihoj molitvi za pomoć, za svjetlost, za snagu, za mudrost. Neka svaki vaš dah bude molitva.

Kao Božji suradnici mi trebamo otići k ljudima tamo gdje jesu, okruženi tamom, utonuli u porok i umrljani pokvarenošću. Ali dokle god naš um prebiva u sjenci Onoga koji je naše sunce i štit, zlo koje nas okružuje neće baciti nijednu mrlju na našu haljinu. Kad ulažemo svoj trud da spasimo duše koje su na rubu propasti, mi nećemo doživjeti sramotu ako Boga uzmemo za svoju uzdanicu. Naša sigurnost glasi: Krist u srcu, Krist u životu. Ozračje Njegove prisutnosti ispunit će dušu gnušanjem prema svemu što je zlo. Naš se duh može tako poistovjetiti s Njim da možemo biti jedno s Njime u mislima i namjerama.

Vjerom i molitvom je Jakov, koji je nekada bio čovjek pun slabosti i grijeha, postao velikim čovjekom u Božjim očima. Na ovaj način vi možete postati muškarci i žene koji imaju visoke i svete ideale, čiji je život plemenit, koje ništa ne može navesti da se pokolebaju na putu istine i svega onoga što je pravo i pošteno. Svi koji služe Bogu nalaze se pod pritiskom neumoljivih problema i dužnosti, ali ukoliko je vaš položaj teži, ukoliko je breme koje nosite teže, više će vam trebati Isus.

Ozbiljna je pogreška zanemarivati javna bogoslužja. Ne shva-ćajmo olako prednosti bogoslužja u molitvenom domu. Oni koji se staraju o bolesnicima, često nisu u mogućnosti da iskoriste ove prednosti, ali zato trebaju biti oprezni da nepotrebno ne izostaju iz doma molitve.

Više nego u bilo kojem poslu koji je samo svjetovnog ka-raktera, uspjeh u njegovanju bolesnika ovisi o duhu posvećenosti i požrtvovnosti kojim se vrši taj posao. Oni koji nose odgovornosti trebaju se postaviti tamo gdje će Božji Duh moći vršiti dubok utjecaj na njih. Vi trebate utoliko više čeznuti za podrškom Svetoga Duha i za božanskom mudrošću koliko

je odgovornost s kojom je povezan položaj koji vam je povjeren veći nego što je slučaj s onima koji su oko vas.

U našem radu ništa nije nužnije od praktičnih rezultata za-jednice s Bogom. Svojim svakodnevnim životom mi trebamo pokazati da uživamo mir i odmor u Spasitelju. Njegov mir u srcu odražavat će se na našem licu. Taj će mir našem glasu podariti moć uvjerljivosti. Zajednica s Bogom oplemenit će karakter i život. Ljudi će na nama poznati da smo bili s Isusom, kao što su to ljudi poznali na Isusovim učenicima. Ovo će Božjem suradniku pružiti silu kakvu mu ništa drugo ne može pružiti. On sebi ne smije dopustiti da bude lišen te sile.

Mi trebamo živjeti dvostrukim životom — životom misli i akcije, životom tihe molitve i životom ozbiljnog rada. Sila koju smo primili u zajednici s Bogom, ujedinjena s ozbiljnim pokušajima u odgoju uma da razmišlja i bude uvijek budan, priprema nas za svakodnevne dužnosti i održava mir duha u svim uvjetima, ma kako bili teški.

Božanski savjetnik

Mnogi ljudi, kad su u nevolji, misle da se trebaju obratiti nekom zemaljskom prijatelju, kome će reći o svojim problemima i koga će zamoliti da im pomogne. Kad nastupe kušnje, njihova srca ispunjava nepovjerenje i put im izgleda mračan. A sve to vrijeme uz njih stoji moćni Savjetnik vjekova, koji ih poziva da se potpuno pouzdaju u Njega. Isus koji nosi terete svijeta, govori: "Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti." (Matej 11,28) Zar ćemo se odvratiti od Njega i obratiti se nesigurnim i nepouzdanim ljudskim bićima, koji su isto tako ovisni o Bogu kao i mi sami?

Možda osjećate nedostatke svog karaktera i nedostatnost 513 svoje sposobnosti, u poredbi s veličinom Božjega djela. Ali čak i onda kad bismo imali najsnažniji um što je ikada dan čovjeku, on ne bi bio dovoljan za naš rad. "Jer bez mene ne možete ništa učiniti", kaže naš Spasitelj. (Ivan 15,5) Rezultat svega što činimo počiva u Božjim rukama. Što god se dogodi, držite se Njega, ispunjeni nepokolebljivim, ustrajnim povjerenjem.

Kad je riječ o vašem zanimanju, o druženju u slobodno vrijeme i o zajednici za cijeli život, sve takve odnose stvarajte uz ozbiljnu i poniznu molitvu. Time ćete pokazati da odajete slavu Bogu, i On će vas proslaviti. Molite se onda kad je srce slabo i klonulo. Kad gubite nadu, čvrsto zatvorite usta prema ljudima, ne bacajte sjenku na stazu drugih; ali zato sve povjerite Isusu. Ispružite svoje ruke za pomoć. Oslonite se u svojoj slabosti na nositelja beskrajne snage. Molite se za poniznost, mudrost, hrabrost, za više vjere, da biste u Božjoj svjetlosti vidjeli svjetlost i radovali se u Njegovoj ljubavi.

Posvećenje i povjerenje

Ako smo ponizni i skrušena duha, mi se nalazimo tamo gdje nam Bog može i hoće pokazati svoj karakter. On se raduje kad mi ističemo Njegova djela milosrda i blagoslove iz prošlosti i to je razlog da nam sada pokloni još veće blagoslove. On će učiniti više nego što očekuju oni koji imaju potpuno povjerenje u Njega. Gospodin Isus zna točno što treba Njegovoj djeci, koliko božanske snage ćemo upotrijebiti na blagoslov čo-vječanstva; i On nam daruje sve ono što ćemo upotrijebiti na blagoslov drugima i na oplemenjivanje svojega karaktera.

Mi se moramo manje oslanjati na ono što sami možemo ostvariti, a više na ono što Gospodin može učiniti za nas i kroz nas. Vi ne radite svoj posao; posao što ga obavljate jest Božji posao. Predajte Njemu svoju volju i svoje putove. Ni u čemu se ne ograničavajte, ne stvarajte ni najmanji kompromis sa samim sobom. Poznajte što znači biti slobodan u Kristu.

Samo slušanje propovijedi iz subote u subotu, čitanje Biblije redom, ili tumačenje Biblije redak po redak, neće koristiti ni nama niti onima koji nas slušaju sve dok istine Božje riječi ne postanu sastavnim dijelom našeg osobnog iskustva. Razum, volja i osjećaji moraju se pokoriti vodstvu Božje riječi. Tada će načela Riječi postati pravila za život, pod utjecajem Svetoga Duha.

Kad se molite Bogu da vam pomogne, proslavite svog Spa-sitelja vjerujući da primate Njegov blagoslov. Nama stoje na ras-polaganju sva sila i sva mudrost. Trebamo ih samo zatražiti.

Hodite bez prestanka u Božjoj svjetlosti. Razmišljajte dan i noć o Njegovom karakteru. Tada ćete vidjeti Njegovu ljepotu i radovati se Njegovoj dobroti. Vaše će srce plamtjeti u osjećaju Njegove ljubavi. Vi ćete biti podignuti, kao da se nalazite na vječnim rukama. Kada koristite silu i svjetlost koju Bog pruža, shvatit ćete više i postići više nego što ste ikada smatrali mogućim.

"Ostanite u meni"

Krist nas poziva: Ostanite u meni i ja ću ostati u vama! Kao što mladica ne može sama od sebe, ako ne ostane na trsu, roditi roda, tako ni vi, ako ne ostanete u meni ... tko ostaje u meni i ja u njemu, rodi mnogo roda. Jer bez mene ne možete ništa učiniti. ... Ako ostanete u meni i ako moje riječi ostanu u vama, tražite što god hoćete, i bit će vam. Otac moj proslavit će se time što ćete roditi mnogo roda i pokazati se moji učenici.

Kao što je Otac mene ljubio, tako sam i ja vas ljubio. Ostanite u mojoj ljubavi!

Niste vi mene izabrali, nego sam ja vas izabrao i odredio vas da idete i rodite rod i da vaš rod ostane, i da vam dadne Otac što god zamolite u moje ime. (Ivan 15,4-16)

"Evo stojim na vratima i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njim, i on sa mnom." (Otkrivenje 3,19,20)

"Pobjedniku ću dati sakrivene mane, dat ću mu i bijel kamen i na kamenu napisano `novo ime' koje nitko ne poznaje osim onoga koji ga prima." (Otkrivenje 2,17)

"Pobjedniku, vršiocu mojih djela do kraja ... dat ću mu zvi-jezdu Danicu, na njemu ću napisati ime moga Boga, ime grada moga Boga ... i moje novo ime." (Otkrivenje 2,26-28; 3,12)

"Ovo jedino činim"

Oni koji svoje povjerenje polažu u Boga, mogu s apostolom Pavlom reći: "Sve mogu u onome koji mi snagu daje." (Filipljanima 4,13) Ma kakve da su pogreške i propusti iz naše prošlosti, s Božjom pomoći mi se možemo podignuti iznad njih. Tada ćemo s apostolom Pavlom reći:

"Ali kažem samo jedno: zaboravljajući što je nazad, ispružajući se prema onome što je naprijed, trčim prema cilju da postignem nagradu — nebesko stanje u koje nas je Bog pozvao po Kristu Isusu." (Filipljanima 3,13.14)

U Iščekivanja Kraja